

Escacs per a tothom

Educachess

avançat

2

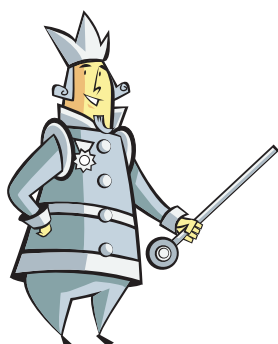
Escacs per a tothom

Avançat 2

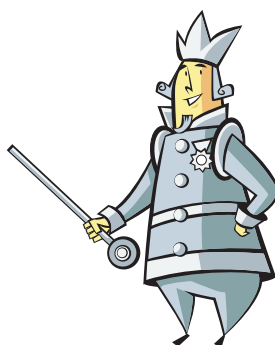
Edita: Balàgium Editors, SL
info@balagium.com
www.balagium.com

info@educachess.org
www.educachess.org

Edició:	gener 2016
ISBN:	978-84-15184-05-8
Dipòsit legal:	L.199-2016
Disseyn coberta:	Pere Fradera Barceló
Maquetació:	Jordi Prió Burgués
Il·lustracions:	Ramon Mayals Marbà

© Jordi Prió Burgués
José Luis Vilela de Acuña
Balàgium Editors, SL
Ramon Mayals Marbà

Es reserven tots els drets.

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda, emmagatzemada o transmesa per cap mitjà sense permís de l'editor.

Índex

Presentació	v
Orientacions pedagògiques	vi
Autors	vii
Unitat 1. Idees generals sobre l'obertura.....	1
Conceptes generals.....	2
Tipus d'amenaces.....	4
Tipus de joc	6
El joc obert	8
El joc tancat.....	11
Obertures universals.....	14
Obertures amb blanques	15
Obertures amb negres	20
Unitat 2. Estudi d'una obertura.....	23
Obertura escocesa	24
Línies principals.....	28
Variant Mieses	31
Subvariants de la variant Mieses	32
Línies secundàries.....	44
Unitat 3. Estils de joc i altres idees	47
Repertori d'obertures	48
Estil i tria d'obertures	49
L'escola romàntica	52
L'escola moderna.....	53
L'escola hipermoderna.....	54
Els escacs contemporanis	55
Els principis generals de l'obertura i les amenaces concretes	56
Objectius sobre el mig joc.....	59
Unitat 4. Estructura de peons	61
Generalitats	62
Estructures típiques de peons	63
Caro-Kann	63
Siciliana Scheveningen.....	65
Siciliana Boleslavski	67
Siciliana Drac.....	69
Siciliana Anell de Maróczy	71
Cadena e5	75
Índia de Rei	77
Peó de Dama aïllat	79
Peons penjants	81
Canvi Ortodox.....	83
Mur de Pedra	85

Unitat 5. Celades	89
Generalitats	90
En el mig joc i finals	92
Bones celades	95
La jugada intermèdia	97
Per obtenir avantatges significatius	99
Celada i combinació	101
Celades famoses en obertures	103
Unitat 6. Temes estratègics.....	105
Atac minoritari.....	106
Aprofitament de la parella d'alfils en el final.....	113
Mètode restrictiu de Steinitz	114
Altres procediments	117
Principi estratègic de dues debilitats.....	120
Unitat 7. Sacrificis posicionals	123
Introducció	124
Sacrifici de peó per:	126
Debilitar l'estructura de peons adversària.....	126
Controlar un complex de caselles d'un color	128
Obtenir una base d'operacions o una casella important	130
Controlar una o diverses línies importants.....	132
Obtenir un peó passat	134
Descol·locar o descoordinar peces adversàries, obtenir parella d'alfils en posició oberta.....	136
Aconseguir la compensació de diversos factors simultàniament ..	138
Sacrifici de qualitat	140
Sacrifici de peça menor	143
Sacrifici de peça major	145
Unitat 8. Finals de peces menors i peons.....	147
Generalitats	148
Cavall contra cavall	149
Alfil contra alfil amb el mateix color.....	152
Alfil contra alfil amb diferent color	155
Alfil contra cavall (alfil superior)	159
Alfil contra cavall (cavall superior)	162
Unitat 9. Finals de torres	165
Torre i peó contra torre (peó en 5a fila).....	166
Torre i peó de torre contra torre. Mètode defensiu de Vančura	173
Finals típics amb major quantitat de peons.....	176
Unitat 10. Finals de dama.....	181
Generalitats sense peons	182
Dama i peó contra dama	184
Rei defensor davant del peó	184
Rei defensor no davant del peó	185
Peó de torre i de cavall	187
Peó d'alfil i central	189
Amb major nombre de peons.....	191

Presentació

El projecte editorial de Balàgium Editors va sorgir de la necessitat d'omplir un buit bibliogràfic en l'àmbit de l'ensenyament dels escacs escolars, ja que la majoria de llibres d'escacs del mercat estan orientats al perfeccionament en aquesta disciplina i s'adrecen, per tant, a un públic ja iniciat.

Un dels nostres objectius és el de contribuir a la generalització de l'ensenyament dels escacs en els centres educatius. Es tracta d'un instrument pedagògic i lúdic de primer ordre, a causa dels avantatges que comporten l'aprenentatge i la pràctica d'aquest esport-joc en la formació integral de les persones.

El nostre projecte, per tant, s'orienta envers la creació de materials pedagògics, tant en format llibre com en multimèdia, per a la difusió i l'ensenyament dels escacs en els àmbits educatiu, esportiu i lúdic.

Una de les innovacions del projecte consisteix a incorporar al món dels escacs la metodologia de treball de les editorials de l'àmbit educatiu pel que fa a planificació, elaboració i creació de materials didàctics. Això ha estat possible en combinar l'experiència pedagògica de professors i mestres de centres educatius i els coneixements escaquístics de jugadors i monitors d'aquest esport.

Com a conseqüència, s'ha dut a terme una tasca d'elaboració d'un currículum complet en continguts (conceptes, procediments, valors i actituds) i en objectius per a tots els cursos de les etapes educatives (preescolar, primària i secundària). A partir d'aquesta programació global s'han elaborat i s'estan publicant llibres i les respectives guies didàctiques, que s'agrupen en diverses col·leccions. La finalitat és que professors i alumnes disposin de materials complementaris per a ensenyar i aprendre, respectivament, el joc dels escacs d'una manera fàcil, pedagògica, universal i continuada en tots els cursos escolars de les etapes obligatòries.

En definitiva, a partir de projectes globals i complets per a l'ensenyament dels escacs es contribuirà millor a la difusió i a l'acceptació que la pràctica d'aquest joc estratègic facilita el procés de l'aprenentatge i l'educació integral de la persona, i que, en conseqüència, comporta la notable millora del rendiment escolar i del grau de maduració intel·lectual i personal de l'alumnat.

Tot plegat hauria d'afavorir que les autoritats educatives governamentals facilitessin la incorporació dels escacs en els centres d'ensenyament.

Es pot ampliar la informació sobre aquests projectes (materials didàctics, els autors i els avantatges de la pràctica dels escacs, etc.) a la pàgina web www.educachess.org.

Orientacions pedagògiques

Els llibres de la col·lecció Escacs per a tothom presenten, mitjançant un disseny visual i atractiu, els conceptes de forma progressiva. També plantegen exercicis de dificultat gradual per a cada concepte explicat, per tal d'afavorir-ne l'aprenentatge.

Cada concepte s'introdueix en el moment adequat, es relaciona amb els continguts anteriorment exposats i, alhora, serveix d'introducció per a altres conceptes que es presenten posteriorment, en altres capítols del mateix llibre o dels següents llibres de la col·lecció.

En el web www.balagium.com i www.educachess.org es poden consultar les **guies didàctiques** i els **solucionaris** de cada llibre, per tal d'ampliar orientacions pel que fa al seu ús i a la metodologia utilitzada.

Encara que la metodologia aplicada permeti emprar aquests llibres per a un aprenentatge autodidàctic, sempre s'aconseguirà un millor aprofitament dels continguts mitjançant les classes impartides per monitors o professors.

Per tal que els resultats siguin òptims, cal que cada persona disposi d'un llibre. Així, es facilitarà que pugui realitzar els exercicis i també repassar els continguts que es vagin explicant a les classes. És a dir, s'actuarà de forma anàloga al mètode d'ensenyament de qualsevol assignatura en els centres educatius.

Estructura de la col·lecció *Escacs per a tothom*

Aquesta col·lecció comprèn sis llibres de diferents nivells: dos d'iniciació, dos d'intermedi i dos d'avançat.

En cada llibre de la col·lecció es treballen continguts de l'obertura, del mig joc i dels finals.

Estructura del llibre *Escacs per a tothom. Avançat 2*

Unitats 1-4: ampliació de la teoria d'obertures (tipus i estils de joc, obertures i variants, estructures de peons).

Unitats 5-7: ampliació de conceptes sobre temes estratègics, celades i sacrificis.

Unitats 8-10: ampliació sobre finals de peces menors i peons, de torres i de dames.

Estructura d'una unitat

Cada unitat comença amb una portada i l'índex del seu contingut.

En les pàgines de teoria es presenten els conceptes per mitjà de definicions, esquemes i exemples variats.

Cada pàgina de teoria va seguida d'altres amb exercicis per tal de facilitar i practicar els continguts conceptuals. Al final de cada unitat, hi ha una sèrie de pàgines d'exercicis combinats sobre tots els conceptes que s'hi han exposat.

Autors

Els autors dels llibres i del material del projecte provenen dels àmbits de la pedagogia i dels escacs:

Jordi Prió Burgués

Llicenciat en Ciències Físiques i Postgrau en Didàctica de les Matemàtiques. Catedràtic d'Ensenyament secundari.

Ha impartit cursos a professors en noves tecnologies de la informació i en didàctica dels escacs pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. És professor de matemàtiques d'Ensenyament Secundari a l'IES Ciutat de Balaguer.

Ha presidit el Club d'Escacs Balaguer (1998-2003) i ha dirigit el prestigiós Open Internacional Ciutat de Balaguer (1998-2006).

Monitor i àrbitre de la Federació Catalana d'Escacs. És formador de monitors de la Federació Catalana.

José Luis Vilela de Acuña

Mestre Internacional d'Escacs i Graduat d'Enginyeria Elèctrica.

Ha estat entrenador de l'Equip Nacional de Cuba i d'altres equips nacionals de Centroamèrica. Actualment Professor de l'Institut Superior Latinoamericà d'Escacs en L'Havana.

Col·laborador regular de publicacions internacionalment reconegudes com Informador Escaquístic (Sèrbia), *New in Chess* (Holanda), Revista *Jaque Teoría* (Espanya), etc.

Diversos mestres internacionals, que es dediquen a l'ensenyament i a la didàctica dels escacs, han col·laborat en la revisió dels llibres i en l'aportació de suggeriments. A tots ells, el nostre agraïment.

Idees generals sobre l'obertura

Conceptes generals

Tipus d'amenaques

Tipus de joc

El joc obert

El joc tancat

Obertures universals

Obertures amb blanques

Obertures amb negres

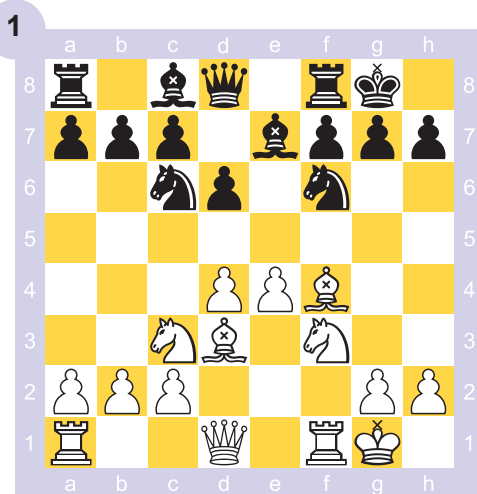

Conceptes generals

Hem explicat anteriorment els quatre principis de l'obertura: desenvolupament ràpid de peces, control del centre, seguretat del rei i la iniciativa (unitat 1 i 2 de l'Intermedi 2).

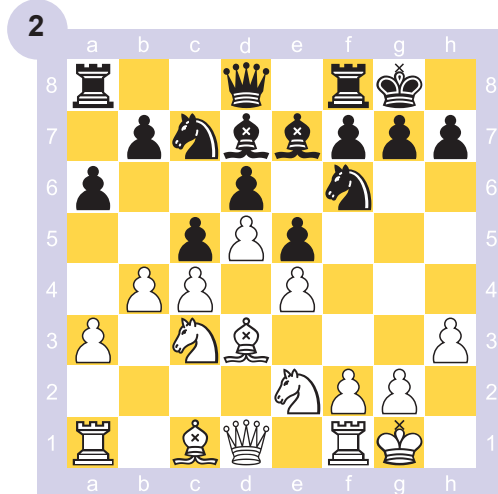
També s'han introduït els conceptes de l'espai i el principi d'harmonia per tal d'aconseguir una bona estructura de peons i coordinació de les peces (unitat 1 de l'Intermedi 1 i unitat 4 de l'Intermedi 2).

Exemples

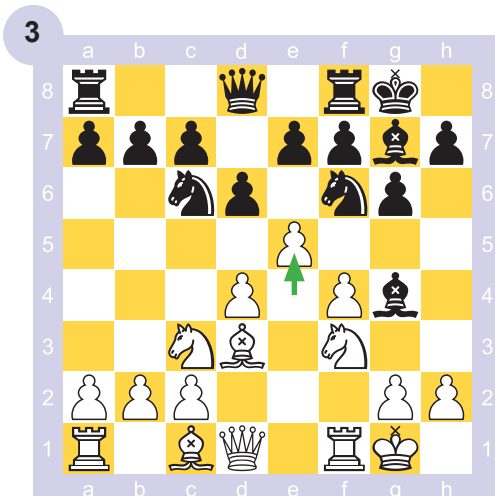

Les blanques dominen les caselles del centre i tenen un desenvolupament de peces molt harmoniós.

La torre a f1 està activa en la columna semioberta f.

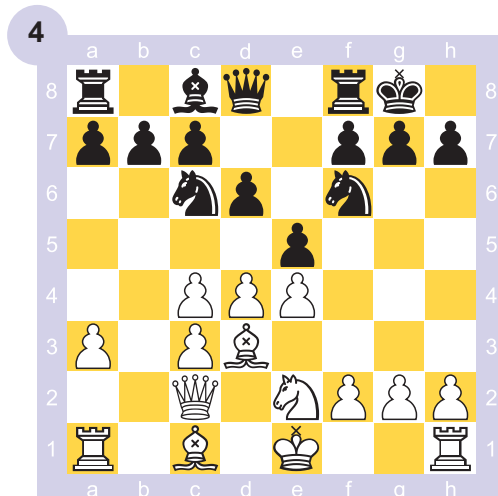

Les blanques tenen avantatge d'espai perquè llurs peons centrals i del flanc de dama estan més avançats. Per aquest motiu llurs peces tenen més possibilitats de maniobrar i coordinar-se que les de l'adversari.

Les blanques aconsegueixen la iniciativa amb 8.e5.

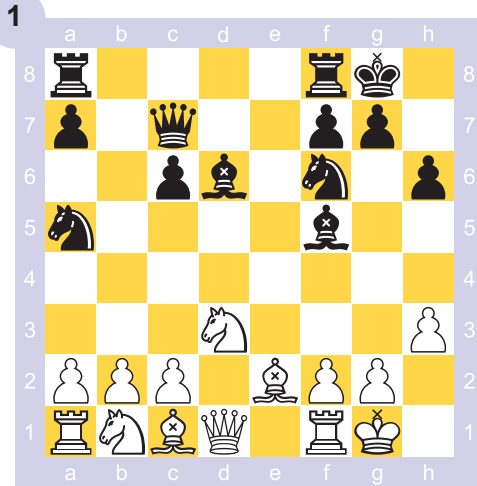
Si haguessin jugat 8.Ae3, les negres haurien contraatacat amb 8... e5.

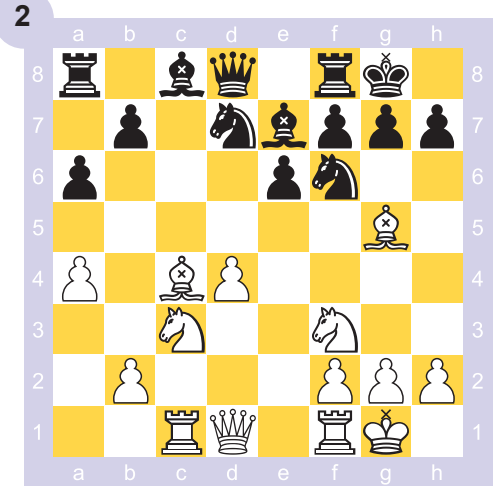
Les blanques tenen un cert avantatge d'espai en el centre i, a més, disposen de la parella d'alfils. De tota manera, tenen peons doblats a c3 i c4, la qual cosa equilibra la posició.

1

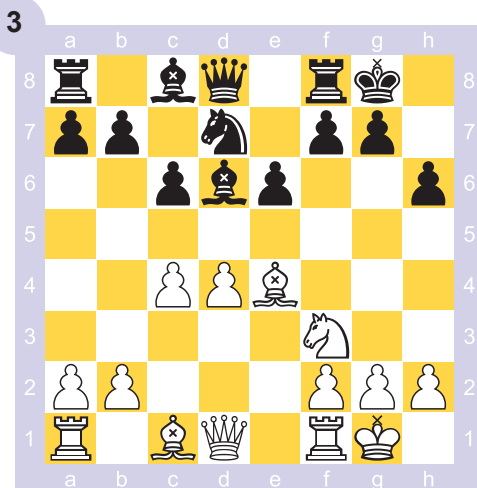
Valora cada factor assenyalant si algun bàndol té superioritat en aquest element específic. Després de valorar tots els aspectes, assenjala quin bàndol té avantatge.

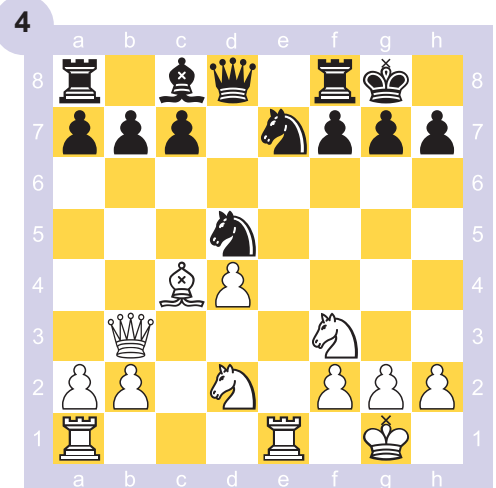
	B	N
Desenvolupament.....	☐	☐
Control del centre	☐	☐
Espai.....	☐	☐
Seguretat del rei	☐	☐
Iniciativa.....	☐	☐
Estructura de peons	☐	☐
Coordinació de peces.....	☐	☐
Avantatge material.....	☐	☐
Valoració global	☐	☐

	B	N
Desenvolupament.....	☐	☐
Control del centre	☐	☐
Espai.....	☐	☐
Seguretat del rei	☐	☐
Iniciativa.....	☐	☐
Estructura de peons	☐	☐
Coordinació de peces.....	☐	☐
Avantatge material.....	☐	☐
Valoració global	☐	☐

	B	N
Desenvolupament.....	☐	☐
Control del centre	☐	☐
Espai.....	☐	☐
Seguretat del rei	☐	☐
Iniciativa.....	☐	☐
Estructura de peons	☐	☐
Coordinació de peces.....	☐	☐
Avantatge material.....	☐	☐
Valoració global	☐	☐

	B	N
Desenvolupament.....	☐	☐
Control del centre	☐	☐
Espai.....	☐	☐
Seguretat del rei	☐	☐
Iniciativa.....	☐	☐
Estructura de peons	☐	☐
Coordinació de peces.....	☐	☐
Avantatge material.....	☐	☐
Valoració global	☐	☐

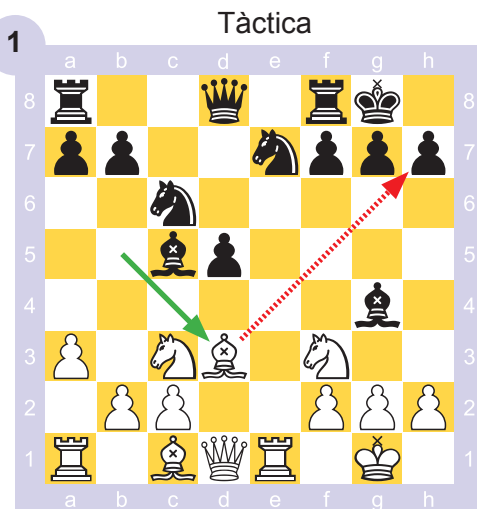

Tipus d'amenaçes

Com que les blanques juguen primer, tenen l'oportunitat de crear amenaces (tàctiques, posicionals i ocultes) per tal de mantenir o aconseguir la iniciativa en l'obertura.

Però les negres han de prevenir les amenaces de les blanques, sense deixar el domini del centre ni perdre la lluita pel desenvolupament.

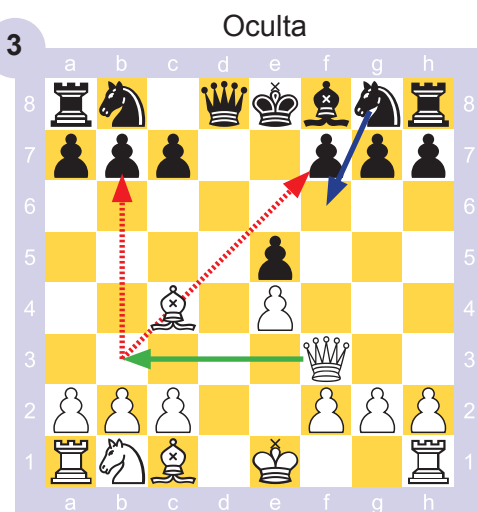
Exemples

Les blanques amb llur darrera jugada Ab5-d3 han situat l'alfil en millor posició, tot creant l'amenaça tàctica de Axh7+ seguit de Cg5+.

Amb la darrera jugada d7-d6, les negres defensen llur peó de e5; ara tenen l'amenaça posicional de jugar Ca5 i canviar el cavall per l'alfil de b3, tot obtenint la parella d'alfils.

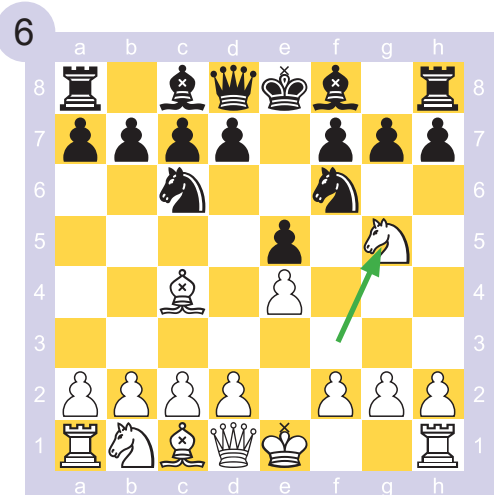
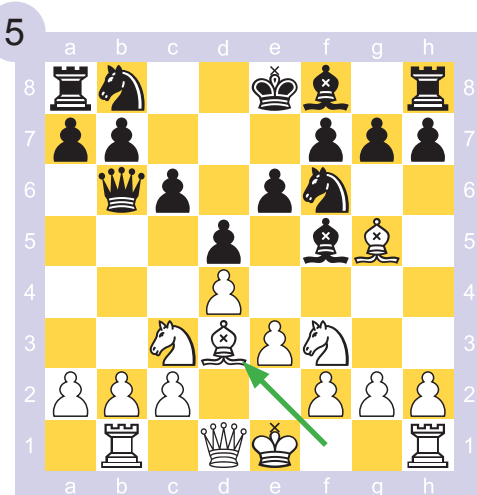
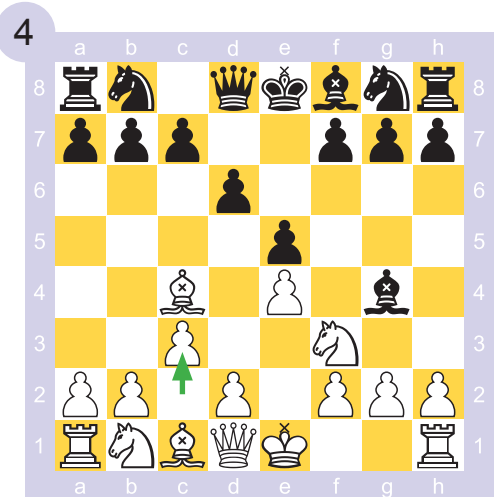
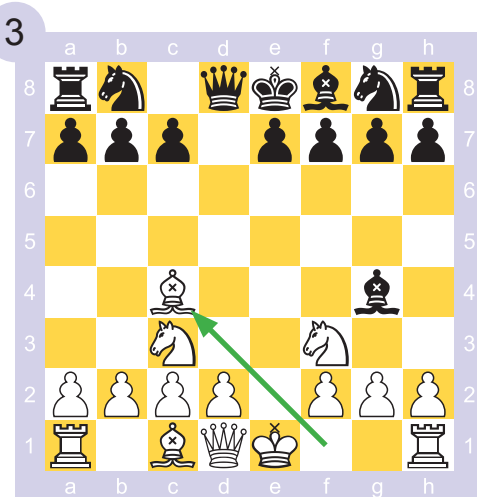
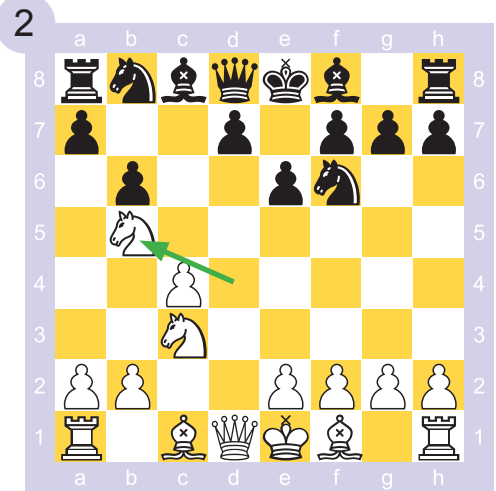
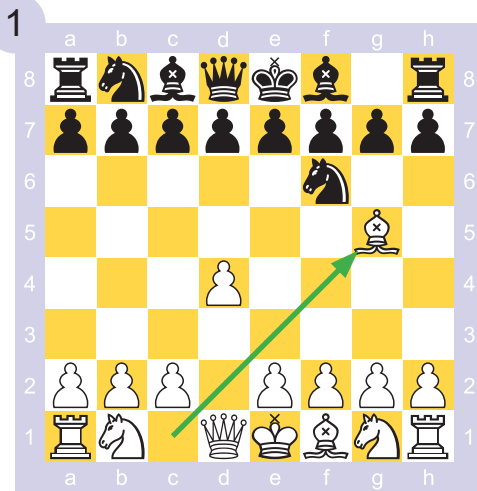
Les negres es defensen de l'amenaça de mat a f7 amb 1...Cf6. Però, en fer-ho, no han previst l'amenaça oculta 2.Db3!, amb doble atac sobre f7 i b7.

Les blanques acaben de jugar a2-a4. Creen l'amenaça tàctica de guanyar un peó amb axb5 i, a més, tenen la idea posicional de crear debilitats a les negres en el flanc de dama (amenaça combinada).

2

Escriu el tipus d'amenaça creada en realitzar la jugada indicada amb la fletxa i explica en què consisteix.

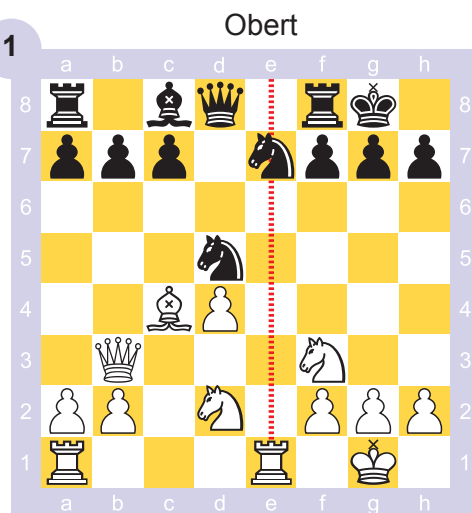
Tipus de joc

Segons la manera com els adversaris juguin llurs peons centrals en l'obertura, es produeixen bàsicament dos tipus de joc: obert o tancat (Unitat 2 de l'Intermedi 2).

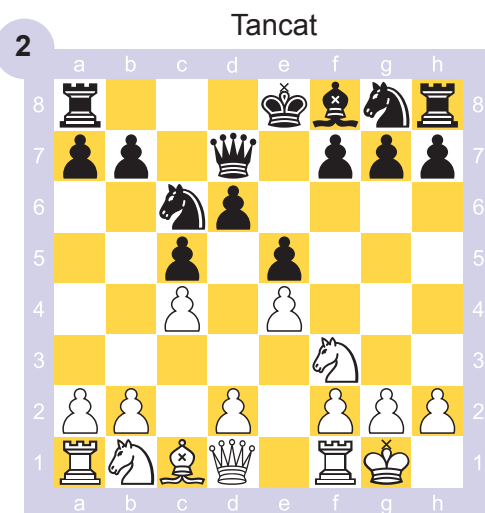
Cada escaquista ha d'escollir el tipus de joc que més s'adapti a la seva preferència i comprensió.

Alguns principiants intenten guanyar ràpidament la partida tot usant celades en l'obertura. Les hem de conèixer per evitar de caure en la trampa i per treure'n profit, cas que l'adversari les plantegi.

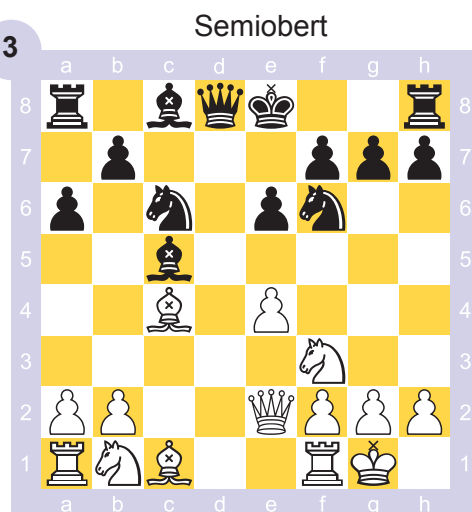
Exemples

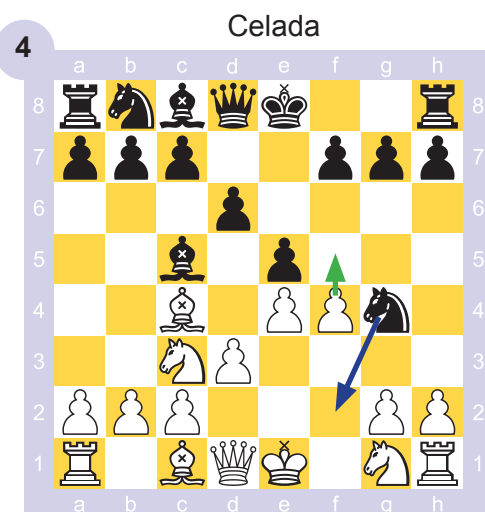
En aquesta posició oberta les blanques tenen millor desenvolupament de peces i la torre de e1 ocupa la columna oberta.

En aquesta posició amb el centre tancat, cal jugar pels flancs tot intentant obrir línies per a les torres.

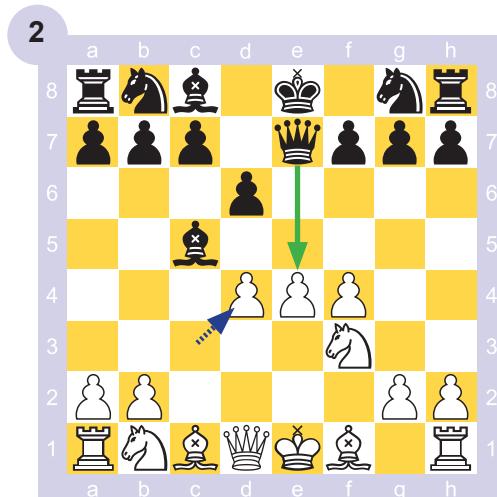
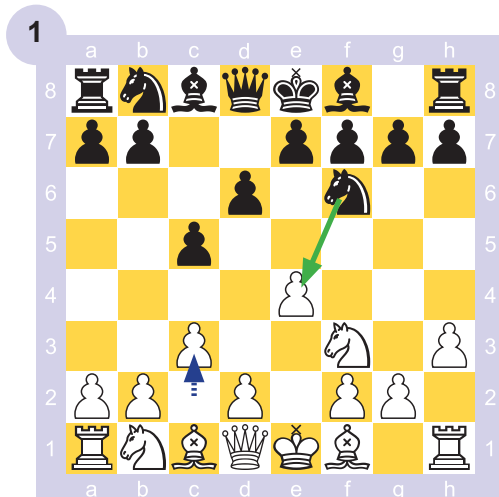
En una posició semioberta, les peces poden entrar en joc més aviat que en posicions tancades

1.f5 és una celada perquè si s'hi respon amb 1...Cf2? segueix 2.Dh5! (amenança mat) 0-0 3.Cf3! Cxh1 4.Cg5! amb atac decisiu. Les negres han de respondre 1...h5! amb bon joc.

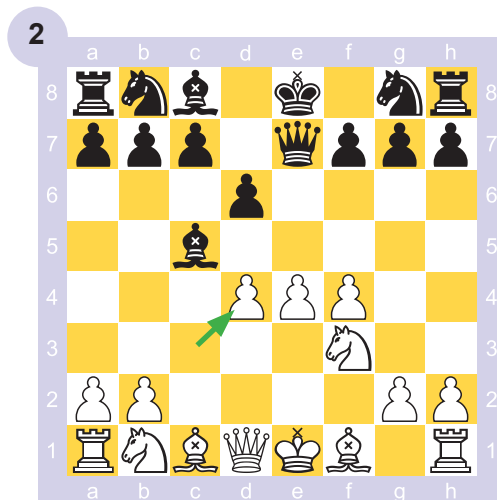
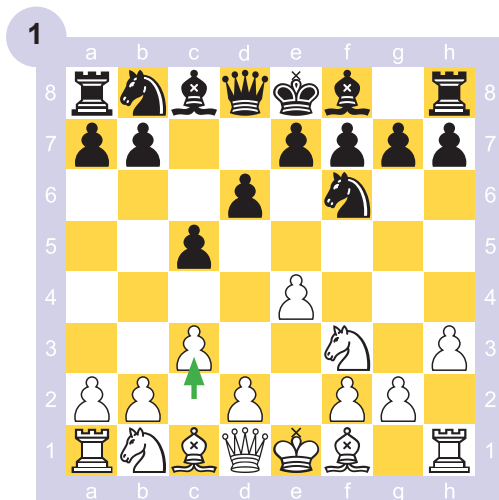
3

La jugada indicada amb la fletxa blava és una celada. Anota les jugades, cas que l'adversari caigui en la trampa (jugada en verd).

4

La jugada indicada amb la fletxa és una celada. Anota les jugades, cas que l'adversari eviti la trampa.

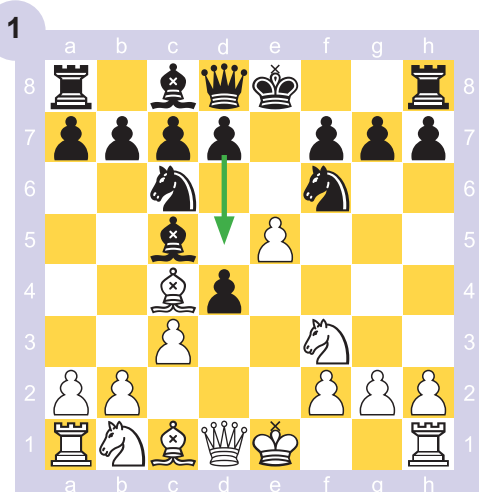

Joc obert

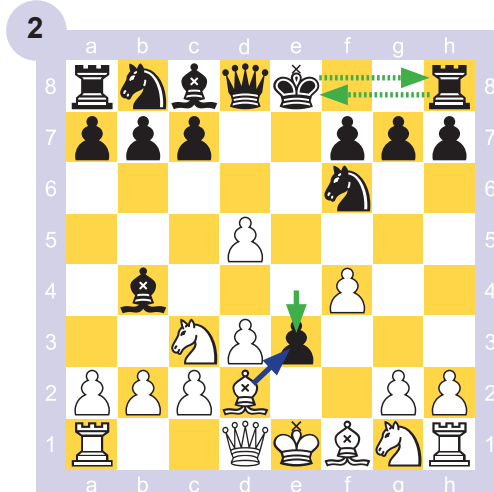
La gran quantitat de línies obertes fa que el joc es desenvolupi de manera dinàmica. Cada jugada té gran importància.

És important mantenir o aconseguir la iniciativa per atacar l'adversari o obligar-lo a defensar-se.

Exemples

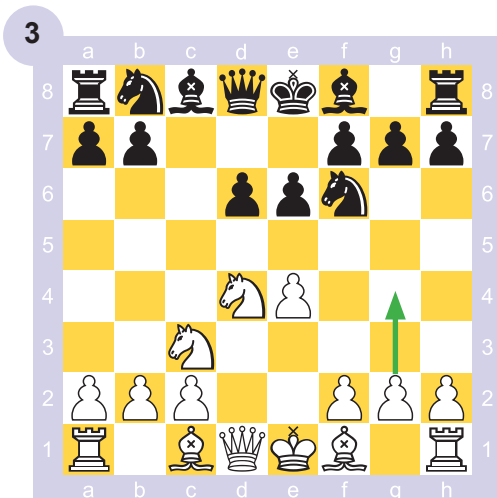

És prioritari desenvolupar les peces ràpidament. Les negres, en avançar el peó **d**, obren la diagonal a llur alfil de dama i ocupen el centre, amenacen l'alfil adversari i creen un possible reforç a llur cavall a e4.

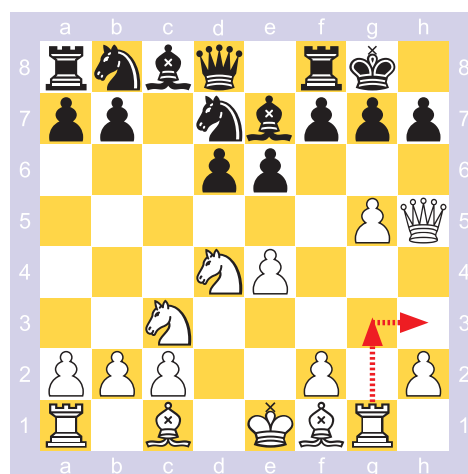
Val la pena enrocar-se com més aviat millor per tal d'evitar que el rei sigui atacat en el centre.

El sacrifici d'un segon peó negre permet d'obrir la columna **e** amb guany de temps per atacar el rei blanc: 6...e3! 7.Axe3 0-0

Les blanques avancen agressivament llur peó **g** tot buscant de desallotjar el cavall negre de f6, de guanyar espai i de prendre la iniciativa en el flanc de rei.

6.g4 Ae7 7.g5 Cfd7 8.Dh5 0-0 9.Tg1

Les blanques emprenen un fort atac sobre l'enroc negre. L'amenaça directa és Tg3 seguit de Th3 amb amenaça sobre h7. El rei blanc sol fer l'enroc llarg, després d'un oportú Ae3.

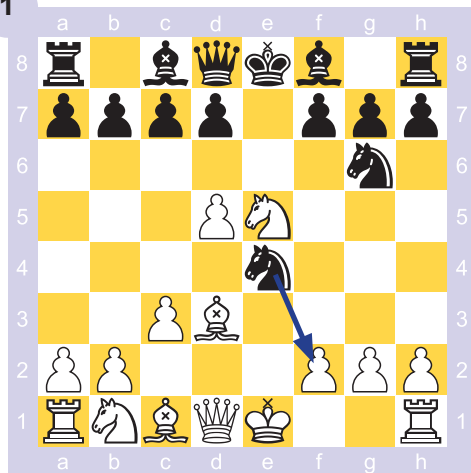
Generalment una errada en l'obertura comporta la pèrdua ràpida de la partida. Els jugadors agressius i molt tàctics prefereixen el joc obert.

És convenient estudiar i memoritzar les principals variants de l'obertura, per tal d'estalviar temps de reflexió i estar familiaritzat amb les amenaces típiques de l'adversari.

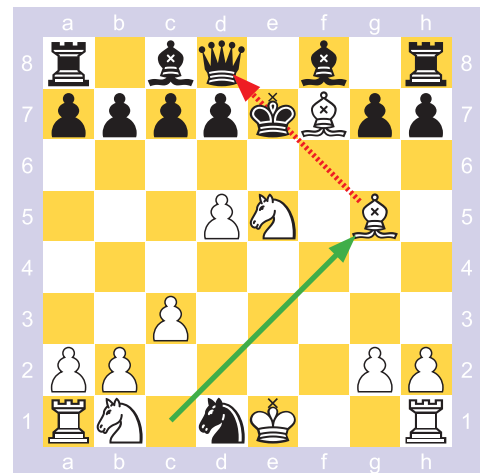
Amb joc obert les partides solen durar menys jugades que amb joc tancat.

Exemples

1 Error en l'obertura

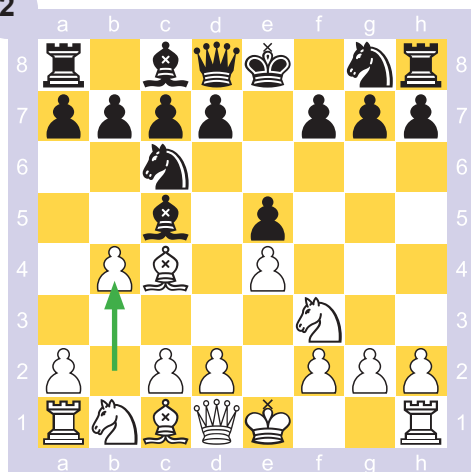

Les negres pensen que poden guanyar un peó mitjançant 1...Cxf2 2.Rxf2 Cxe5. Però, després de 1...Cxf2, reben la sorpresa 2.Axg6! i després de 2...Cxd1 3.Axf7+ Re7 4.Ag5+!

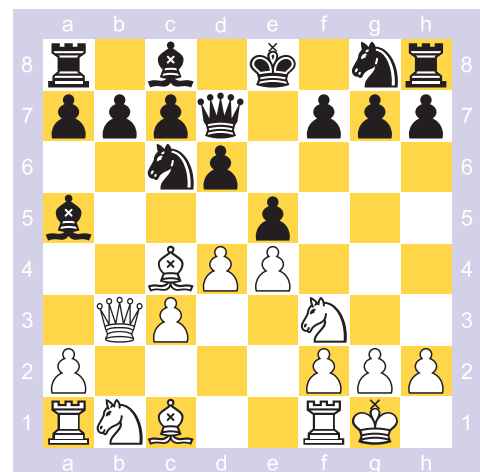

Les blanques s'imposen fàcilment; després de 4...Rd6 5.Cc4+ Rc5 6.Axd8 les blanques guanyen una peça amb posició victoriosa.

2 Gambit Evans

Lliurem el peó b per guanyar un temps extra per construir el centre amb c3 i d4.
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ac4 Ac5 4.b4!?

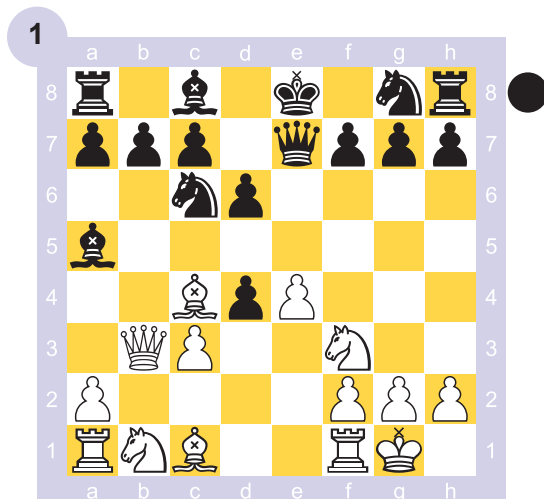

4...Axb4 5.c3 Aa5 6.d4 d6 7.Db3 Dd7 6.0-0

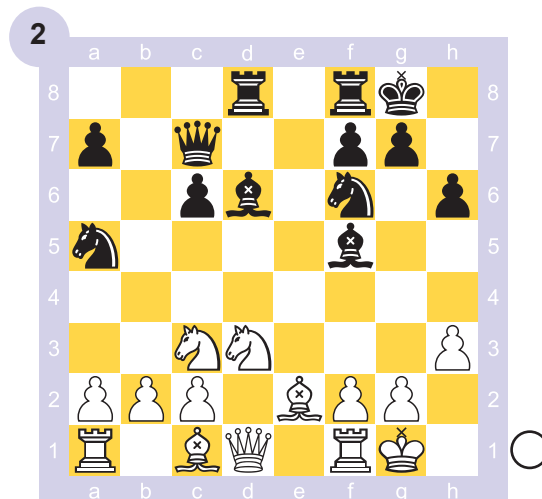
Les blanques tenen una gran avantatge de desenvolupament gràcies al peó lliurat. Les negres han de defensar-se molt bé.

5

Al peu de cada tauler apareixen tres opcions de valoració. Rodeja amb un cercle el número de la valoració correcta. Juga el bàndol indicat per una rodona a la dreta del tauler.

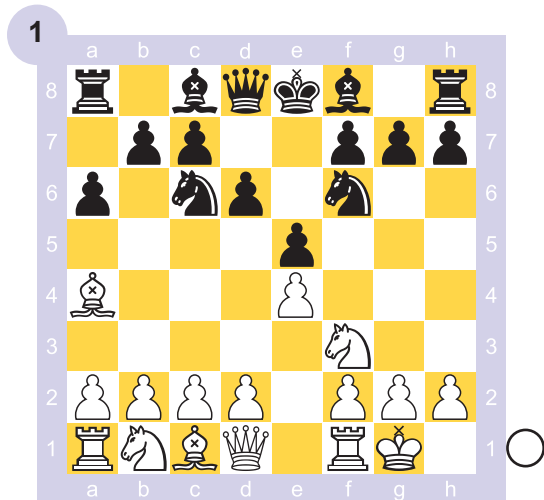
1. Les blanques emprenen un atac fort.
2. Les negres tenen la iniciativa
3. La posició està equilibrada

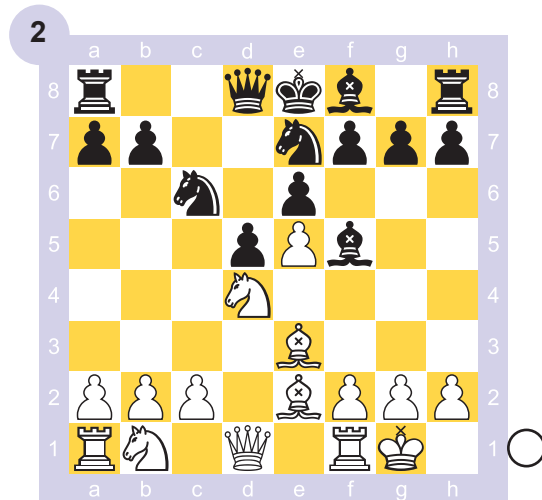
1. Les blanques emprenen un atac fort.
2. Les negres tenen la iniciativa a canvi d'un peó.
3. La posició està equilibrada.

6

Indica quina de les tres opcions és més convenient si volem dur la partida cap a un joc obert. Justifica la resposta.

d3 c3 Axc6+
seguït de d4

c4 Ab5 f4

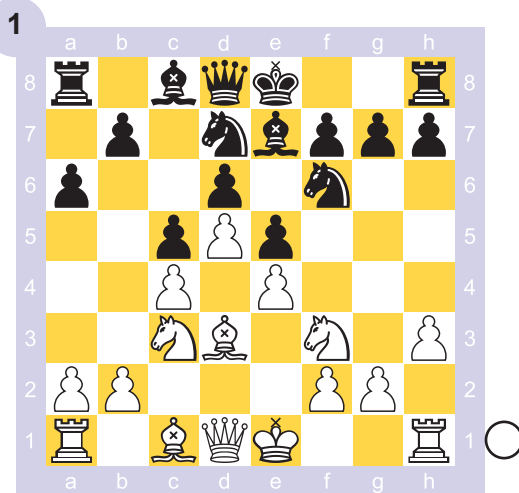

Joc tancat

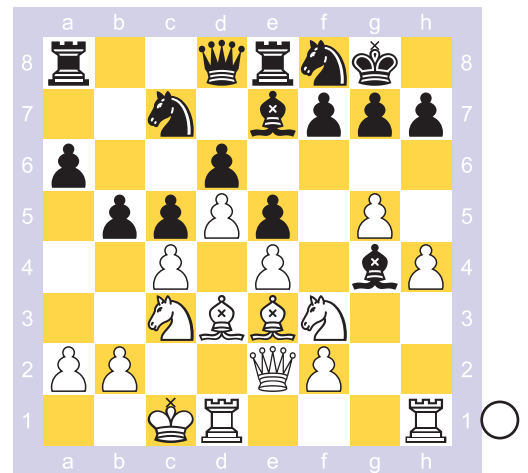
El joc es construeix de manera lenta i gradual, de tal manera que es puguin acumular petits avantatges progressivament.

En aquesta tipus de joc la iniciativa i els temps de desenvolupament són menys importants que en el joc obert. Generalment es produeixen pocs intercanvis de peces en l'obertura.

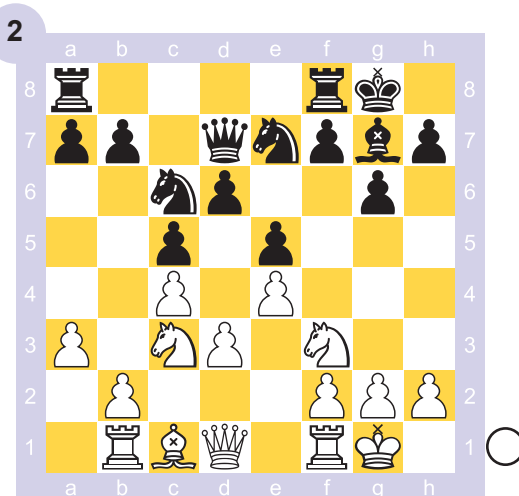
Exemples

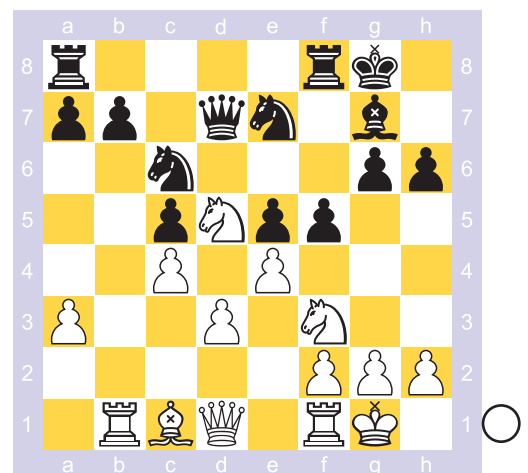
No s'ha produït cap intercanvi de peces i el contacte entre peons o peces es posposa per al mig joc.

Ambdós adversaris s'han enrocat en flancs oposats. En el mig joc les blanques intentaran atacar en el flanc de rei, mentre que les negres provaran de fer-ho en el flanc de dama.

El joc es desenvoluparà de manera estratègica i posicional. Les blanques miraran de guanyar espai i d'obrir línies en el flanc de dama tot avançant el peó b, mentre que les negres intentaran el contrajoc en el flanc de rei tot avançant llur peó f.

Ambdós bàndols desenvolupen llur estratègia de manera gradual. Només durant el mig joc han aparegut els primers intercanvis de peons i s'han semiobert les primeres columnes.

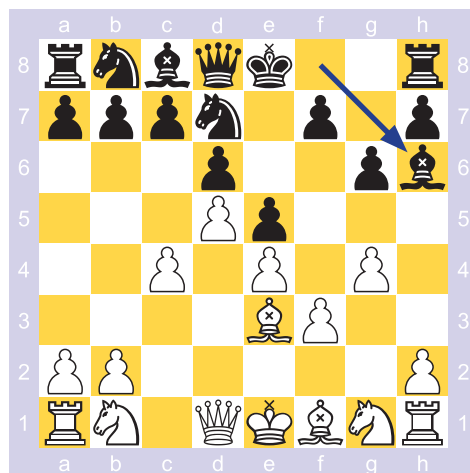
Generalment una errada en l'obertura no té conseqüències fatals. Els jugadores tranquils, de tall estratègic, prefereixen les posicions tancades. Com que l'estratègia i els esquemes prevalen sobre la tàctica, no cal memoritzar les jugades exactes en l'obertura. Usualment les partides duren més que amb joc obert, perquè es fan maniobres lentes.

Exemples

1 Error posicional

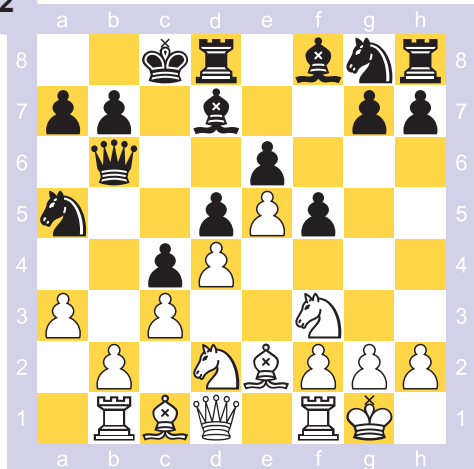

Jugar 7.g4 és un error posicional perquè debilita molt les caselles negres, i les negres poden aprofitar-ho immediatament.

Amb 7...Ah6! s'intenta canviar l'alfil bo de les blanques. Si 8.Axh6 Dh4+ seguit de Dxh6, i si 8.Af2 l'alfil a h6 exerceix una gran pressió en la diagonal h6-c1. Aquest error només dona a les negres una posició prometedora.

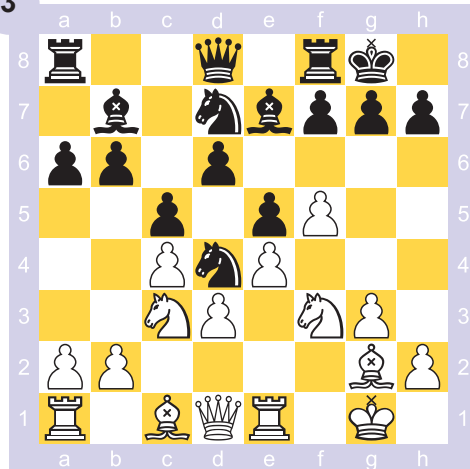
2 Defensa Francesa

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 Cc6
5.Cf3 Db6 6.a3 c4 7.Cbd2 Ca5 8.Ae2
Ad7 9.0-0 f5 10.Tb1 0-0-0

Les blanques provaran d'obrir línies en el flanc de dama per tal d'atacar el rei negre, amb b2-b3 o b2-b4.

3 Obertura Anglesa

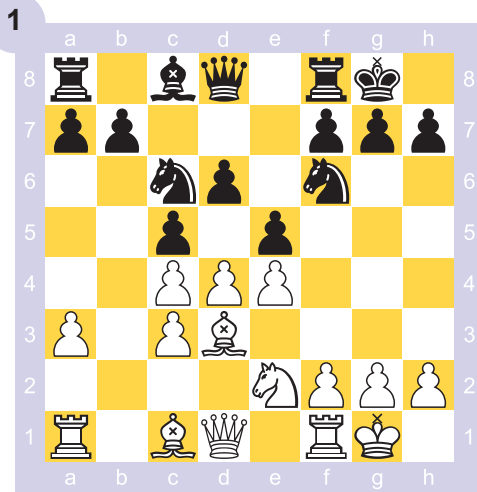

1.Cf3 Cf6 2.c4 c5 3.g3 b6 4.Ag2 Ab7
5.0-0 e6 6.Cc3 d6 7.Te1 Ae7 8.e4
e5 9.d3 0-0 10.Ch4 Cc6 11.f4 Cd4
12.Cf3 Cd7 13.f5 a6

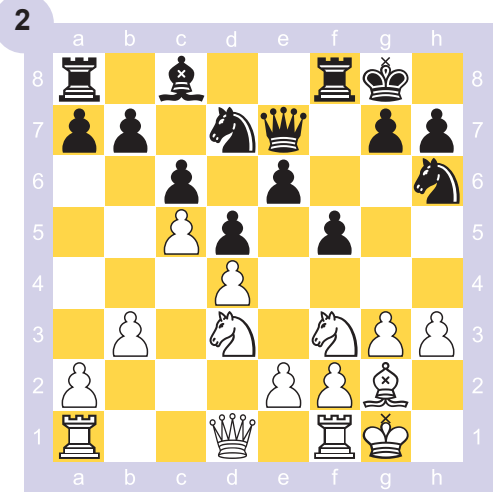
Les blanques atacaran en el flanc de rei i les negres en el flanc de dama.

7

Al peu de cada tauler apareixen tres opcions de valoració.
Rodeja amb un cercle el número de la valoració correcta.
Juga el bàndol indicat per una rodona a la dreta del tauler.

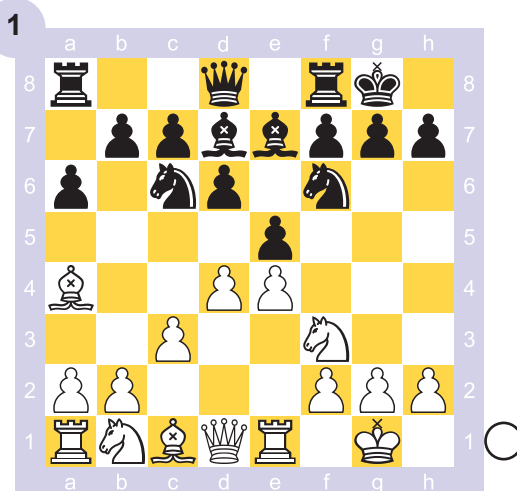
1. Les blanques tenen millor estructura de peons.
2. Les negres tenen més control del centre.
3. Posició amb possibilitats per a ambdós bàndols.

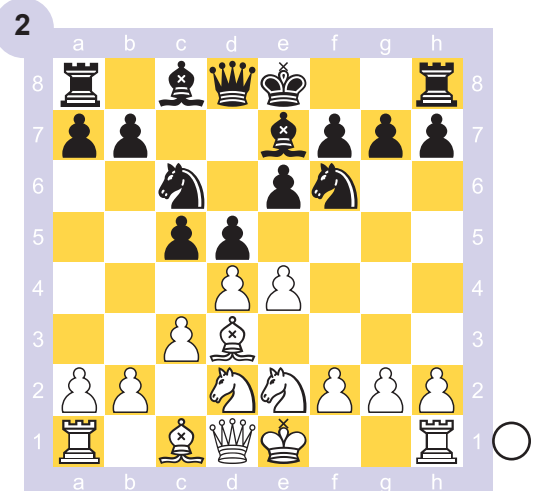
1. Les negres tenen avantatge gràcies a llurs possibilitats d'atac sobre l'enroc blanc.
2. Les blanques tenen avantatge gràcies a llur control de major espai i a llur alfil superior a l'alfil negre.
3. La posició és igualada.

8

Indica quina de les tres opcions és més convenient si volem dur la partida cap a un joc tancat. Justifica la resposta.

d5 dxe5 Cbd2

e5 exd5 O-O

Obertures universals

Se sol qualificar una obertura com a universal, quan els peons i les peces es col·loquen obeint a un esquema determinat, amb gran independència de la manera en què l'adversari situï les seves peces.

Aquestes obertures tenen l'avantatge que no cal memoritzar gaires variants, sinó només l'esquema general de col·locació de peces i peons. Observa-ho en els següents exemples de posicions característiques d'aquesta mena d'obertures.

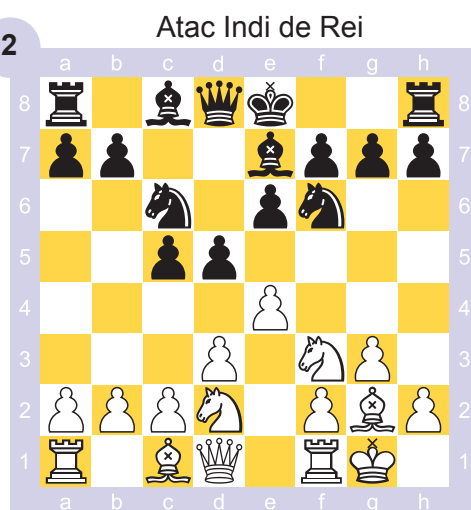
S'ha de dir que, encara que aquests esquemes són gairebé invariables, sempre hem de tenir en compte les jugades específiques de l'adversari.

Exemples

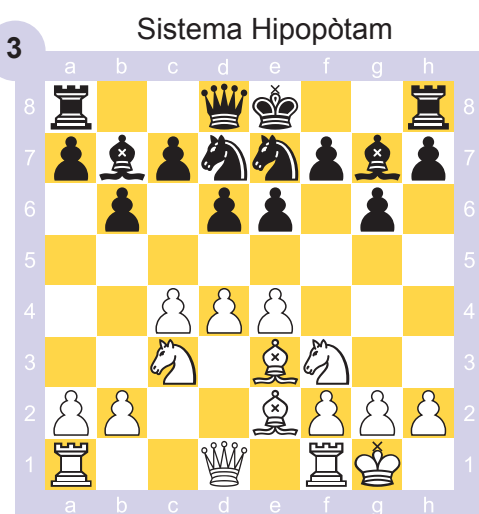

1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.e3 e6 4.Ad3 c5
5.c3 Cc6 6.Cbd2 Ad6 7.0-0

2

1.Cf3 d5 2.g3 Cf6 3.Bg2 e6 4.d3 c5
5.Cbd2 Cc6 6.e4 Ae7 7.0-0

1.d4 g6 2.e4 Ag7 3.Cf3 d6 4.c4 Cd7
5.Cc3 e6 6.Ae2 b6 7.0-0 Ab7 8.Ae3
Ce7

4

1.e4 d6 2.d4 Cf6 3.Cc3 Cbd7 4.Cf3 e5
5.Ac4 Ae7 6.0-0

Observa també l'ordre de les jugades negres.

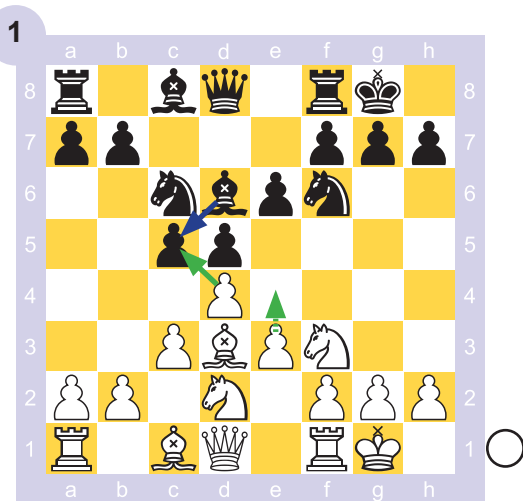

Obertures amb blanques

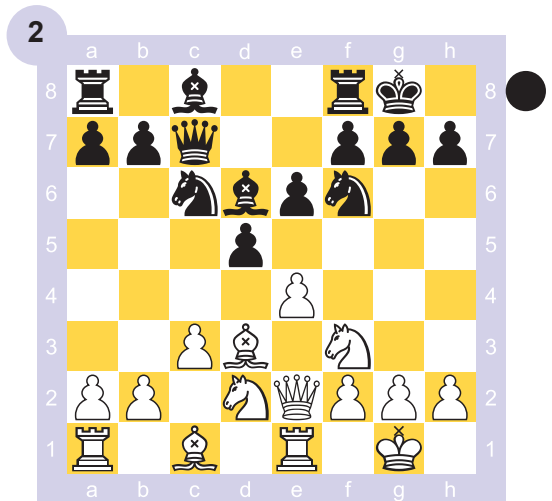
1. Sistema Colle

El Sistema Colle es caracteritza pels peons col·locats a c3, d4 i e3, i les peces Cf3, Cbd2 i Ad3. A més les blanques fan l'enroc curt i llur dama sol ser desenvolupada a e2.

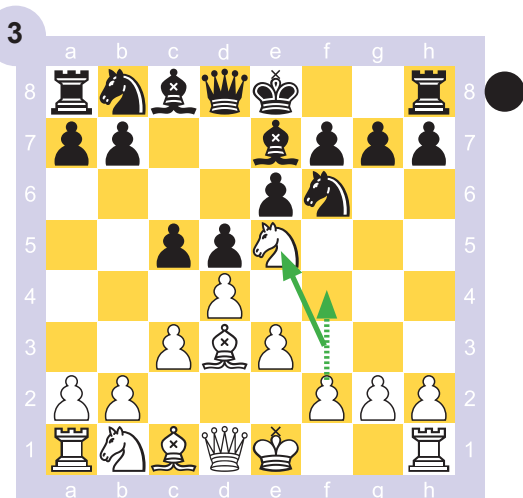
Exemples

El pla de les blanques està basat en la progressió e3-e4. La millor manera de fer-ho és 8.dxc5 Axc5 9.e4. S'amenaça e4-e5 amb atac en el flanc de rei, i després de 9...Dc7 10.De2 Ad6 11.Te1 és possible avançar e4-e5.

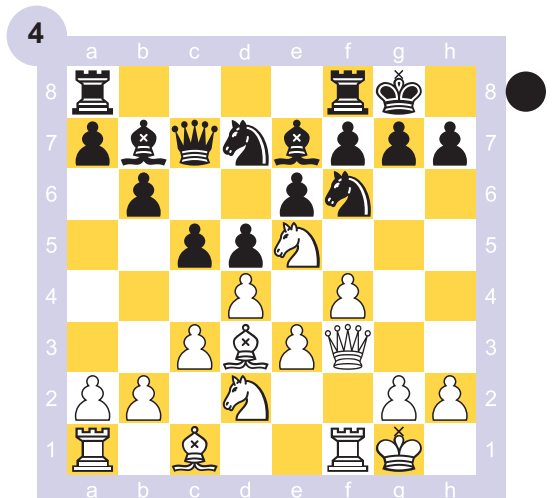

Les blanques tenen la iniciativa en el centre. En alguns casos avançaran e4-e5, en altres canviaran e4xd5 per tal d'aïllar un peó de les negres després de e6xd5. Si les negres canvien 11...dxe4 després de 12.Cxe4 les blanques tenen avantatge.

Un altre pla típic en algunes variants del Sistema Colle: 1.d4 Cf6 2.Cf3 d5 3.e3 e6 4.Ad3 c5 5.c3 Ae7 6.Ce5

Les blanques planegen enfortir el cavall blanc amb f2-f4 i atacar en el flanc de rei.

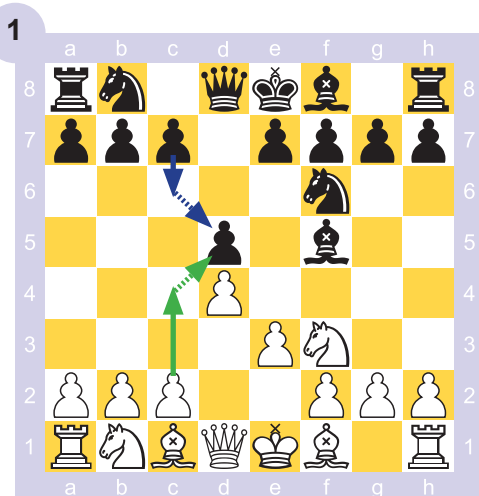
6... 0-0 7.0-0 b6 (per tal d'intercanviar alfils mitjançant Aa6) 8.De2 (tot evitant el canvi) 8...Ab7 9.Cd2 Cbd7 10.f4 Dc7 11.Df3 les blanques controlen e4 per evitar Ce4 de les negres, i amenacen d'atacar en el flanc de rei amb g2-g4-g5.

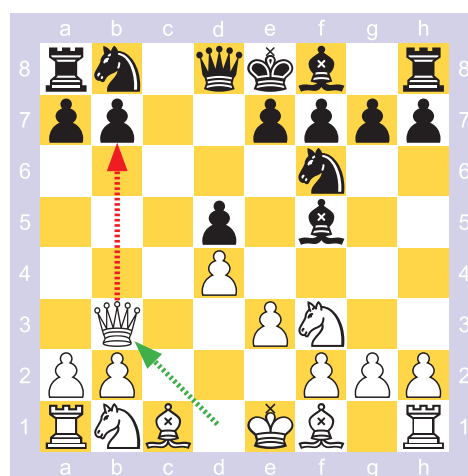
Les negres poden respondre d'altres maneres, tot provant d'oposar-se al pla general de les blanques.

Una d'aquestes maneres és desenvolupar l'alfil de dama a f5, per fora de la cadena de peons, per tal de lluitar pel control de la diagonal b1-h7. Una altra és jugar g6 i Ag7; el peó a g6 limita molt l'acció de l'alfil blanc en la diagonal b1-h7.

Exemples

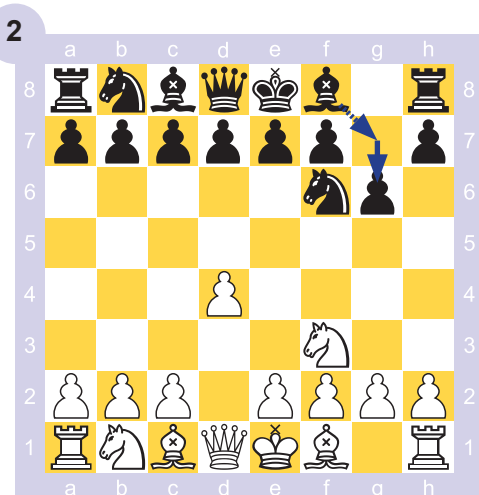

1.d4 Cf6 2.Cf3 d5 3.e3 Af5 (diagrama)
Si 4.Ad3 Axd3 5.Dxd3 c6 les negres
aconsegueixen una posició sòlida.
Per tal d'intentar tenir avantatge és
millor 4.c4 c6 5.cxd5 cxd5 6.Db3

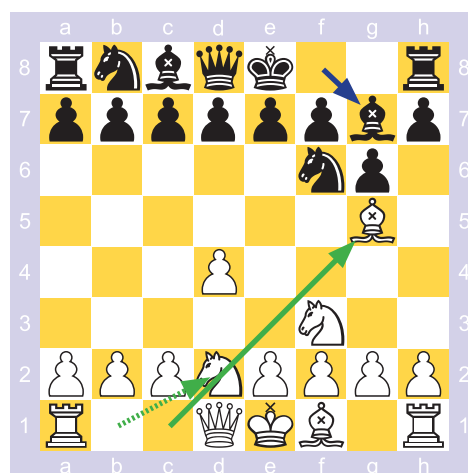

S'ataca el peó de b7 que ha quedat
indefens després de la sortida de
l'alfil.

Las blanques tenen possibilitats
d'obtenir avantatge en l'obertura.

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6
Si el pla de les negres és Ag7
per jugar d7-d6 i preparar e7-e5,
l'esquema de desenvolupament del
Colle no és efectiu perquè l'alfil a d3
no estaria ben situat.

En aquest cas és millor 3.Ag5, Ag7
4.Cbd2 (diagrama). Les blanques
intenten e2-e4, Af1-e2, c2-c3 i 0-0.
Si les negres eviten 5.e4 amb 4...d5,
llavors 5.e3 amb la mateixa idea de
Af1-e2, c2-c3 i 0-0.

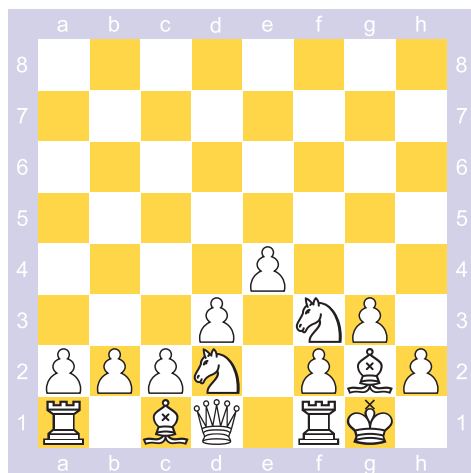
2. Atac Indi del Rei

L'atac Indi del Rei és una altra obertura universal.

Les blanques col·loquen llurs peces i peons segons un esquema predeterminat, gairebé amb total independència de com juguin les negres.

Exemple

Esquema fonamental

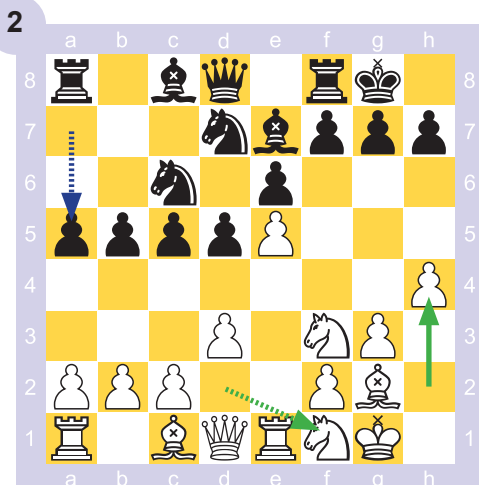
Els plans que les blanques realitzin posteriorment dependran de la manera com juguin les peces negres.

Contra la
Defensa Francesa

1.e4 e6 2.d3 d5 3.Cd2 c5 4.Cgf3 Cc6 5.g3 Cf6 6.Ag2 Ae7 7.0-0 0-0 8.Te1

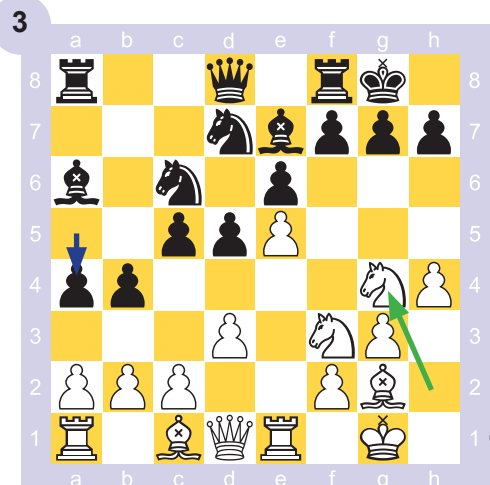
La jugada 8.Te1 prepara la progressió e4-e5, per tal de guanyar espai en el centre i desallotjar el cavall de f6.

8...b5 9.e5 Cd7 10.Cf1 a5 11.h4

Les negres i les blanques avancen i guanyen espai en els flancs de dama i rei, respectivament.

Amb h2-h4 es dona un punt de suport a g5 a les peces blanques i s'habilita la casella h2 perquè el cavall de f1 avanci a través de h2-g4.

11...b4 12.C1h2 Aa6 13.Cg4 a4

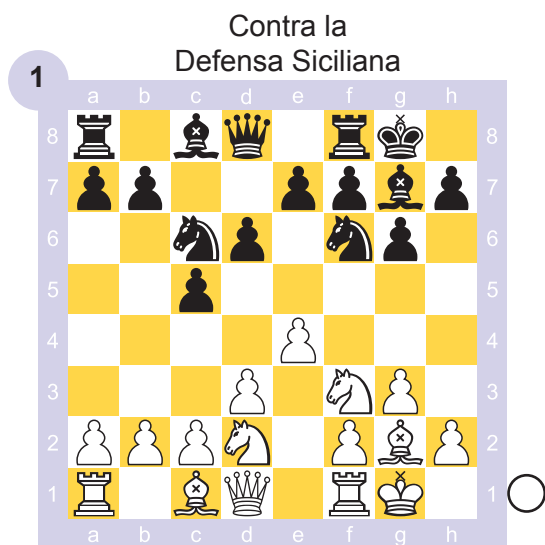
Les blanques ataquen en el flanc de rei, mentre que les negres ho fan en el flanc de dama. La posició és aguda, amb perill per al rei negre.

En la lliçó anterior hem mostrat una posició d'Atac Indi de Rei que es va originar a partir d'una Defensa Francesa (1.e4 e6).

És també possible construir el mateix esquema davant la Defensa Siciliana i la Defensa Caro-Kann. A més, és molt freqüent que aquest esquema de l'Atac Indi del Rei es construeixi tot començant la partida amb 1.Cf3

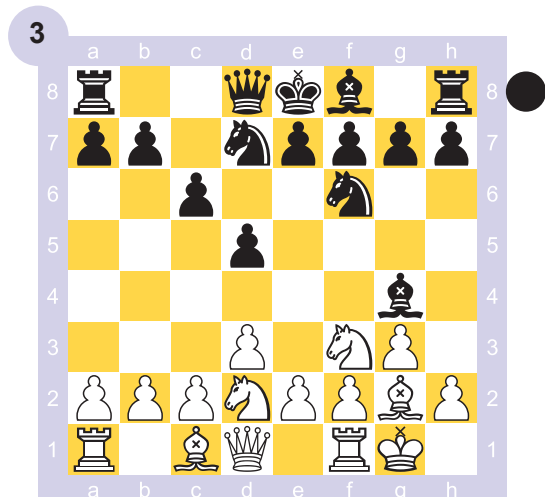
Exemples

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d3 g6 4.g3 Ag7
5.Ag2 d6 6.0-0 Cf6 7.Cbd2 0-0

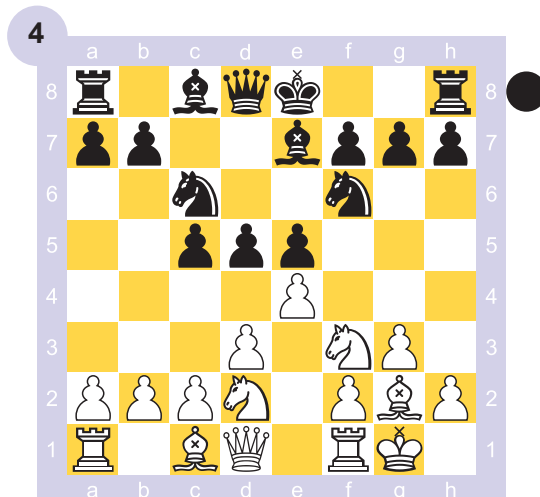

1.e4 c6 2.d3 d5 3.Cd2 e5 4.Cgf3 Ad6
5.g3 Cf6 6.Ag2 0-0 7.0-0

Les blanques comencen amb 1.Cf3
1.Cf3 d5 2.g3 Cf6 3.Ag2 c6 4.0-0 Ag4
5.d3 Cbd7 6.Cbd2

Si les negres prefereixen treure l'alfil de dama a g4, en comptes de deixar-lo dins de llur cadena de peons, llavors les blanques solen jugar e2-e4 posteriorment.

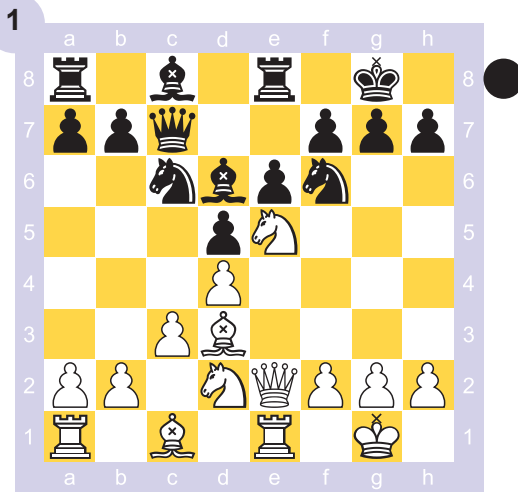

Les blanques comencen amb 1.Cf3
1.Cf3 d5 2.g3 c5 3.Ag2 Cc6 4.0-0 e5
5.d3 Cf6 6.Cbd2 Ae7 7.e4

En aquest cas, sembla que les blanques juguin una Defensa Índia del Rei, però amb un temps d'avantatge.

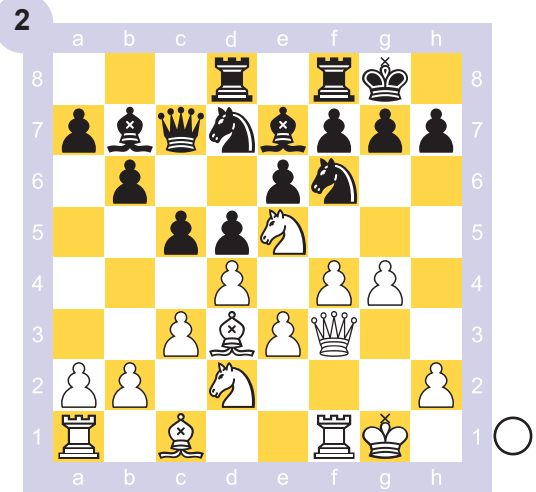
9

A partir de l'explicació, digues quina de les tres valoracions següents és la correcta. Justifica la resposta.

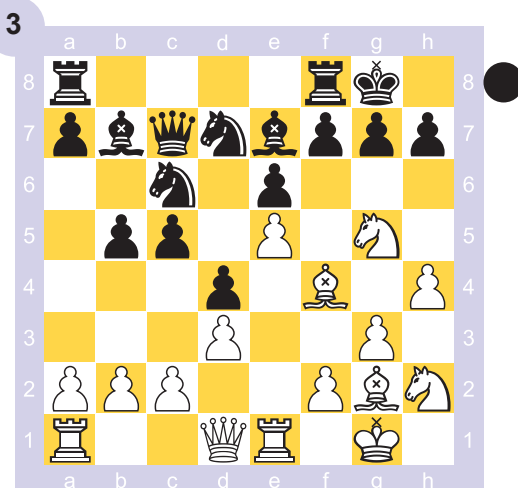
Les negres, preocupades per la forta posició del cavall blanc a e5, juguen 1...Cd7 tot intentant simplificar.

1. Les blanques han de canviar llur cavall per un dels cavalls negres, de manera que es produeix una posició d'igualtat.
2. Les blanques reforcen llur cavall de e5 amb 1.Cdf3, de manera que obtenen una posició lleugerament millor.
3. Les blanques sacrifiquen 1.Axh7+ i obtenen un avantatge guanyador.

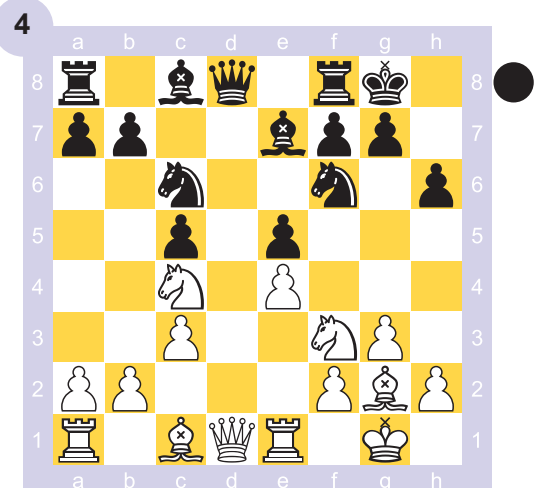

Les blanques juguen 1.g5 i es continua amb 1...Cxe5 2.fxe5.

1. Les negres igualen tot jugant 2...Ce8 amb la idea de fer g7-g6 i Cg7.
2. La millor jugada de les negres és 2...Cd7 i intentar trencar amb f7-f6.
3. La millor jugada de les negres és 2...Ce4 tot buscant simplificacions.

1. Les negres estan millor perquè capturen el peó de e5 amb 1...Cdxe5
2. Les blanques estan millor perquè tenen un fort atac sobre l'enroc.
3. La posició està igualada perquè la iniciativa negra en el flanc de dama és tan forta como l'atac blanc sobre l'enroc.

Les negres juguen 1...Dxd1 2.Txd1 Cxe4 i es continua 3.Cfxe5 Cxe5 4.Cxe5.

1. La posició és d'igualtat completa.
2. Les blanques estan millor gràcies a la major activitat de llurs peces, en particular l'alfil de g2.
3. Les negres estan millor perquè tenen major espai en el flanc de dama.

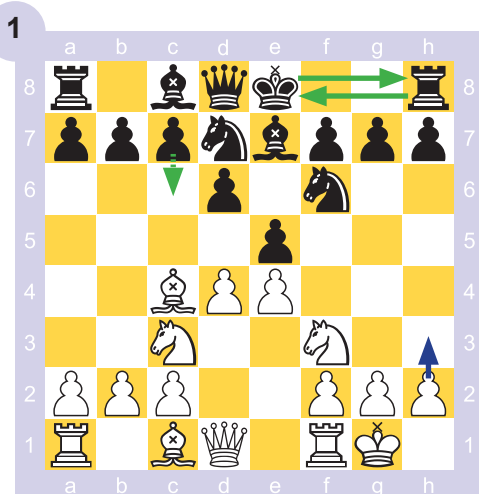
Obertures amb negres

1. Sistema Lleó

Hi ha un esquema de joc per a les negres que consisteix a: peons a e5 i d6, Cf6, Cbd7 i Ae7. Alguns especialistes anomenen aquest esquema "El Lleó".

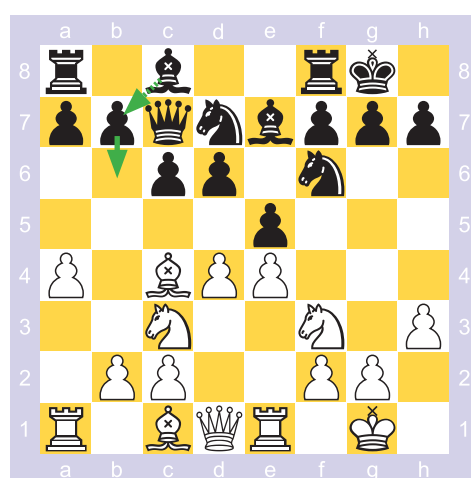
Aquesta col·locació és comuna a la Variant Hanham de la Defensa Philidor (contra 1.e4) i a la Defensa Índia Antiga (contra 1.d4).

Exemples

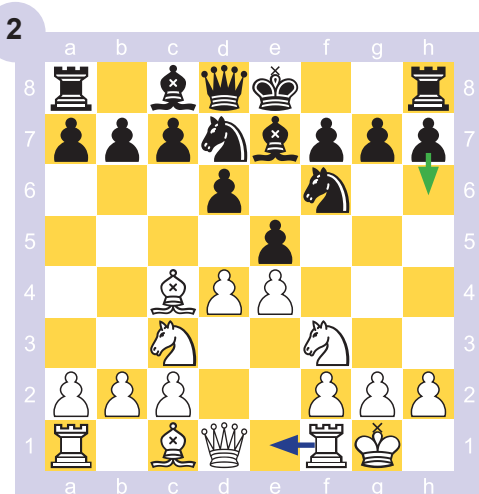
El pla més simple és fer l'enroc curt i seguir després amb c7-c6 i Dc7, tot desplegant la dama i sobreprotegint el peó de e5.

6...0-0 7.h3 c6 8.a4 Dc7 9.Te1

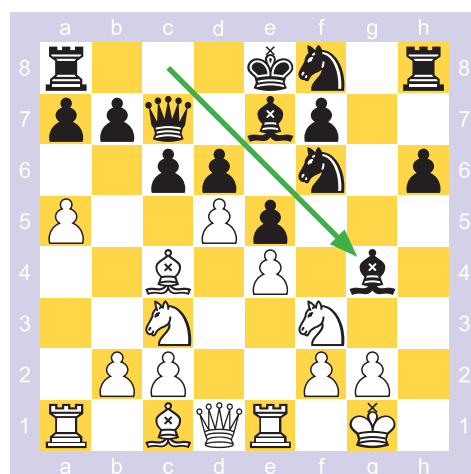
Per tal de continuar el desenvolupament, les negres solen continuar 9...b6 seguit de Ab7.

Segons com juguin les blanques, les negres provaran d'expandir-se en l'ala de dama amb a7-a6 i b6-b5.

Un altre pla és demorar l'enroc, amb 6...h6 per tal de controlar la casella g5 i atacar en l'ala de rei amb g7-g5 en un moment propici.

6...h6 7.Te1 c6 8.a4 Dc7 9.a5 Cf8
10.h3 g5 11.d5 g4 12.hxg4 Axc4

Les negres tenen possibilitats d'atac sobre l'enroc blanc (Cg6, h6-h5, etc.). Però el rei negre està una mica insegur en el centre del tauler.

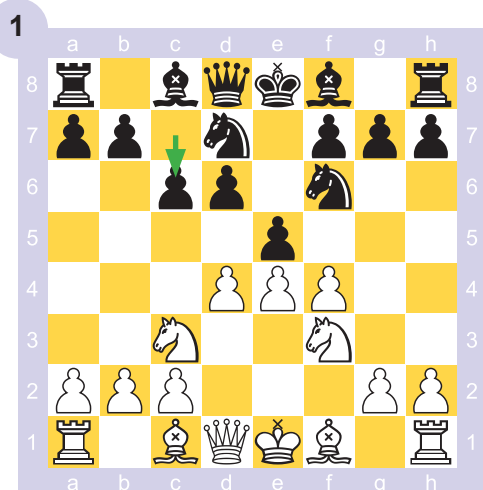
La posició ofereix oportunitats a ambdós bàndols.

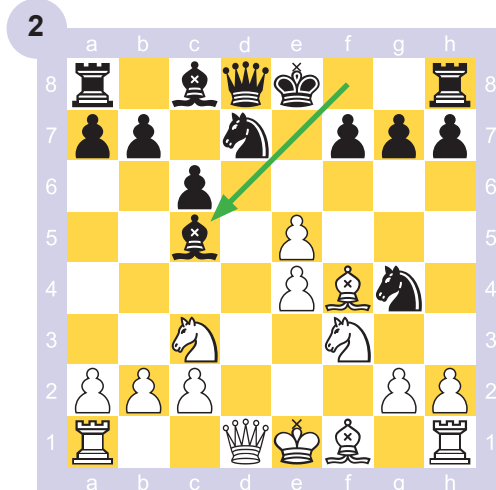
En els exemples de la pàgina anterior les blanques jugaven e4 i d4, i desenvolupaven els cavalls a c3 i f3.

Les blanques també poden adoptar altres esquemes, com per exemple, jugar els peons **d**, **e** i **f** a la quarta línia, o jugar els peons **c**, **d** i **e** a la quarta línia.

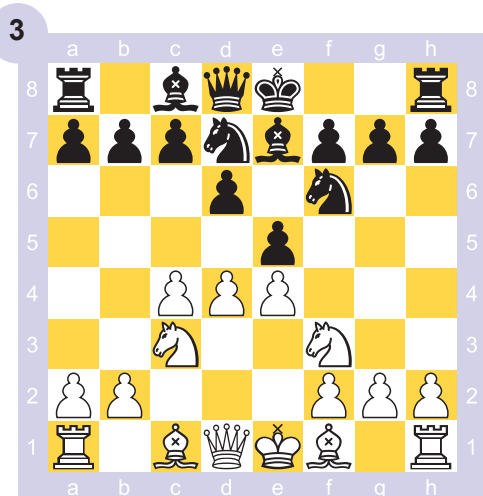
Exemples

1.e4 d6 2.d4 Cf6 3.Cc3 Cbd7 4.f4 e5 5.Cf3 c6 (diagrama; si 5...Ae7 6.dxe5 dxe5 7.fxe5 Cg4 8.Af4 dóna avantatge a les blanques). La jugada 5...c6 dóna sortida a la dama. Si ara 6.dxe5 dxe5 7.fxe5 Cg4 8.Af4 Ac5!

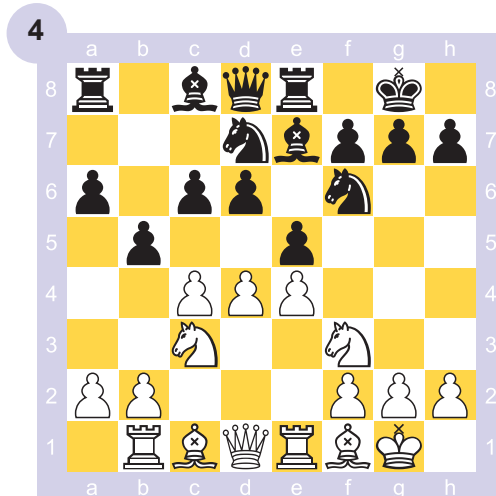

Les negres obtenen un bon contrajoc. L'amenaça més directa és Cf2.

1.d4 Cf6 2.c4 d6 3.Cc3 Cbd7 4.e4 e5 5.Cf3 Ae7

Aquesta és una posició principal de la Defensa Índia Antiga. Les idees principals de les negres són semblants a les que es produeixen quan les blanques no juguen c2-c4.

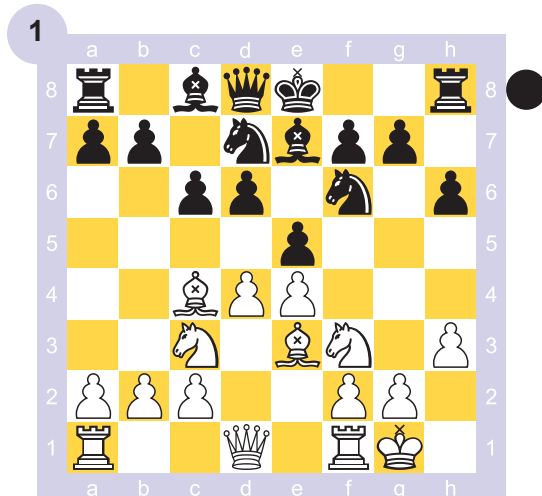

7.0-0 0-0 8.Te1 a6 9.Af1 Te8 10.Tb1 b5

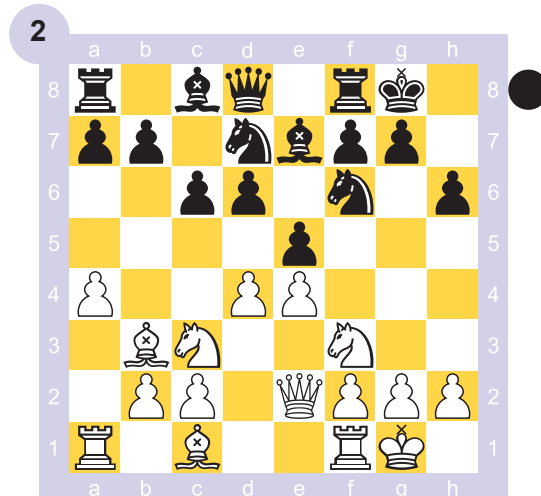
La posició ofereix oportunitats a ambdós adversaris. Generalment la dama negra es desplega a c7 i l'alfil de dama a b7 (segons la manera com juguin les blanques).

10

Rodeja amb un cercle la jugada amb la seva corresponent justificació que s'adeqüi més a les idees bàsiques de les negres en aquest sistema.

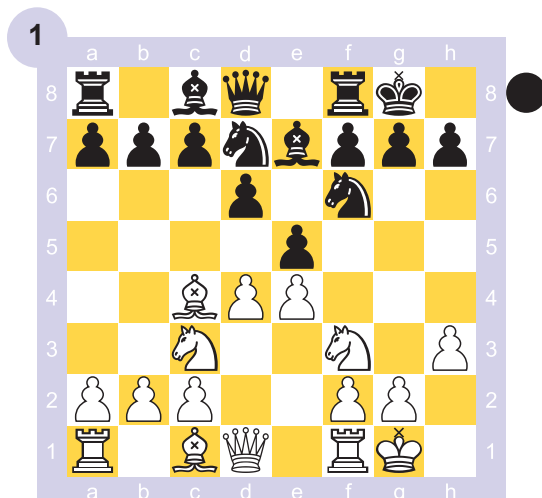
1. 1...Cb6 tot guanyant un temps i obrint la diagonal c8-h3 a llur alfil.
2. 1...b5 tot guanyant espai en el flanc de dama i preparant un eventual desenvolupament de l'alfil a b7 (amb guany de temps, ja que l'alfil blanc ha de moure)
3. 1...Da5 tot sobreprotegint el punt e5 amb la dama i col·locant-la en una posició activa.

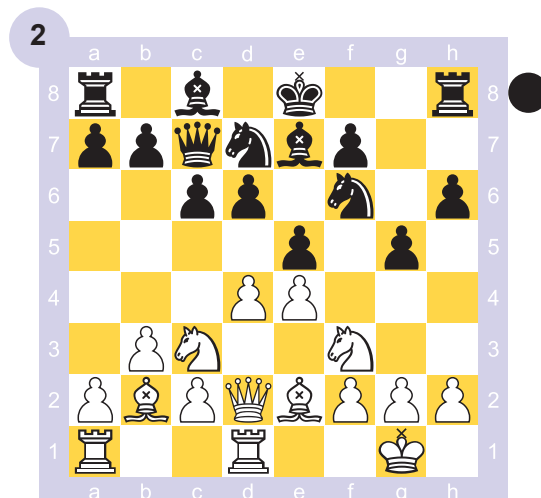
1. 1...Dc7 tot desenvolupant la dama i sobreprotegint el peó central de e5.
2. 1...g5 tot iniciant accions d'atac en el flanc de rei.
3. 1...a6 tot preparant condicions per avançar b7-b5 en el moment propici.

11

Respon la pregunta formulada al peu de cada tauler.

Explica per què en aquesta posició les negres no poden jugar 1...Te8.

Analitza per què en aquesta posició és incorrecte de jugar 1...Cf8 per part de les negres.

Estudi d'una obertura

Obertura escocesa

Línies principals

4...Cf6

Variant dels Quatre cavalls (5.Cc3)

Variant Mieses (5.Cxc6 bxc6 6.e5)

Subvariants

4...Ac5

Variant 5.Ae3

Variant 5.Cxc6

Variant 5.Cb3 i 5.Cf5

Línies secundàries

4...Dh4

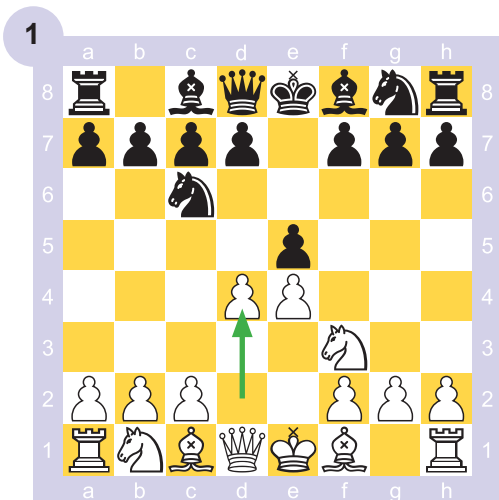

Obertura escocesa

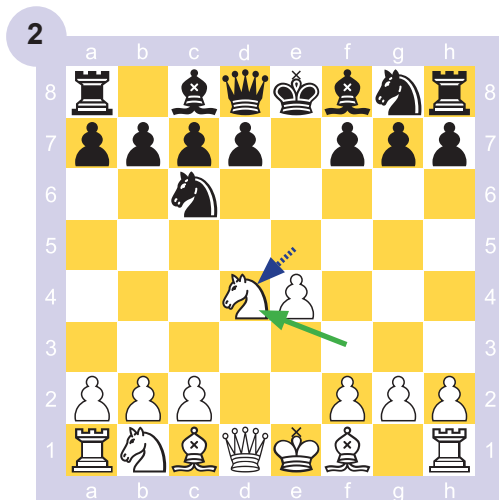
Per tal de jugar l'obertura amb qualitat i amb domini d'allò que s'està fent, és aconsellable preparar les obertures que farem servir mitjançant l'estudi de les principals variants i de llurs idees fonamentals.

En aquesta unitat prendrem l'Obertura Escocesa com a model d'obertura amb peces blanques, perquè el lector compregui com cal procedir a l'hora d'estudiar una obertura.

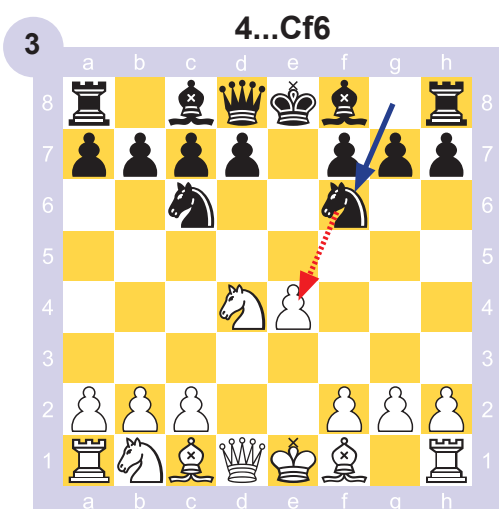
Línies principals

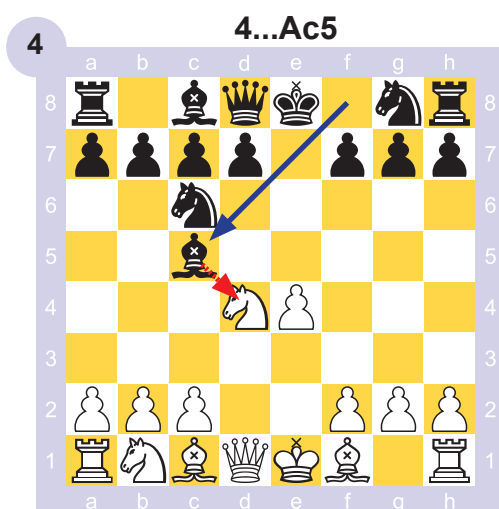
L'Obertura Escocesa queda plantejada després de 1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4. L'objectiu de 3.d4 és ocupar el centre del tauler i obrir la diagonal c1-h6 per a l'alfil de dama blanc. Es proposa, a més, un canvi de peons en el centre.

Després de la captura 3...exd4 les blanques reprenen 4.Cxd4; aquest és el punt de partida de l'estudi de l'Obertura Escocesa. Si les blanques no reprenen 4.Cxd4 (i juguen, per exemple, 4.Ac4 o 4.c3) la partida es transposa en altres obertures.

En la posició del diagrama 2, les negres disposen de diverses alternatives, entre les quals n'hi ha dues de principals. La primera és 4...Cf6, tot desenvolupant el cavall i atacant alhora el peó de e4.

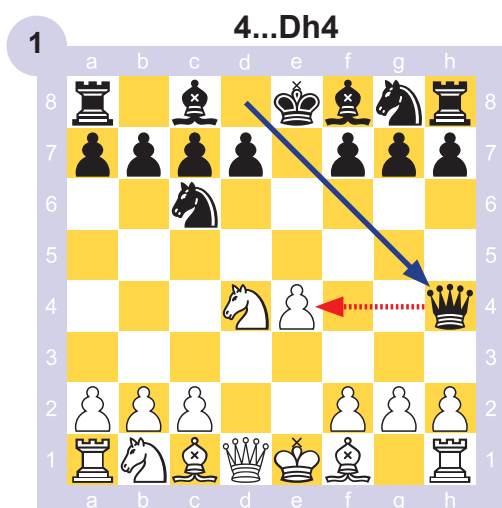
L'altra variant principal és 4...Ac5, que tot desenvolupant l'alfil cap a una posició activa en el centre, crea una amenaça de captura del cavall blanc a d4.

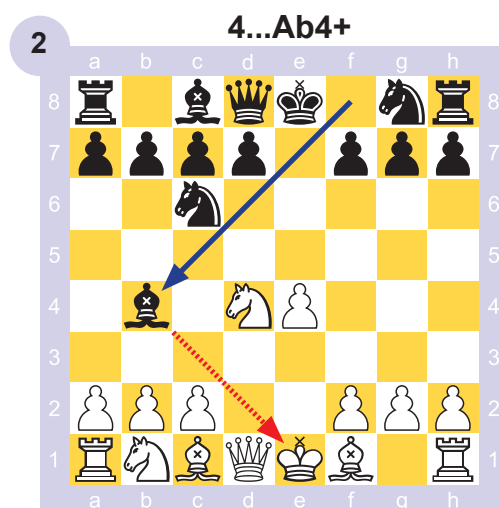
En la pàgina anterior hem presentat les dues principals opcions de les negres en llur quart moviment.

Tot seguit presentem altres alternatives de les negres, que es podrien anomenar línies secundàries.

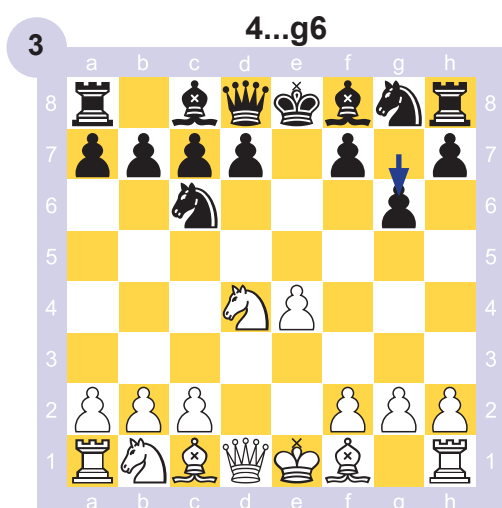
Línies secundàries

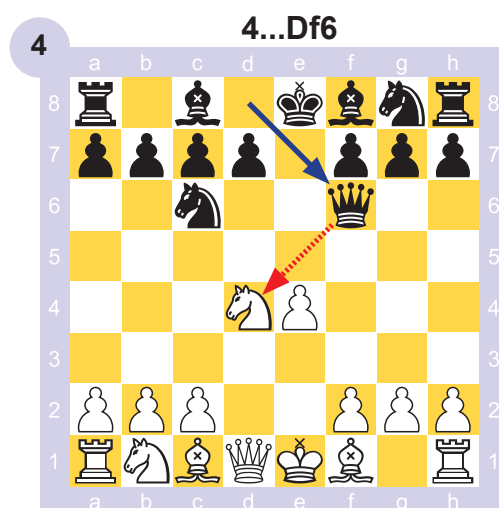
Una opció agressiva de les negres és 4...Dh4, tot atacant el peó de e4 amb la dama. Aquesta jugada no contribueix al desenvolupament de les peces menors i situa la dama en una posició exposada, però requereix un joc precís i enèrgic per part de les blanques.

L'alternativa 4...Ab4+!? sembla una simple pèrdua de temps a causa de la resposta 5.c3. Però la seva idea és que després de 5.c3 (5.Ad2 De7 és satisfactori per a les negres) Ac5, el cavall de dama blanc no podrà desenvolupar-se a la casella natural c3.

La jugada 4...g6 busca desenvolupar l'alfil a través del fianchetto (g7). La manera més activa d'afrontar-la és 5.Cc3 Ag7 6.Ae3 d6 (6...Cf6 7.Cxc6 bxc6 8.e5 dona un lleuger avantatge a les blanques) 7.Dd2 Cf6 8.f3 0-0 9.0-0-0 tot mirant d'atacar el rei negre amb progressió de peons en l'ala de rei.

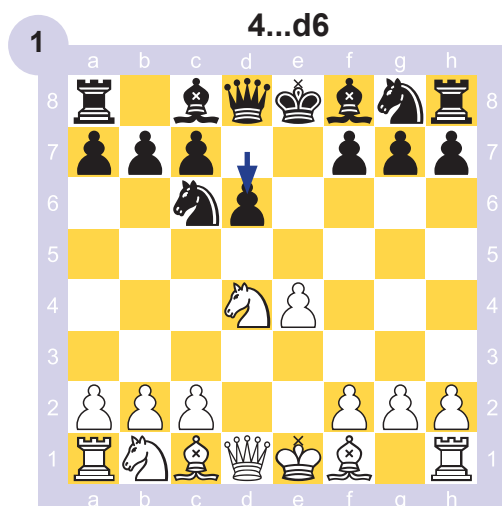
La variant 4...Df6 pressiona sobre el cavall de d4, però la molt primerenca sortida de la dama pot crear dificultats: després de 5.Cb5 (ataca el peó de c7) Ac5 (amenança Dxf2++) 6.De2 Ab6 (defensa c7) 7.C1c3 Cge7 8.Ae3! les blanques tenen la iniciativa.

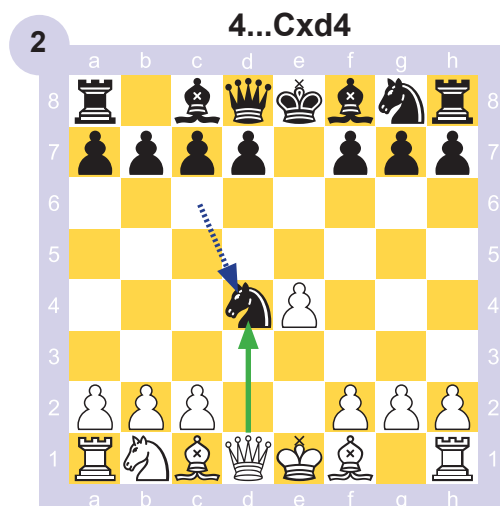
Les negres tenen algunes altres alternatives, que presentem en aquesta pàgina.

Es consideren menys importants que les anteriors, però es poden jugar.

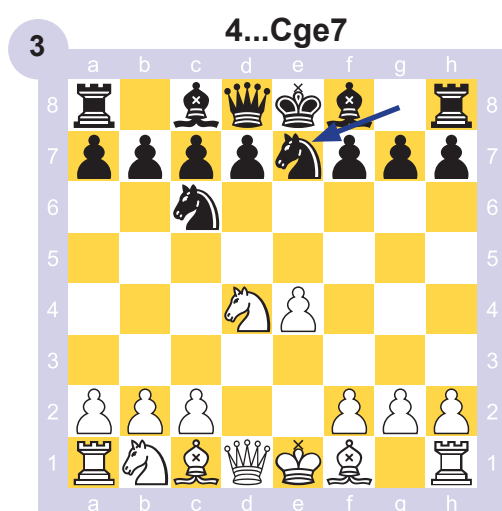
Altres alternatives

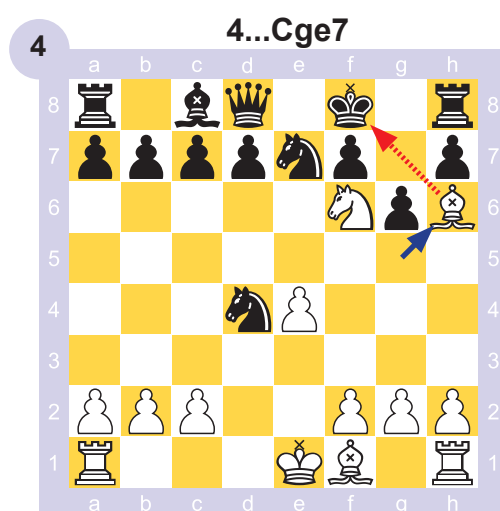
La jugada 4...d6 és sòlida però poc emprenedora (no és bo 4...d5? perquè 5.Ab5 o 5.Cxc6 bxc6 6.cxd5 amb avantatge blanc). Després de 5.Cc3 Cf6 6.Ac4 Ae7 7.0-0 0-0 les blanques estan millor gràcies al major espai i a la posició més activa de llurs peces.

Una altra possibilitat és canviar cavalls amb 4...Cxd4 5.Dxd4. La dama de les blanques queda en una activa posició centralitzada, a punt per cooperar amb les peces blanques que es despleguen tot seguit. Aquesta variant és una mica inferior per a les negres.

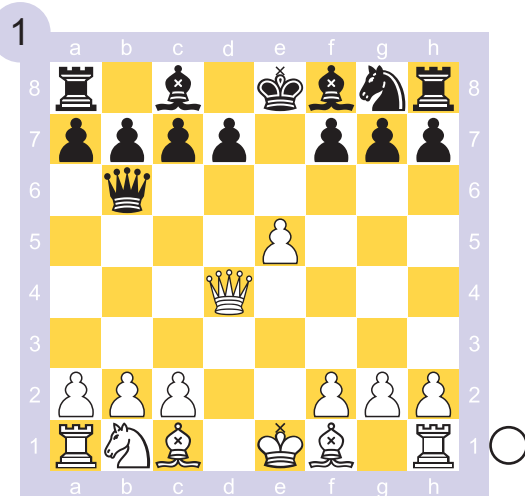
La jugada 4...Cge7 té com a objectiu canviar un parell de cavalls amb Cxd4, seguit de Cc6 tot atacant la dama. Després de 5.Cc3 Cxd4 6.Dxd4 Cc6 7.De3 Ab4 8.Ad2 0-0 9.0-0-0 les blanques estan una mica millor, perquè controlen més espai i tenen millors oportunitats d'atac al rei adversari.

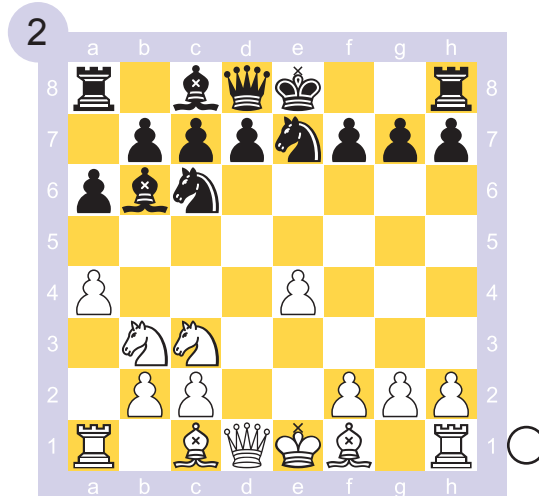
Una **celada** que és important de conèixer en aquesta última variant és: 4...Cge7 5.Cc3 g6? 6.Ag5! Ag7 7.Cd5! Axd4 **8.Dxd4!** (sacrifici de dama guanyador) Cxd4 9.Cf6+ Rf8 10.Ah6++ (diagrama).

1

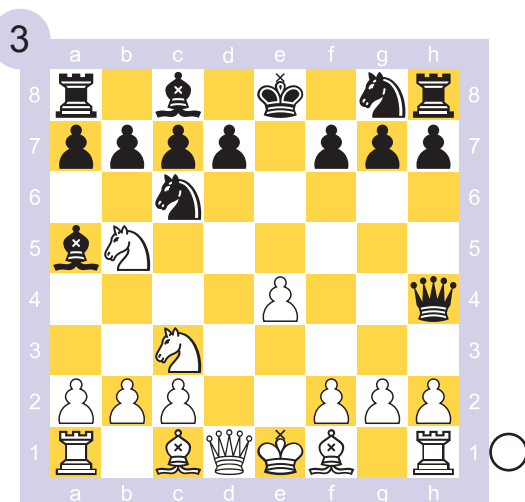
Identifica a quina variant de les negres en llur quart moviment correspon cadascuna de les següents posicions de l'Obertura Escocesa.

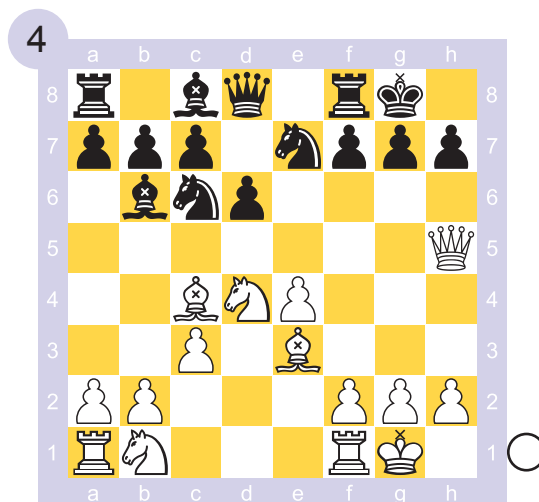
● Ac5 Cf6 Cxd4 Cge7

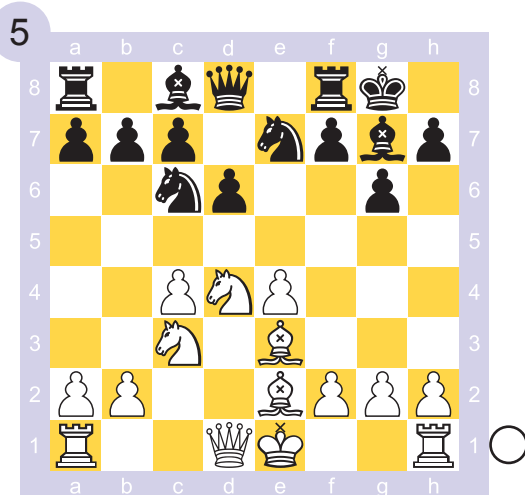
● Ac5 Cf6 Cxd4 Cge7

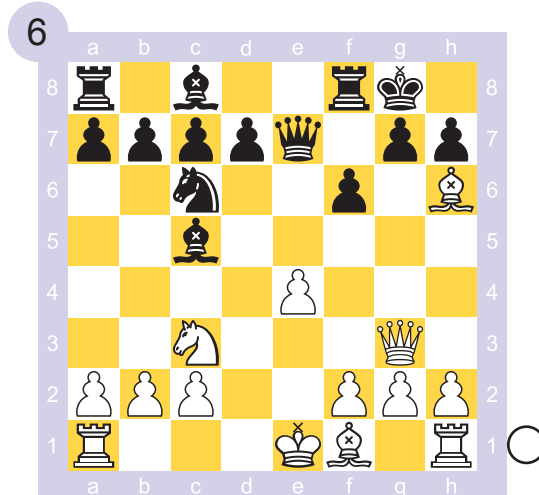
● Ac5 Dh4 Cf6 Df6

● Ac5 Ab4+ Cge7 d6

● Ac5 Df6 g6 Cf6

● Ac5 Dh4 Cf6 Cge7

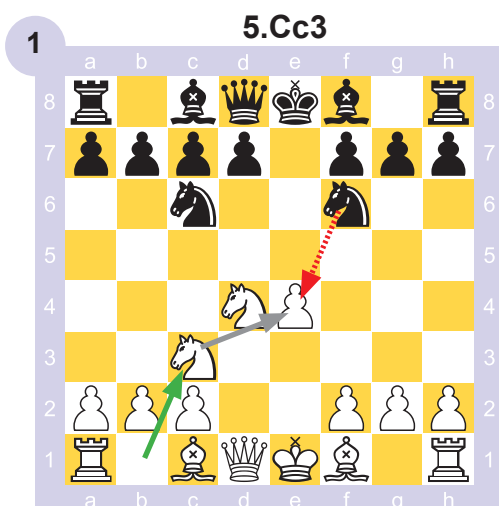

Línies principals

Les línies principals s'han d'estudiar amb especial deteniment, perquè són les que caldrà afrontar amb major freqüència. Algunes idees que són vàlides per a les línies principals poden resultar útils també en algunes línies secundàries.

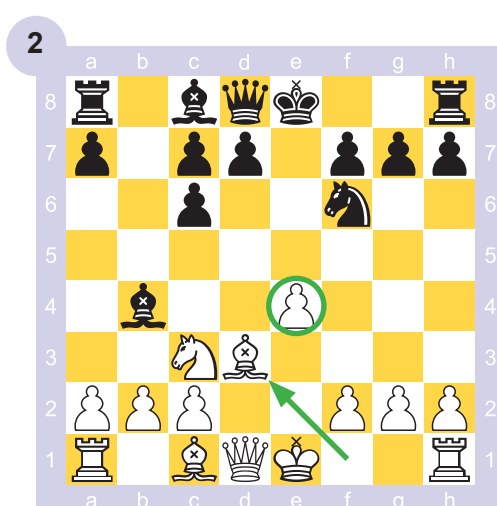
La jugada **4...Cf6** dona origen a una de les dues variants principals (l'altra, que ja hem comentat en la pàgina 24, és **4...Ac5**).

4...Cf6

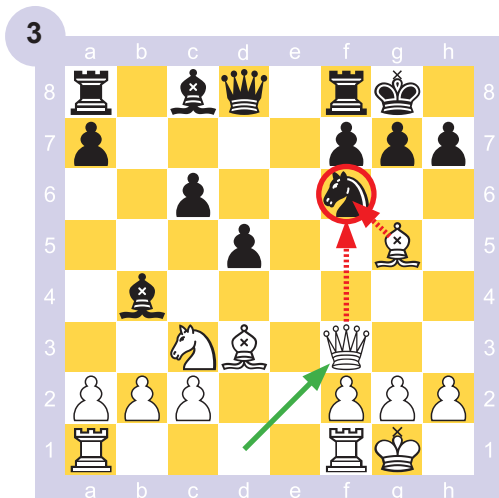

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 exd4 4.Cxd4 Cf6 5.Cc3 (diagrama).

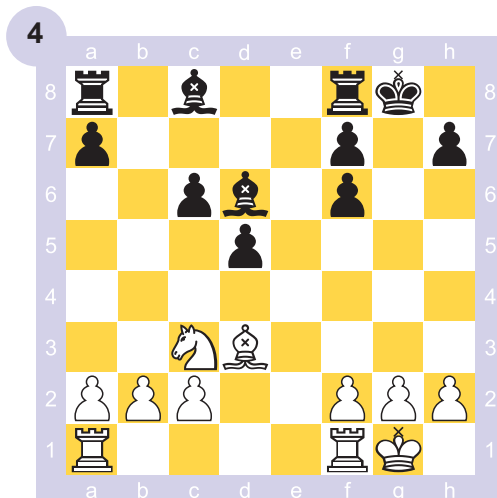
Aquesta línia s'anomena "**Variant dels Quatre Cavalls**". La jugada 5.Cc3 és molt natural, desenvolupa el cavall i, alhora, defensa el peó de e4.

5...Ab4 (a més de desenvolupar l'alfil i preparar l'enroc, clava el cavall tot renovant l'amenaça Cxe4) 6.Cxc6 (per poder jugar Ad3 defensant el peó; dobla, a més, un peó a les negres) bxc6 7.Ad3 (diagrama) (defensa el peó atacat i, alhora, desenvolupa l'alfil).

7...d5 (ataca el centre, tot amenaçant de capturar a e4) 8.exd5 cxd5 9.0-0 0-0 10.Ag5 (amenaça Axf6 seguit de Cxd5) c6 (defensa el peó de d5) 11.Df3 (diagrama) (pressiona sobre f6 i permet la connexió de les torres).

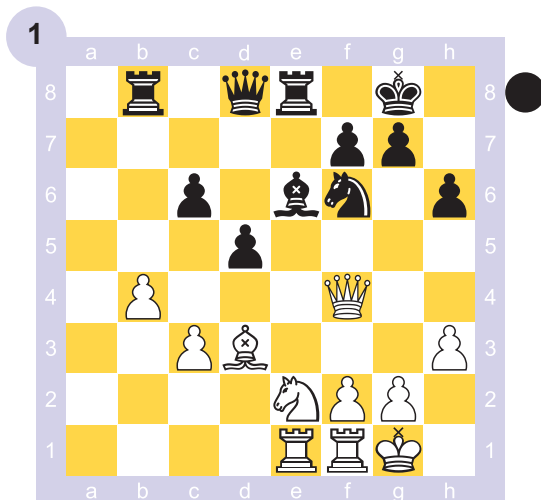
11...Ad6 (també es pot jugar 11...Ae7 tot evitant el deteriorament dels peons) 12.Axf6 Dxf6 13.Dxf6 gxf6 (diagrama). El final està equilibrat; si bé les blanques tenen millor estructura de peons, les negres disposen, com a compensació, de la parella d'alfils en posició oberta.

2

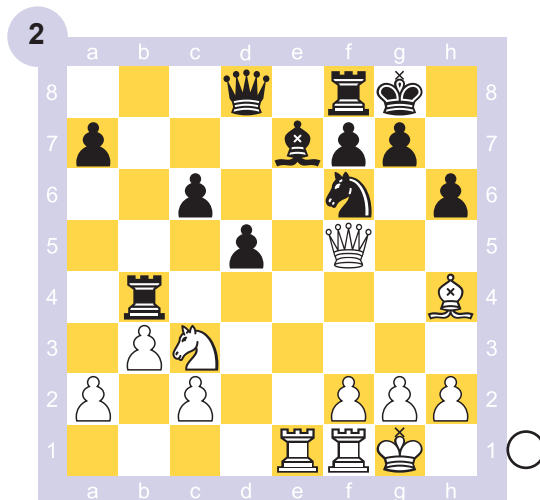
En cada diagrama es mostra una posició que resulta de la Variant dels Quatre Cavalls de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Cf6
5.Cc3 Ab4
6.Cxc6 bxc6
7.Ad3 d5
8.exd5 cxd5
9.0-0 0-0
10.Ag5 c6
11.Df3 Ae7
12.Tae1 Te8
13.h3 h6
14.Af4 Ae6
15.Ce2 Ad6
16.c3 Tb8
17.b4 a5
18.a3 axb4
19.axb4 Axf4
20.Dxf4

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Cf6
5.Cc3 Ab4
6.Cxc6 bxc6
7.Ad3 d5
8.exd5 cxd5
9.0-0 0-0
10.Ag5 c6
11.Df3 Ae7
12.Tae1 Ae6
13.Af5 Axf5
14.Dxf5 h6
15.Ah4 Tb8
16.b3 Tb4

- A.** Les blanques tenen lleuger avantatge gràcies a la debilitat que té el segon jugador en les caselles negres, especialment d4 i c5, que són punts que poden ser usats com a base d'operacions per les peces blanques.
- B.** La posició és igualada perquè les peces d'ambdós bàndols estan ben desenvolupades, els reis segurs, i les estructures de peons d'ambdós bàndols disposen de dos grups de peons.
- C.** Les negres tenen avantatge perquè llurs peces estan en posicions més actives que les peces blanques.

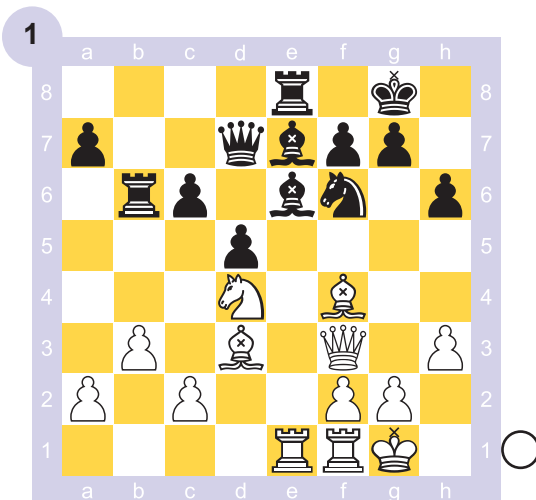

- A.** Les negres estan millor perquè llur torre està molt activa a b4 (ataca l'alfil blanc) i llur estructura de peons els permet de controlar la important casella central e4; a més, la columna oberta e podrà ser disputada oportunament amb Te8.
- B.** Les blanques estan clarament millor perquè dominen la columna oberta e i tenen millor estructura de peons.
- C.** La situació és gairebé equilibrada.

3

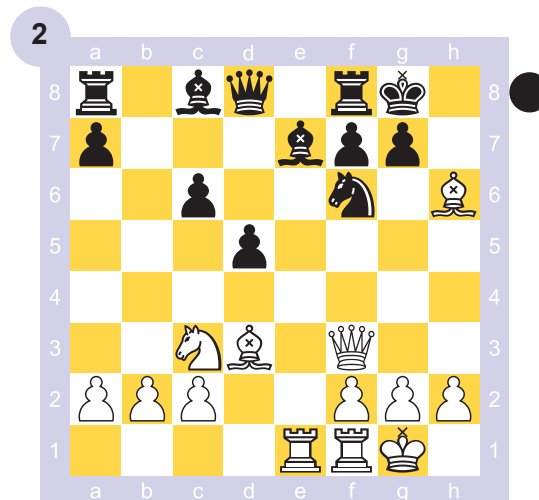
En cada diagrama es mostra una posició que resulta de la Variant dels Quatre Cavalls de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

1.e4 e5 11.Df3 Ae7
2.Cf3 Cc6 12.Tfe1 Te8
3.d4 exd4 13.h3 Ae6
4.Cxd4 Cf6 14.Ce2 Tb8
5.Cc3 Ab4 15.b3 h6
6.Cxc6 bxc6 16.Af4 Tb6
7.Ad3 d5 17.Cd4 Dd7
8.exd5 cxd5
9.0-0 0-0
10.Ag5 c6

- A. La posició és igualada perquè la millor estructura de peons blanca és compensada pel major control del centre dels peons negres.
- B. Les negres estan una mica millor perquè desallotjaran el cavall blanc de d4 amb c7-c5.
- C. Les blanques tenen millor posició gràcies a la major activitat de llurs peces; a més, si el cavall fos canviat per l'alfil de e6, la parella d'alfils en la posició oberta resultant, sumada a l'activitat de les peces majors, les afavoriria.

1.e4 e5 11.Df3 Ae7
2.Cf3 Cc6 12.Tae1 h6
3.d4 exd4 13.Axh6
4.Cxd4 Cf6
5.Cc3 Ab4
6.Cxc6 bxc6
7.Ad3 d5
8.exd5 cxd5
9.0-0 0-0
10.Ag5 c6

Les blanques acaben de sacrificar Axh6. Les negres capturaran gxh6 i, llavors, les blanques respondran De3, amb atac doble a l'alfil a e7 i al peó a h6. Analitza la posició resultant i digues, segons la teva opinió, quina de les avaluacions és correcta:

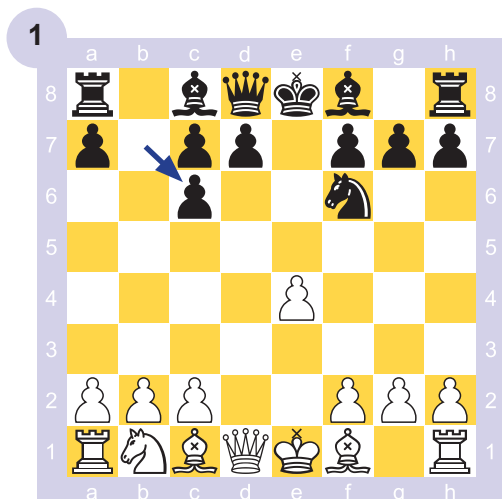
- A. Les blanques tenen un atac guanyador.
- B. Les negres es defensen satisfactòriament i aconsegueixen de mantenir la superioritat material, tot obtenint avantatge.
- C. La posició insegura del rei negre dona compensació a les blanques per la peça lliurada, però no hi ha un avantatge clar per a cap dels dos bàndols.

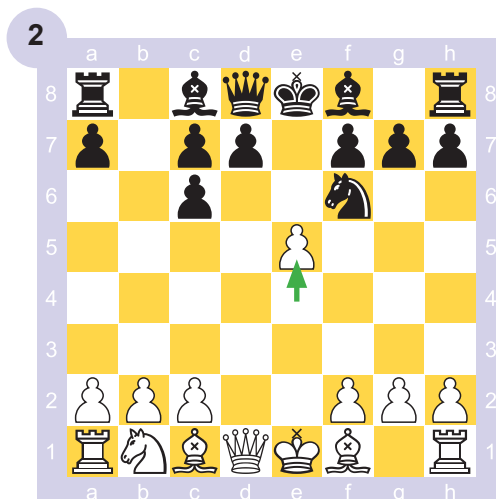
Variant Mieses

Ara estudiarem una altra manera de respondre a la variant principal 4...Cf6, la línia 5.Cxc6 bxc6 6.e5, coneguda com la "Variant Mieses", en honor al nom del mestre alemany que la va popularitzar.

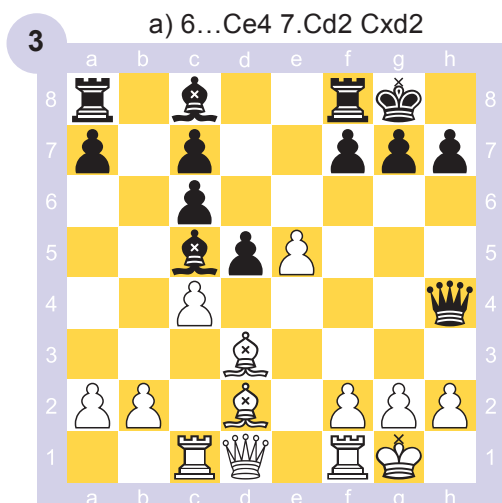
4...Cf6 5.Cxc6 bxc6 6.e5

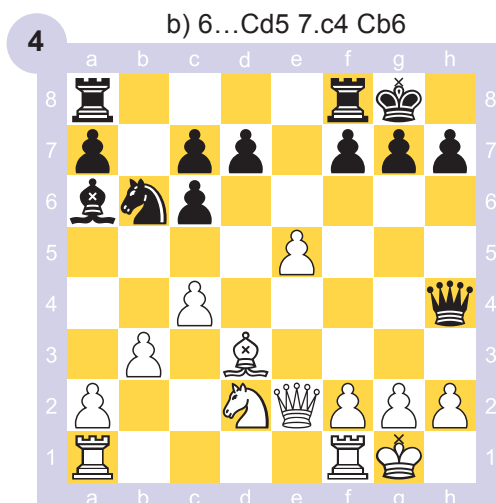
4...Cf6 5.Cxc6 (les blanques eliminen el cavall de c6 per tal de poder jugar e4-e5; a més deterioren l'estructura de peons negres) bxc6! (diagrama). Capturar cap al centre és millor aquí que no pas 5...dxc6, perquè després de 6.Dxd8+ Rxd8 7.Ad3 la posició insegura del rei negre i la majoria de peons blancs en el flanc de rei donen opcions d'èxit només a les blanques.

6.e5 (diagrama) s'ataca el cavall tot guanyant espai. Aquesta és la posició inicial de la Variant Mieses. Les alternatives de les negres són tres:
a) 6...Ce4, b) 6...Cd5 i c) 6...De7 (tot clavant el peó i amenaçant de capturar-lo).

(Si 7...Cc5 8.Cf3 les blanques estan millor).
8.Axd2 d5 9.Ad3 Dh4 10.0-0 Ac5 11.c4! 0-0 (11...dxc4 12.Da4 amb avantatge blanc) 12.Tc1 (diagrama) amb avantatge de les blanques gràcies a llur millor estructura de peons.

(Si 7...Cb4? 8.a3 Ca6 9.b4! el cavall negre queda sense joc a a6).
8.Ad3 Aa6 (ataca c4) 9.De2 (defensa c4) Dh4 (torna a atacar c4) 10.b3 (defensa) Ab4+ 11.Ad2 Axd2+ (hi ha la celada 11...Dd4? 12.Axb4! Dxa1 13.Ac3! tot guanyant) 12.Cxd2 0-0 13.0-0 (diagrama) amb avantatge blanc gràcies a la millor estructura de peons.

Subvariants de la variant Mieses

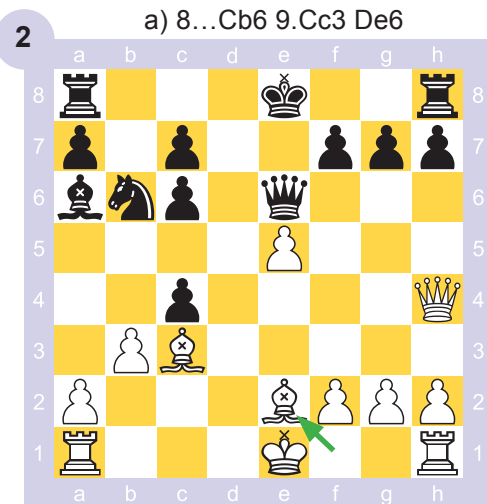
Analitzarem la **línia principal**, **6...De7** de la variant Mieses (en la pàgina anterior hem analitzat altres dues subvariants).

La dama clava el peó de e5 i amenaça de capturar-lo; a més, comença a aclarir l'espai per a un eventual enroc llarg. El desavantatge és que la dama bloqueja la sortida de l'alfil de f8.

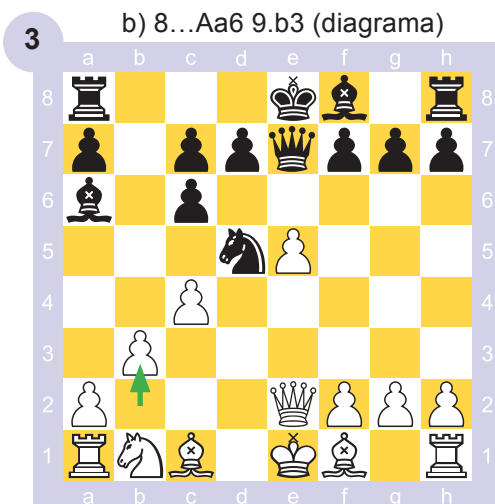
6...De7

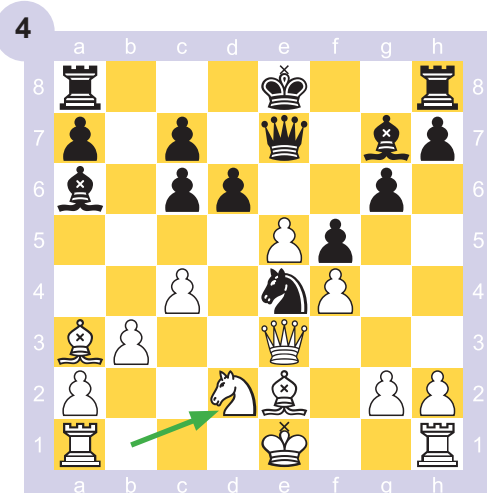
(7.f4 Cd5 o 7.f4 d6! són satisfactòries per a les negres) 7...Cd5 8.c4 (diagrama). Ambdues dames entorpeixen el desenvolupament de llurs propis alfils de rei. El cavall negre és atacat; les dues possibilitats de les negres són: a) moure'l amb 8...Cb6; b) clavar el peó de c4 amb 8...Aa6. Jugar 8...Cb4? seria un error perquè 9.a3 Ca6 10.b4!

Obre camí a l'alfil, pressiona a c4 i manté tocat el peó de e5. 10.De4 (obre camí a l'alfil) Ab4 11.Ad2 Aa6 (amença c4) 12.b3 (defensa c4) Axc3 13.Axc3 d5! (aprofita la dama blanca indefensa) 14.Dh4! dxc4 15.Ae2 (diagrama). Les blanques tenen bona compensació pel peó i és difícil que les negres puguin mantenir el peó de més.

Les negres poden triar entre fer l'enroc llarg o el curt. L'enroc curt, l'haurien de preparar. Si fan l'enroc llarg 9...0-0-0 10.g3 Te8 (s'amença Dxe5) 11.Ab2 f6 12.Ag2 fxe5 13.0-0. Les blanques han sacrificat un peó; tenen bona compensació gràcies a llurs alfils actius i a la dèbil estructura de peons negres de l'enroc; a més de l'alfil limitat a a6.

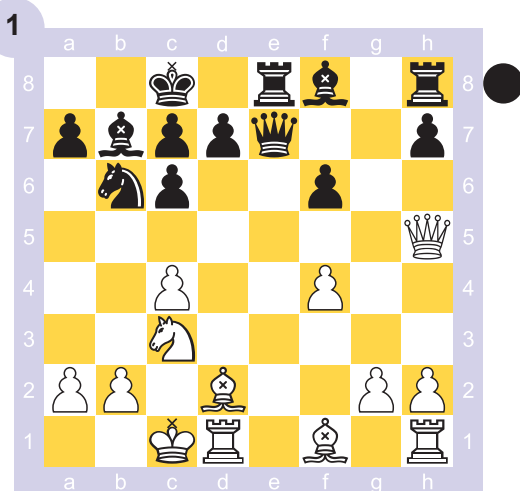
Per tal de fer l'enroc curt, el més senzill és 9...g6 i 10...Ag7 (també és possible 9...Dh4 per obrir camí a l'alfil). Després de 9...g6 10.f4 Ag7 11.Df2! (amença cxd5) Cf6 12.Ae2 Ce4 13.De3 f5 14.Aa3 d6 15.Cd2 (diagrama). La posició blanca és superior gràcies a llur millor estructura de peons i a la dificultat de les negres per assegurar llur rei.

4

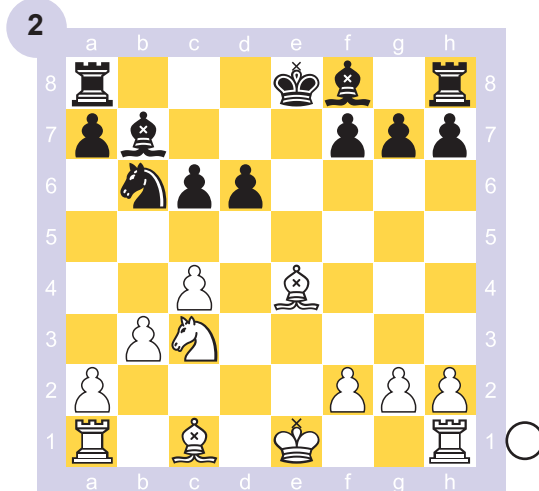
En cada diagrama mostrem una posició que resulta de la Variant Mieses de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Cf6
5.Cxc6 bxc6
6.e5 De7
7.De2 Cd5
8.c4 Cb6
9.Cc3 Ab7
10.Ad2 0-0-0
11.0-0-0 Te8
12.f4 f6
13.exf6 gxf6
14.Dh5.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Cf6
5.Cxc6 bxc6
6.e5 De7
7.De2 Cd5
8.c4 Cb6
9.Cc3 De6
10.De4 d5
11.exd6 cxd6
12.Ad3 Dxe4+
13.Axe4 Ab7
14.b3

- A. La posició està equilibrada perquè la millor estructura de peons de les blanques està compensada amb el domini negre de la columna **e** i la pressió sobre el peó de c4.
- B. Les negres tenen avantatge perquè dominen la columna oberta i tenen major activitat de peces.
- C. Les blanques tenen avantatge perquè llur estructura de peons és millor i llurs peces estaran més actives quan desenvolupin Ad3 i ocupin la columna oberta amb Te1.

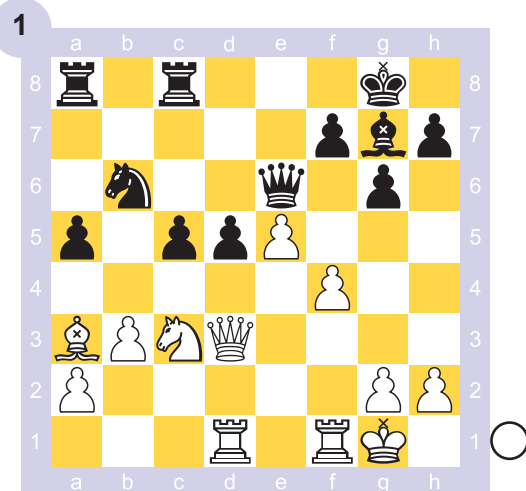

- A. Les blanques estan una mica millor gràcies a llur estructura de peons lleugerament superior i a llurs alfils més actius.
- B. Les negres estan una mica millor perquè un futur contraatac en el centre amb d6-d5 els proporcionarà un peó passat.
- C. La posició està equilibrada perquè un oportú contracop amb d6-d5 anivella les accions.

5

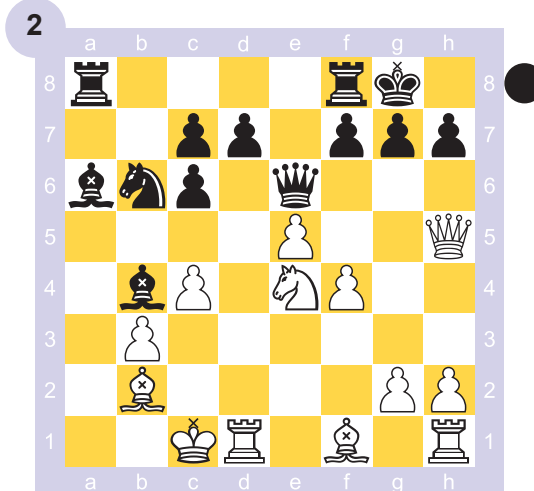
En cada diagrama mostrem una posició que resulta de la Variant Mieses de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

1.e4 e5 11.Ad3 Ag7
2.Cf3 Cc6 12.f4 0-0
3.d4 exd4 13.0-0 Aa6
4.Cxd4 Cf6 14.b3 d5
5.Cxc6 bxc6 15.cxd5 cxd5
6.e5 De7 16.Df3 Axd3
7.De2 Cd5 17.Dxd3 c5
8.c4 Cb6 18.Aa3 Tfc8
9.Cc3 De6 19.Tad1 a5
10.De4 g6

- A. Les negres estan millor gràcies a la força de llurs peons centrals a d5 i c5, afegida a la possibilitat d'atac amb a5-a4.
- B. La posició està més o menys equilibrada perquè la menor quantitat d'illes de peons de les blanques i la pressió que fan sobre els peons negres està compensada pel fet que els peons negres controlen importants caselles i per l'amenaça de prendre la iniciativa amb a5-a4.
- C. Les blanques estan millor perquè guanyen immediatament un peó amb 1.Cxd5.

1.e4 e5 11.b3 De6
2.Cf3 Cc6 12.Ab2 Ab4
3.d4 exd4 13.0-0 a4
4.Cxd4 Cf6 14.Ce4 axb3
5.Cxc6 bxc6 15.axb3 0-0
6.e5 De7 16.Dh5
7.De2 Cd5
8.c4 Cb6
9.Cc3 a5
10.f4 Aa6

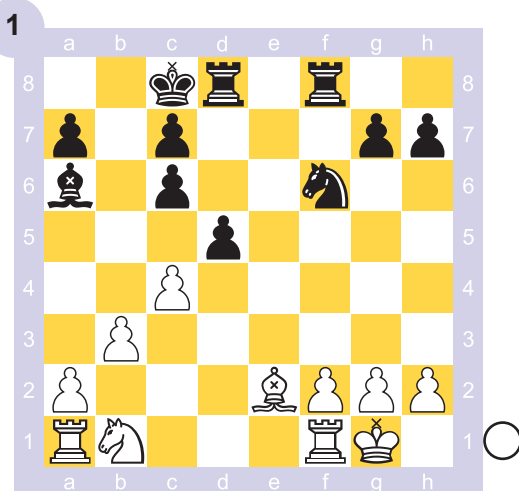
- A. Les blanques estan clarament millor gràcies a llurs majors possibilitats d'atac sobre l'enroc adversari, amb amenaces com f4-f5, Cg5, i Ad3 tot reforçant la pressió.
- B. Les negres tenen avantatge perquè la columna oberta a els proporciona millors possibilitats d'atac sobre l'enroc blanc.
- C. Les oportunitats estan més o menys equilibrades, perquè les negres comencen a neutralitzar l'agressiva posició de la dama blanca mitjançant 1...Dg6.

6

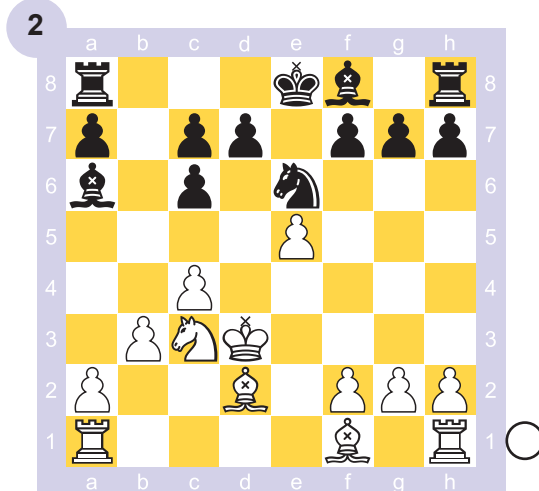
En cada diagrama mostrem una posició que resulta de la Variant Mieses de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Cf6
5.Cxc6 bxc6
6.e5 De7
7.De2 Cd5
8.c4 Aa6
9.b3 f6
10.exf6 Cxf6
11.Aa3 Dxe2+
12.Axe2 0-0-0
13.0-0 d5
14.Axf8 Thxf8

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Cf6
5.Cxc6 bxc6
6.e5 De7
7.De2 Cd5
8.c4 Aa6
9.b3 Db4+
10.Ad2 Db6
11.De4 Cb4
12.Cc3 Dd4
13.Dxd4 Cc2+
14.Re2 Cxd4+
15.Rd3 Ce6

- A. Les blanques estan millor gràcies a llur superior estructura de peons.
- B. La posició està equilibrada perquè totes les peces negres estan actives i això compensa la millor estructura de peons blanca.
- C. Les negres estan millor gràcies a llur major activitat i a la possibilitat de passar un peó amb d5–d4 en el moment oportú.

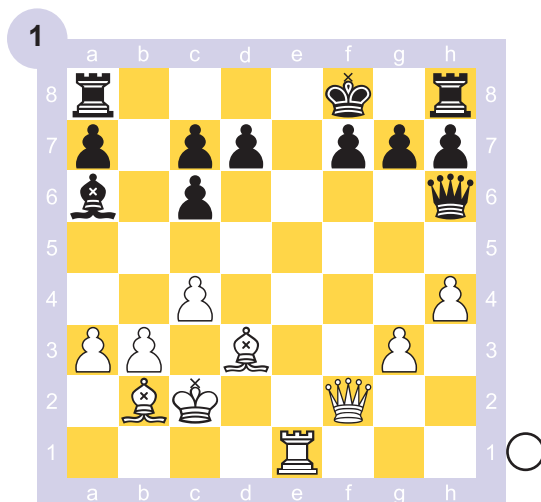
- A. Les negres estan millor a causa de la insegura posició del rei blanc en el centre del tauler.
- B. Les blanques estan lleugerament millor gràcies a llur millor estructura de peons, i pel fet que llur rei es protegeix fàcilment en el flanc de dama amb Rc2 i eventualment Rb2.
- C. La posició és igualada perquè la major activitat de les peces negres, unida a la inseguretat del rei blanc, compensen la pitjor formació de peons negres.

7

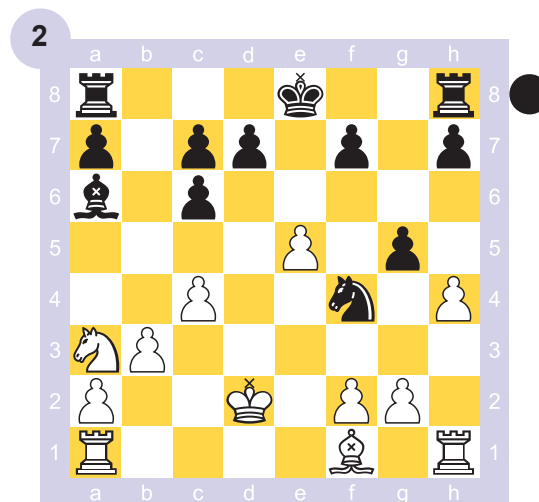
En cada diagrama mostrem una posició que resulta de la Variant Mieses de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Cf6
5.Cxc6 bxc6
6.e5 De7
7.De2 Cd5
8.c4 Aa6
9.b3 Dh4
10.a3 Ac5
11.g3 Axf2+
12.Dxf2 De4+
13.Rd1 Dxb1
14.Cd2 Cc3+
15.Rc2 Ce4
16.Cxe4 Dxe4+
17.Ad3 Dxe5
18.Ab2 Dg5
19.h4 Dh6
20.Te1+ Rf8

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Cf6
5.Cxc6 bxc6
6.e5 De7
7.De2 Cd5
8.c4 Aa6
9.b3 g5
10.Aa3 Dxa3
11.Cxa3 Ab4+
12.Dd2 Axd2+
13.Rxd2 Cf4
14.h4

- A. Les negres tenen posició guanyadora gràcies a llur gran avantatge material de qualitat i als dos peons.
- B. Les blanques tenen certa compensació pel desavantatge material de qualitat i els dos peons, gràcies a llur iniciativa, a la mala posició del rei negre i a la inactivitat de les peces negres.
- C. Les blanques tenen un clar avantatge gràcies a llur forta iniciativa, amb totes les peces cooperant en l'atac, i a la posició molt compromesa del rei negre, unida a la falta d'activitat de les peces negres.

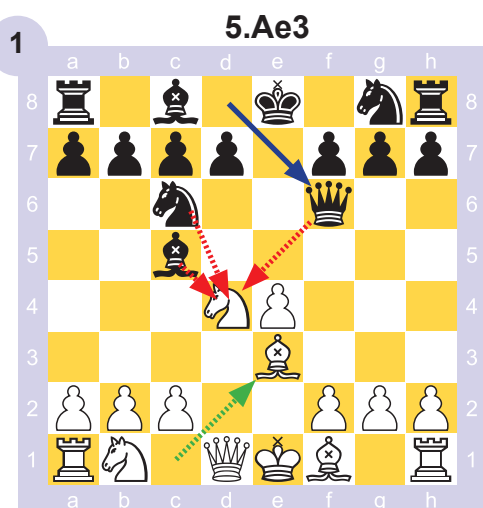
- A. Les blanques tenen un lleuger avantatge gràcies a llur millor estructura de peons, unida a les debilitats dels peons negres del flanc de rei.
- B. Les negres tenen avantatge a causa de l'activa posició de llurs peces menors i de la posició insegura del rei blanc a d2.
- C. La posició és igualada perquè l'avantatge estructural de les blanques és compensat pel major dinamisme de les negres.

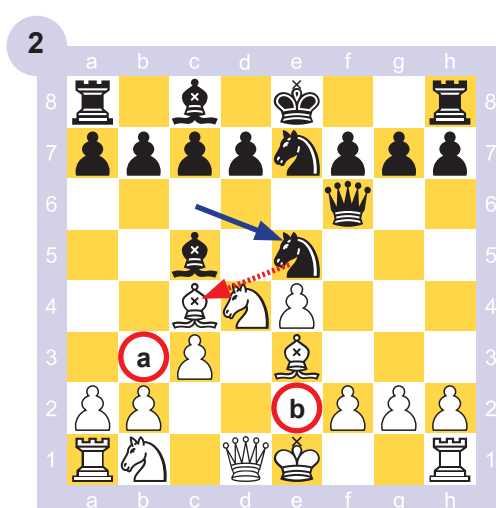
4...Ac5 (segona línia principal)

El cavall blanc de d4 és atacat; les blanques poden defensar-lo (5.Ae3), canviar-lo (5.Cxc6) o moure'l a una altra casella (5.Cb3 o 5.Cf5).

En aquesta pàgina estudiarem la variant 5.Ae3, que a més de defensar el cavall desenvolupa l'alfil i amenaça Cxc6, que guanyaria una peça gràcies a la doble amenaça de capturar la dama i l'alfil.

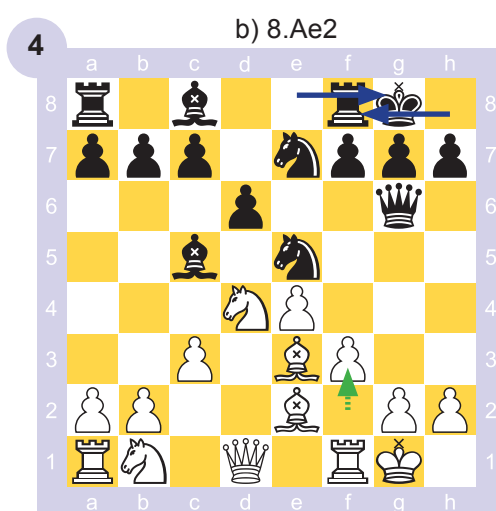
5.Ae3 Df6! (diagrama) Aquesta jugada, a més d'amenaçar la captura del cavall a d4, elimina l'amenaça Cxc6, ja que a 6.Cxc6 seguiria Axe3, jugada intermèdia que amenaçaria escac i mat a f2.

6.c3 (en ocupar aquesta casella amb el peó es perd la possibilitat de treure el cavall de dama a c3) Cge7 (desenvolupa el cavall, que recolza en algunes variants la progressió central d7-d5) 7.Ac4 (les blanques desenvolupen l'alfil activament i impedeixen d7-d5) Ce5 (diagrama) el cavall ataca l'alfil. Ara l'alfil pot triar entre a) 8.Ab3 i b) 8.Ae2.

Amb bona posició per a les negres, perquè la captura del peó permet de dur a terme la celada següent 10.exd5? Ah3! (amença mat a g2) 11.g3 (única) De4! (diagrama) les negres guanyen una peça, perquè l'única manera d'evitar el mat és 12.f3, amb pèrdua de l'alfil a e3.

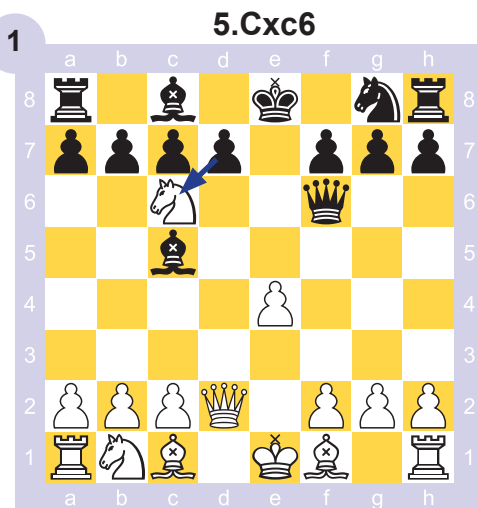

8...Dg6 (doble amenaça als peons a g2 i e4) 9.0-0 d6 (acceptar el lliurament de peó amb 9...Dxe4 és molt arriscat després de 10.Cd2 Dg6) 11.Ah5! amb forta iniciativa) 10.f3 (defensa e4) 0-0 (diagrama). La posició ofereix oportunitats per a ambdós adversaris.

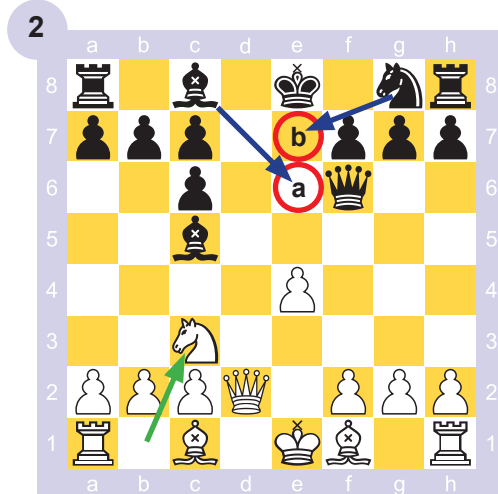

En aquesta pàgina estudiarem la variant 5.Cxc6 de la línia principal 4...Ac5, tot canviant el cavall amenaçat.

Una de les seves principals idees, típica de l'Obertura Escocesa i que ja hem vist en variants anteriors, és deteriorar l'estructura de peons de les negres.

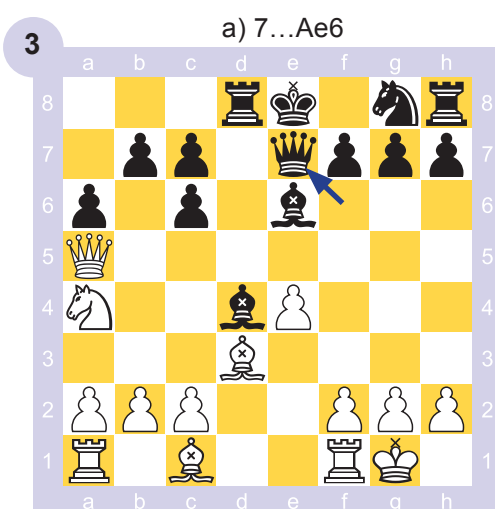

5.Cxc6 Df6! (una jugada intermèdia, que amenaça escac i mat a f2. També és factible 5...bxc6) 6.Dd2 (diagrama) (altres opcions que es poden jugar són 6.Df3 i 6.De2) dxc6!? (ara que la dama no és a d8, les negres capturen amb el peó d, tot accelerant el desenvolupament. Això es considera preferible a 6...bxc6 i 6...Dxc6) 7.Cc3

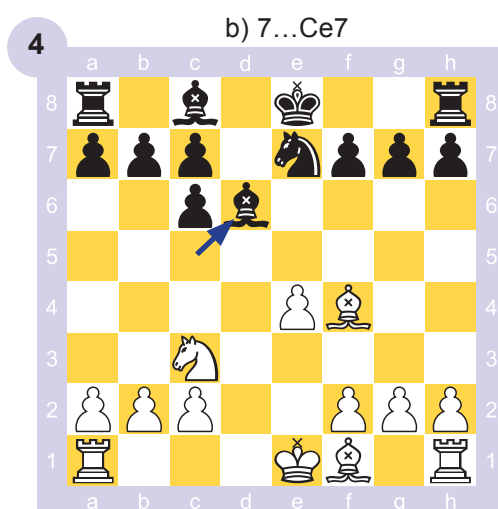

Ara les dues alternatives fonamentals de les negres són: a) 7...Ae6 i b) 7...Ce7

Després de a) 7...Ae6 8.Ca4 Td8 9.Ad3 Ad4 10.0-0 (amenacen c2-c3) a6 (assegura la casella a7 a l'alfil cas que c2-c3) 11.Da5 (amenaça el peó de c7) De7

Amb 11...De7 les negres defensen el peó de c7 i miren de jugar Cf6 seguit de 0-0 per tal de completar el desenvolupament. La posició ofereix oportunitats a ambdós bàndols.

7...Ce7 8.Df4 (8.Ad3 i 8.Ca4 també es poden jugar) Dxf4 9.Axf4 Ad6 (diagrama). Ara després de 10.Ae3 o 10.Axd6 es produeix un final complex en què l'estructura de peons blanca és preferible, però això no vol dir que les negres no disposin de possibilitats de contrajoc.

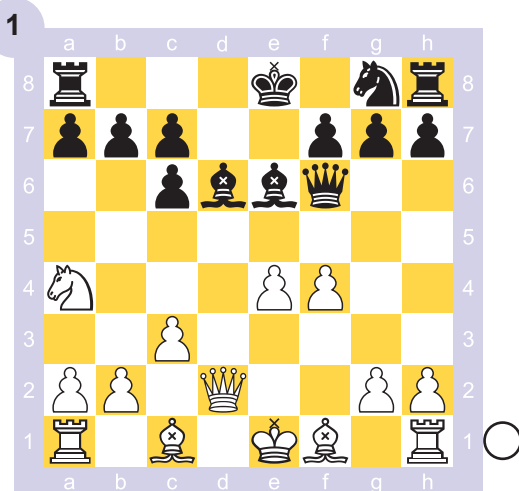
8

En cada diagrama mostrem una posició que resulta de la variant 4...Ac5 5.Cxc6 de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

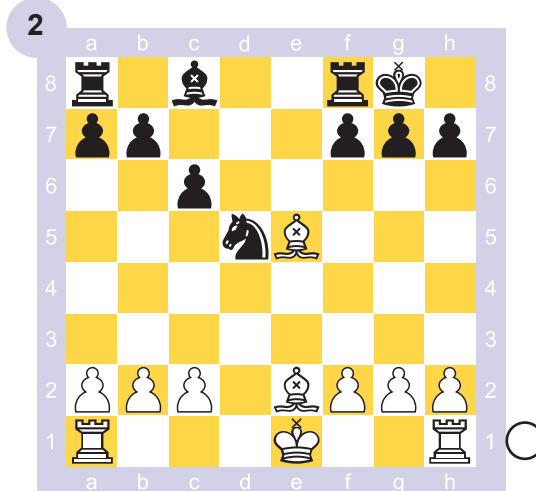
1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Ac5
5.Cxc6 Df6
6.Dd2 dxc6
7.Cc3 Ae6
8.Ca4 Ad4
9.c3 Ae5
10.f4 Ad6

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Ac5
5.Cxc6 Df6
6.Dd2 dxc6
7.Cc3 Ce7
8.Df4 De6
9.Dxc7 Ab4
10.Ad2 Axc3

11.Axc3 Dxe4+
12.Ae2 Cd5
13.De5+ Dxe5
14.Axe5 0-0

- A. Les negres estan millor perquè la progressió dels peons blancs centrals ha debilitat la posició de les blanques i el cavall de a4 està fora de joc.
- B. Les blanques aconsegueixen un clar avantatge material tot continuant amb 11.e5, amb forquilla a dama i alfil negres.
- C. Les blanques estan millor perquè llurs peons centrals a e4 i f4 són molt forts, i tot continuant amb 11.Df2 amenacen e4-e5 i controlen la casella c5 per tal que llur cavall no quedi tancat amb b7-b5.

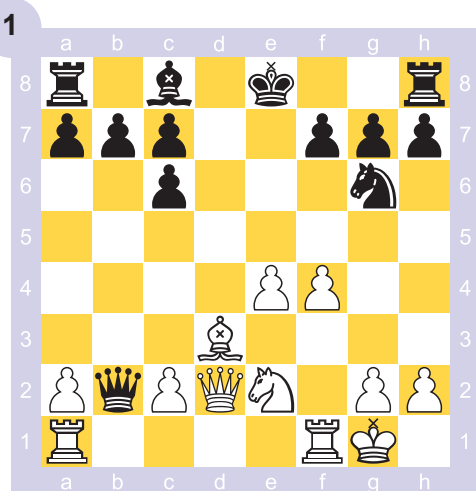
- A. Les blanques estan molt millor pel fet de tenir la parella d'alfils en una posició oberta.
- B. La posició és més o menys equilibrada perquè, tot i que les blanques tenen la parella d'alfils, les negres disposen de l'enutjosa amenaça Te8 i, a més, llur estructura de peons és totalment simètrica.
- C. Les negres estan millor perquè les blanques no tenen cap manera satisfactòria de contrarestar l'amenaça negra Te8.

9

En cada diagrama mostrem una posició que resulta de la variant 4...Ac5 5.Cxc6 de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

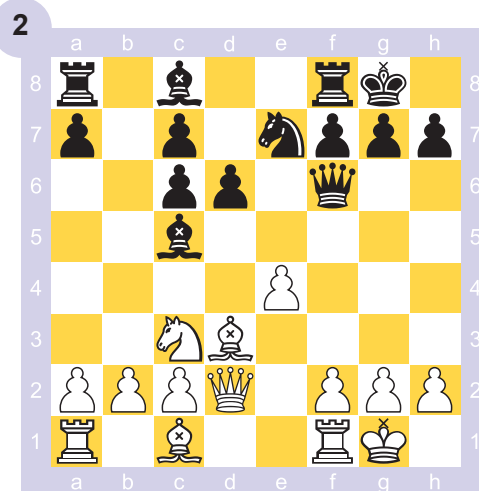
1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Ac5
5.Cxc6 Df6
6.Dd2 dxc6
7.Cc3 Ad4
8.Ad3 Ce7
9.0-0 Cg6
10.Ce2 Axb2

11.Axb2 Dxb2
12.f4

- A. Les blanques estan molt millor perquè tenen un atac molt fort a canvi del peó lliurat.
- B. Les negres estan millor perquè les blanques no tenen prou compensació pel peó lliurat.
- C. Les blanques tenen compensació pel peó lliurat ja que tenen major desenvolupament i activitat de les peces, a més de control del centre amb llurs peons a e4 i f4; la posició és complexa i hi ha oportunitats per a ambdós adversaris.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Ac5
5.Cxc6 Df6
6.Dd2 bxc6
7.Ad3 Ce7
8.Cc3 d6
9.0-0 0-0

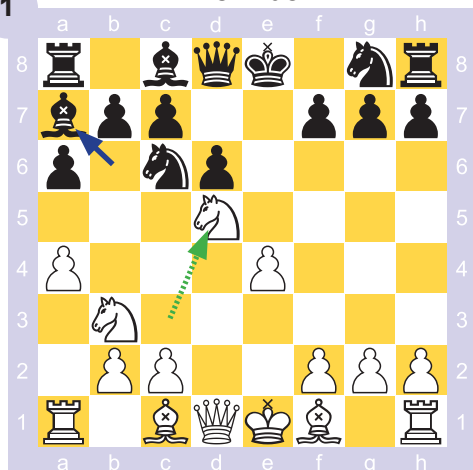
- A. Les negres han caigut en una cel·la amb llur darrera jugada 9... 0-0 i quedaran en clara inferioritat si les blanques aprofiten l'error comès (si fos així, demostra-ho amb variants).
- B. La posició és més o menys equilibrada, perquè l'activa posició de les peces negres i la columna semioberta b compensen la pitjor estructura de peons.
- C. Les blanques tenen un lleuger avantatge gràcies essencialment a llur millor formació de peons.

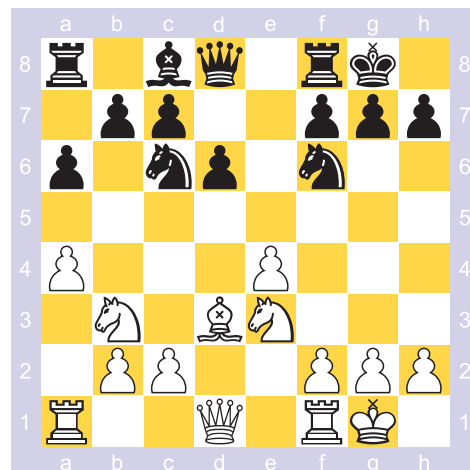
En darrer terme estudiarem les variants de la línia principal 4...Ac5 en què el cavall de d4 es mou en ser atacat. Les dues maneres principals de moure'l són 5.Cb3 (tot guanyant un temps gràcies a l'atac a l'alfil) i 5.Cf5.

Altres jugades són pitjors: 5.Ce2 entorpeix el desenvolupament de les peces, i en cas de 5.Cf3 aquest cavall retorna a la seva posició anterior, tot concedint a les negres un guany de temps en llur desenvolupament (Ac5).

1 5.Cb3

5.Cb3 Ab6 6.a4 (amença de guanyar l'alfil amb a4-a5) a6 (per tal de donar la casella a7 a l'alfil) 7.Cc3 d6 8.Cd5 (amença Cxb6 que debilitaria molt els peons negres) Aa7 (diagrama)

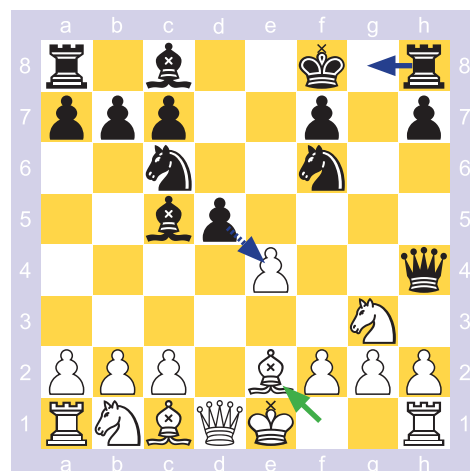

9.Ae3 (la més natural, tot neutralitzant l'actiu alfil de les negres) Axe3 10.Cxe3 Cf6 (desenvolupa i ataca e4) 11.Ad3 (defensa i desenvolupa) 0-0 (es pot jugar també 11...d5 tot obrint totalment el centre) 12.0-0 (diagrama) amb oportunitats per a ambdós adversaris.

2 5.Cf5

5.Cf5 (amença el peó de g7, però les negres poden sacrificar un peó per tal d'obtenir una forta iniciativa) d5! 6.Cxg7+ (per al cas de 6.exd5? veure el segon exercici de la pàgina 43) Rf8 7.Ch5 Dh4 8.Cg3 (diagrama)

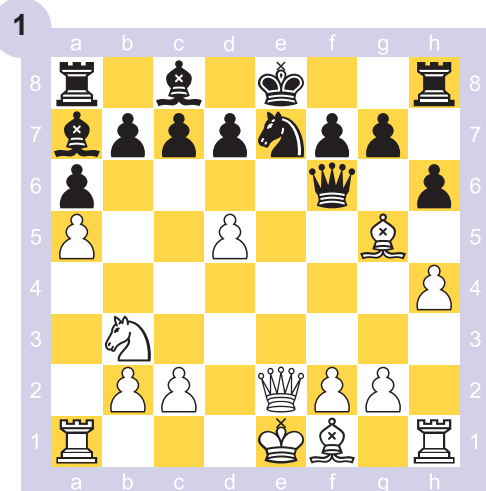

8...Cf6! (tot desenvolupant el cavall, ataca el peó e4 i amenaça Cg4) 9.Ae2 (diagrama) (9.exd5? Ag4! 10.f3 Te8+ dona un atac molt fort a les negres) i ara les negres tenen una posició excel·lent tant recuperant llur peó amb 9...dxe4 com amb 9...Tg8

10

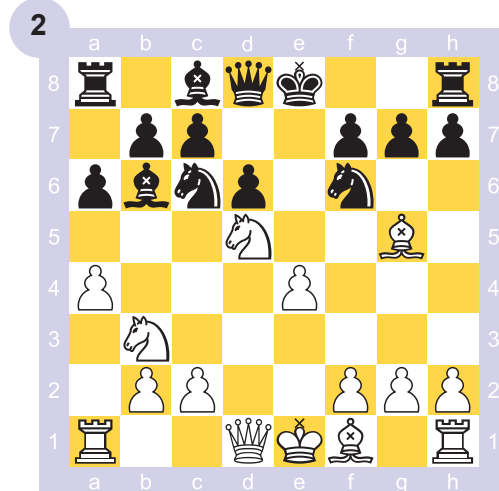
En cada diagrama mostrem una posició que resulta de la Variant 4...Ac5 de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Ac5
5.Cb3 Ab6
6.a4 Df6
7.De2 a6
8.Cc3 Cge7
9.Cd5 Cxd5
10.exd5+ Ce7
11.a5 Aa7
12.h4 h6
13.Ag5

- A. La posició és més o menys igualada, perquè les negres han de moure llur dama a d6, de manera que es produeix una situació anivellada.
- B. Les blanques estan vençudes perquè la jugada 13.Ag5 ha estat un greu error tàctic que les negres poden castigar immediatament (si fos així, demostra per què).
- C. Les blanques estan millor perquè obtenen un avantatge de desenvolupament decisiu després de la jugada forçada Dd6 de les negres.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Ac5
5.Cb3 Ab6
6.Cc3 Cf6
7.a4 a6
8.Ag5 d6
9.Cd5

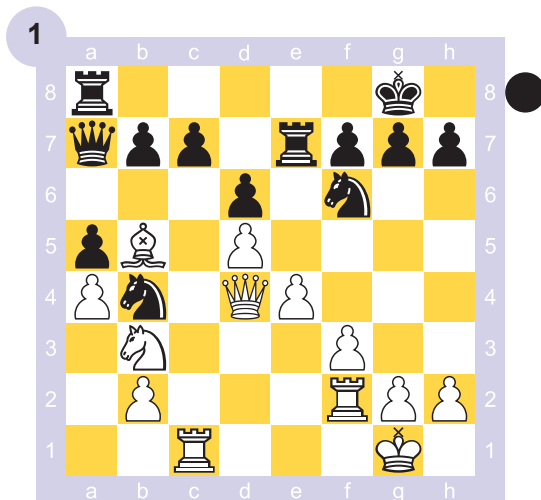
- A. Les blanques estan millor perquè la pressió sobre el cavall clavat a f6 els permetrà de deteriorar l'estructura de peons negra amb un oportú canvi a f6 (peons doblats i aïllats).
- B. Les blanques han caigut en una celada amb llur darrera jugada 9.Cd5 i quedaran en clara inferioritat si les negres aprofiten l'error comès amb 9...Cxe4 (si fos així, demostra-ho amb variants).
- C. Les blanques han caigut en una celada amb llur darrera jugada 9.Cd5 i quedaran en clara inferioritat si les negres aprofiten l'error comès amb 9...Axf2+ (si fos així, demostra-ho amb variants).

11

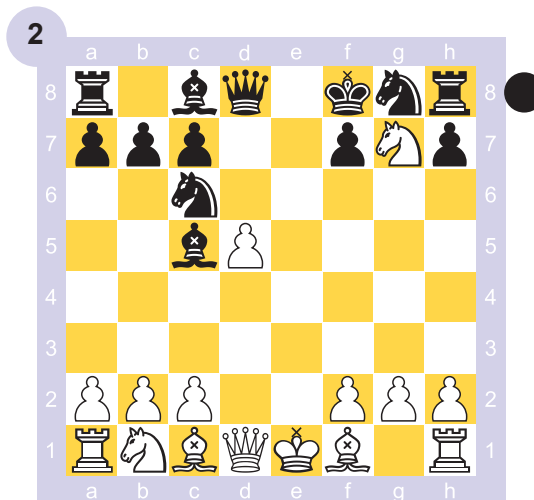
En cada diagrama mostrem una posició que resulta de la Variant 4...Ac5 de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

1.e4 e5	11.Ad3 0-0
2.Cf3 Cc6	12.0-0 Te8
3.d4 exd4	13.f3 Ae6
4.Cxd4 Ac5	14.c4 a5
5.Cb3 Ab6	15.Tf2 Db8
6.a4 a6	16.Tc1 Da7
7.Cc3 d6	17.Cd5 Axd5
8.Cd5 Aa7	18.cxd5 Cb4
9.Ae3 Axe3	19.Ab5 Te7
10.Cxe3 Cf6	20.Dd4

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Ac5
5.Cf5 d5
6.Cxg7+ Rf8
7.exd5

- A. Les blanques tenen un lleuger avantatge perquè controlen major espai i tenen pressió en la columna semioberta c.
- B. La posició és equilibrada perquè, en tant que les blanques tenen major espai i pressió en la columna c, les debilitats en les caselles negres de l'ala de dama blanca (b4 i c5) compensen aquests desavantatges.
- C. Les negres estan millor perquè les debilitats a c5 i b4 permeten que, a la llarga, els cavalls negres s'estableixin fermament en aquestes caselles, tot exercint una gran activitat i bloquejant l'activitat de les torres blanques en la columna c.

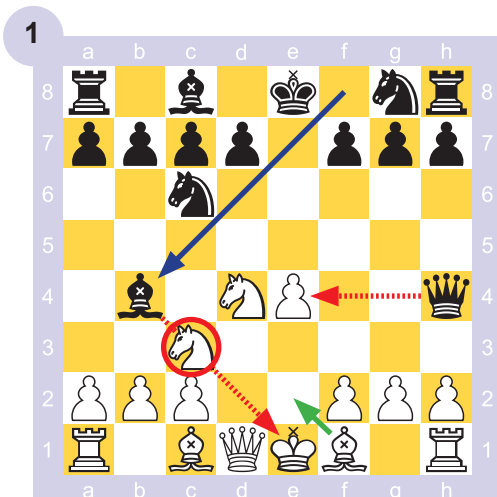
- A. Les blanques estan millor perquè, juguin com juguin les negres, quedaran amb avantatge d'un o més peons, afegit això a la millor estructura de peons i a la inseguretat del rei negre.
- B. Les blanques han caigut en una celada amb llur darrera jugada 7.exd5 i estaran perdudes si les negres aprofiten l'error comès (si fos així, demostra-ho amb variants).
- C. La posició és equilibrada perquè l'avantatge de desenvolupament de les negres compensa els factors posicionals que tenen les blanques a favor.

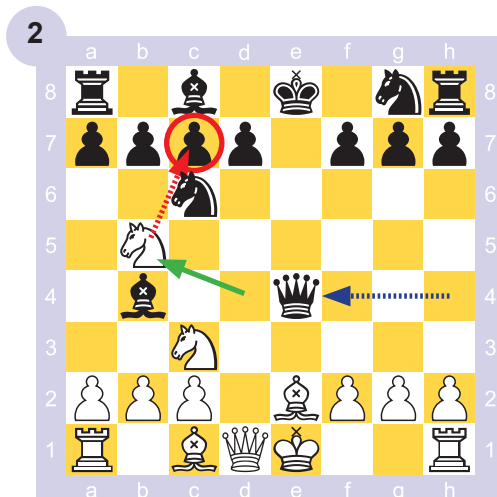
Línies secundàries

Després d'haver estudiat les dues respostes principals de les negres en la quarta jugada, 4...Cf6 i 4...Ac5, considerarem ara l'agressiva variant 4...Dh4, que és important de conèixer perquè les negres miren de guanyar un peó immediatament.

4...Dh4

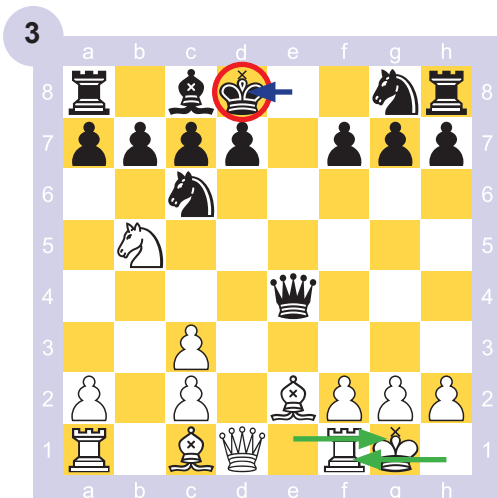

4...Dh4 5.Cc3 (la manera natural de defensar el peó) Ab4 (diagrama) (clava el cavall, repetint l'amenaça Dxe4+) 6.Ae2! la més enèrgica, tot sacrificant el peó de e4 a canvi d'un gran avantatge en desenvolupament.

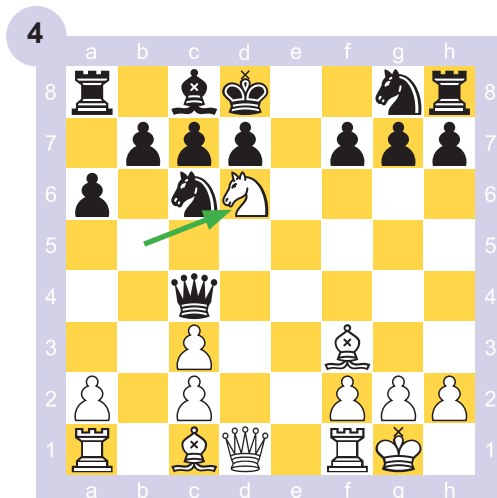

6...Dxe4 7.Cdb5! (diagrama)

Una jugada típica en més d'una variant de l'Escocesa, amb la qual tot practicant d'aquesta obertura ha d'estar familiaritzat. El cavall ataca el punt dèbil c7, que només podrà ser defensat satisfactòriament pel rei.

7...Axc3+ (no val 7...Aa5? perquè 8.Cxc7+! tot guanyant, ni 7...De5 perquè 8.f4!, ni 7...Dxg2 perquè 8.Af3) 8.bxc3 Rd8 9.0-0 les blanques han sacrificat un peó, però tenen a canvi un gran avantatge de desenvolupament, que s'afegeix a la posició molt insegura del rei negre que ha perdut el dret d'enrocar.

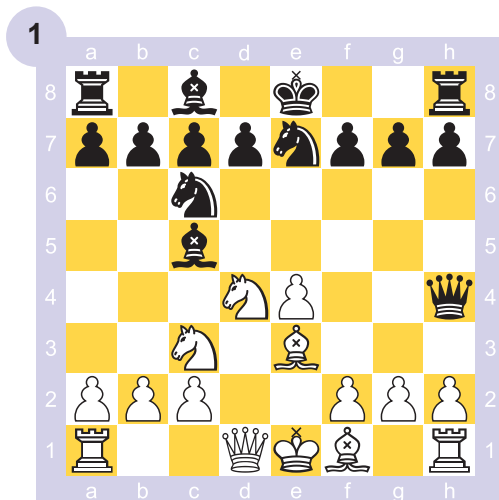
Una possible continuació seria 9...a6 (millor és 9...Cf6) 10.Af3 Dc4 11.Cd6! (diagrama) (sorprenent sacrifici de peça) cxd6 12.Dxd6 Cf6 13.Ae3 tot amenaçant Ab6+ seguit de Tfe1+. Les blanques tenen un atac guanyador.

12

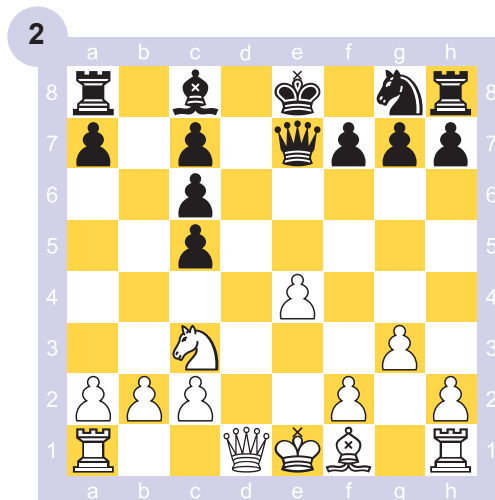
En cada diagrama mostrem una posició que resulta de la Variant 4...Dh4 de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Dh4
5.Cc3 Ac5
6.Ae3 Cge7

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Dh4
5.Cc3 Ac5
6.Ae3 d6
7.g3 De7
8.Cxc6 bxc6
9.Axc5 dxc5

- A. Les negres tenen una posició satisfactòria gràcies a llur bon desenvolupament i activitat de peces.
- B. Les negres han caigut en una cel·la després de llur darrera jugada 6...Cge7, i queden en situació perdedora després de 7.Cf5 (si fos així, demostra per què).
- C. Les negres han caigut en una cel·la després de llur darrera jugada 6...Cge7, i queden en situació perdedora després de 7.Cf3 (si fos així, demostra per què).

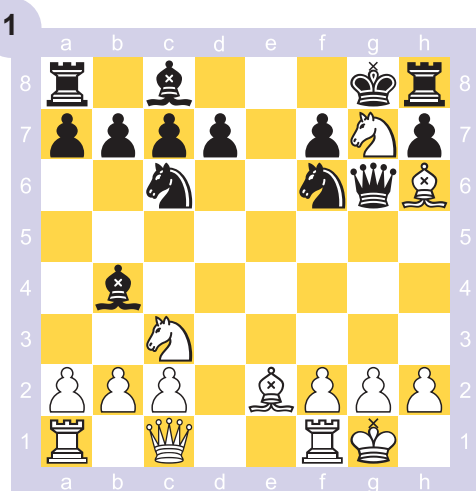
- A. La posició és clarament avantatjosa per a les blanques gràcies a llur molt superior estructura de peons.
- B. La posició és lleugerament superior per a les blanques; com a compensació pels defectes de llur estructura de peons, les negres tenen la columna semioberta b i el control de les caselles centrals d4 i d5.
- C. La posició és igualada perquè la columna semioberta b i el control dels punts centrals d4 i d5 compensen prou la pitjor formació de peons negres.

13

En cada diagrama mostrem una posició que resulta de la Variant 4...Dh4 de la Defensa Escocesa. Selecciona quina de les avaluacions suggerides és la correcta en cada cas.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Dh4
5.Cc3 Ab4
6.Ae2 Cf6
7.Cf5 Dxe4
8.Cxg7+ Rf8
9.Ah6 Rg8
10.0-0 Dg6

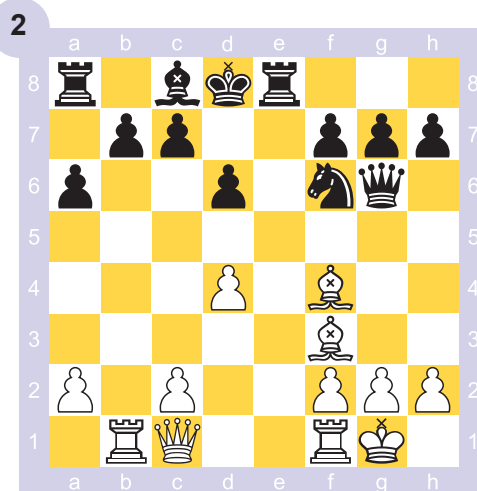
11.Dc1

- A. Les negres estan millor perquè les peces blanques (Ah6 i Cg7) estan en posicions compromeses i això les durà a una pèrdua de material.
- B. Les blanques estan millor essencialment gràcies a llur gran avantatge en desenvolupament i a la mala posició del rei negre.
- C. L'avantatge blanc en desenvolupament i seguretat del rei és compensat per la precarietat de les peces blanques a h6 i g7; les oportunitats d'ambdós bàndols estan igualades.

1.e4 e5
2.Cf3 Cc6
3.d4 exd4
4.Cxd4 Dh4
5.Cc3 Ab4
6.Ae2 Dxe4
7.Cdb5 Axc3+
8.bxc3 Rd8
9.0-0 Cf6
10.Tb1 a6

11.Cd4 Cxd4
12.cxd4 Te8
13.Af3 Dg6
14.Af4 d6
15.Dc1

- A. Les negres estan millor perquè l'avantatge de desenvolupament i la parella d'alfils de les blanques, afegit a la posició insegura del rei negre, no són prou compensació pel peó sacrificat.
- B. Les blanques tenen una duradora iniciativa gràcies a llur avantatge de desenvolupament i a la posició insegura del rei negre, i a més disposen de la parella d'alfils en posició oberta; tot plegat és més important que el peó sacrificat.
- C. La situació és d'igualtat perquè els factors a favor d'un i altre bàndol s'equilibren, i la compromesa situació del rei negre pot rectificar-se immediatament si es juga 15...Re7 seguit de Rf8.

Estils de joc i altres idees

Repertori d'obertures

Estil i tria d'obertures

L'escola romàntica

L'escola moderna

L'escola hipermoderna

El escacs contemporanis

Els principis generals de l'obertura i
les amenaces concretes

Objectius sobre el mig joc

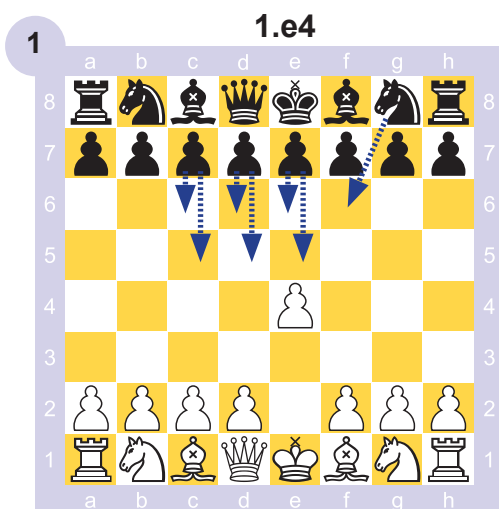

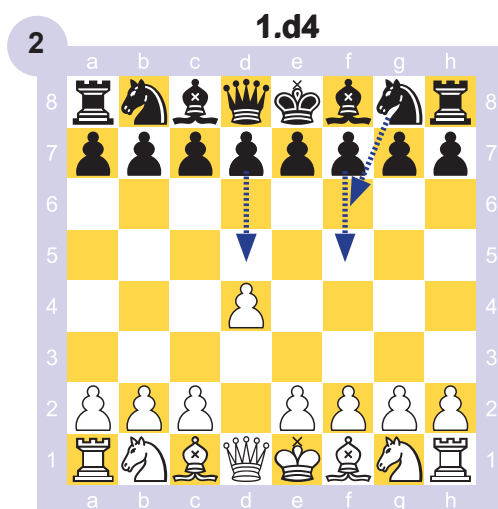
Repertori d'obertures

Tenir un repertori d'obertures ben conegut, tant amb blanques com amb negres, és un aspecte clau per millorar el joc i els resultats.

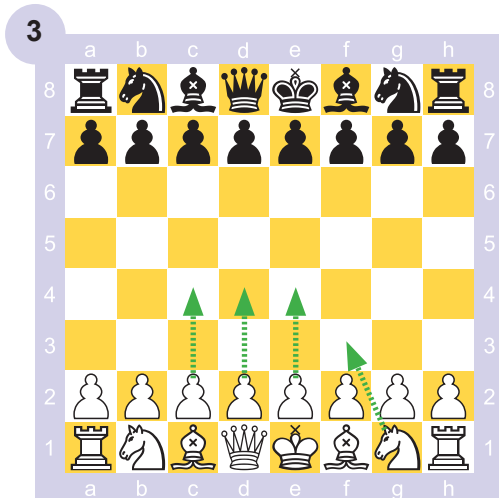
Amb blanques s'ha de disposar d'una línia per respondre a cadascuna de les defenses que pot plantejar l'adversari en els seus primers moviments. Amb negres cal definir quina defensa farem servir davant cadascuna de les diverses maneres que tenen les blanques d'iniciar la partida.

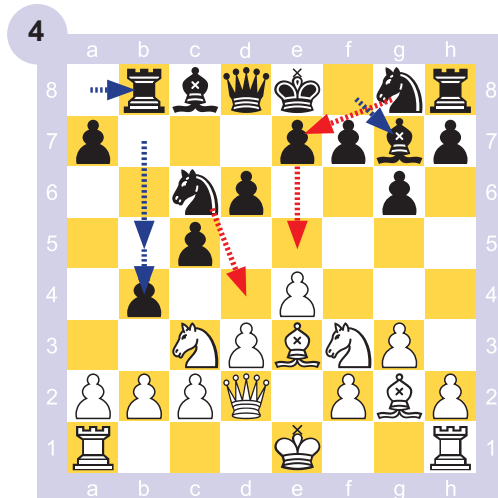
S'ha de conèixer com a mínim una variant contra cada defensa principal:
Doble Peó de Rei, Francesa, Escandinava, Pirc, Siciliana, Caro Kann i Alekhine.

S'ha de conèixer com a mínim una variant contra cada defensa principal:
Doble Peó de Dama, Índia del Rei, Indo Benoni, Nimzo-Índia, Índia Antiga, Defensa Holandesa, Gambit Budapest.

Quan juguem amb peces negres, podem trobar-nos davant de diferents obertures:
1.e4, 1.d4, 1.c4, 1.Cf3, per esmentar les principals.

Més que no pas memoritzar llargues seqüències de jugades, és important familiaritzar-se amb les idees fonamentals de cada sistema. Aquí mostrarem algunes idees bàsiques de les negres en la Variant Tancada de la Defensa Siciliana.

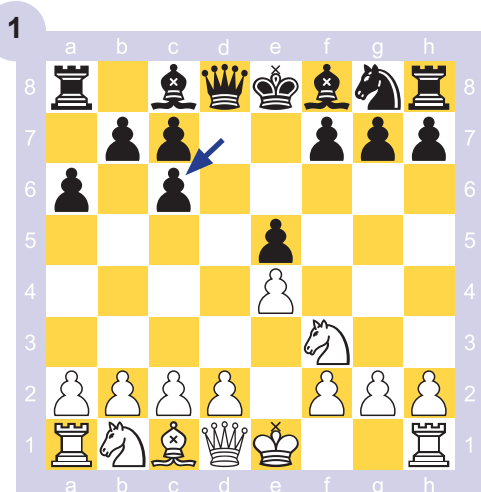

Estil i tria d'obertures

En escacs hi ha diferents estils de joc. Hi ha qui prefereix atacar en tot moment, encara que això suposi un sacrifici de material (estil romàntic), hi ha qui prefereix el joc de maniobres, tranquil, posicional (estil posicional).

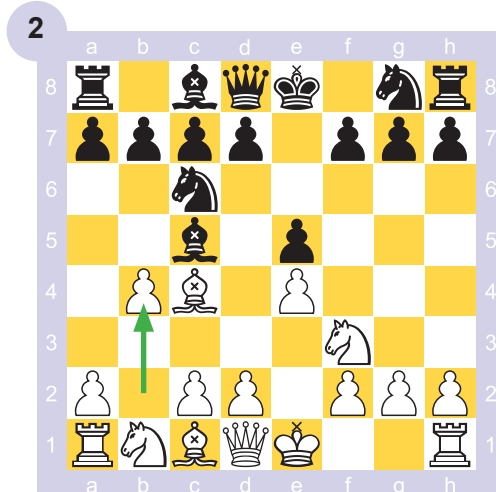
Cal escollir el repertori d'obertures segons les preferències personals d'estil.

Exemples

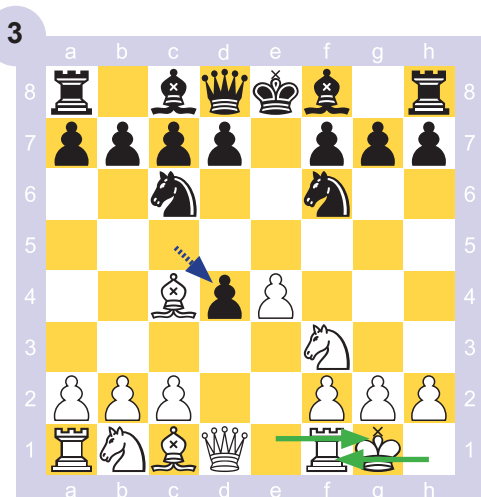
Si volem jugar a l'atac, no hem d'escollir la Variant del Canvi del Ruy López que porta generalment a un joc molt posicional.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ab5 a6 4.Axc6 dxc6

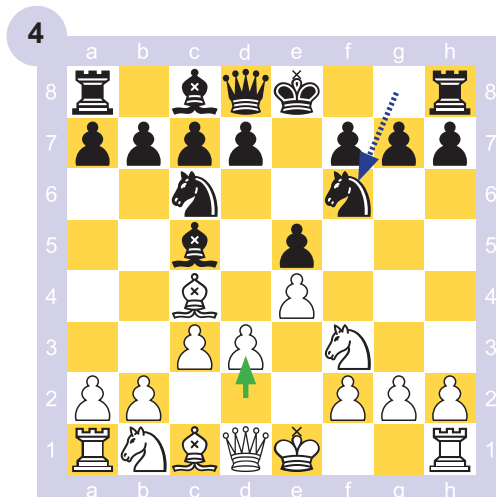
Si preferim el joc posicional, no és recomanable fer servir el Gambit Evans, en el qual de bell antuvi es lliura un peó per tal d'atacar.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ac4 Ac5 4.b4

Una tria adequada per a un jugador d'atac davant el Doble Peó de Rei pot ser l'atac Max Lange.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ac4 Cf6 4.d4 exd4 5.0-0

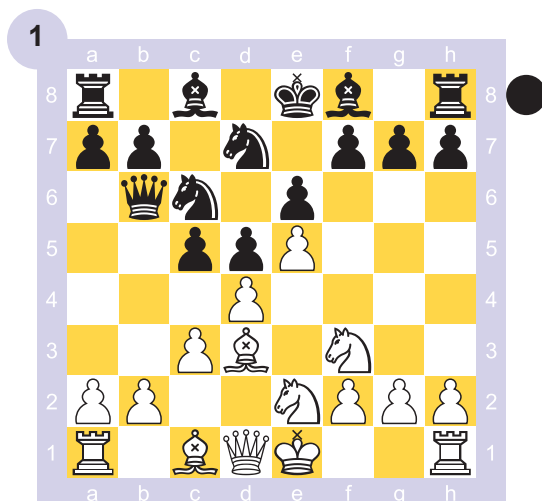
Una tria adequada per a un jugador posicional davant el Doble Peó de Rei pot ser el "Giuoco Pianissimo" (joc molt lent) que és l'Obertura Italiana en la seva variant més tranquil·la i posicional.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ac4 Ac5 4.c3 Cf6 5.d3 (en comptes de 5.d4, que és més agressiva).

1

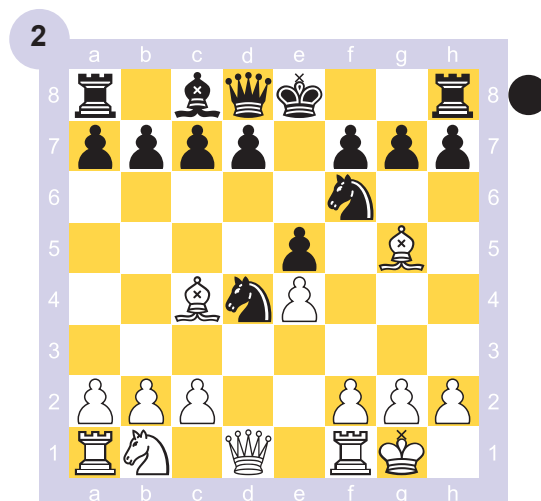
En les següents variants d'obertura indica, des de la perspectiva de les peces blanques, amb quin estil de joc concorda cadascuna.

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 Cf6 4.e5 Cfd7
5.Ad3 c5 6.c3 Cc6 7.Ce2 Db6 8.Cdf3

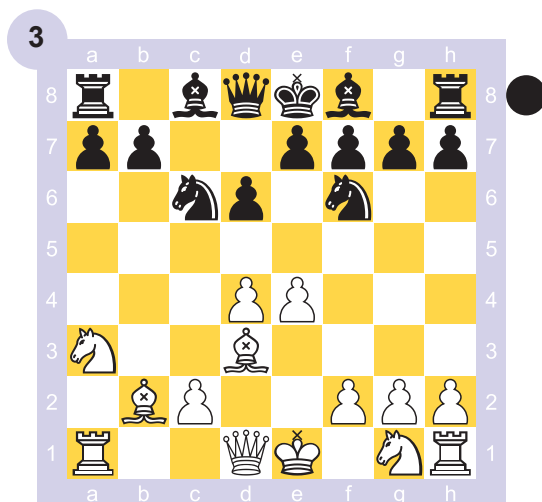
- ☐ Estil romàntic
☐ Estil posicional

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ac4 Ac5 4.0-0
Cf6 5.d4 Axd4 6.Cxd4 Cxd4 7.Ag5

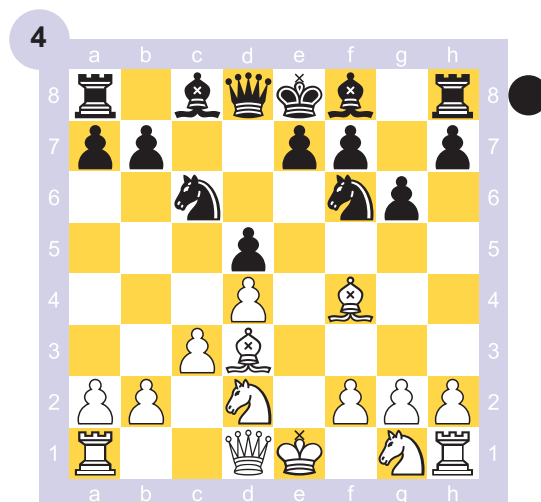
- ☐ Estil romàntic
☐ Estil posicional

1.e4 c5 2.b4 cxb4 3.a3 bxa3 4.Cxa3
d6 5.Ab2 Cc6 6.d4 Cf6 7.Ad3

- ☐ Estil romàntic
☐ Estil posicional

1.e4 c6 2.d4 d5 3.exd5 cxd5 4.Ad3
Cc6 5.c3 Cf6 6.Af4 g6 7.Cbd2

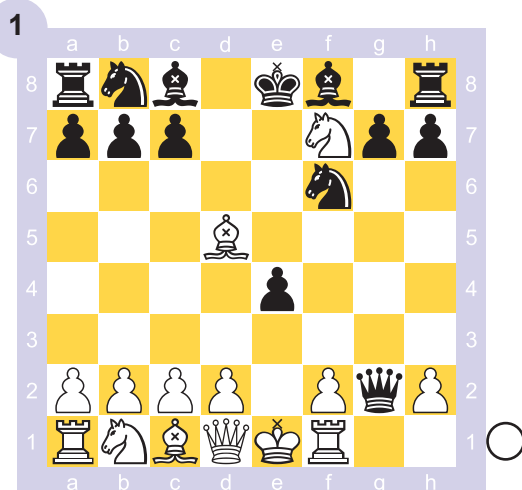

- ☐ Estil romàntic
☐ Estil posicional

2

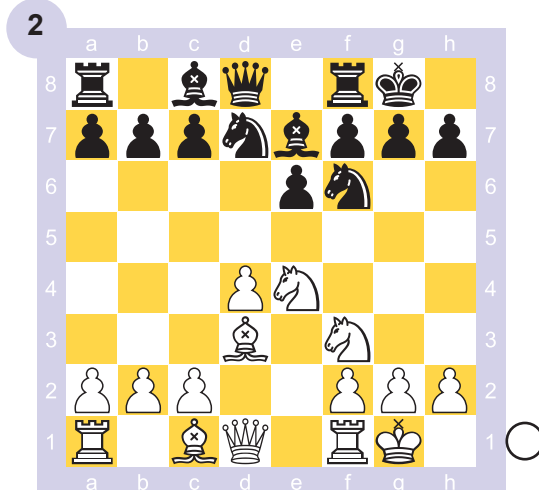
En les següents variants d'obertura indica, des de la perspectiva de les peces negres, amb quin estil de joc concorda cadascuna.

1.e4 e5 2.Cf3 f5 3.Ac4 fxe4 4.Cxe5
Dg5 5.Cf7 Dxg2 6.Tf1 d5 7.Axd5 Cf6

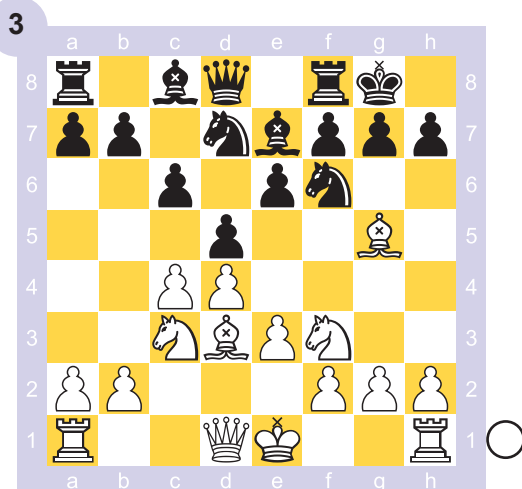
- ☐ Estil romàntic
☐ Estil posicional

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 dxe4 4.Cxe4
Cbd7 5.Cf3 Cg6 6.Ad3 Ae7 7.0-0 0-0

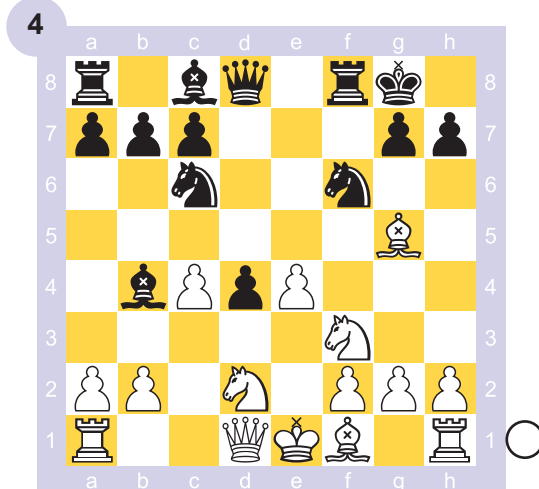
- ☐ Estil romàntic
☐ Estil posicional

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4.Ag5 Ae7
5.e3 0-0 6.Cf3 c6 7.Ad3 Cbd7

- ☐ Estil romàntic
☐ Estil posicional

1.d4 d5 2.c4 e5 3.dxe5 d4 4.Cf3
Cc6 5.e4 f6 6.exf6 Cxf6 7.Ag5 Ab4+
8.Cbd2 0-0

- ☐ Estil romàntic
☐ Estil posicional

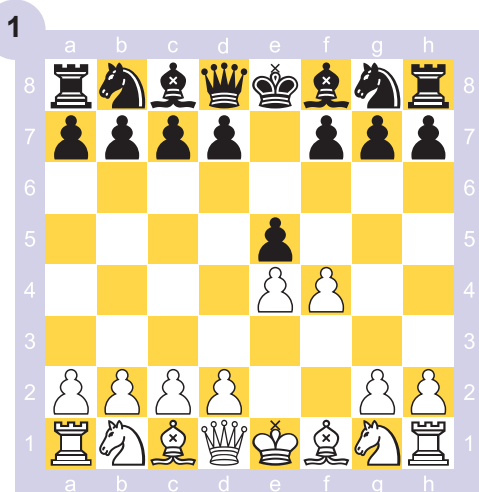

L'escola romàntica

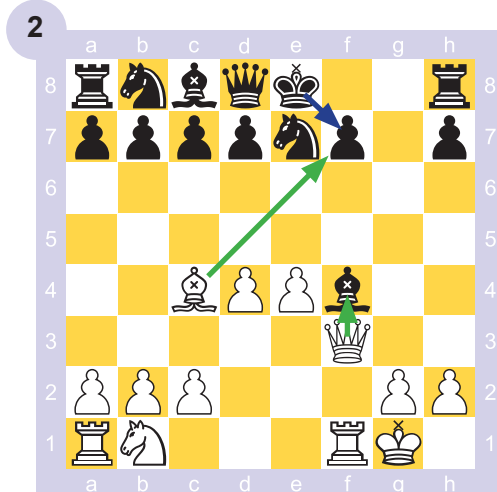
L'anomenada escola romàntica es va caracteritzar perquè promovia l'atac al rei adversari per sobre de qualsevol altra consideració.

El lliurament de material en l'obertura per guanyar temps en el desenvolupament i el control del centre és un dels seus trets distintius (els gambits, ja estudiats en la unitat 2 de l'Intermedi 1 i en la unitat 3 de l'Avançat 1).

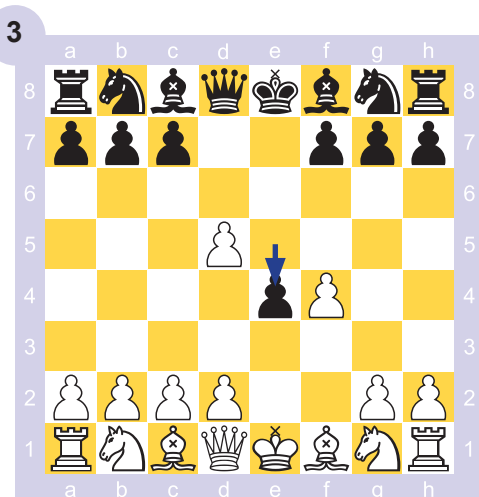
Exemples

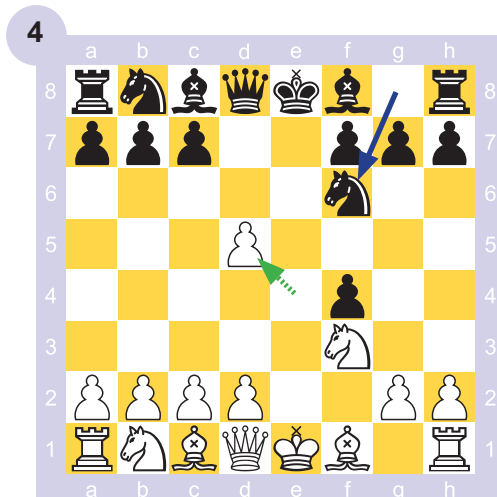
El Gambit de Rei era una de les obertures més utilitzades pels romàntics.
1.e4 e5 2.f4

Era usual que en el Gambit de Rei les blanques guanyessin gràcies a l'atac que obria la columna f, després del sacrifici d'un alfil a f7 (diagrama):
1.Axf7+! Rxf7 2.Dxf4+ Rg6 (2...Rg7 3.Df6+ Rg8 4.Df7++ 3.Df6+ Rh5 4.g4+ Rxg4 5.Tf4+ Rh5 (o 5...Rh3) 6.Th4++.

Quan la tècnica defensiva va anar millorant, va fer-se més difícil de guanyar ràpidament tot atacant. Un antídoto contra el Gambit de Rei és el Contragambit Falkbeer: 1.e4 e5 2.f4 d5 3.exd5 e4 (diagrama), on les negres ofereixen un peó per facilitar llur desenvolupament i entorpir el desenvolupament del cavall de rei blanc.

També es va començar a fer servir, per tal de contrarestar el Gambit de Rei, la Defensa Moderna, que no busca de guanyar material sinó que torna el peó per accelerar el desenvolupament i entorpir l'atac de les blanques.
1.e4 e5 2.f4 exf4 3.Cf3 d5 4.exd5 Cf6 (diagrama)

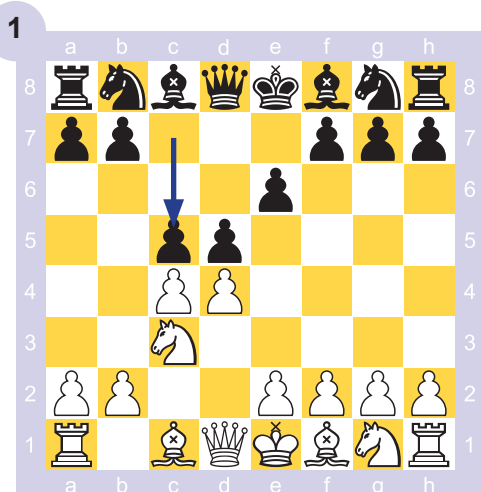

L'escola moderna

En la segona meitat del segle XIX el primer Campió Mundial William Steinitz va estudiar científicament el joc i va fixar les bases de l'escola moderna.

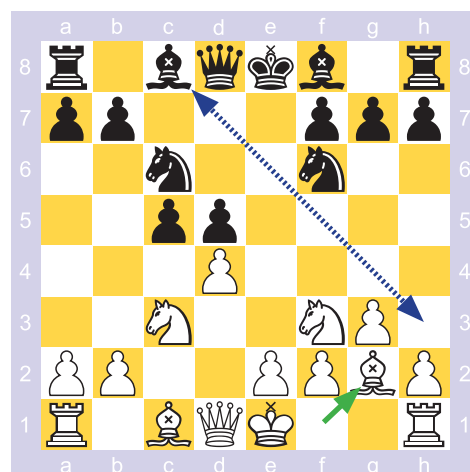
L'escola moderna recorre a obertures menys atzaroses, tot desenvolupant un joc posicional i metòdic, per tal d'aconseguir petits avantatges. Tal com l'escola romàntica, s'estima més el control del centre mitjançant l'ocupació amb peons.

Exemples

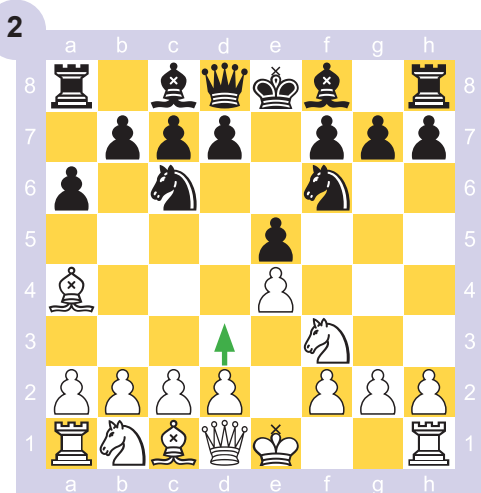
1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 c5 (diagrama)

La Defensa Tarrasch és un exemple d'obertura creada gràcies a les idees de l'Escola Moderna. Les negres lluiten des dels primers moments pel domini del centre, de manera posicional.

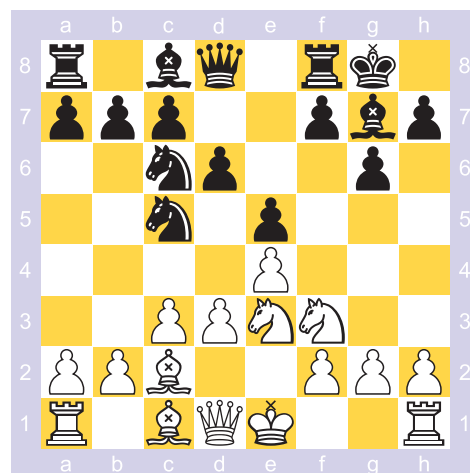
4.cxd5 exd5 5.Cf3 Cc6 6.g3 Cf6 7.Ag2 (diagrama)

Les negres tenen un peó una mica vulnerable a d5, a canvi d'una llibertat de desplaçament per a llurs peces, en particular per a l'alfil de dama, que pot desenvolupar-se a través de la diagonal c8-h3. A més, les negres tenen una quota adequada d'influència en el centre.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ab5 a6 4.Aa4 Cf6 (diagrama)

Steinitz solia fer servir en aquestes posicions la sòlida jugada 4.d3, per tal de reforçar el centre i desenvolupar un joc posicional metòdic.

4...d6 5.c3 g6 6.Cbd2 Ag7 7.Cf1 0-0 8.Aa4 Cd7 9.Ce3 Cc5 10.Ac2 (diagrama).

Les blanques han maniobrat lentament i no han definit per quin costat enrocaran. Les ruptures i intercanvis tàctics són ajornats fins al mig joc.

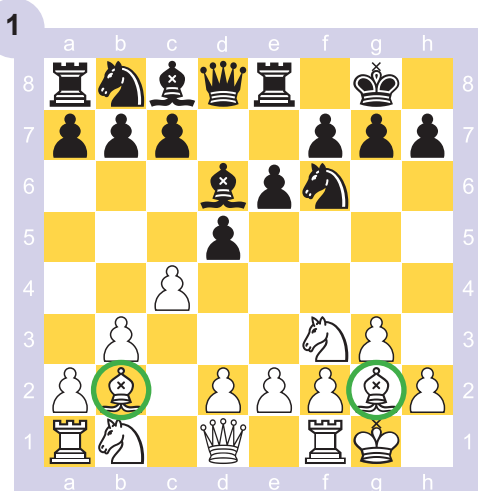

L'escola hipermoderna

A principis del segle XX l'escola hipermoderna va introduir noves idees, entre les quals la possibilitat de controlar el centre en l'obertura sense ocupar-lo directament amb els peons.

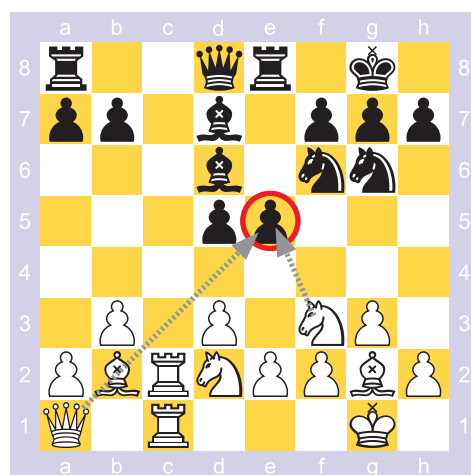
Alguns dels seus seguidors van propugnar el desenvolupament dels alfils a través del fianchetto, per tal d'exercir control a distància sobre el centre. Uns altres van proposar de provocar els peons contraris a avançar per tal d'atacar-los després.

Exemples

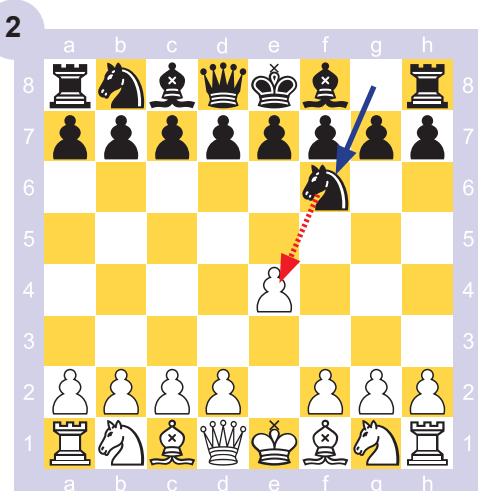

1.Cf3 d5 2.g3 e6 3.Ag2 Cf6 4.c4 Ad6
5.b3 0-0 6.0-0 Te8 7.Ab2 (diagrama)

El Mestre txec Richard Reti va crear l'Obertura Reti (1.Cf3), amb la idea de desenvolupar el seu alfil de rei a través del fianchetto (g2). Sovint desenvolupava també l'alfil de dama mitjançant fianchetto a la casella b2.

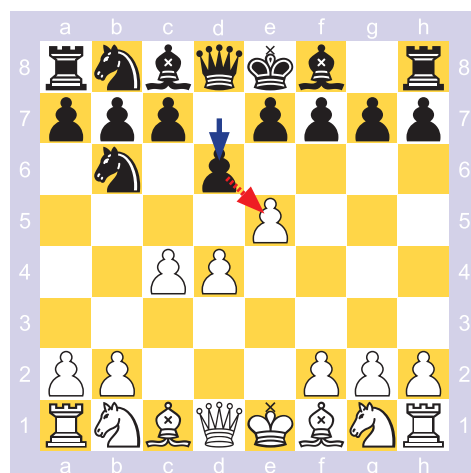

7...Cbd7 8.d3 c6 9.Cbd2 e5 10.cxd5 cxd5 11.Tc1 Cf8 12.Tc2 Ad7 13.Da1 Cg6 14.Tfc1 (diagrama). Les blanques pressionen el centre (e5) a distància. Els peons negres d i e ocupen les caselles centrals. Les blanques preparen condicions per atacar amb llurs peons centrals en el moment oportú (mitjançant d3-d4).

1.e4 Cf6

L'excampió mundial Alexander Alekhine va crear la Defensa Alekhine, que es caracteritza pel fet de provocar la progressió dels peons blancs del centre, per tal d'atacar-los després.

2.e5 Cd5 3.c4 Cb6 4.d4 d6

Amb llur darrera jugada les negres contraataquen en el centre, tot mirant de demostrar que els peons avançats de les blanques poden resultar fràgils.

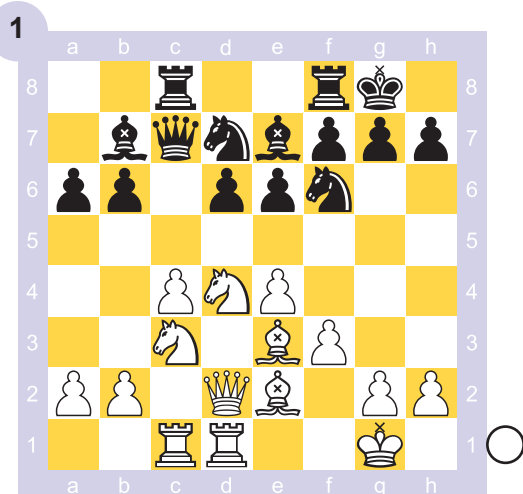

El escacs contemporanis

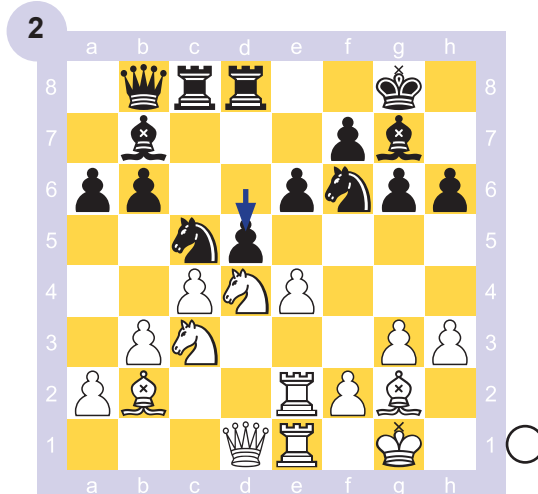
La concepció dinàmica és una de les característiques fonamentals del pensament escaquístic predominant a partir de finals del segle XX.

Una posició estàticament bona, però amb poques possibilitats de ser millorada, no és ben apreciada. Per contra, una posició aparentment dolenta estàticament, però amb bones possibilitats de progressar, és valorada positivament.

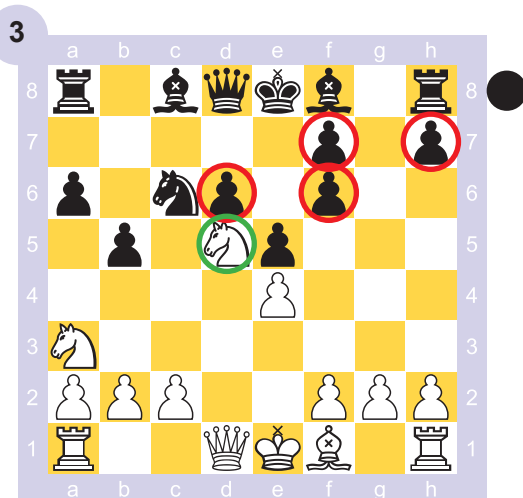
Exemples

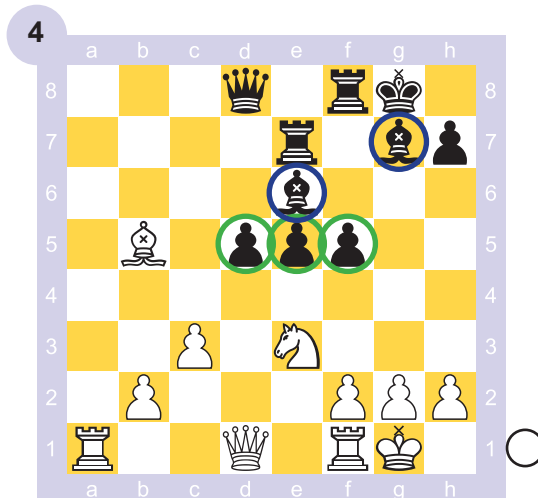
L'esquema "erigó", ja esmentat en l'Intermedi 2, pàgina 31, era considerat per l'Escola Moderna inferior a causa de la falta d'espai de les negres. Avui en dia es considera perfectament viable gràcies a la seva flexibilitat i a les possibilitats latents de reacció amb d7-d5 o b7-b5.

Vet aquí un exemple de reacció alliberadora típica de les negres en l'esquema "erigó". En aquest cas condueix a excel·lents possibilitats per a les negres.

La variant Svěixnikov de la Defensa Siciliana té avui en dia una excel·lent reputació. De tota manera, en altres èpoques es considerava inadequada, a causa de les nombroses debilitats de les negres (caselles d5 i f5, peons doblats f7 i f6, peons d6 i h7). Però té excel·lents possibilitats dinàmiques, entre les quals la ruptura f7-f5, la columna semioberta g i la parella d'alfils.

Vet aquí una posició típica de mig joc en la Variant Svěixnikov avui en dia. Les negres han sacrificat un peó, però tenen en compensació un fort centre de peons mòbils recolzats per dos excel·lents alfils. Les possibilitats dinàmiques compensen clarament el peó de menys.

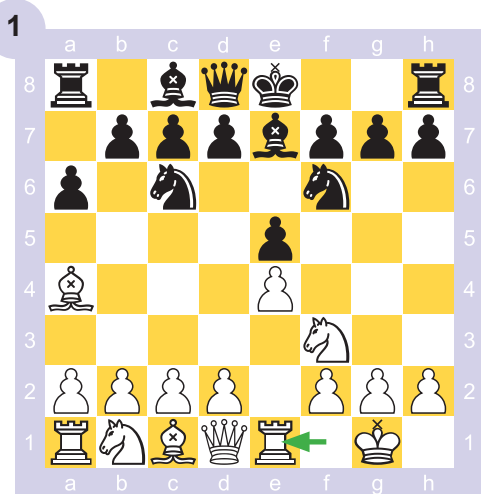

Els principis generals de l'obertura i les amenaces concretes

Les jugades que es fan en l'obertura no poden estar guiades només pels principis generals del joc en l'obertura: desenvolupament ràpid, control del centre, seguretat del rei.

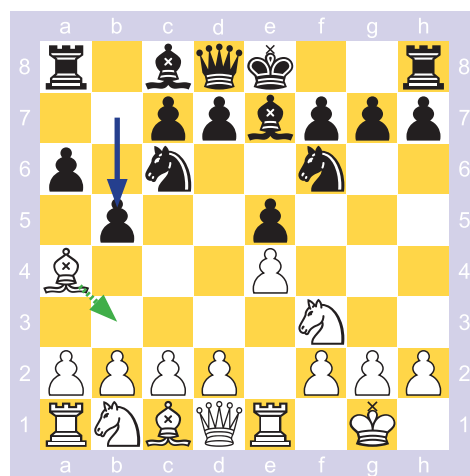
Cal considerar en cada moment les amenaces tàctiques i posicionals de l'adversari (i les nostres pròpies). Si la jugada que considera les amenaces concretes s'adequa als principis generals, millor. Si no, sol ser necessari prioritzar les amenaces concretes.

Exemples

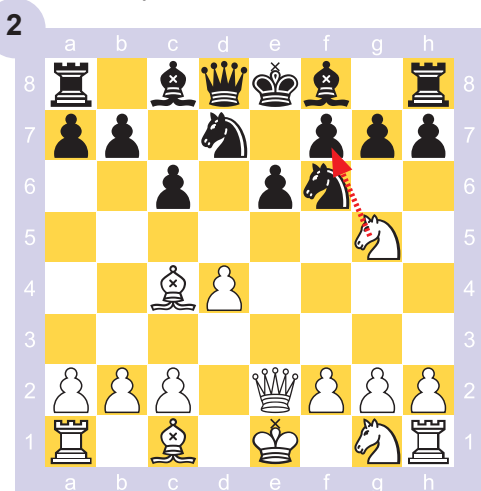
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ab5 a6 4.Aa4 Cf6 5.0-0 Ae7 6.Te1 (diagrama).

La jugada 6.Te1 defensa el peó e4, tot creant l'amenaça 7.Axc6 seguida de 8.Cxe5 tot guanyant un peó. Les negres han de prevenir l'amenaça blanca abans d'enrocar-se i continuar llur desenvolupament.

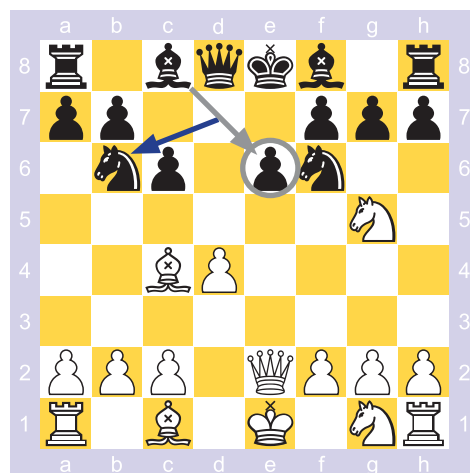
6...b5 (diagrama)

Les negres eviten que l'alfil sigui canviat pel cavall. A la vegada ataquen l'alfil; quan aquest es retiri a b3, ja no hi haurà amenaça immediata i les negres podran enrocar.

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 dxe4 4.Cxe4 Cbd7 5.Ac4 Cgf6 6.Cg5 e6 7.De2 (diagrama)

L'ideal per a les negres és continuar llur desenvolupament amb Ad6 o Ae7, o expulsar l'agressiu cavall blanc amb h6. Però abans han de prevenir la gran amenaça oculta Cxf7! seguit de Dxe6+.

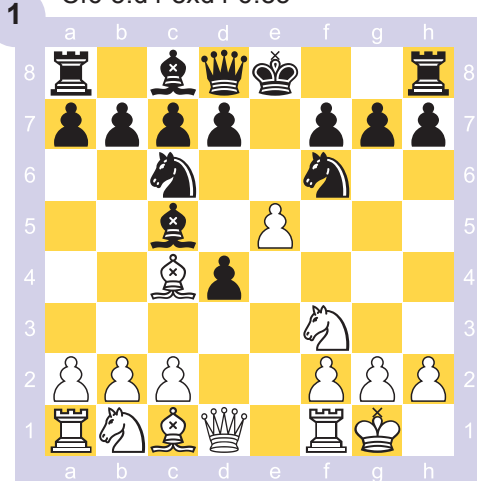

Les negres han jugat Cb6, tot movent aquest cavall per segon cop, perquè l'alfil de c8 defensi el peó e6. Ja no és possible el cop blanc Cxf7. Després les negres continuaran llur desenvolupament.

3

Analitza i indica quina opció et sembla millor. Justifica la resposta

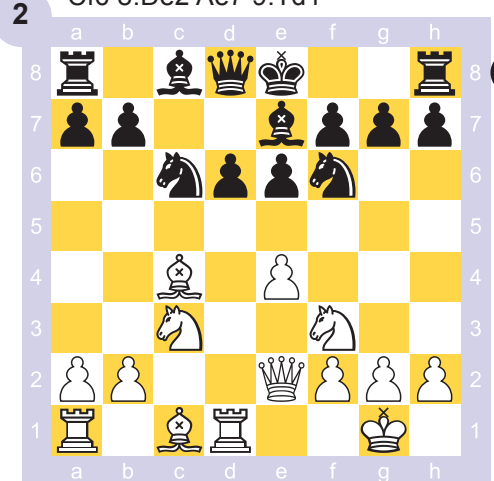
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ac4 Ac5 4.0-0
Cf6 5.d4 exd4 6.e5

Les blanques acaben de jugar 6.e5, tot atacant el cavall de f6. Les negres han de reaccionar davant d'aquesta amenaça.

- 6...Cg8 retorna a la seva casella original.
- 6...Ce4 ocupa una casella central.
- 6...Cg4 ataca el peó de e5.
- 6...d5 contraataca en el centre (amença l'alfil), obre la diagonal c8-h3 per a l'alfil de dama.

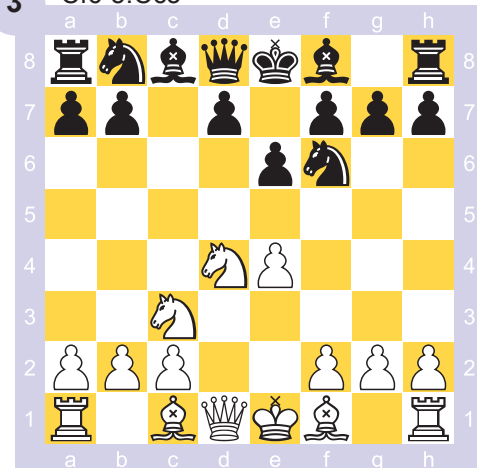
1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cxd4 4.c3
dxc3 5.Cxc3 Cc6 6.Ac4 e6 7.0-0
Cf6 8.De2 Ae7 9.Td1

Les blanques acaben de jugar 9.Td1 i amenacen 10.e5, tot aprofitant la clauada que hi ha en la columna d.

- 9...0-0, tot continuant el desenvolupament i fent cas omís de l'amenaça.
- 9...e5, tot bloquejant la progressió del peó per tal de continuar després el desenvolupament.
- 9...Da5, tot evitant 10.e5, però permetent 10.Cb5, que ataca el peó de d6.

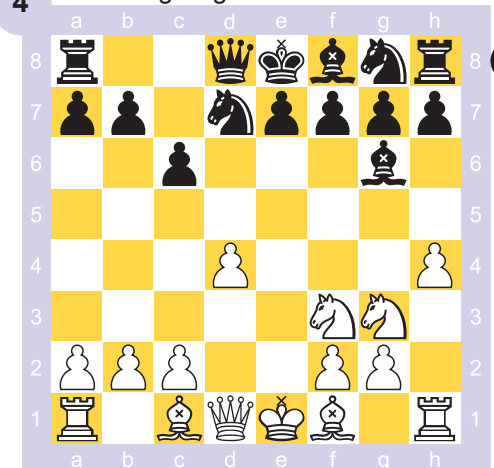
1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cxd4 4.Cxd4
Cf6 5.Cc3

Les blanques amenacen d'avançar 6.e5 la qual cosa obligaria el cavall a retornar a la seva posició original a g8.

- 5...d6, tot evitant e4-e5 abans de continuar el desenvolupament.
- 5...Ae7, tot continuant el desenvolupament sense preocupar-se de la progressió del peó blanc.
- 5...Ad6, tot desenvolupant l'alfil i evitant, alhora, 6.e5.

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 dxe4 4.Cxe4
Af5 5.Cg3 Ag6 6.Cf3 Cd7 7.h4

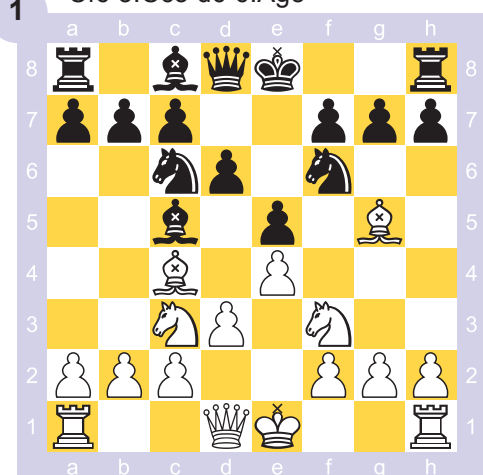
Les blanques amenacen 8.h5 i creen seriosos problemes a l'alfil de g6.

- 7...Cgf6, tot continuant el desenvolupament i preveient de respondre a 8.h5 amb 8...Af5 (per a 9.Cxf5 Da5+, tot recuperant la peça en la propera jugada).
- 7...e6, tot preparant el desenvolupament de l'alfil de rei i preveient respondre a 8.h5 amb 8...Af5.
- 7...h6 per tal que l'alfil pugui anar a h7 (8.h5 Ah7, l'alfil continua actiu en la diagonal h7-b1).

4

Analitza i indica quina opció et sembla millor. Justifica la resposta

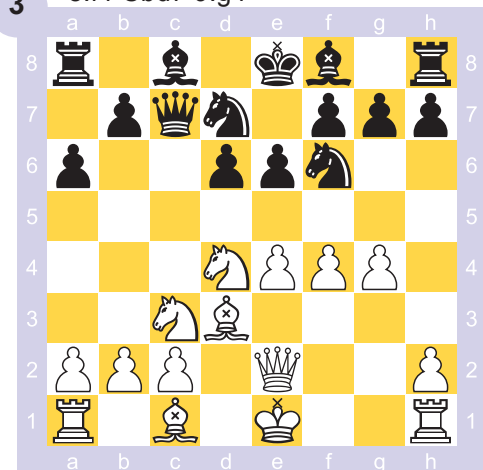
1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Ac4 Ac5 4. d3 Cf6 5. Cc3 d6 6. Ag5

Les blanques amenacen 7. Cd5 per tal de reforçar la pressió sobre el cavall clavat de f6 i, eventualment, fer que les negres doblin un peó en la columna f.

- a) 6...0-0, tot continuant el desenvolupament.
- b) 6...Dd7, tot eliminant la clavada.
- c) 6...h6, tot obligant l'alfil a una definició

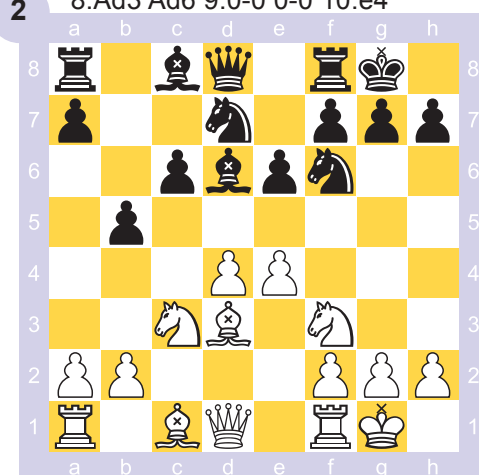
1. e4 c5 2. Cf3 e6 3. d4 cxd4 4. Cxd4 a6 5. Cc3 Dc7 6. Ad3 Cf6 7. De2 d6 8. f4 Cbd7 9. g4

L'amenaça blanca és 10. g5, tot atacant el cavall, que es veuria obligat a retornar a g8.

- a) 9...Ae7, tot continuant el desenvolupament
- b) 9...Cb6, tot habilitant la casella d7 perquè el cavall de f6 pugui retirar-se si és atacat.
- c) 9...Cc5, tot habilitant la casella d7 perquè el cavall de f6 pugui retirar-se si és atacat.

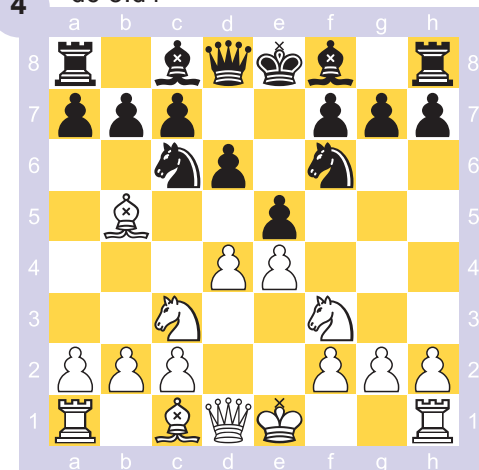
1. d4 d5 2. c4 c6 3. Cc3 Cf6 4. e3 e6 5. Cf3 Cbd7 6. Ad3 dxc4 7. Axc4 b5 8. Ad3 Ad6 9. 0-0 0-0 10. e4

Les blanques amenacen 11. e5 amb una forquilla a l'alfil i al cavall de les negres.

- a) 10...Ab7, tot completant el desenvolupament
- b) 10...e5, tot evitant que les blanques avancin i lluitant pel control de les caselles centrals, abans de completar el desenvolupament.
- c) 10...Ae7, tot movent aquest alfil per segon cop per evitar la forquilla.

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Cc3 Cf6 4. Ab5 d6 5. d4

Les blanques amenacen tant 6. d5, que ataca el cavall clavat, com 6. dxe5, que guanya un peó gràcies a la clavada sobre el cavall de c6.

- a) 5...Ae7, tot continuant el desenvolupament de les peces i preparant l'enroc curt.
- b) 5...exd4, tot eliminant les dues amenaces blanques, abans de continuar el desenvolupament.
- c) 5...a6, tot atacant l'alfil per eliminar la clavada sobre el cavall.

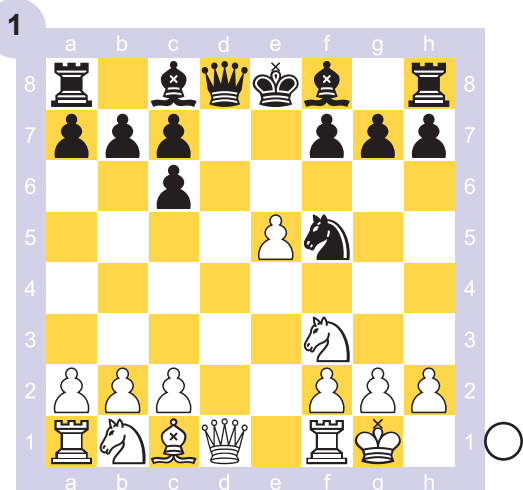

Objectius sobre el mig joc

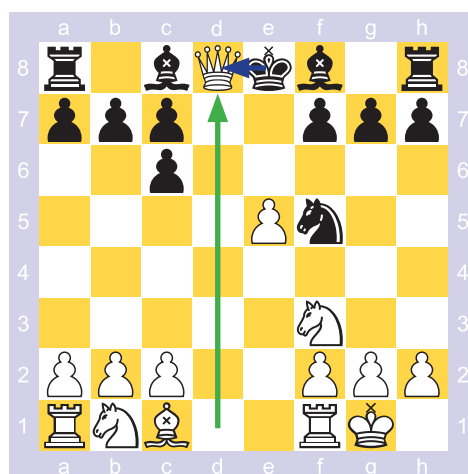
Correspon a les peces blanques de moure primer. Això els concedeix una certa iniciativa inicial.

Per això l'enfocament clàssic, a l'hora de construir un repertori d'obertures amb blanques, és intentar d'obtenir posicions que portin a un mig joc com a mínim una mica avantatjós. Pel mateix motiu, des del costat negre, l'aspiració sol ser d'arribar a un mig joc equilibrat.

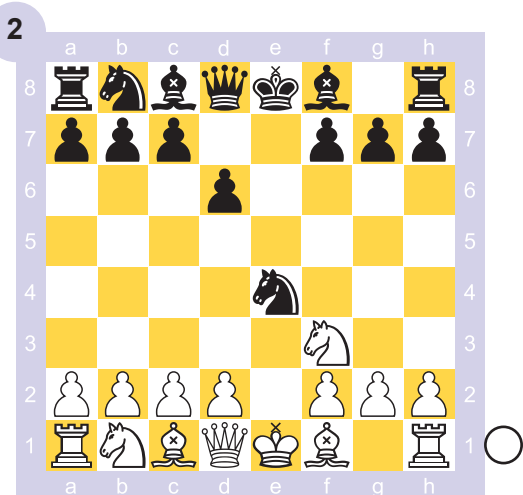
Exemples

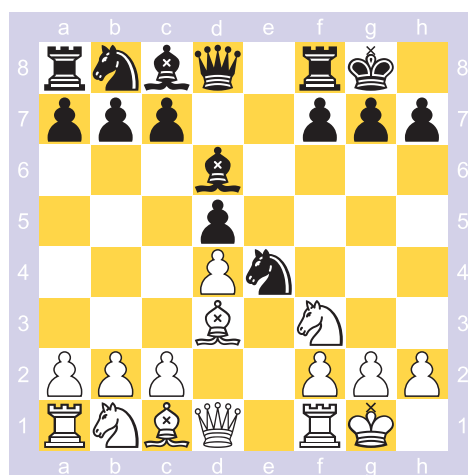
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ab5 Cf6 4.0-0 Cxe4 5.d4 Cd6 6.dxe5 Cf5 (diagrama)
Les blanques tenen l'opció de canviar les dames o no. Si 7.De2 Cd4! 8.Cxd4 Dxd4 la parella d'alfils negres molt actius en posició oberta garanteix un joc igualat a les negres, malgrat el major desenvolupament blanc.

Per tot això que hem dit, el més usual és 7.Dxd8+ (diagrama), ja que el rei negre perd el dret d'enrocar i entorpeix temporalment la comunicació entre les torres. A més, intentar aprofitar la majoria de peons blancs en el flanc de rei és més factible sense dames en el tauler.

1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.Cxe5 d6 4.Cf3 Cxe4 (diagrama). Una de les maneres usuals en què les negres busquen l'equilibri és amb situacions simètriques o gairebé simètriques. La Defensa Russa o Petroff és considerada molt sòlida, gràcies a l'alt grau de simetria en moltes de les seves variants.

5.d4 d5 6.Ad3 Ad6 7.0-0 0-0 (diagrama)

Aquesta és una de les línies més simètriques. Les blanques conserven la lleugera iniciativa de jugar primer. Les negres tenen una posició sòlida i aspiren a obtenir igualtat.

5

Tria quina de les tres opcions és la millor per tal d'aconseguir l'objectiu indicat al peu de cada tauler. Justifica la resposta.

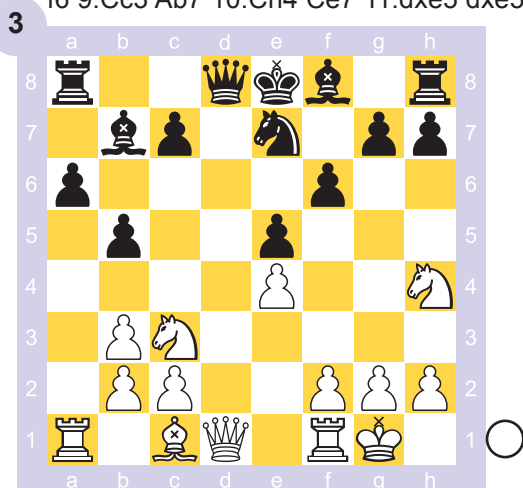
1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.cxd5
Cxd5 5.e4 Cxc3 6.bxc3 c5 7.Cf3 Ag7
8.Tb1 0-0 9.Ae2 cxd4 10.cxd4 Da5+

Que les blanques mantinguin la iniciativa.

- 11.Rf1, tot renunciant a l'enroc.
- 11.Dd2 i, després de 11...Dxd2+ 12.Axd2 e6, mirar d'obtenir avantatge en el final de partida.
- 11.Ad2, i després de lliurar un peó 11...Dxa2 12.0-0, mirar d'aprofitar l'avantatge de desenvolupament i el control del centre obtinguts.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ab5 a6 4.Aa4 b5
5.Ab3 Ca5 6.0-0 d6 7.d4 Cxb3 8.axb3
f6 9.Cc3 Ab7 10.Ch4 Ce7 11.dxe5 dxe5

Que les blanques mirin d'obtenir avantatge.

- 12.Dxd8+, tot simplificant les dames.
- 12.Dh5+, per obligar les negres a cobrir-se amb 12...g6 i després retirar la dama.
- 12.Df3, tot rebutjant el canvi de dames i activant la dama blanca.

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cxd4 4.Cxd4
g6 5.Cc3 Ag7 6.Ae3 Cf6 7.Ac4 0-0
8.0-0

Que les negres obtinguin ràpidament una posició amb possibilitats igualades.

- 8...d6, tot preparant el desenvolupament de l'alfil de dama.
- Eliminar els peons centrals amb 8...Cxe4, amb la idea de 9.Cxe4 d5 per recuperar la peça mitjançant doble amenaça a cavall i alfil.
- 8...Cxd4, tot simplificant la posició, seguit de ...d6 per tal de desenvolupar l'alfil.

1.c4 Cf6 2.Cf3 e6 3.g3 d5 4.Ag2 Ae7 5.0-0
0-0 6.d4 dxc4 7.Da4 a6 8.Dxc4 b5 9.Dc2
Ab7 10.Ag5 Cbd7 11.Cbd2 Tc8 12.a4

Que les negres obtinguin ràpidament una posició amb possibilitats igualades.

- 12...Cd5, tot mirant de simplificar els alfils de caselles negres.
- 12...bxa4 per tal de no permetre l'obertura de la columna a.
- 12...c5, tot contraatacant en el centre i alliberant-se del peó endarrerit de c7.

Estructura de peons

Generalitats

Estructures típiques de peons

Caro-Kann

Siciliana Scheveningen

Siciliana Boleslavski

Siciliana Drac

Siciliana Anell de Maróczy

Cadena e5

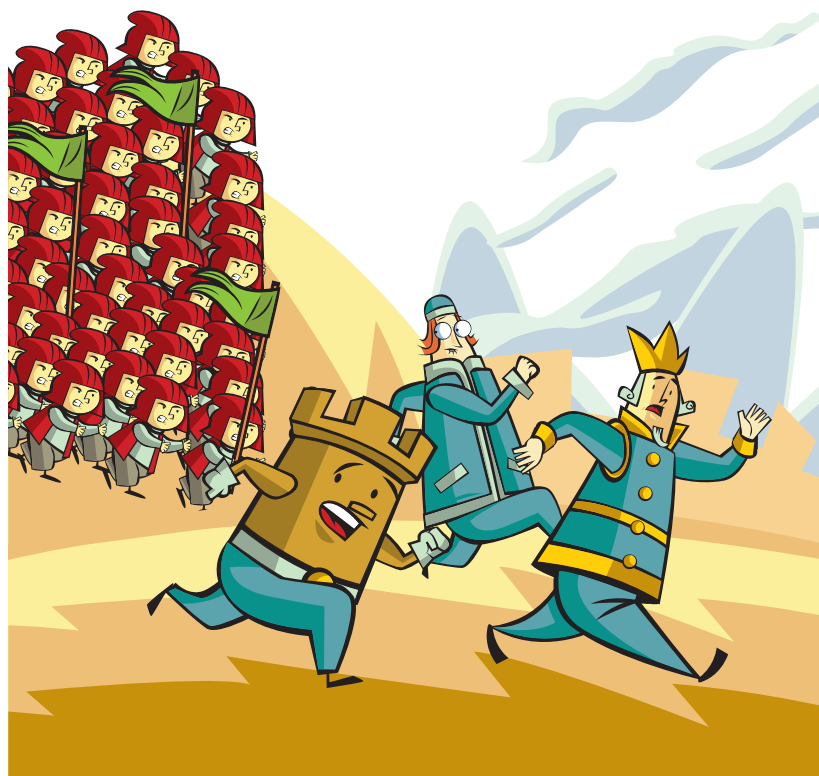
Índia de Rei

Peó de Dama aïllat

Peons penjants

Canvi Ortodox

Mur de Pedra

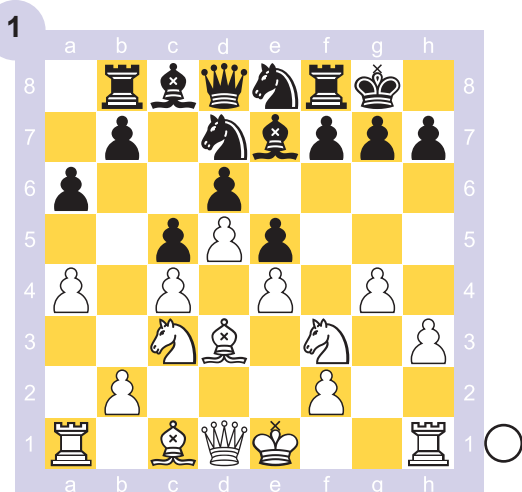

Generalitats

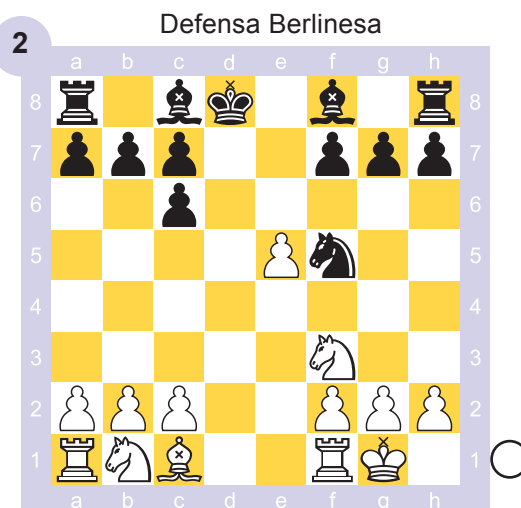
En alguns llibres anteriors d'aquesta col·lecció hem parlat de diversos aspectes relacionats amb l'estructura de peons. Per exemple, en la unitat 1 de l'Intermedi 1, en la unitat 2 de l'Intermedi 2, en la unitat 1 d'aquest llibre.

Tot seguit, repassarem breument alguns dels aspectes de major rellevància ja tractats.

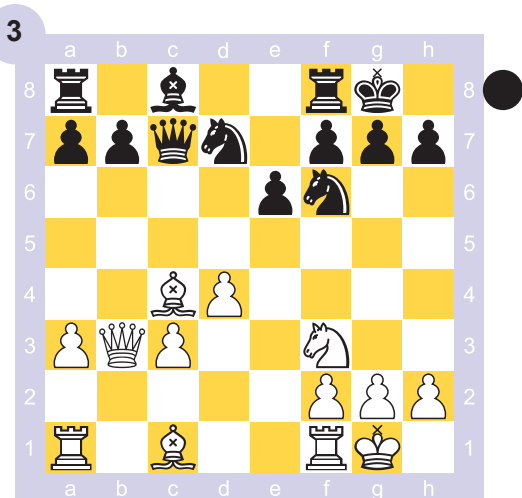

L'estructura de peons existent proporciona més espai per maniobrar a les peces blanques.

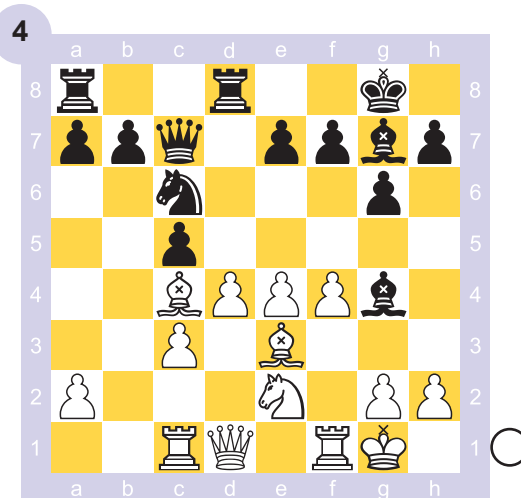
La posició té un caràcter tancat a causa del bloqueig dels peons centrals.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ab5 Cf6 4.0-0 Cxe4 5.d4 Cd6 6.Axc6 dxc6 7.dxe5 Cf5 8.Dxd8+ Rxd8. L'estructura de peons de les blanques és millor perquè no tenen peons doblats i tenen una mica més d'espai. La posició és oberta i la parella d'alfils de les negres compensa la pitjor estructura de peons.

És important la coordinació entre la posició dels peons i les caselles a les quals es desenvolupen les peces. La manera adequada per tal de desenvolupar l'alfil negre és jugar b7-b6 per col·locar-lo a b7, des d'on controla importants caselles del centre i exerceix una gran activitat a través de la gran diagonal.

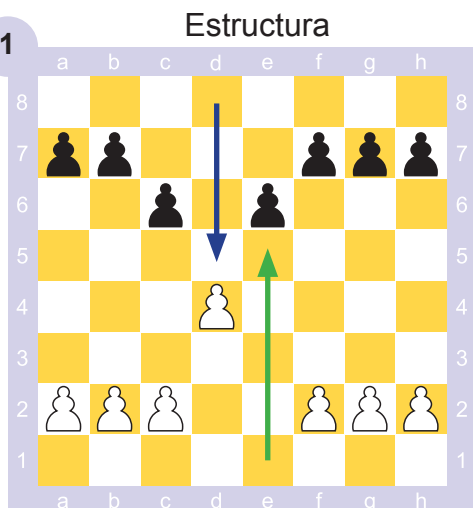
Les blanques exerceixen un fort control del centre del tauler amb llurs peons. De tota manera, les negres exerceixen pressió amb llurs peces i llur peó de c5 sobre aquest centre, tot mirant d'obtenir un contrajoc de caràcter dinàmic.

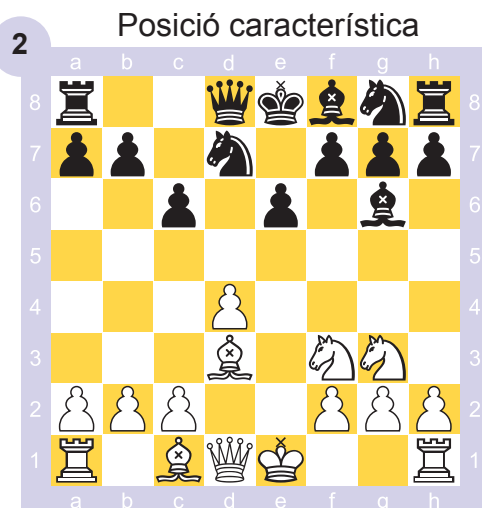
Estructures típiques de peons

En aquesta unitat explicarem onze estructures de peons típiques de diferents sistemes d'obertura, tot enumerant llurs principals característiques.

1. Estructura Caro-Kann

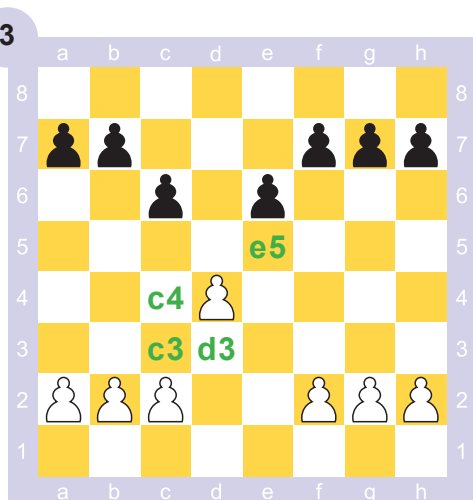

Les blanques tenen un mica més d'espai. Cada bàndol té una columna semioberta. Si l'alfil de dama de les negres es manté per dins de la seva cadena de peons, sol ser dèbil perquè queda limitat pels seus peons centrals col·locats en caselles blanques; si es col·loca fora de la cadena de peons, per exemple a f5, és molt més actiu.

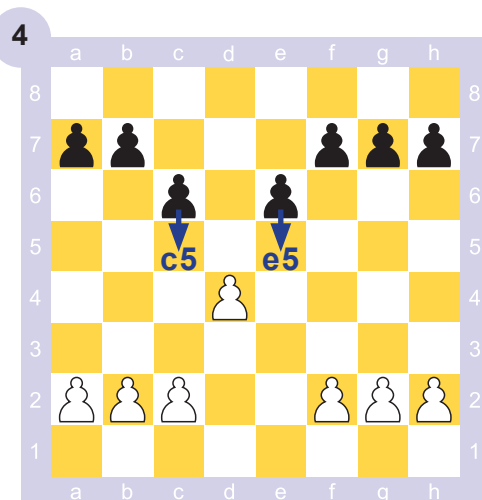

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 dxe4 4.Cxe4 Af5 5.Cg3 Ag6 6.Cf3 Cd7 7.Ad3 e6 (Defensa Caro-Kann).

També es produeixen estructures semblants en algunes variants de la Defensa Escandinava.

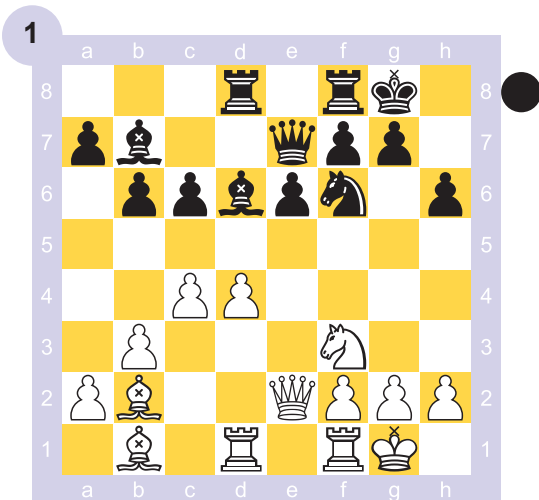
La casella e5 sol ser forta per col·locar-hi un cavall blanc; si les negres miren de desallotjar-lo amb f7-f6, el peó de e6 queda dèbil i se'l pot atacar per la columna e. L'alfil de rei blanc sol col·locar-se a d3 o a c4. El peó blanc c2 pot avançar a c3 per reforçar la defensa del peó de d4, o avançar a c4 per guanyar el major espai possible en el centre.

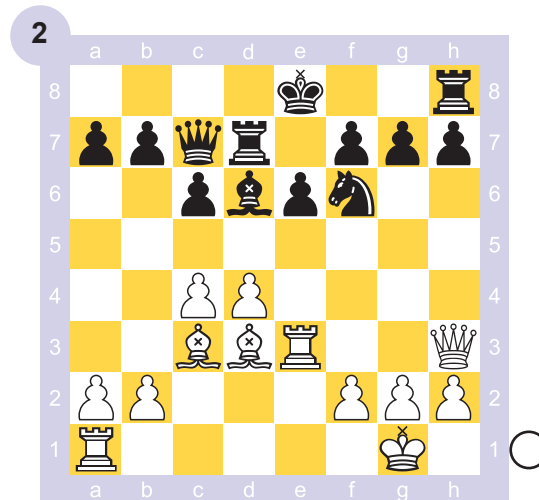
Les dues possibles reaccions negres en el centre del tauler són a base de c7-c5 o de e7-e5. Aquesta darrera és menys freqüent que la primera, perquè generalment a través de la columna e les blanques pressionen el punt e5 i es fa difícil la ruptura.

1

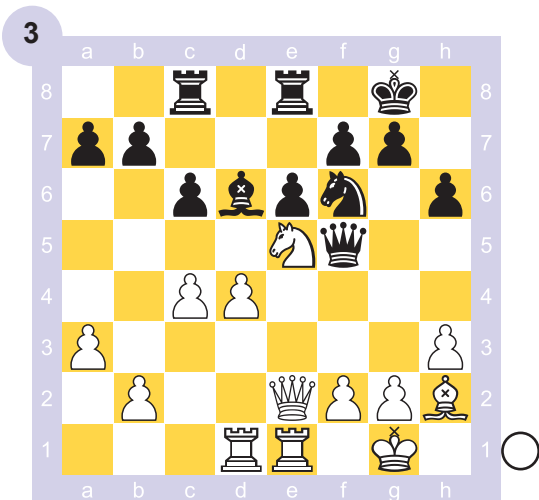
Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

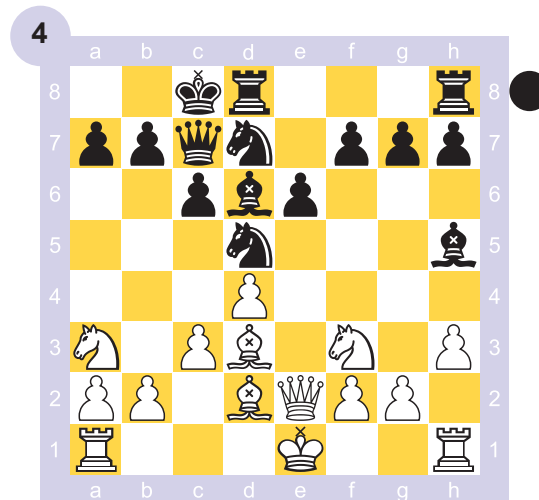
- A. 1...Tfe8, tot millorant la posició de la torre de rei negra.
- B. 1...c5, tot fent una ruptura en el centre del tauler que dona vida a l'alfil de dama a través de la gran diagonal que s'obre.
- C. 1...b5, tot fent una ruptura en el flanc de dama que mira d'apoderar-se de la casella d5, tant si les blanques capturen cxb5 com si progressen c4-c5.

- A. 1.c5, tot guanyant espai en el flanc de dama, per tal de continuar amb una ofensiva de peons en aquest flanc.
- B. 1.Tae1, tot centralitzant la torre de dama, que és l'única peça blanca que encara no ha estat mobilitzada.
- C. 1.d5, tot obrint la posició per aprofitar la força de la parella d'alfils i el major desenvolupament en una situació en què les negres tenen encara llur rei en el centre del tauler.

- A. 1.Cg4, tot buscant canvis de peces per quedar només amb peces majors i mirar de pressionar gràcies a llur major espai.
- B. 1.Td3, tot mobilitzant la torre a través de la tercera horitzontal per tal d'hostilitzar la dama negra, que és en una posició compromesa en el flanc de rei (perquè no disposa de caselles adequades per col·locar-s'hi).
- C. 1.c5, tot guanyant espai en el flanc de dama amb amenaça sobre l'alfil.

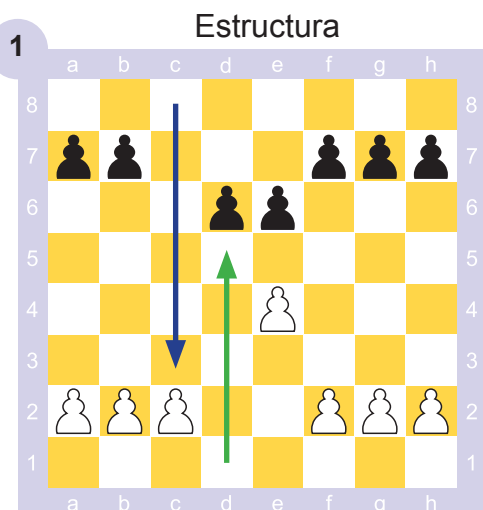
- A. 1...c5, tot fent una ruptura en el centre per obrir línies per a llurs peces.
- B. 1...a6, tot dominant la casella b5 (per evitar el salt Cb5) com a preparació d'una posterior ruptura mitjançant c6-c5.
- C. 1...e5, tot fent una ruptura en el centre per obrir la columna de rei, aprofitant que el rei blanc es troba encara en el centre del tauler.

2. Estructura Siciliana Scheveningen

En la forma de joc oberta de la Defensa Siciliana es poden produir diverses estructures de peons semblants, però amb certes peculiaritats individuals.

La forma de joc oberta és la que es dóna després de 1.e4 c5 2.Cf3 d6 (o 2... e6, o 2...Cc6) 3.d4 cxd4 4.Cxd4.

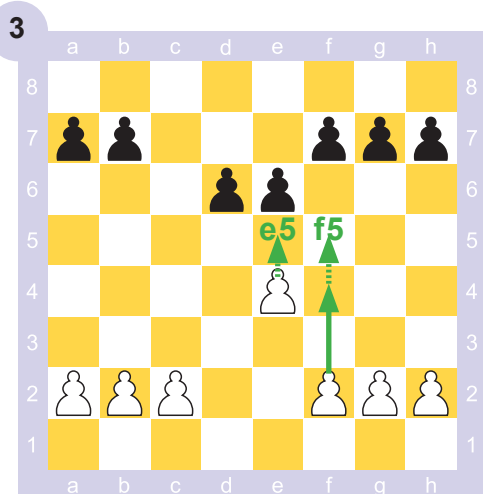

Les blanques tenen més espai en el centre. Cada bàndol té una columna semioberta. El peó negre de d6 és un peó endarrerit en la columna semioberta d; usualment és ben defensat per l'alfil negre a e7.

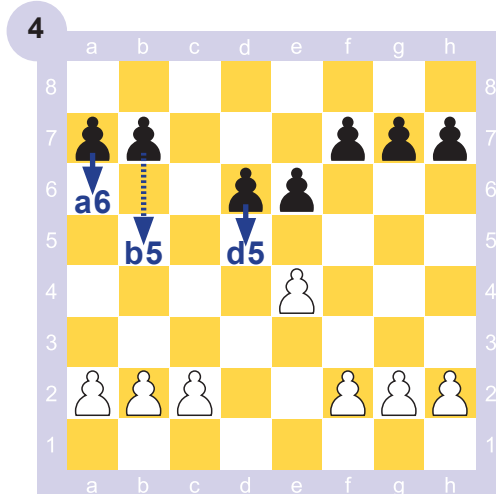

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cxd4 4.Cxd4 Cf6 5.Cc3 e6 6.Ae2 Ae7 7.0-0 0-0 8.Ae3 Cc6 (Variant Scheveningen de la Defensa Siciliana).

També es produeixen estructures semblants en altres línies de la Siciliana, com és ara la Variant Najdorf, la Variant Sozin i l'Atac Richter-Rauzer.

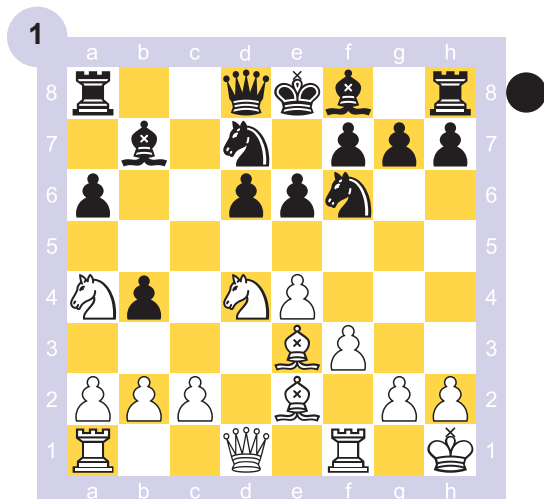
Una estratègia freqüent de les blanques és augmentar el control del centre i guanyar espai amb la progressió f2-f4. Després es pot produir una ruptura central, amb e4-e5 o f4-f5, segons la situació específica.

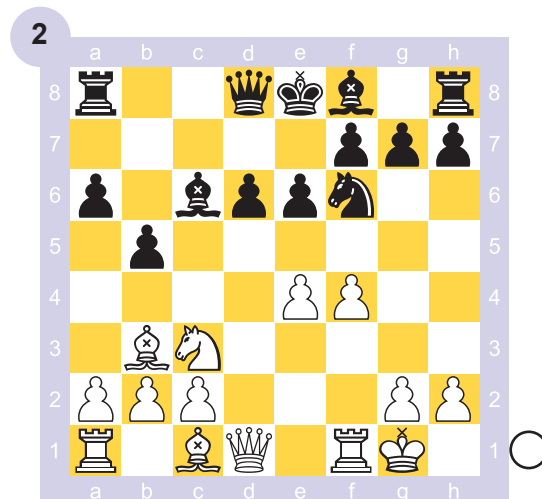
Entre les formes de contrajoc més comunes de les negres hi ha la progressió de peons en el flanc de dama amb a7-a6 i b7-b5. També la reacció central en el moment oportú amb d6-d5.

2

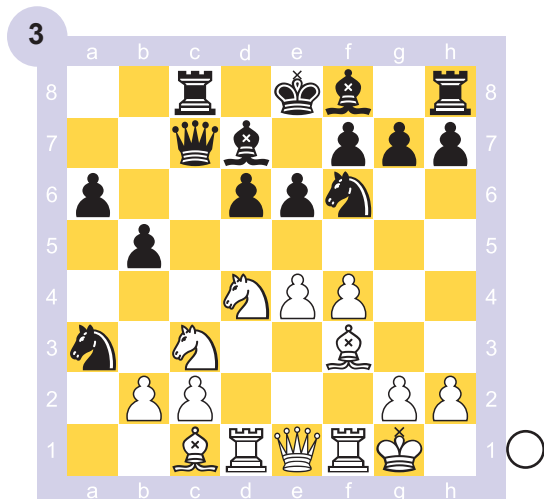
Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

- A. 1...d5, trencament central alliberador que aprofita el fet que les blanques no poden avançar e4-e5.
- B. 1...Ae7, tot continuant el desenvolupament i preparant l'enroc curt.
- C. 1...Cc5, tot forçant el canvi del cavall de dama negre pel cavall blanc de a4.

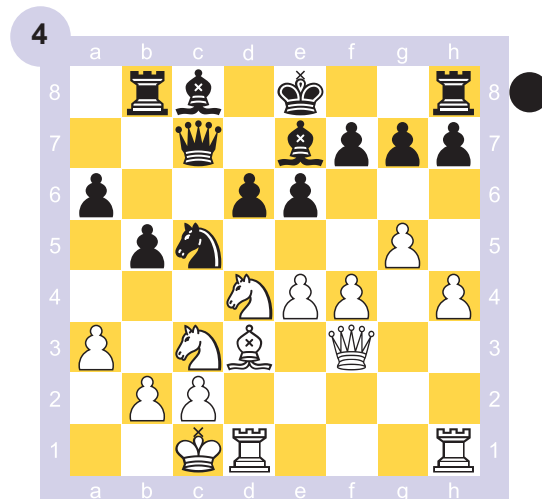

- A. 1.e5, ruptura en el centre per tal d'obrir la posició buscant un atac sobre el rei negre, que no ha enrocat.
- B. 1.f5, ruptura per tal d'ampliar l'activitat de l'alfil de caselles blanques.
- C. 1.De2, tot desenvolupant la dama i defensant, alhora, el peó de e4.

Les negres acaben de capturar un peó blanc a a3 amb Cxa3.

- A. 1.f5, ruptura central que mira d'obrir línies per atacar.
- B. 1.bxa3, tot acceptant el canvi de peces que es produeix després de 1...Dxc3, i llavors 2.Dg3, tot mirant d'atacar el rei negre, que encara no ha enrocat.
- C. 1.e5, ruptura central que mira d'obrir línies per atacar i obligar el cavall negre a retirar-se a la seva casella original.

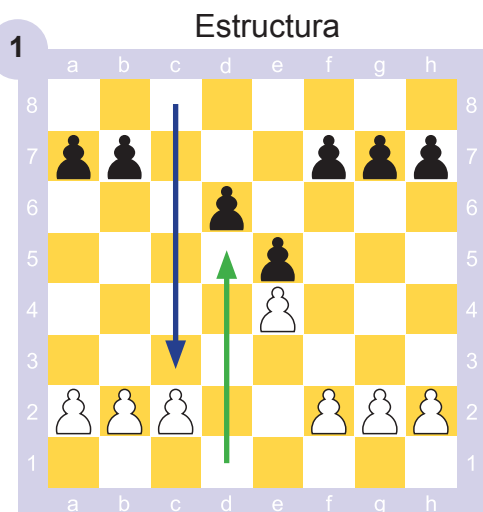
- A. 1...b4, ruptura en el flanc de dama per tal d'obrir la columna b i crear contra-joc contra l'enroc de les blanques.
- B. 1...Cxd3+, per quedar amb parella d'alfils contra la parella de cavalls de les blanques.
- C. 1...Ab7, tot desenvolupant l'alfil de dama amb pressió sobre el peó central de e4.

3. Estructura Siciliana Boleslavski

Continuem amb l'estudi d'estructures típiques en la Defensa Siciliana.

Si les negres col·loquen llur peó en la casella e5 (en comptes de e6), llavors llur estructura és menys flexible i té un punt dèbil a d5. Com a contrapartida controlen caselles del bàndol blanc, com és ara d4 i f4.

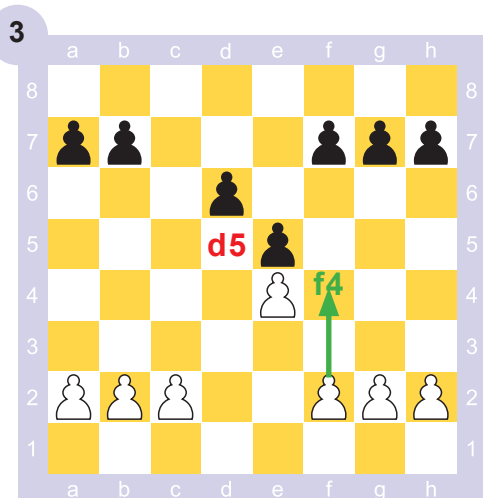

Ambdós bàndols tenen la columna semioberta tradicional: les blanques la columna **d**, les negres la columna **c**. La casella d5 es considera un punt dèbil de les negres (o un punt fort de les blanques), perquè no pot ser dominada per cap peó negre.

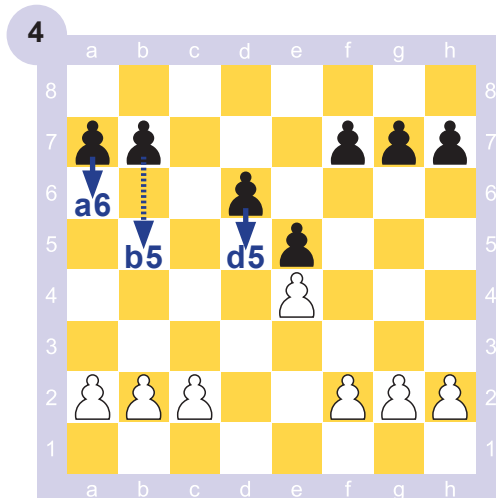

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cxd4 4.Cxd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ae2 e5 7.Cb3 Ae7 8.0-0 0-0 (Variant Najdorf de la Defensa Siciliana).

També es produeixen estructures semblants en altres variants de la Siciliana com, per exemple, la variant Sveshnikov.

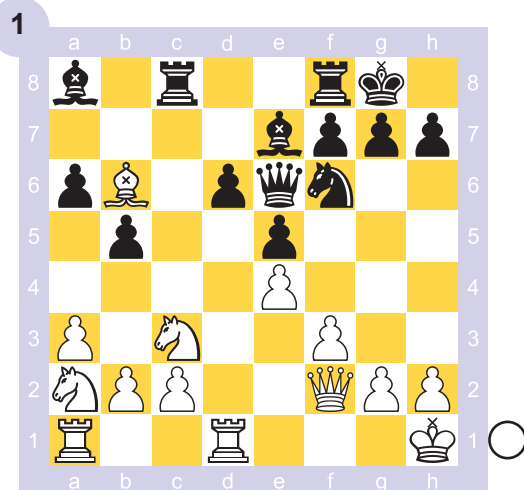
Una estratègia freqüent de les blanques és enfortir el control de la casella d5, tot buscant el canvi de les peces menors negres que el puguin defensar. Eventualment, les blanques també poden fer una ruptura en el centre amb f2-f4, tot mirant de guanyar espai en el flanc de rei.

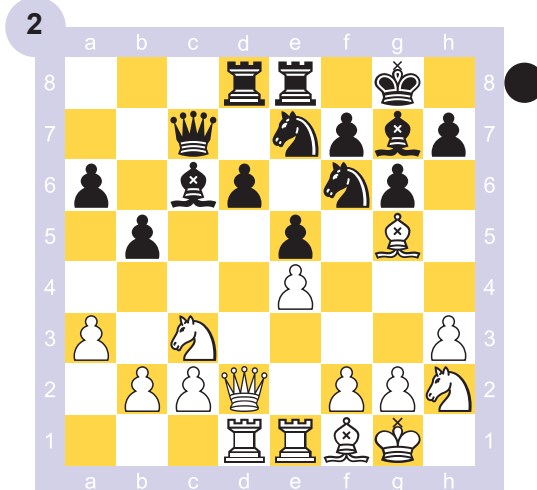
Tal com en l'estructura Scheveningen, també aquí les negres solen crear contrajoc amb la progressió a7-a6 seguida de b7-b5. La ruptura central a d5 és també generalment desitjable, però més difícil d'aconseguir.

3

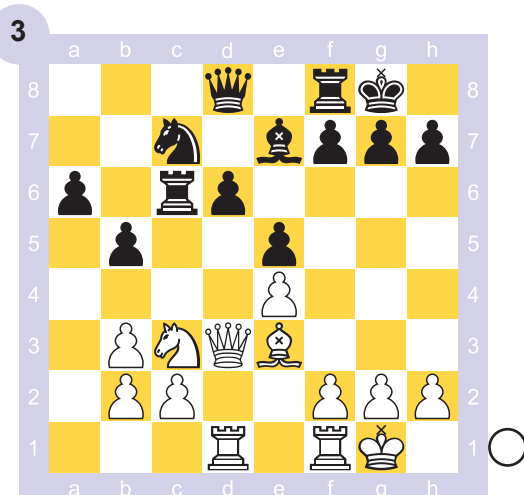
Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

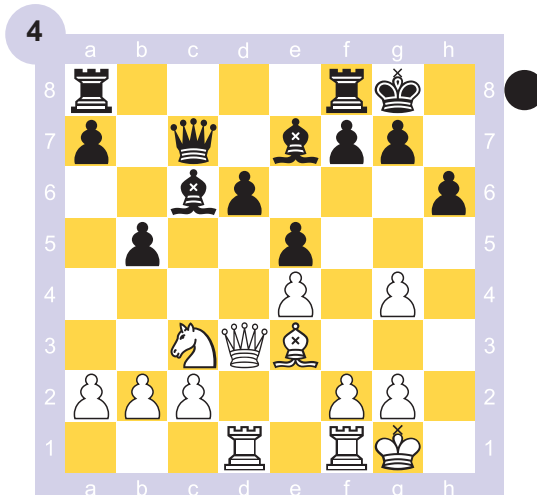
- A. 1.Td2, per tal de doblar torres en la columna d i pressionar el peó endarrerit de d6.
- B. 1.Cb4, per tal de controlar fermament el punt fort d5, tot impedit el moviment alliberador negre d6-d5.
- C. 1.Cc1, per tal de maniobrar amb el cavall a través de e2-g3 i col·locar-lo a f5, des d'on exerciria una forta pressió sobre la posició negra.

- A. 1...d5, ruptura alliberadora en el centre del tauler.
- B. 1...Db7, a la recerca de contrajoc en l'ala de dama mitjançant b5-b4.
- C. 1...h5, per tal d'evitar Cg4, que miraria de canviar el cavall negre de f6, que és un dels defensors del punt d5.

- A. 1.Ce2, tot maniobrant cap al flanc de rei a través de g3-f5.
- B. 1.f4, ruptura en el flanc de rei per obrir línies en aquest sector.
- C. 1.Td2, moviment profilàctic adreçat a defensar el peó de c2, per tal que, si el cavall blanc salta a d5 i és canviat, sigui possible reprendre amb dama en comptes de peó.

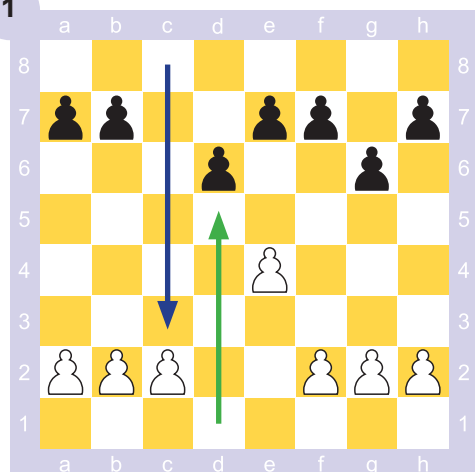
- A. 1...Db7, tot reforçant la pressió en la gran diagonal.
- B. 1...Tfd8, tot defensant el peó de d6 per buscar el canvi d'alfils mitjançant Ag5.
- C. 1...b4, tot forçant el cavall a abandonar la seva bona posició de c3, en un moment en què 2.Cd5 Axd5 3.Dxd5 permetria 3...Dxc2, tot guanyant un peó.

4. Estructura Siciliana Drac

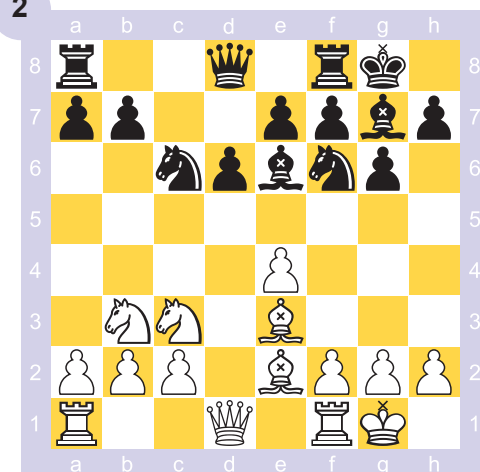
Tot seguit estudiarem una estructura negra que està dissenyada per treure l'alfil de rei a través del fianchetto.

1 Estructura

La diferència amb les dues estructures Sicilianes anteriors és que ara les negres han jugat g7-g6 per tal d'habilitar la casella g7 per a l'alfil. L'alfil de rei negre exerceix major activitat a g7 que no pas a e7.

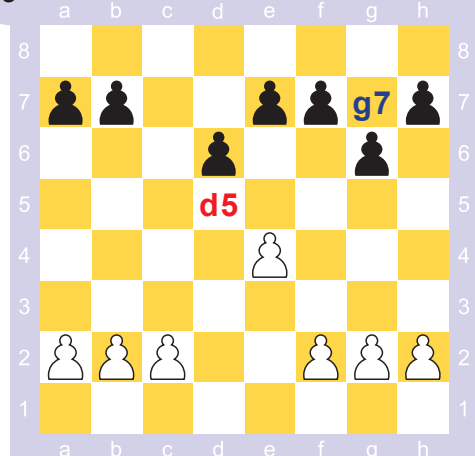
2 Posició característica

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cxd4 4.Cxd4 Cf6 5.Cc3 g6 6.Ae2 Ag7 7.0-0 Cc6 8.Ae3 0-0 9.Cb3 Ae6 (Variant Drac de la Defensa Siciliana).

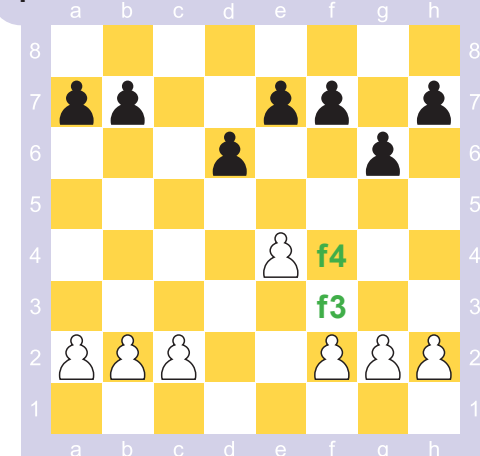
També es produeixen estructures semblants en algunes variants de la Defensa Pirc.

3

Canviar l'alfil negre de g7 és sovint part de l'estratègia blanca, sobretot quan les blanques fan l'enroc llarg per atacar el rei negre. Si una peça blanca ocupa el punt d5, desallotjar-la'n amb e7-e6 pot resultar inconvenient per a les negres a causa de la debilitat que això crea en el peó de d6.

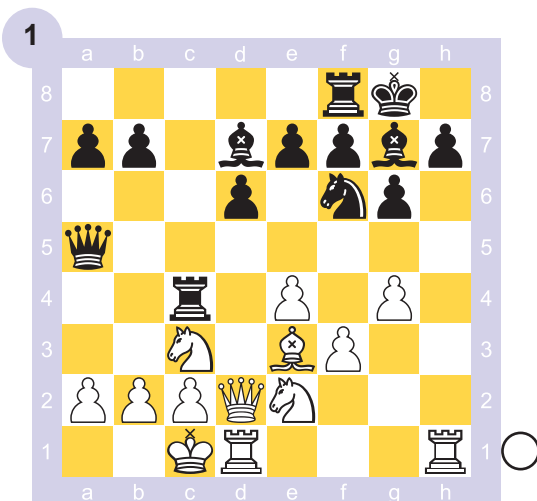
4

El peó f de les blanques sol anar a f3 quan les blanques fan l'enroc llarg, i a f4 quan fan el curt. De vegades, les negres s'expandeixen amb els peons en el flanc de dama, altres cops maniobren amb llurs peces sense modificar l'estructura de peons.

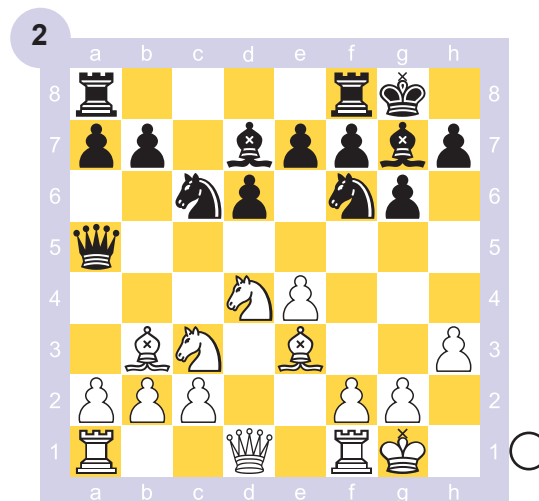
4

Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

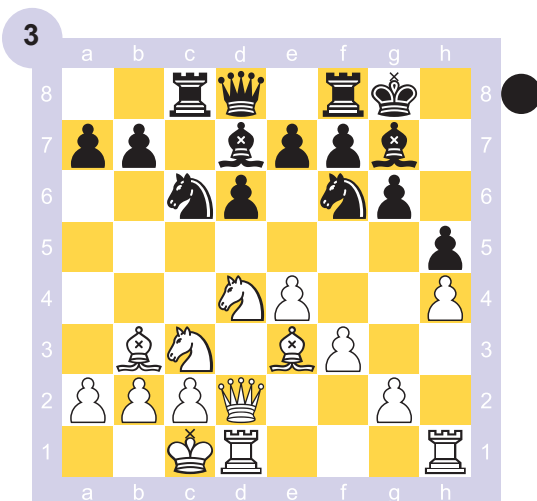

Les blanques han sacrificat un peó per obrir la columna **h** sobre l'enroc negre.

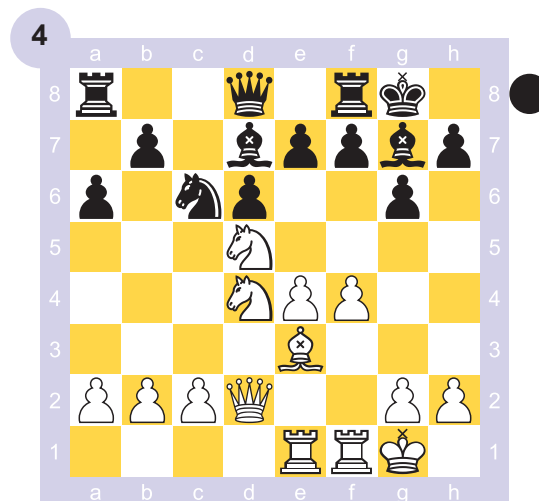
- A. 1.g5, per tal de forçar el cavall defensor a abandonar la seva bona posició defensiva.
- B. 1.Th2, amb la intenció de doblar les torres en la columna **h** per tal d'augmentar la pressió sobre el punt h7.
- C. 1.Ah6, per tal de canviar els alfils de caselles negres i, d'aquesta manera, debilitar l'enroc de les negres.

- A. 1.f3, tot sobreprotegit l'important peó central de e4 abans d'emprendre accions amb llurs peces.
- B. 1.f4, tot guanyant espai en el centre del tauler i controlant la casella central e5.
- C. 1.De2, tot desenvolupant la dama per tal de connectar les torres.

- A. 1...Ce5, tot maniobrant amb el cavall per dirigir-lo a la casella c4 i donar joc a la torre negra de c8.
- B. 1...a6, tot preparant la progressió de peons en el flanc de dama per atacar l'enroc blanc.
- C. 1...b5, tot sacrificant un peó per tal d'obrir la columna **b**, a través de la qual s'atacarà l'enroc blanc.

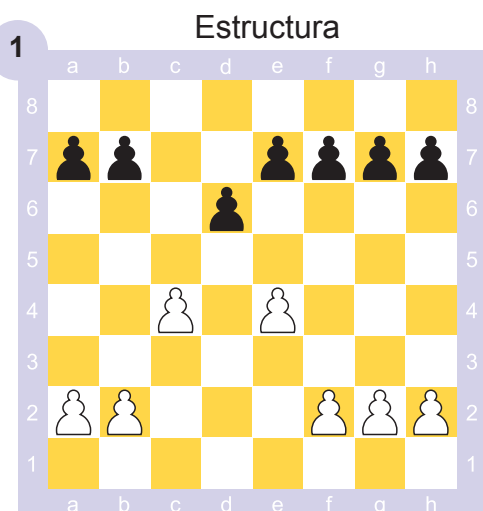

- A. 1...e6, tot desallotjant de seguida el fort cavall blanc centralitzat de d5.
- B. 1...f5, tot contraatacant en el centre sobre el punt e4.
- C. 1...b5, tot guanyant espai en el flanc de dama per tal de llançar una ofensiva en aquest sector del tauler.

5. Estructura Siciliana Anell de Maróczy

Tot seguit estudiarem l'estructura de peons coneguda com a "Anell de Maróczy", que es produeix principalment en la Defensa Siciliana.

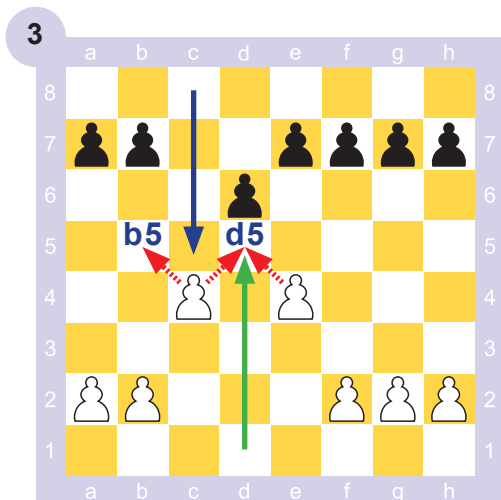

El tret distintiu fonamental de l'"Anell de Maróczy" és la presència dels peons blancs a c4 i a e4. Això atorga més espai a les blanques que en les estructures Sicilianes vistes anteriorment. A més, els dóna un major control dels punts d5 (central) i b5.

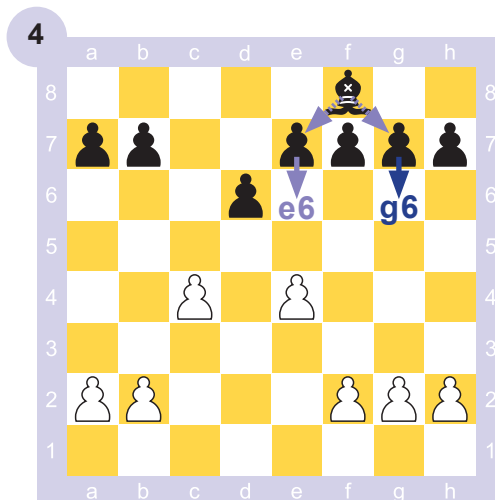

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cxd4 4.Cxd4 g6 5.c4 Ag7 6.Ae3 Cf6 7.Cc3 d6 8.Ae2 0-0 9.0-0 Ad7 (Defensa Siciliana Variant Drac, amb l'Anell de Maróczy).

També es produeixen estructures semblants en altres variants de la Defensa Siciliana i en algunes línies de l'Obertura Anglesa.

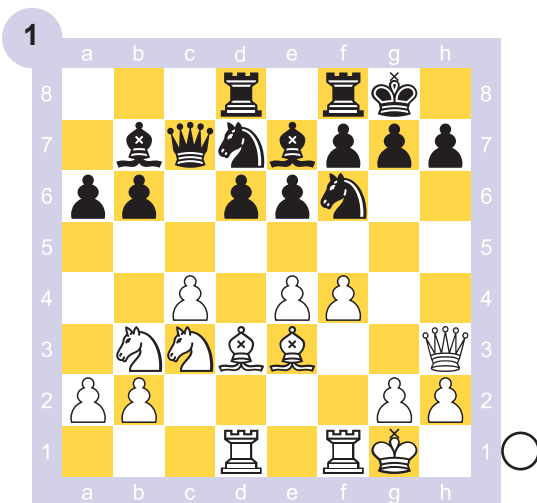
Aquí també apareixen les columnes semiobertes **d** per a les blanques i **c** per a les negres. A les negres els resulta més difícil el contrajoc a base de les reaccions d6-d5 o b7-b5, a causa del control central que exerceixen els peons de e4 i c4.

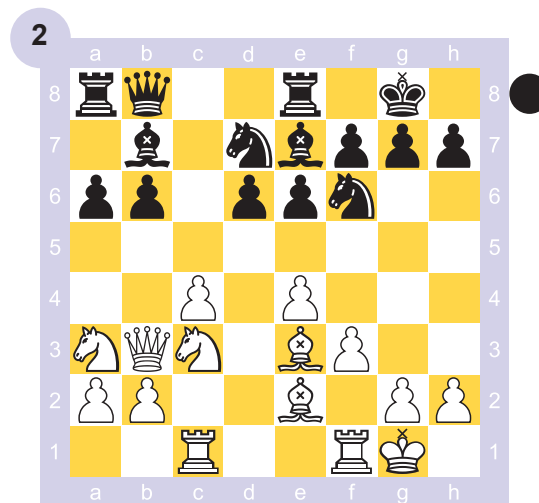
Pel que fa al desenvolupament de l'alfil de rei de les negres, aquestes poden haver jugat a l'estil de Drac (g6 seguit de Ag7) o a l'estil Scheveningen (e6 seguit de Ae7).

5

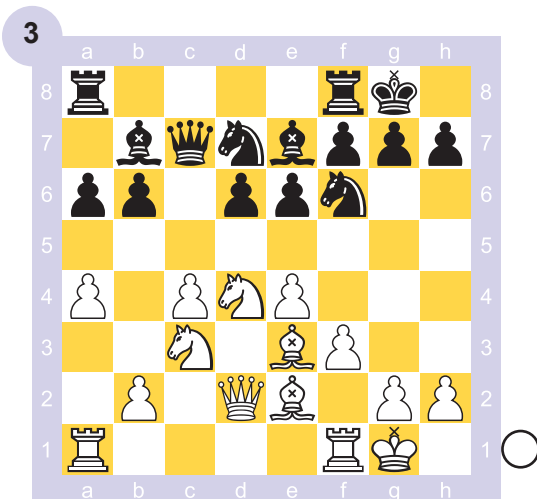
Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

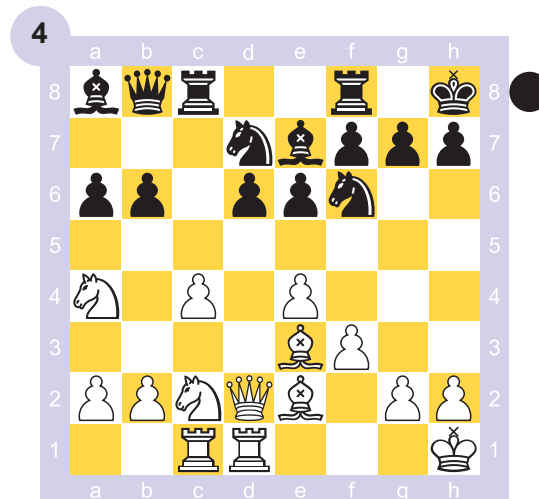
- A. 1.g4, tot llançant una ofensiva en el flanc de rei, tenint en compte que per a les negres no és bo reaccionar en el centre amb 1...d5.
- B. 1.Cd2, tot defensant sobretot els peons de e4 i c4, i preparant una progressió de peons en el flanc de dama amb a2-a3, seguit de b2-b4.
- C. 1.Ad4, tot centralitzant aquest alfil per generar eventualment amenaces sobre l'enroc negre.

- A. 1...d5, reacció central aprofitant la posició indefensa de l'alfil blanc de e3 (en el cas que s'obri la columna e).
- B. 1...Ad8, tot maniobrant per tal de preparar la reacció central d5 i portar aquest alfil a la casella c7, des d'on pot defensar tant d6 com b6.
- C. 1...Af8, tot maniobrant per tal de preparar la reacció central d5 i portar aquest alfil a la casella g7, previ moviment de peó g7-g6.

- A. 1.g4, tot iniciant una allau de peons en el flanc de rei.
- B. 1.a5, tot iniciant una ofensiva en el flanc de dama, perquè si les negres capturen 1...bxa5 les blanques recuperen llur peó amb 2.Cb3, seguit de Cxa5, amb millor posició.
- C. 1.b4, tot iniciant una ofensiva amb peons en el flanc de dama.

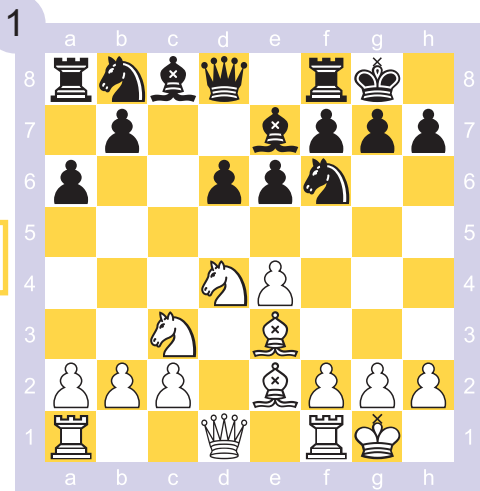

- A. 1...Cc5, tot proposant canvi de peces per simplificar la posició.
- B. 1...b5, tot contraatacant en el flanc de dama aprofitant la posició exposada del cavall blanc a a4.
- C. 1...d5, tot contraatacant en el centre aprofitant el fet que el cavall blanc és a a4, en comptes de ser a c3.

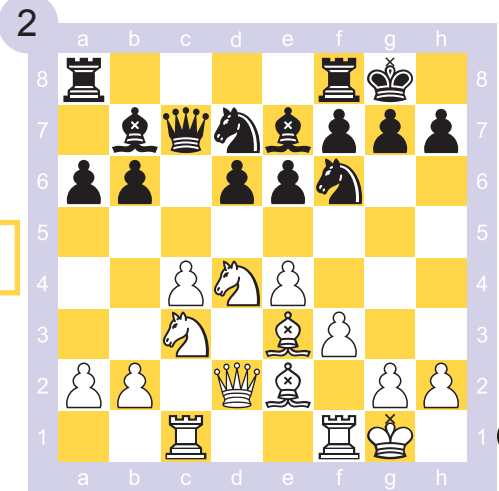
6

Anota en els requadres el número de l'estructura de peons corresponent a cada posició del tauler.

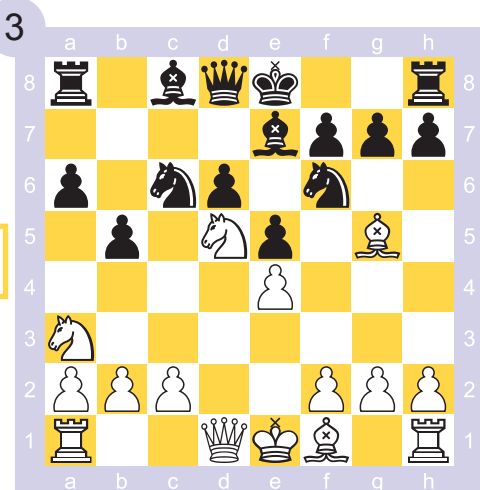
(1) Anell de Maróczy, (2) Caro-Kann, (3) Siciliana Scheveningen, (4) Siciliana Boleslavski, (5) Siciliana Drac.

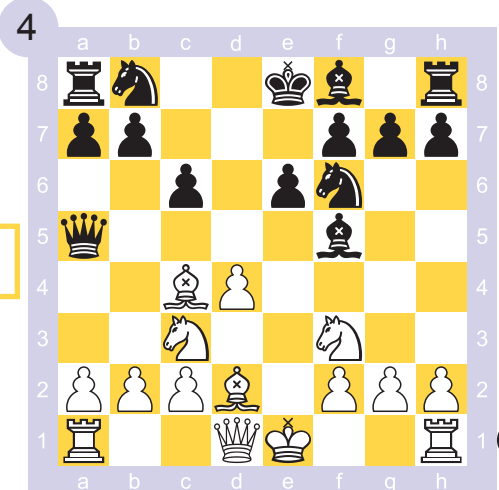
1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cxd4 4.Cxd4 Cf6 5.Cc3 e6 6.Ae2 Ae7 7.0-0 0-0 8.Ae3 a6

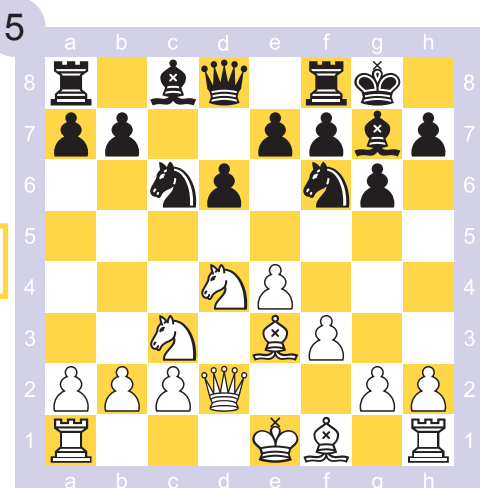
1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cxd4 4.Cxd4 a6 5.c4 Cf6 6.Cc3 Dc7 7.Ae3 b6 8.Ae2 Ab7 9.f3 d6 10.0-0 Ae7 11.Dd2 0-0 12.Tac1 Cbd7

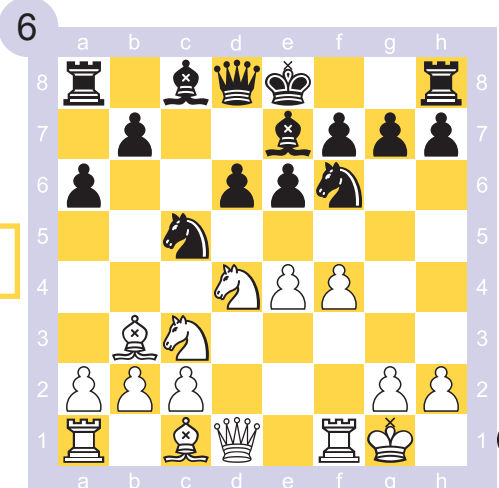
1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cxd4 4.Cxd4 Cf6 5.Cc3 e5 6.Cdb5 d6 7.Ag5 a6 8.Ca3 b5 9.Cd5 Ae7

1.e4 d5 2.exd5 Dxd5 3.Cc3 Da5 4.d4 Cf6 5.Cf3 c6 6.Ac4 Af5 7.Ad2 e6

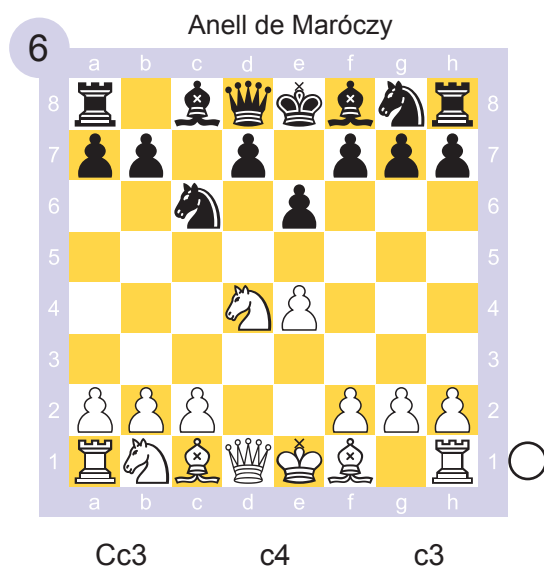
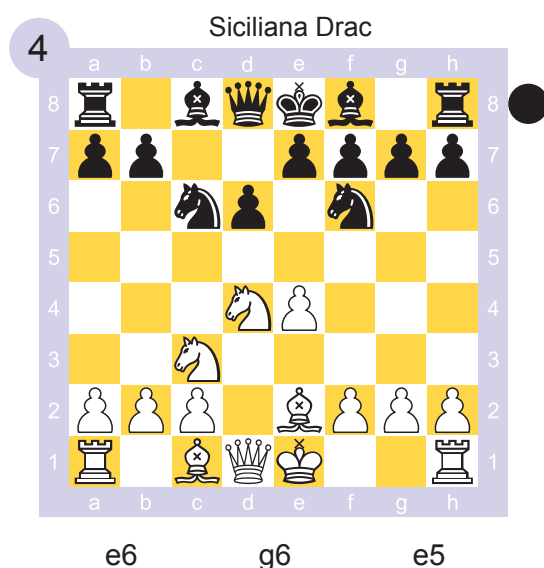
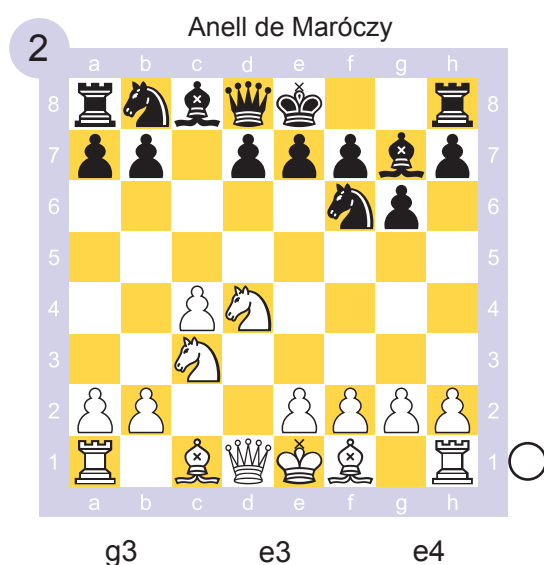
1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cxd4 4.Cxd4 Cf6 5.Cc3 g6 6.Ae3 Ag7 7.f3 0-0 8.Dd2 Cc6

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cxd4 4.Cxd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ac4 e6 7.Ab3 Cbd7 8.f4 Cc5 9.0-0 Ae7

7

Indica quina jugada del bàndol al qual toca de jugar produeix l'estructura de peons que apareix indicada a sobre de cada tauler.

6. La cadena e5

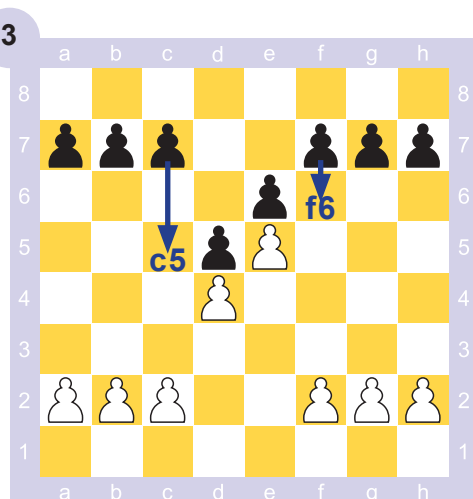
Tot seguit estudiarem una estructura de peons en què les blanques formen la cadena de peons centrals d4 i e5, mentre que les negres els oposen la cadena e6 i d5.

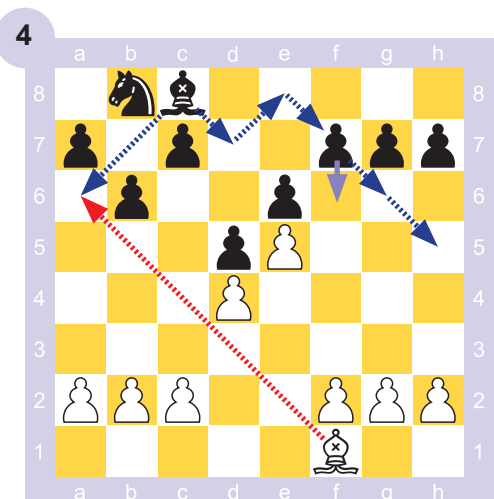
Els peons centrals més avançats de les blanques afavoreixen la maniobrabilitat de llurs peces, especialment en el flanc de rei. Les negres no poden col·locar un cavall a f6, que és una posició natural que contribueix a la defensa del flanc de rei.

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 Cc6 5.Cf3 Db6 6.Ae2 Cge7 (Variant de la Progressió en la Defensa Francesa)
També es produeixen estructures semblants en la Defensa Caro-Kann Variant de la Progressió, tot i que en aquest cas és habitual que l'alfil de dama negre es desenvolupi fora de la cadena de peons (f5).

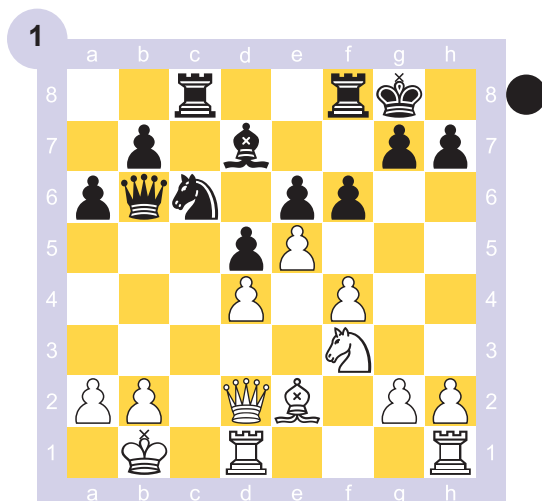
El contrajoc de les negres es basa usualment en les ruptures centrals mitjançant c7-c5 o f7-f6 (de vegades es duen a terme totes dues).

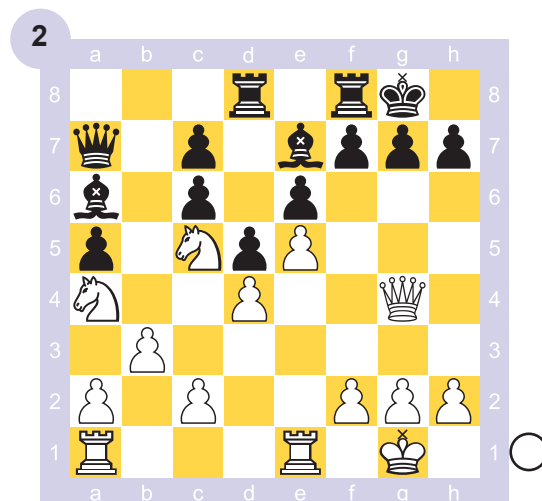
Si l'alfil de dama de les negres ha quedat per dins de la seva cadena de peons amb poca mobilitat, una bona idea per a aquest bàndol és mirar de canviar-lo per l'alfil de rei blanc.
Una altra idea per activar-lo pot ser Ad7-e8, combinat amb la ruptura f7-f6, per tal de treure l'alfil a g6 o a h5.

8

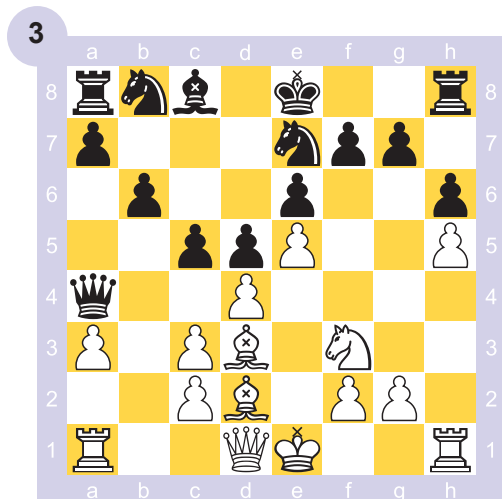
Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

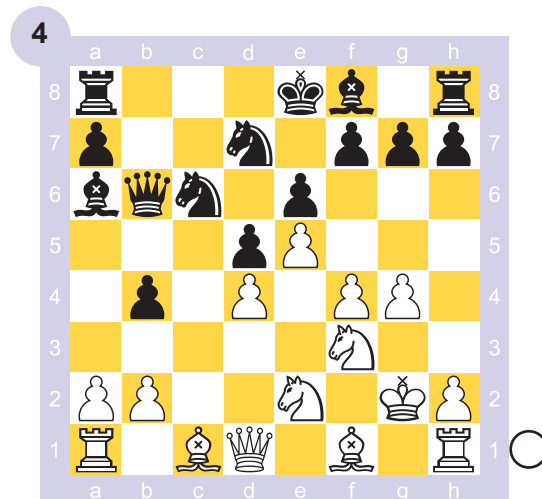
- A. 1...Ae8, tot mirant d'activar l'alfil dolent a través de la diagonal e8-h5 (Ag6 o Ah5).
- B. 1...Ca5, per tal de pressionar en el flanc de dama amb Cc4.
- C. 1...Db4, tot mirant de canviar les dames per passar a un final.

- A. 1.f4, per tal d'atacar en el flanc de rei amb la ruptura f4-f5.
- B. 1.Te3, per tal d'activar la torre a través de la tercera horitzontal, la qual cosa serveix tant per crear amenaces a l'enroc negre (g3,h3), com per recolzar eventualment el cavall de c5 (c3).
- C. 1.a3, per tal de mirar d'enfortir la posició del cavall de c5 mitjançant b3-b4.

- A. 1...f6, i contraataca immediatament en el centre.
- B. 1...cxd4, per tal d'obtenir la columna semioberta c per a les seves peces majors.
- C. 1...Aa6 per tal de canviar l'alfil dolent per l'alfil bo de les blanques.

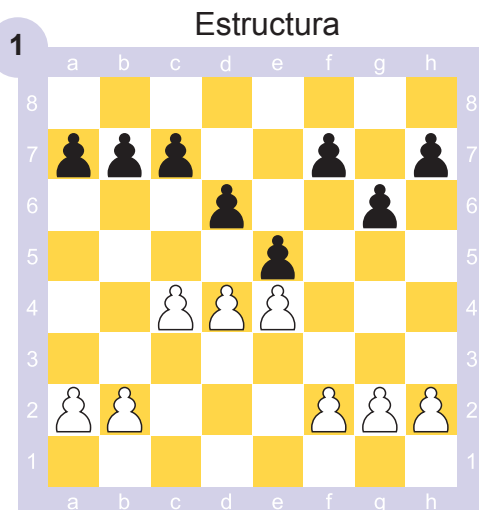

- A. 1.Cg3, tot concentrant forces en el flanc de rei per atacar en aquest sector.
- B. 1.Ae3, tot avançant en el desenvolupament de les peces menors.
- C. 1.f5, tot agafant immediatament la iniciativa en el sector en què les blanques disposen d'avantatge d'espai, que és el flanc de rei.

7. Estructura Índia de Rei

Tot seguit estudiarem una estructura de peons en què les blanques avancen llurs peons **e**, **d** i **c** a la quarta horitzontal, mentre que les negres juguen d7-d6, i en el moment adequat e7-e5, tot lluitant pel centre.

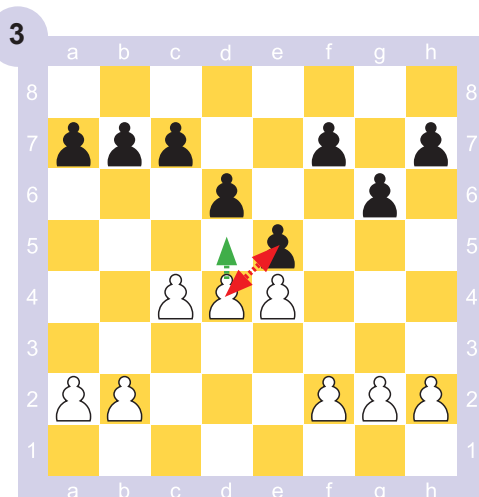

Les blanques disposen de major espai en el centre i en el flanc de dama. El centre es troba en tensió i pot resoldre's de diferents maneres. L'alfil de rei negre se situa en "fianchetto" a g7 (Defensa Índia del Rei), tot i que també es pot jugar amb el peó a g7 i amb l'alfil de rei a e7 (Defensa Índia Antiga).

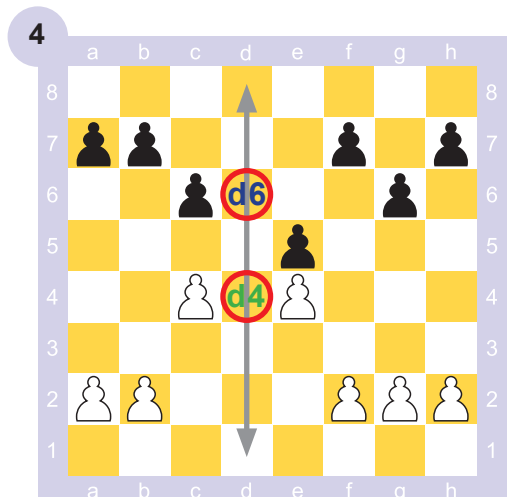

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ag7 4.e4 0-0 5.Cf3 d6 6.Ae2 e5 7.0-0 exd4 8.Cxd4 Te8 9.f3 Cc6 10.Ae3 Ch5 (Defensa Índia del Rei).

Les blanques tenen més espai i la columna semioberta **d**. Les negres disposen de la columna semioberta **e** i busquen un contrajoc dinàmic.

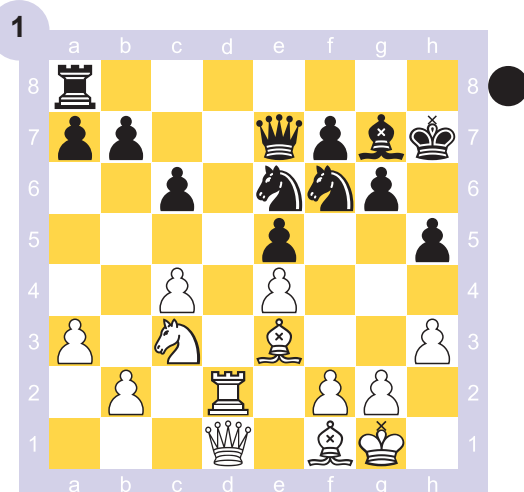
Les blanques poden avançar d4-d5 (tot guanyant espai i tancant el centre), canviar d4xe5 (tot obrint una mica el centre) o mantenir la tensió. Les negres poden capturar e5xd4 (tot obrint una mica el centre) o mantenir la tensió.

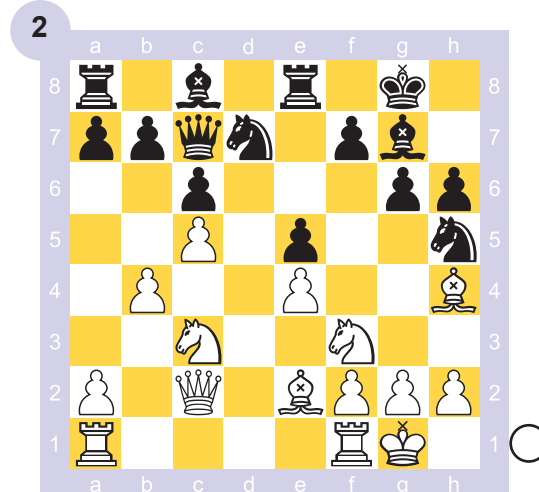
Això es produeix després de d4xe5 i d6xe5. La columna **d** ha quedat oberta. El peó negre a c6 evita que un cavall blanc ocupi d5. Hi ha un punt dèbil blanc a d4 i un punt dèbil negre a d6. Cada bàndol mirarà d'aprofitar els punts dèbils de l'adversari.

9

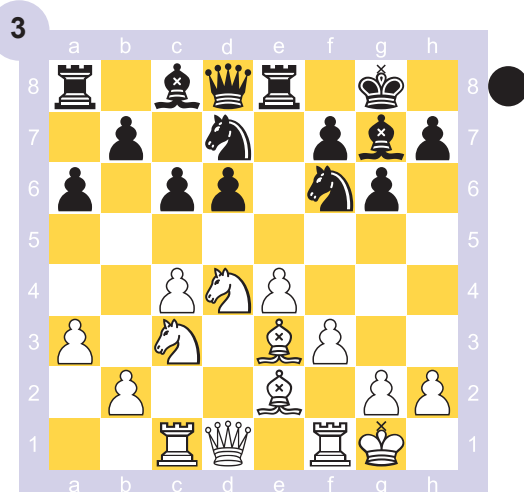
Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

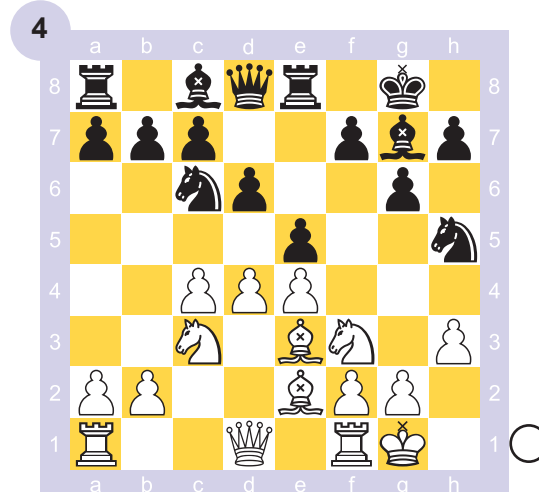
- A. 1...Td8, tot disputant l'única columna oberta que hi ha en la posició.
- B. 1...Ah6, tot canviant els alfils de caselles negres per tal d'aconseguir un major control de la casella d4 i d'altres caselles negres.
- C. 1...c5, tot reforçant el control de la casella d4 per instal·lar-hi el cavall de e6.

- A. 1.Tfd1, tot ocupant l'única columna oberta, en la qual disposa d'un punt de suport a d6.
- B. 1.Cd2, tot maniobrant amb el cavall, a través de c4, cap al punt fort existent en la casella d6.
- C. 1.a4, tot iniciant una allau de peons en el flanc de dama.

- A. 1...Tb8, tot maniobrant per tal de, prèvia preparació i en el moment adequat, poder contraatacar en el flanc de dama amb b7-b5.
- B. 1...Ch5, tot maniobrant amb el cavall cap al flanc de rei i obrint diagonals a l'alfil de rei i a la dama per mirar d'atacar en el flanc de rei.
- C. 1...d5, tot aprofitant la posició indefensa de l'alfil blanc a e3 per reaccionar en el centre i desempallegar-se del peó dèbil de d6.

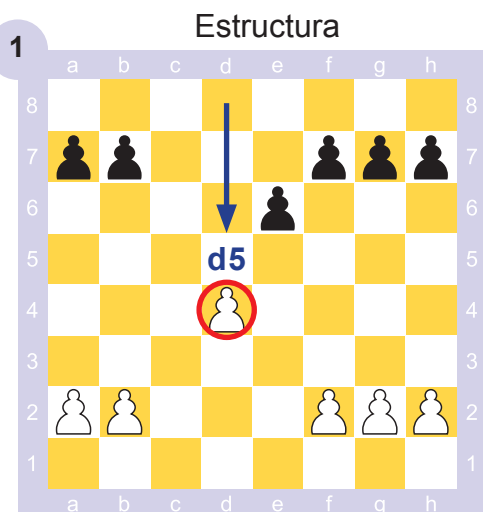

- A. 1.d5, tot guanyant espai en el centre amb guany de temps (ja que ataca el cavall), per tal d'atacar després en el flanc de dama.
- B. 1.Dd2, per tal de mirar de canviar els alfils de caselles negres amb Ah6.
- C. 1.dxe5, tot canviant peons per respondre a 1...dxe5 amb canvi de dames a d8 i passar al final.

8. Estructura de Peó de Dama aïllat

En aquesta lliçó estudiarem una estructura de peons en què les blanques tenen llur peó central **d** aïllat a d4.

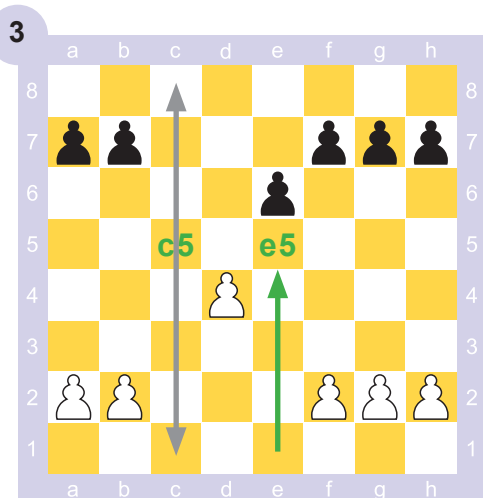

El tret fonamental és el peó de d4 aïllat. El seu desavantatge és que no pot ser defensat per cap altre peó i que la casella davant seu (d5) és un punt fort per a les peces negres. La columna **d** està semioberta a favor de les negres. A les negres solen convenir-los les simplificacions, perquè en el final la debilitat del peó de dama es fa més patent.

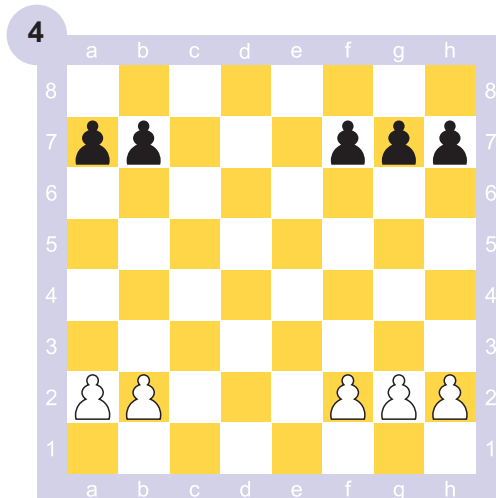

1.d4 d5 2.c4 dxc4 3.Cf3 Cf6 4.e3 e6 5.Axc4 c5 6.0-0 a6 7.Ab3 Cc6 8.Cc3 cxd4 9.exd4 Ae7 10.Ag5 0-0 11.Te1 b5 12.Dd3 Ab7 13.a3 Te8 14.Tad1 Ca5 15.Ac2 g6 16.Ce5 Cd5 (Gambit de Dama Acceptat).

També es produeix en altres variants del Gambit de Dama, en algunes línies de la Defensa Índia de Dama, Defensa Caro-Kann, Defensa Siciliana, Defensa Petroff, etc.

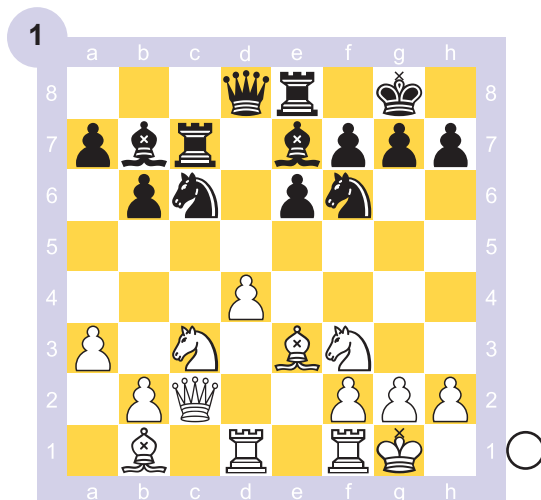
Els avantatges del peó de d4 són que ofereix més espai en el centre a les blanques i recolza la col·locació de peces blanques (generalment un cavall) a e5 o a c5. A les blanques no solen convenir-los els canvis excessius, perquè necessiten peces per crear amenaces sobre l'enroc negre.

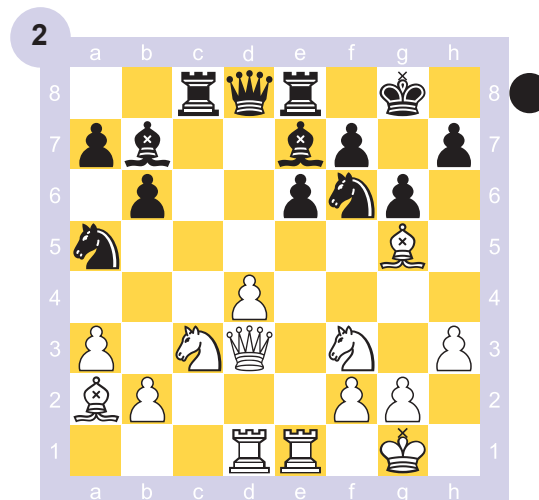
De vegades les blanques fan una ruptura amb d4-d5 i es canvia el peó **d** pel peó **e** negre. L'estructura es torna, llavors, simètrica. El centre s'obre completament, tot prenent preponderància l'activitat de les peces per sobre de l'estructura de peons.

10

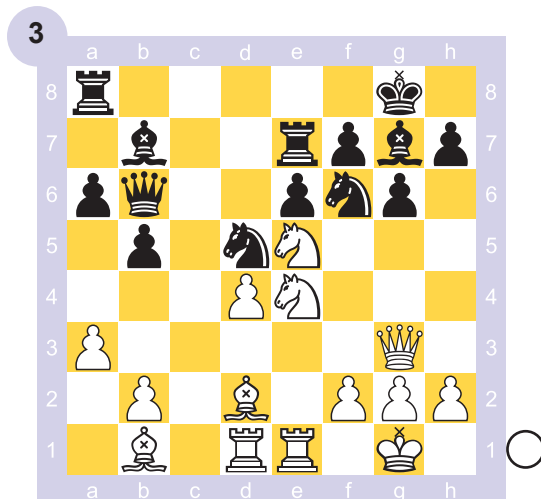
Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

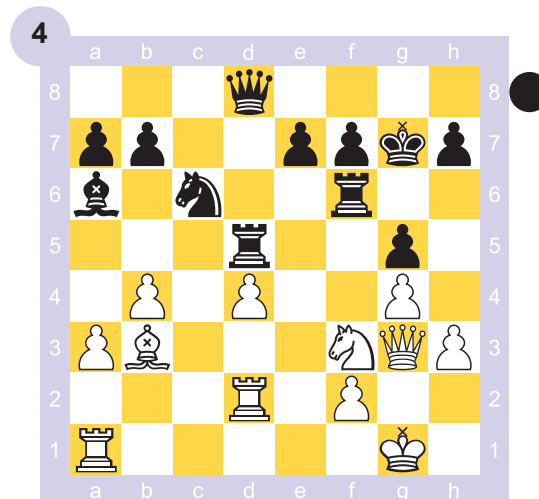
- A. 1.Tfe1, tot activant la torre de rei mitjançant la seva col·locació en la columna semioberta.
- B. 1.d5, tot fent una ruptura en el centre del tauler, aprofitant la bateria de dama i alfil que apunta al punt h7.
- C. 1.Ag5, tot amenaçant Axf6, seguit de Dxd7+ i mat en la propera jugada.

- A. 1...Cd5, tot proposant canvi d'alfils de caselles negres i bloquejant, alhora, el peó d amb el cavall en el punt fort d5.
- B. 1...Cd7, tot proposant canvi d'alfils de caselles negres i preparant-se, alhora, per canviar cavalls si, en algun moment, les blanques mouen llur cavall de rei a e5.
- C. 1...a6, tot preparant la progressió b6-b5 en el flanc de dama per guanyar espai i afavorir el salt del cavall de dama a c4.

- A. 1.Dh4, tot augmentant gradualment la pressió sobre l'enroc negre.
- B. 1.Cxf6+, tot canviant cavalls per eliminar el cavall defensiu negre de f6.
- C. 1.Cc5, col·locant el cavall en un punt fort avançat, d'on no pot ser desallotjat pels peons negres.

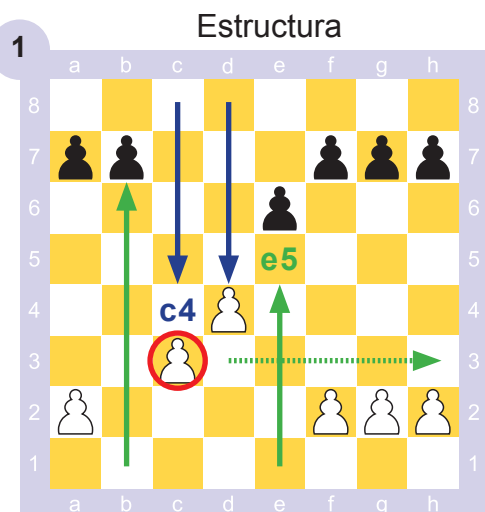

- A. 1...Td6, tot allunyant la torre de l'amenaça que fa l'alfil blanc.
- B. 1...Cxd4, tot capturant el peó dèbil amb el cavall malgrat l'amenaça que penja sobre la torre de d5, la qual té una justificació tàctica.
- C. 1...Txd4, tot sacrificant la qualitat per tal de capturar el peó dèbil i obtenir un fort cavall en la casella d4, el qual amenaçarà Ce2+ i Cf3+.

9. Estructura de peons penjants

Tot seguit estudiarem una estructura de peons en què les blanques tenen peons centrals en les columnes **c** i **d**, semiobertes ambdues per a l'adversari, però no disposen de peons en les columnes adjacents **b** i **e**.

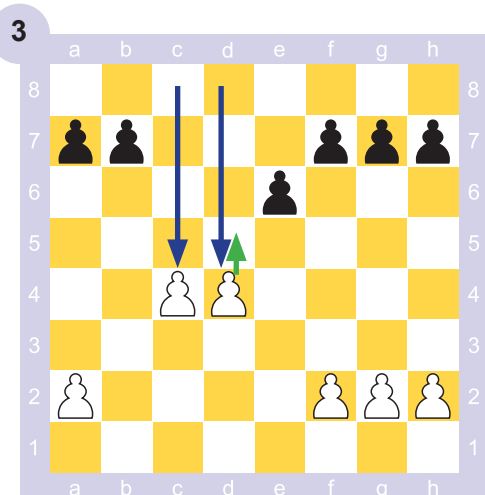

Les blanques tenen major espai en el centre, el punt de suport a e5 i un peó dèbil a c4. A més, de vegades fan servir la tercera fila per fer passar una torre a l'atac en el flanc de rei. Les negres tenen un punt fort a c4 i només tenen dues illes de peons, mentre que les blanques en tenen tres.

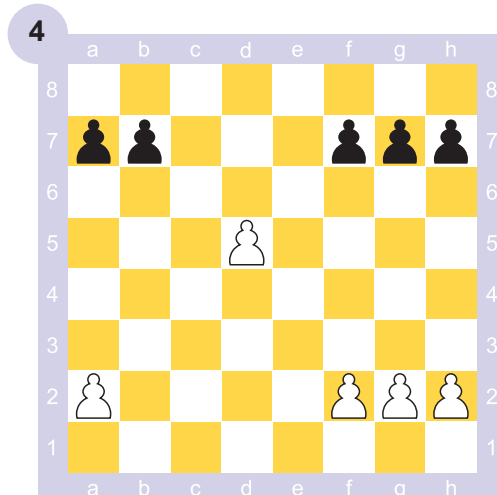

1.c4 Cf6 2.Cf3 e6 3.Cc3 d5 4.e3 Ae7 5.b3 0-0 6.Ab2 b6 7.d4 Ab7 8.Ad3 dxc4 9.bxc4 c5 10.0-0 cxd4 11.exd4 Cc6 12.De2 Te8 13.Tfd1 Tc8 14.Tac1 Dd6 15.Ab1 Df4 (Defensa Índia de Dama).

També sorgeixen estructures de peons penjants en el Gambit de Dama, l'Obertura Anglesa, etc.

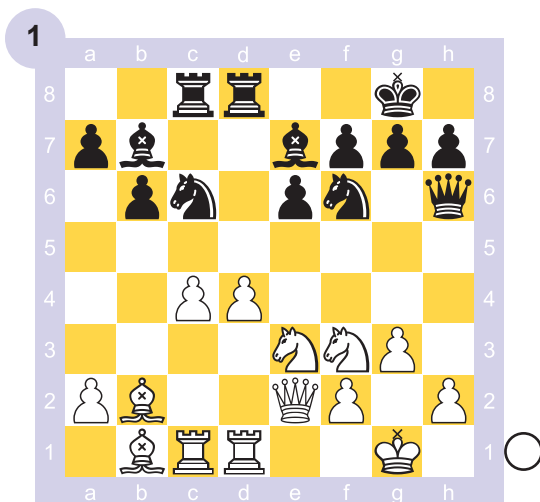
Si ambdós peons són en la quarta fila, les blanques encara tenen més espai en el centre i la possibilitat d'una progressió d4-d5, recolzada pel peó **c**. Com a contrapartida, ambdós peons blancs poden ser sotmesos a pressió a través de les columnes semiobertes **c** i **d**, per la qual cosa les blanques hauran de defensar-los bé amb llurs peces.

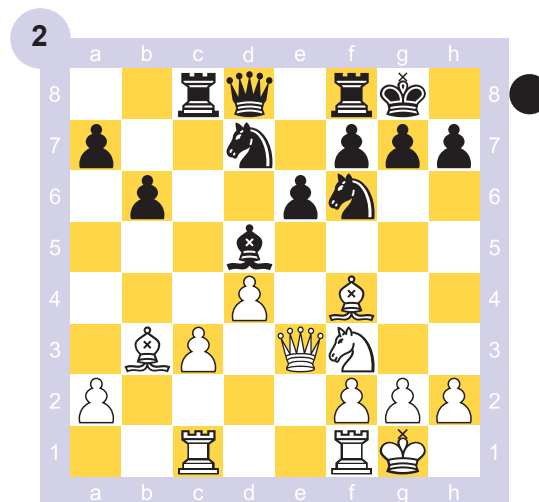
Quan les blanques aconseguirien de fer una ruptura a d5 i es canvien peons, es modifica l'estructura: ara les blanques tenen un peó passat aïllat a d5 (aquest serà fort o dèbil segons la situació de les peces). Les blanques guanyen espai, s'obren les columnes **c** i **e**, i la diagonal b2-g7. Amb la major obertura de la posició, l'activitat de les peces guanya en preponderància.

11

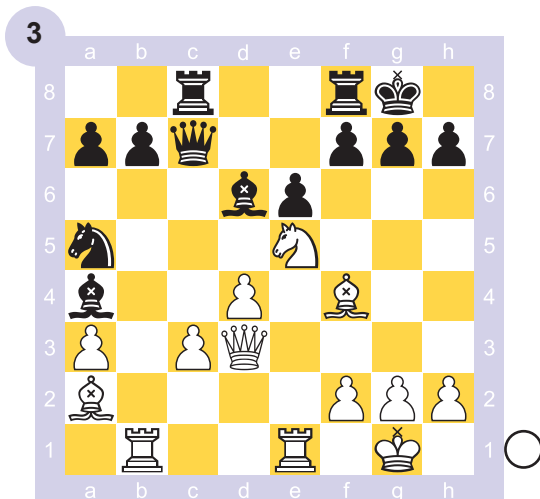
Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

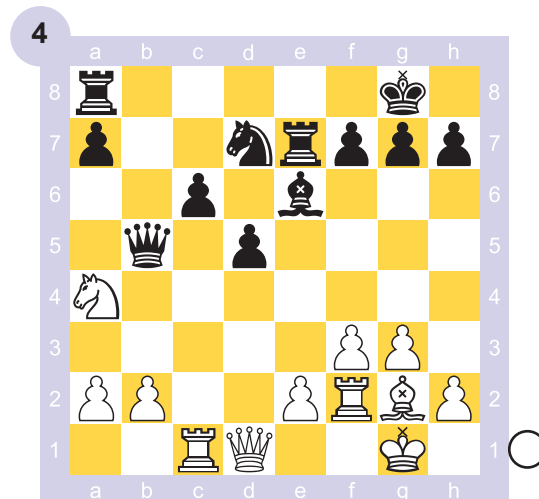
- A. 1.Ch4, tot amenaçant Cf5, que aprofitaria la mala posició de la dama negra a h6 i la doble amenaça sobre ella i l'alfil de e7.
- B. 1.Ce5, tot col·locant aquest cavall en una activa posició central i recolzat pel peó de d4.
- C. 1.d5, tot fent una ruptura en el centre i assumint la iniciativa de seguida, aprofitant la mala posició de la dama negra a h6.

- A. 1...De7 tot desenvolupant la dama, perquè les torres quedin connectades.
- B. 1...Ac4, tot bloquejant el peó endarrerit de c3 i atacant, alhora, la torre a f1; eventualment es pot jugar Cd5 amb doble atac a dama i alfil de caselles negres.
- C. 1...Axb3, tot canviant els alfils de caselles blanques per tot seguit continuar simplificant peces amb Cd5, seguit de Cxf4.

- A. 1.Te3, tot defensant el peó de c3 i incorporant, alhora, la torre a l'atac sobre l'enroc negre
- B. 1.c4, tot avançant el peó endarrerit per protegir-lo i augmentar el control del centre
- C. 1.Tac1, tot defensant el peó de c3 i evacuant la casella b1 per col·locar-hi l'alfil de caselles blanques, que apuntarà cap a l'enroc negre.

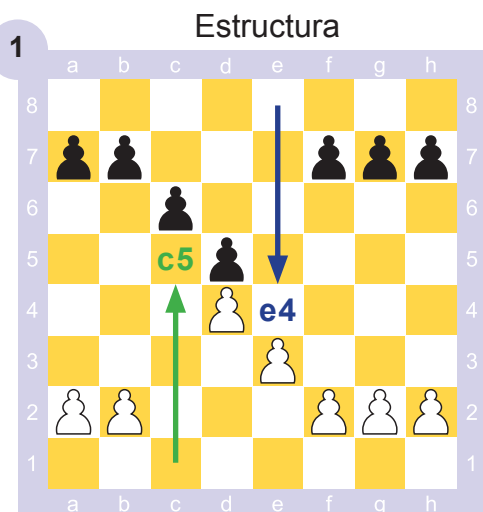

- A. 1.e4, tot fent una ruptura en el centre del tauler i donant pas a la torre de f2 cap al centre i el flanc de dama.
- B. 1.Dd4, tot centralitzant la dama per defensar, alhora, el peó de b2 i controlar el punt c5, que posteriorment serà ocupat amb una peça.
- C. 1.f4, tot amenaçant de tancar l'alfil negre amb f4-f5 i obrint, alhora, la diagonal per a l'alfil blanc.

10. Estructura del Canvi Orthodox (Carlsbad)

Tot seguit estudiarem una estructura de peons típica del Gambit de Dama Refusat, en què les blanques canvien llur peó de c4 pel peó negre de d5, i les negres reprenen amb llur peó de e6.

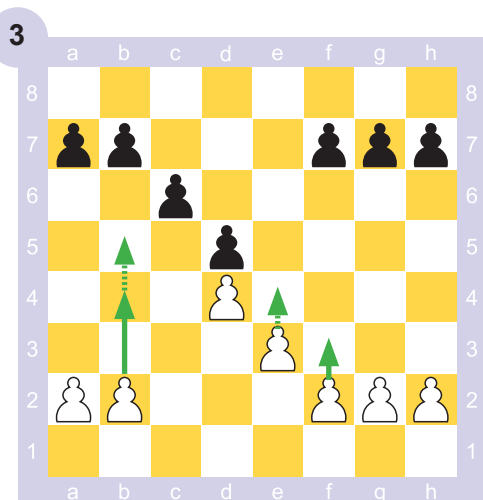

Aquesta estructura és força estable en el centre, perquè tant la ruptura de les blanques e3-e4 com la ruptura de les negres c6-c5 faria que aquell que la dugués a terme quedés amb un peó aïllat indesitjable. Les blanques tenen un possible punt de suport per a una peça a c5; semblantment, les negres el tenen a e4.

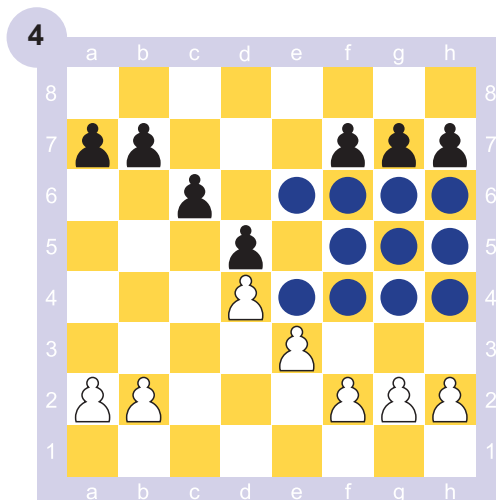

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4.Cc3 Cbd7 5.cxd5 exd5 6.Ag5 Ae7 7.e3 0-0 8.Ad3 Te8 9.0-0 c6 10.Dc2 Cf8 11.Tab1 g6 12.b4 Ce6 13.Ah4 a6 14.a4 Cg7 15.b5 axb5 16.axb5 Af5 (Variant Carlsbad del Gambit de Dama Refusat)

Les blanques han plantejat l'atac minoritari en l'ala de dama; les negres han fet una maniobra típica per canviar el bon alfil de rei de les blanques.

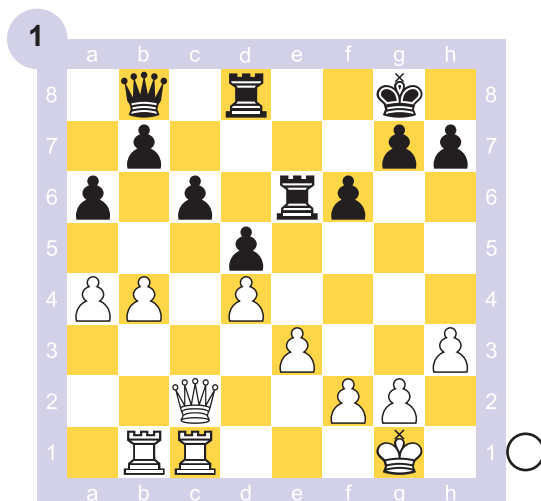
Les blanques solen fer l'enroc curt; un de llurs plans típics és l'atac minoritari en el flanc de dama (unitat 4 de l'Avançat 1 i unitat 6 d'aquest llibre). Un altre pla típic és mirar de fer una ruptura en el centre mitjançant f2-f3, seguit de e3-e4; per fer-ho necessiten tenir ben protegit el peó de d4 i el peó e, tant a e3 com en avançar-lo a e4.

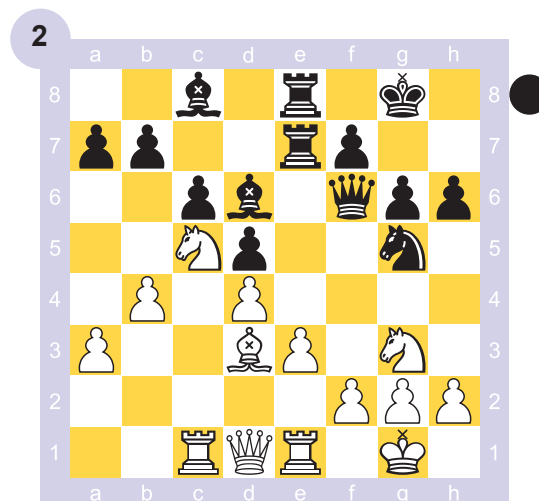
Les negres tenen més espai per maniobrar en el flanc de rei i per aquest motiu solen buscar contrajoc en aquest flanc, tot creant amenaces al rei blanc.

12

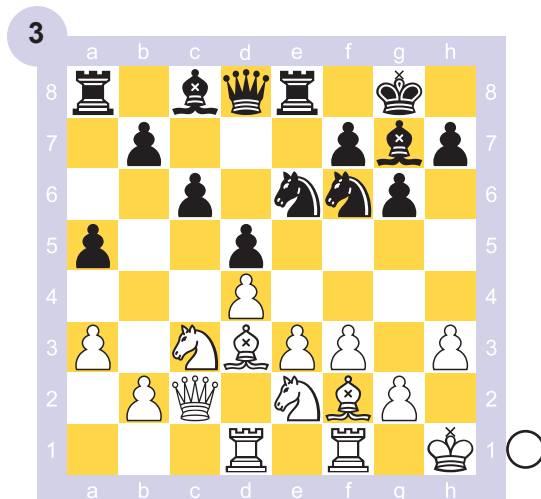
Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

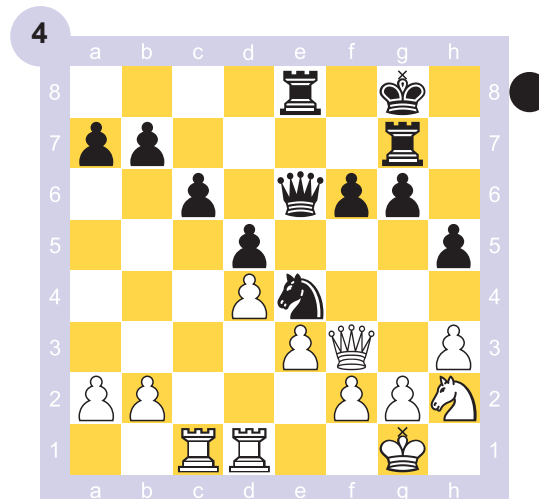
- A. 1.a5, tot bloquejant el flanc de dama per preparar després una ruptura en el centre del tauler.
- B. 1.Te1, tot reagrupant les peces per preparar una ruptura en el centre del tauler amb f2-f3 i e3-e4.
- C. 1.b5, tot executant de seguida l'atac minoritari en el flanc de dama.

- A. 1...h5, tot llançant un atac sobre el flanc de rei de seguida, amb la idea de desallotjar el cavall defensor de g3 amb h5-h4.
- B. 1...Ce6, tot buscant el canvi del fort cavall blanc de c5.
- C. 1...Axc3, per tal de doblar un peó a les blanques i, després de 2.hxc3, preparar una futura ruptura en la columna h (Rg7, h5, Th8, h4).

- A. 1.b4, per tal de guanyar espai en l'ala de dama i eventualment efectuar un atac minoritari en aquest sector.
- B. 1.e4, tot efectuant una ruptura per guanyar control i espai en el centre del tauler.
- C. 1.Ca4, per tal de portar aquest cavall a una millor posició a c5.

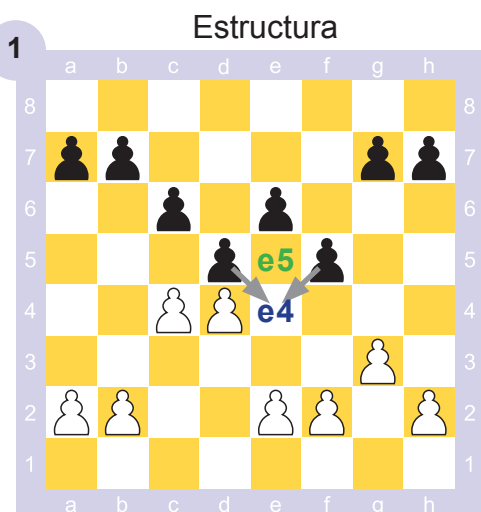

- A. 1...f5, amb la idea de llançar un atac amb allau de peons en el flanc de rei (g6-g5-g4).
- B. 1...b6, amb la idea de fer una ruptura en el centre mitjançant c6-c5.
- C. 1...Cd6, per tal de maniobrar amb el cavall a c4 o, segons com, a f5.

11. Estructura Mur de Pedra

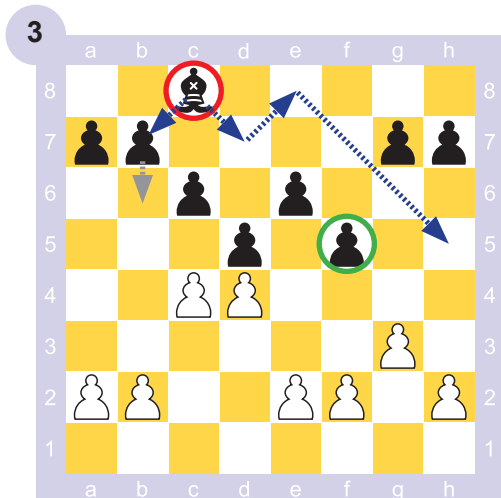
Tot seguit estudiarem una estructura de peons típica de la Defensa Holandesa, Variant Mur de Pedra (ja la vam veure de manera senzilla en la unitat 2 de l'Intermedi 2). En aquesta estructura les negres estableixen llur cadena central de peons en caselles blanques, tot mirant de controlar força espai i de dominar la casella e4.

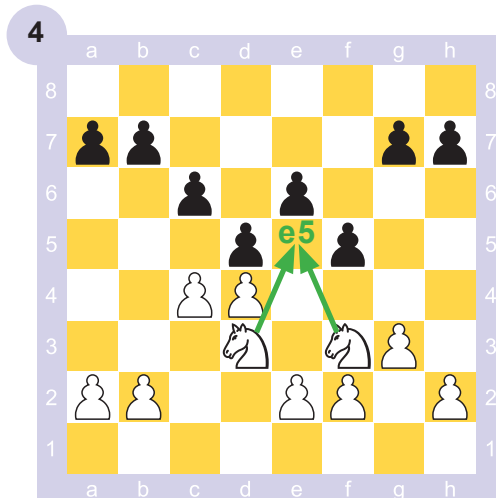
L'estructura de peons centrals negres té un punt dèbil a e5; les blanques solen aprofitar-lo col·locant-hi un cavall. D'altra banda, les negres exerceixen un fort control sobre la important casella central e4.

Variant Mur de Pedra de la Defensa Holandesa. Les blanques inicien ara una ofensiva en l'ala de dama amb 1.c4-c5, seguit de a2-a3 i b3-b4. Després de 1.c4-c5 les negres no poden fer cap ruptura en el centre amb 1...Axf3, seguit de 2...e6-e5, perquè les blanques prendrien 2.exf3!, tot obrint la columna e per a llur torre, amb un avantatge clar.

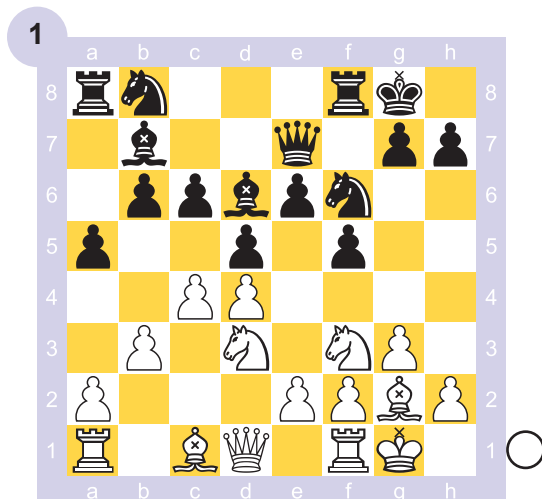
L'alfil negre de caselles blanques queda molt limitat pels seus propis peons. Les negres solen desenvolupar-lo a través de d7-e8-h5, o amb b7-b6, seguit de Ab7. Les negres, per regla general, miren d'atacar en el flanc de rei, on tenen un cert avantatge d'espai gràcies a la presència del peó a f5.

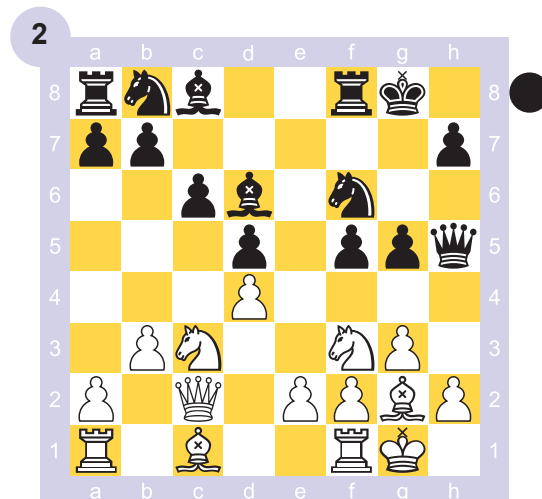
Les blanques solen fer una ruptura en el flanc de dama o en el centre, on tenen més espai. El canvi dels alfils de caselles negres és aconsellable per a les blanques, perquè debilita les caselles d'aquest color, sobretot e5. És freqüent de col·locar els cavalls blancs a f3 i a d3 per controlar el punt e5 (mitjançant Cg1-f3-e5-d3 i Cb1-d2-f3).

13

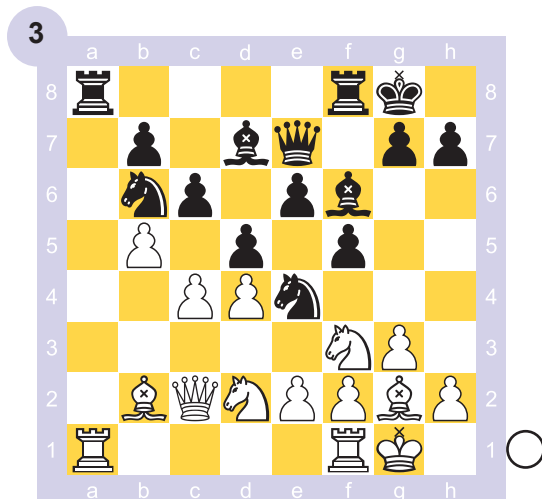
Tria quina és la millor, entre les opcions esmentades, per al bàndol al qual toca de jugar.

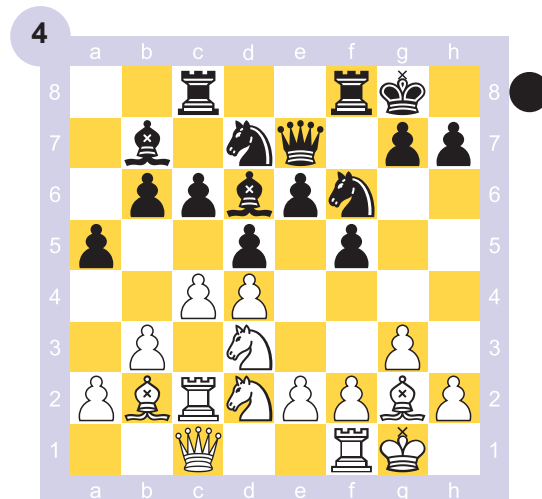
- A. 1.e3, tot protegint el peó de d4 i habilitant la casella e2 per a la dama.
- B. 1.Af4, tot buscant el canvi dels alfils de caselles negres, estratègicament convenient per a les blanques.
- C. 1.a4, tot aturant preventivament els intents de contrajoc negre mitjançant a5-a4.

- A. 1...g4, tot defensant el peó atacat de g5 mitjançant la seva progressió amb amenaça sobre el cavall blanc, per guanyar un temps.
- B. 1...h6, tot defensant sòlidament el peó atacat de g5 amb el peó h.
- C. 1...f4, que evita la captura del peó de g5 i, alhora, inicia accions ofensives en el flanc de rei i obre la diagonal c8-h3 a l'alfil negre de caselles blanques.

- A. 1.cxd5, tot canviant peons en el centre per tal d'obrir la columna c.
- B. 1.bxc6, tot canviant peons per tal d'eliminar la tensió existent en els peons de l'ala de dama.
- C. 1.c5, tot expulsant el cavall de b6 amb guany de temps (el cavall no disposa d'una bona casella de retirada) i guanyant, alhora, molt d'espai en el flanc de dama.

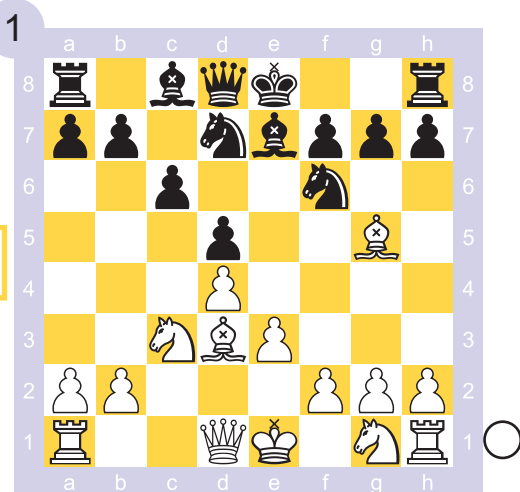

- A. 1...g5, tot mirant d'iniciar una ofensiva sobre l'enroc blanc.
- B. 1...c5, tot contraatacant en el centre perquè l'alfil de dama guanyi activitat.
- C. 1...e5, tot fent un ruptura en el centre del tauler per tal de desfer-se del peó endarrerit de e6.

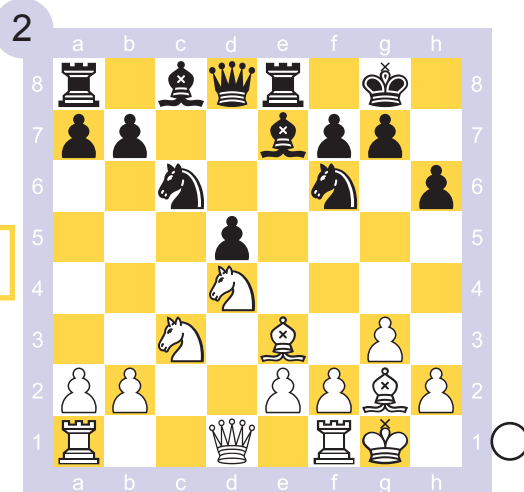
14

Anota en els requadres el número de l'estructura de peons corresponent a cada posició del tauler.

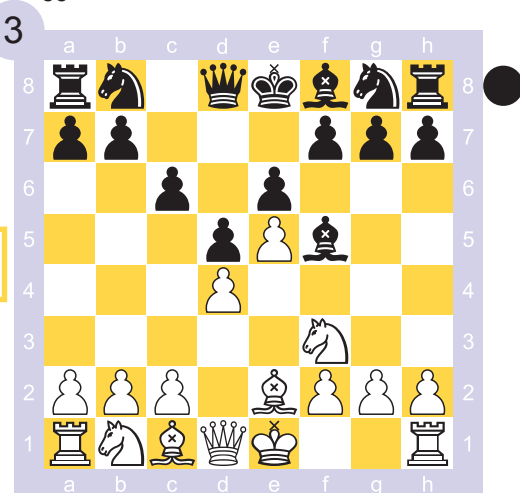
(1) Cadena e5, (2) Carlsbad, (3) Índia del Rei, (4) Mur de Pedra, (5) Peons penjants, (6) Peó de Dama aïllat.

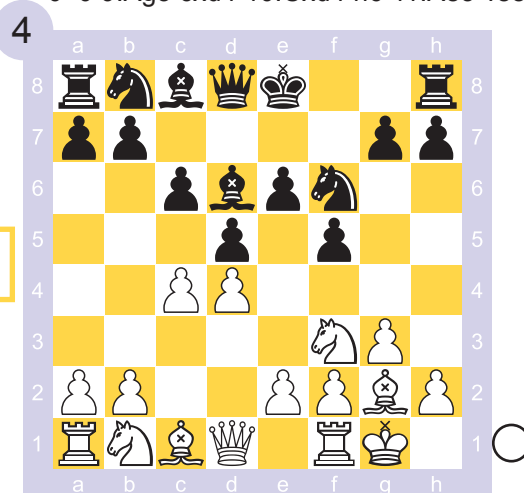
1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4.Ag5
Cbd7 5.cxd5 exd5 6.e3 Ae7 7.Ad3
c6

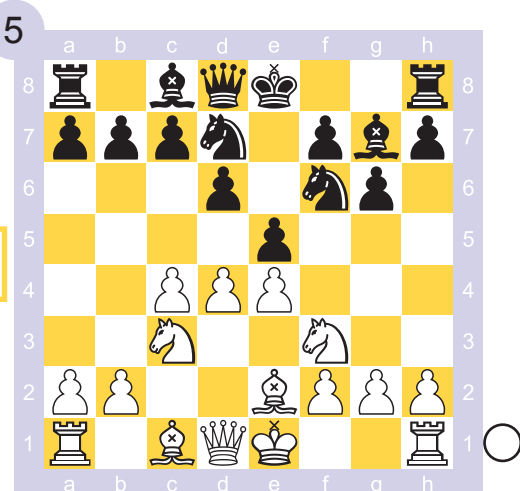
1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 c5 4.cxd5 exd5
5.Cf3 Cc6 6.g3 Cf6 7.Ag2 Ae7 8.0-0
0-0 9.Ag5 cxd4 10.Cxd4 h6 11.Ae3 Te8

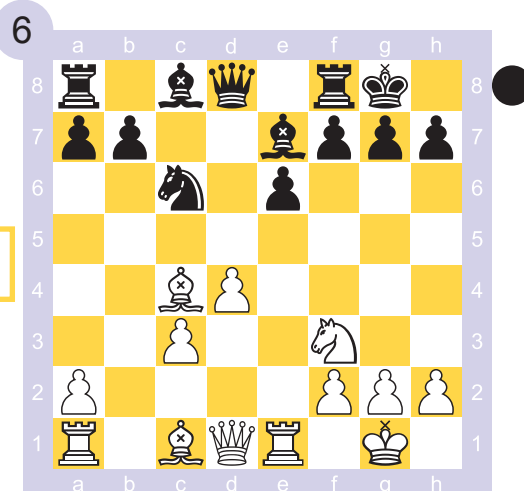
1.e4 c6 2.d4 d5 3.e5 Af5 4.Cf3 e6
5.Ae2

1.d4 f5 2.Cf3 Cf6 3.g3 e6 4.Ag2 d5
5.0-0 Ad6 6.c4 c6

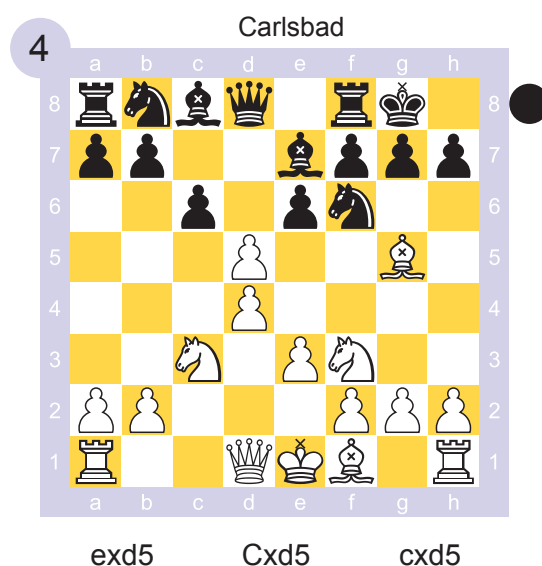
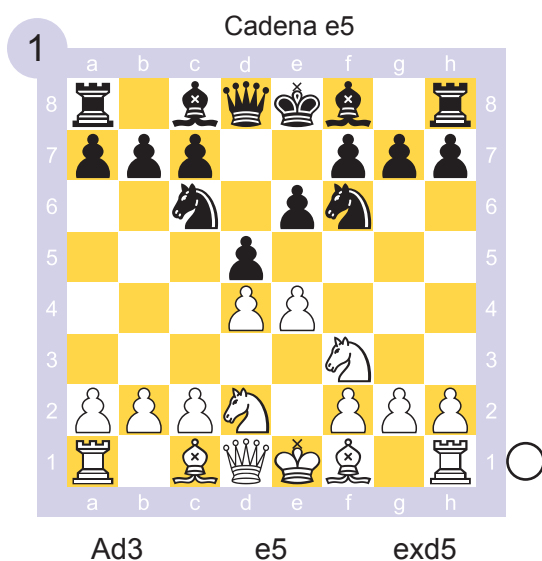
1.d4 Cf6 2.c4 d6 3.Cc3 Cbd7 4.Cf3
e5 5.e4 g6 6.Ae2 Ag7

1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.c4 e6 4.Cc3 c5
5.cxd5 Cxd5 6.e3 Cc6 7.Ac4 cxd4 8.exd4
Ae7 9.0-0 0-0 10.Te1 Cxc3 11.bxc3

15

Indica quina jugada del bàndol al qual toca de jugar produeix l'estructura de peons que apareix indicada a sobre de cada tauler.

Celades

Generalitats

En el mig joc i finals

Bones celades

La jugada intermèdia

Per obtenir avantatges significatius

Celada i combinació

Celades famoses en obertures

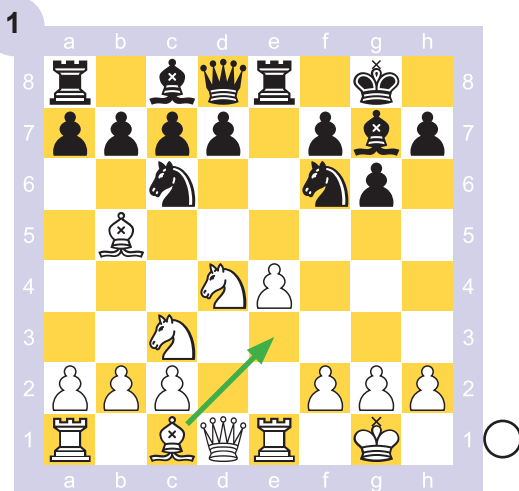

Generalitats

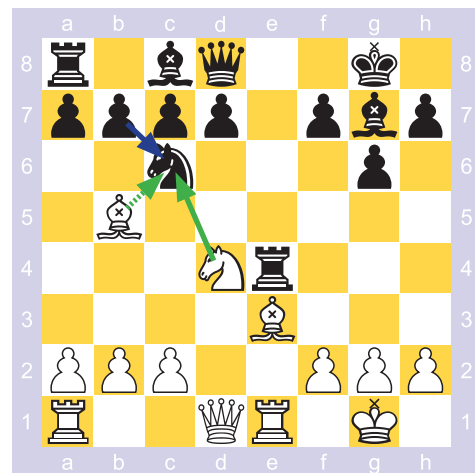
En la unitat 2 del llibre Intermedi 1 vam explicar de manera elemental en què consisteix una celada. Aquí aprofundirem en aquest tema.

En essència, parar una celada és incitar l'adversari a dur a terme una jugada aparentment molt bona, però que en realitat és un error. L'esquer pot ser en forma de material que es lliura o sense lliurament de material.

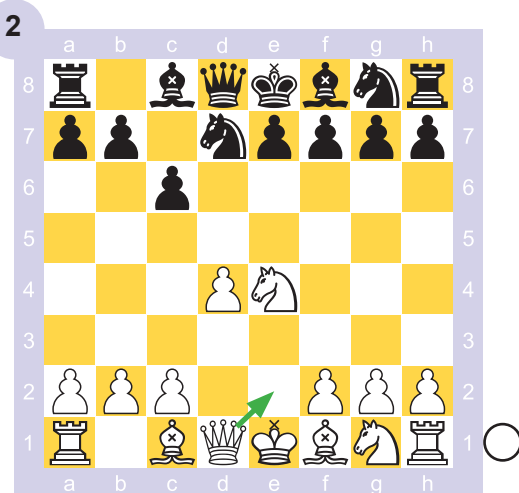
Exemples

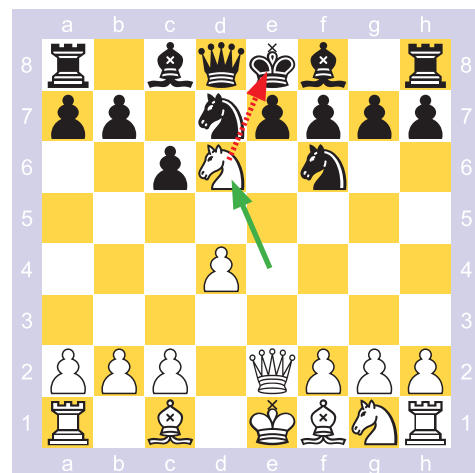
Les blanques desenvolupen llur alfil de dama a e3, 1.Ae3. Aparentment han deixat mal defensat el peó de e4, i les negres el capturen:
1...Cxe4? 2.Cxe4 Txe4

3.Cxc6! bxc6 (no es pot capturar amb el peó d perquè la dama a d8 es perdria després de Dxd8+) 4.Axc6! amb doble amenaça a les torres negres, per la qual cosa les blanques guanyen material i queden amb un avantatge decisiu. Aquesta és una celada amb lliurament de material.

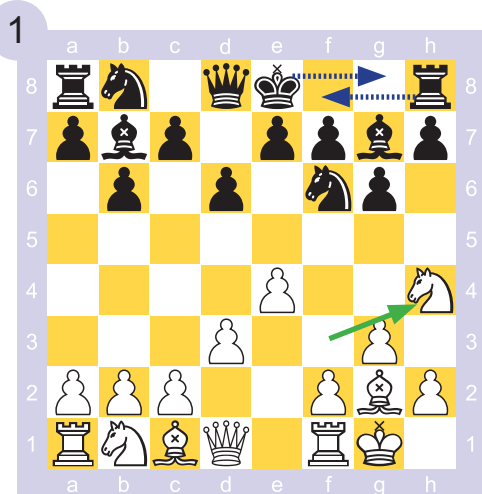
Després de 1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 dxe4 4.Cxe4 Cd7 sorgeix la posició del diagrama. Les negres preparen Cgf6, tot desenvolupant llur altre cavall. Les blanques paren una celada amb 5.De2. Si les negres no se n'adonen, reben mat: 5...Cgf6? (5...e6 és correcte) 6.Cd6++

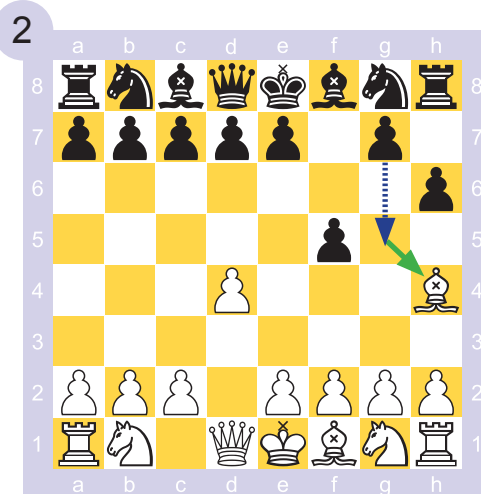
Les negres han caigut en la celada. L'escac i mat el fa el cavall, observa que no és possible de capturar-lo ja que el peó de e7 està clavat per l'acció de la dama en la columna e. Aquesta és una celada sense lliurament de material.

1

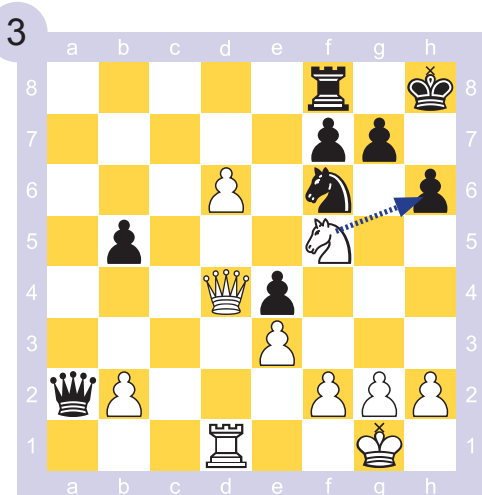
Soluciona cada exercici d'acord amb el seu enunciat.

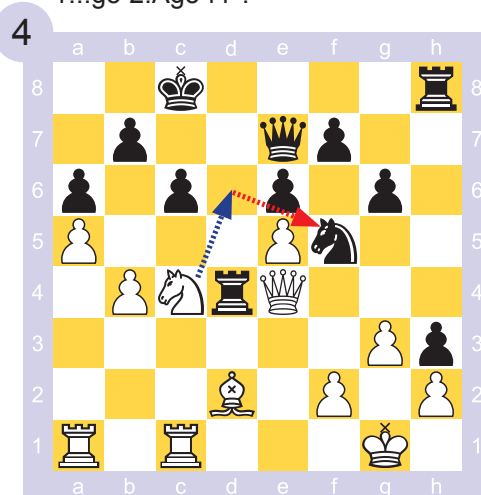
Les blanques han jugat 1.Ch4. És correcte respondre 1...0-0 ?

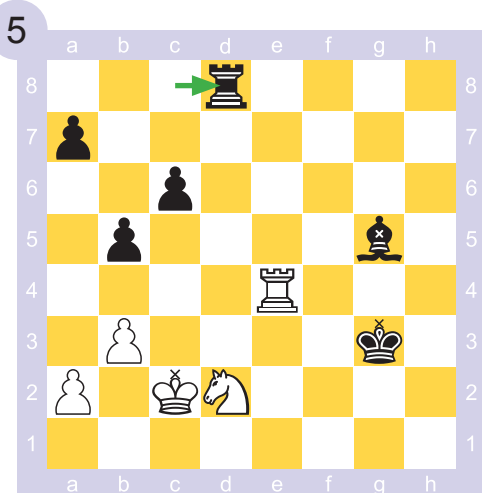
Les blanques han jugat 1.Ah4. És correcte intentar guanyar l'alfil amb 1...g5 2.Ag3 f4 ?

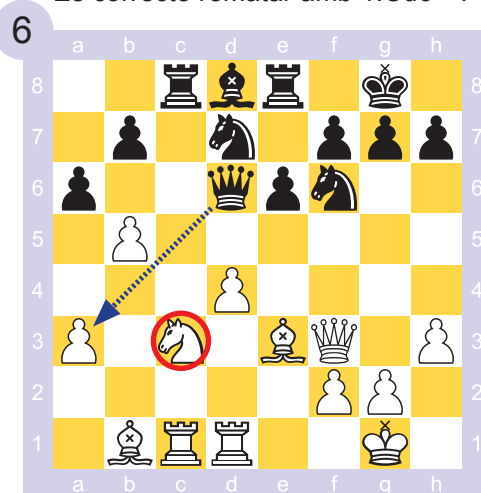
És correcte que les blanques capturin 1.Cxh6 ?

La posició blanca és guanyadora gràcies a la seva peça d'avantatge. És correcte rematar amb 1.Cd6+ ?

Les negres tenen un peó d'avantatge. Quina és la millor defensa de les blanques, 1.Cf1+ o 1.Cb1 ?

És correcte per a les negres capturar 1.Dxa3 ?

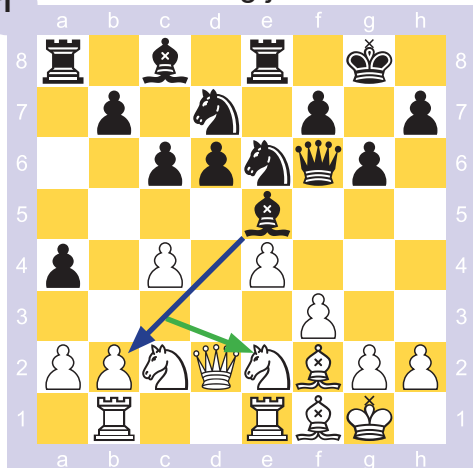
En el mig joc i finals

Les celades poden plantejar-se en qualsevol fase de la partida d'escacs, en l'obertura, el mig joc o el final.

Els dos exemples mostrats en la primera lliçó d'aquesta unitat corresponen a la fase de l'obertura. En aquesta pàgina mostrem celades en el mig joc i el final.

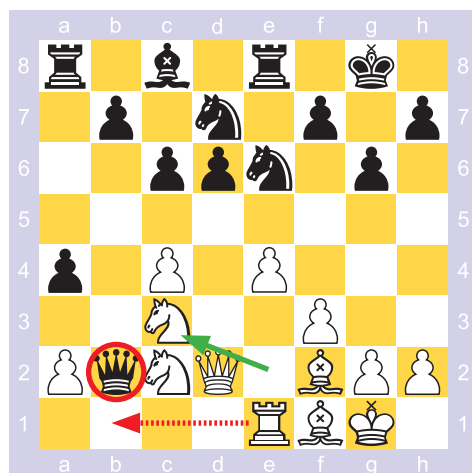
Exemples

1 Mig joc

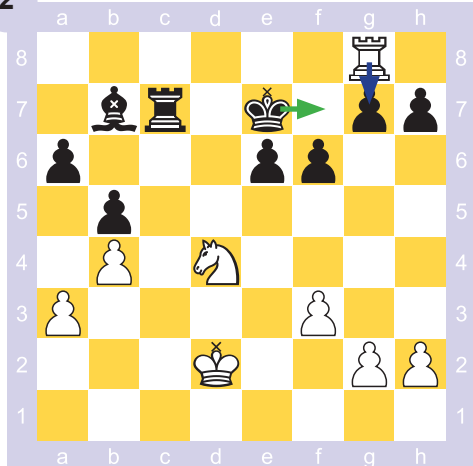
Les blanques acaben de moure llur cavall, que era a c3, a e2. Aparentment no s'han adonat que els poden capturar el peó de b2.

Les negres cauen en la celada amb 1...Axb2? i després de 2.Txb2! Dxb2 3.Cc3!

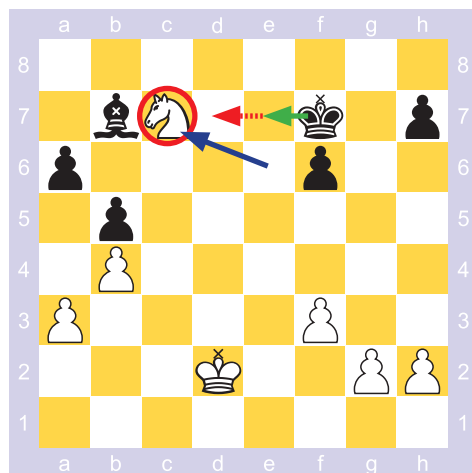
I la dama negra ha quedat tancada i serà capturada en la propera jugada de les blanques amb Tb1.

2 Final

Les negres tenen un peó d'avantatge. La torre blanca està activa en la vuitena horitzontal i amenaça de capturar a g7. Les negres juguen 1...Rf7, aparentment no s'adonen de la combinació de llur adversari:

2.Txg7+ Rxg7 3.Cxe6+ Rf7 4.Cxc7

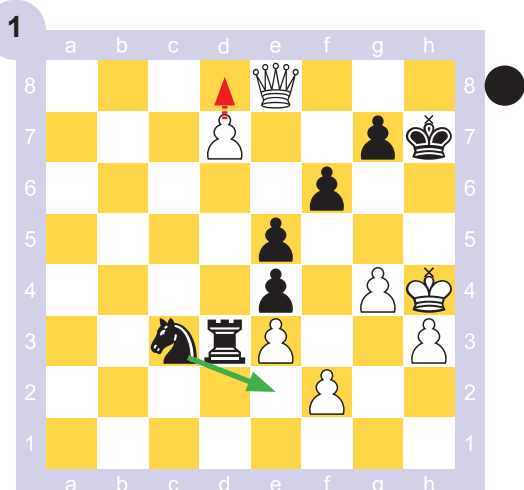
Sembla que les negres s'han equivocat, però en realitat era una fina celada, perquè ara 4...Re7!, el cavall està tancat i serà capturat després de Rd7.

En general, no resulta fàcil descobrir la trampa oculta que hi ha en la celada. L'única manera d'evitar de caure en les celades és estar sempre alerta tàcticament.

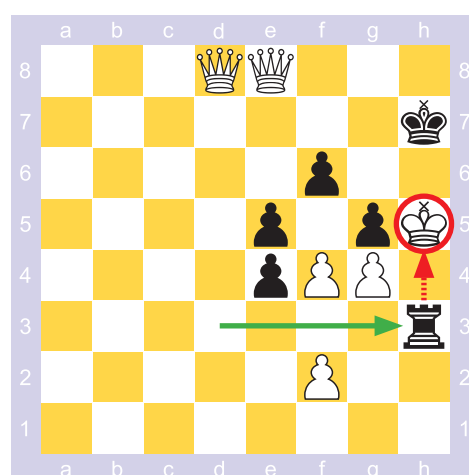
Si a primera vista sembla que l'adversari ha comès un error, cal pensar bé abans de jugar, i intentar descobrir les intencions amagades. No s'ha de subestimar l'oponent, ell també pensa.

Exemples

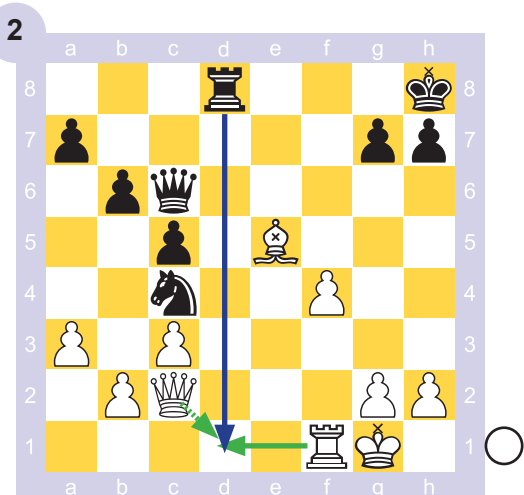

La posició és completament guanyadora per a les blanques, que tenen avantatge material i l'amenaça imminent de promoure el peó d. Rendir-se sembla el més lògic, però les negres juguen 1...Ce2, tot parant una celada final.

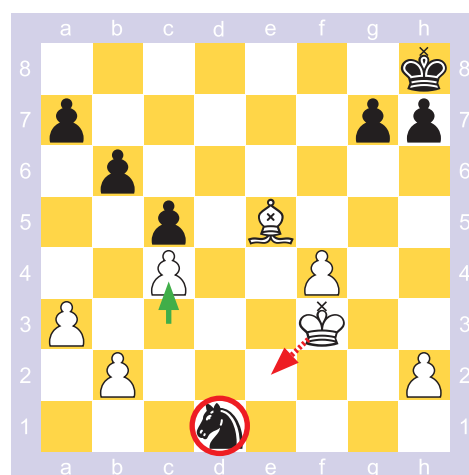
2.d8=D ?? g5+ 3.Rh5 Cf4+ 4.exf4 Txh3++

Les blanques han caigut en la celada i han rebut escac i mat, perquè no estaven prou alerta. Després de 1...Ce2 n'hi hauria hagut prou, entre altres opcions, de jugar 2.De7, tot clavant el peó g, o d'avançar 2.g5, tot evitant el tancament del rei blanc, per guanyar fàcilment.

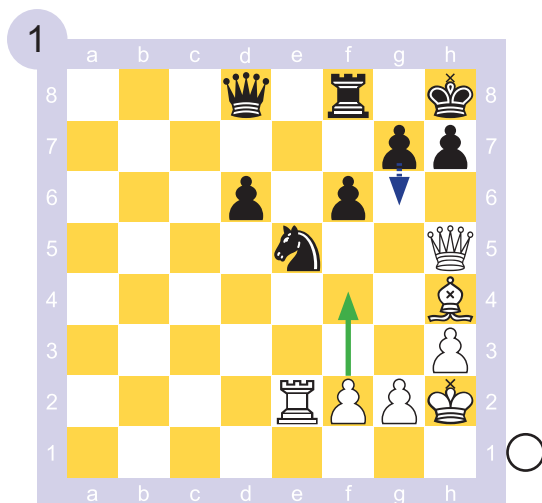
Les blanques tenen avantatge, fonamentalment gràcies a llur peó de més. Per tal de disputar la columna oberta d juguen 1.Td1, que aparentment és un error que permet que les negres recuperin llur peó mitjançant una combinació: 1...Txd1+ 2.Dxd1 Dxc2+ 3.Rxc2 Ce3+ 4.Rf3 Cxd1

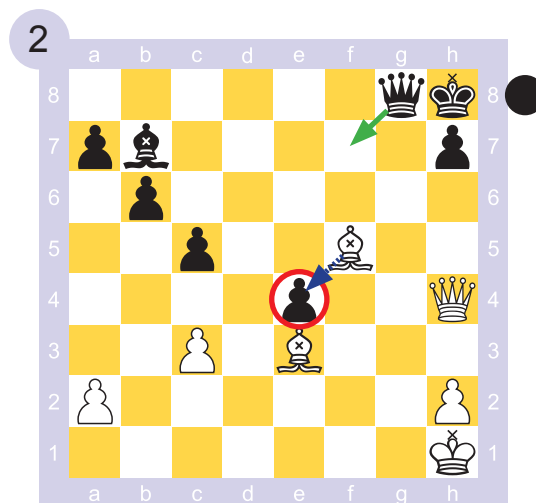
Les negres pensaven que, afortunadament, havien recuperat llur peó. Però en realitat han caigut en una celada, perquè ara, després de 5.c4!, de sobte el cavall ha quedat tancat i serà capturat amb Re2. Les negres estan perdudes.

2

Soluciona cada exercici d'acord amb el seu enunciat.

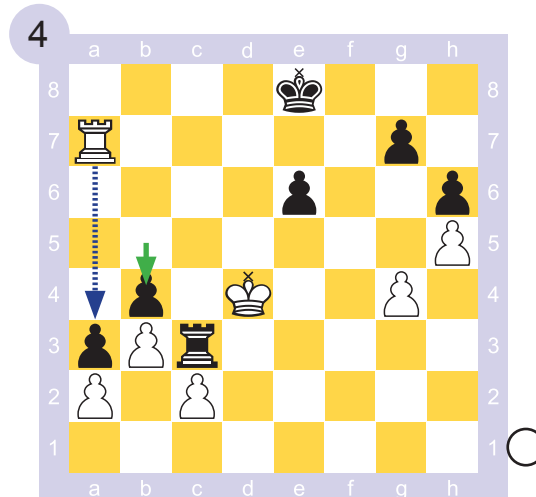
Després de 1.f4, poden les negres tancar la dama negra amb 1...g6 2.Dh6 Cf7 ?

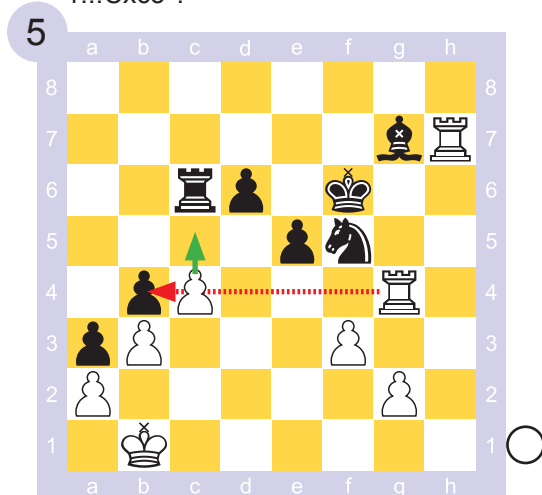
Després de 1...Df7, poden les blanques capturar 2.Axe4 ?

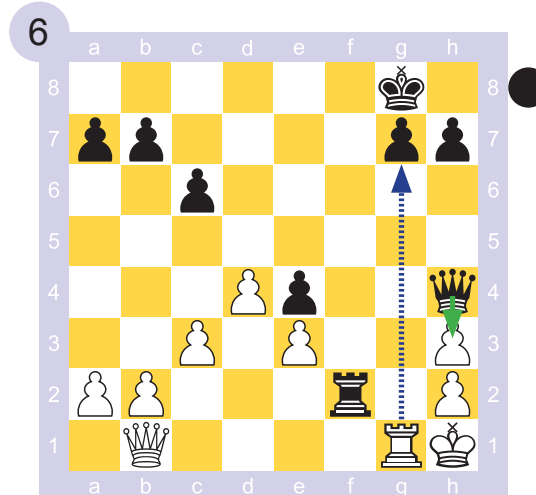
Després de 1.Dc2, és bo per a les negres recuperar el seu peó amb 1...Cxc5 ?

És correcte per a les blanques capturar 1.Txa3 ?

Després de 1.c5, com haurien de capturar les negres aquest peó sense caure en una celada?

Després de 1.Dxh3 les blanques pensen obtenir avantatge amb 1.Txg7 És correcta aquesta valoració?

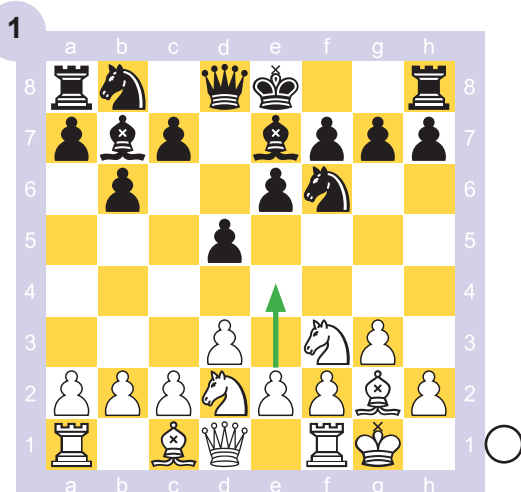

Bones celades

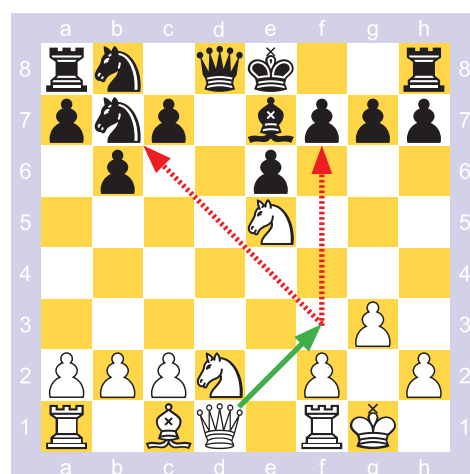
Una bona celada és aquella que, cas que l'adversari la descobreixi i no hi caigui, no provoca un deteriorament de la nostra posició. Aquesta mena de celades no perjudiquen qui les du a terme.

En canvi, altres celades, que impliquen un deteriorament significatiu de la posició si l'adversari no cau en la trampa, no s'han de dur a terme, si no és que la situació és ja desesperada.

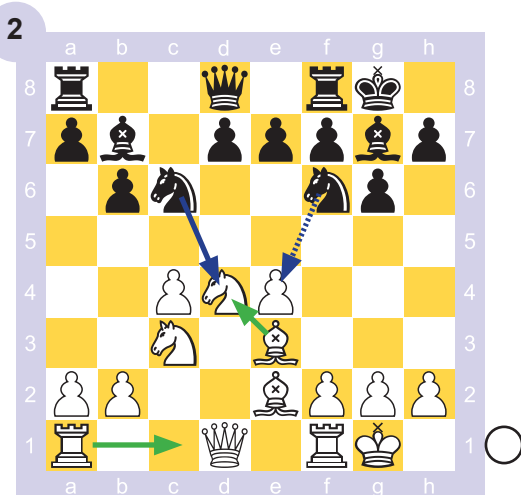
Exemples

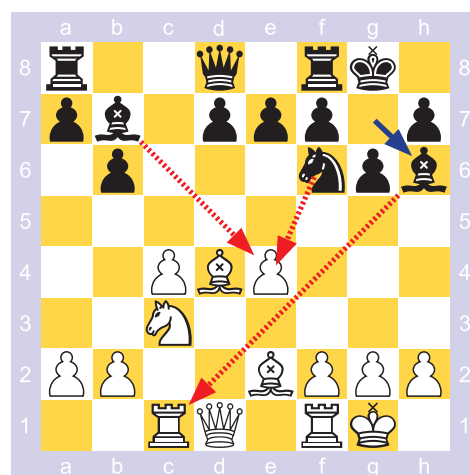
Amb 1.e4 sembla que les blanques perden un peó després d'aquesta progressió, però es tracta d'una celada:
 1...dxe4 2.dxe4 Cxe4? (2...Axe4?
 3.Cxe4 Cxe4 4.Cd4! tot guanyant)
 3.Ce5! Cd6 4.Axb7 Cxb7

5.Df3! tot guanyant, gràcies al doble atac al cavall a b7 i al peó a f7, més l'amenaça sobre la torre a a8, cas que es mogui el cavall negre. La jugada inicial 1.e4 és, a més d'una celada, una jugada estratègica correcta, que ocupa el centre i en un moment adequat pot avançar a e5, tot guanyant més espai.

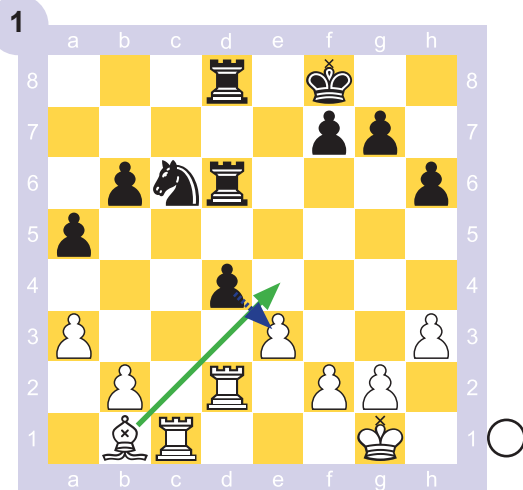
1.Tc1 les blanques paren una celada a llur adversari, tot perdent aparentment un peó; si ara les negres hi cauen amb 1...Cxd4 2.Axd4 (2.Dxd4? Cxe4!) Cxe4?, perden una peça després de 3.Axg7 Rxg7 4.Cxe4 Axe4 5.Dd4+! (atac doble). De tota manera, la jugada 1.Tc1 és perjudicial...

Les negres tenen l'excel·lent jugada intermèdia 2...Ah6!, tot atacant la torre de c1, i quan les blanques evitin aquesta amenaça, llavors es captura Cxe4!, de manera ben senzilla (si 3.Ae3 Axe3 4.fxe3 Cxe4), ja que no és possible Axg7 seguit de Dd4+. En comptes de 1.Tc1, les blanques haurien hagut de defensar el peó de e4 amb 1.f3

3

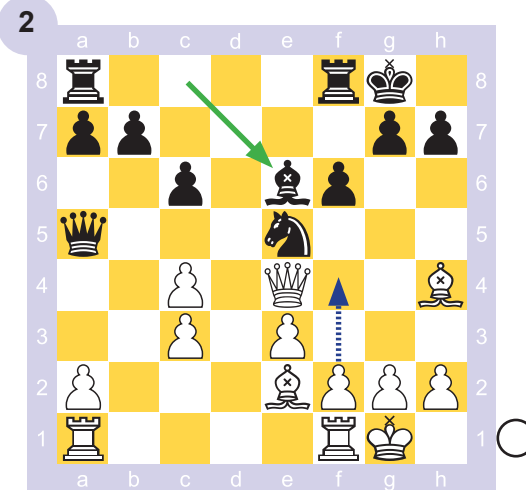
Soluciona cada exercici d'acord amb el seu enunciat.

Les negres acaben de jugar d5-d4, per tal de desempallegar-se del peó d aïllat. Les blanques responen amb 1.Ae4, que aparentment permet el cop tàctic 1...dxe3.

En què consisteix la celada de les blanques?

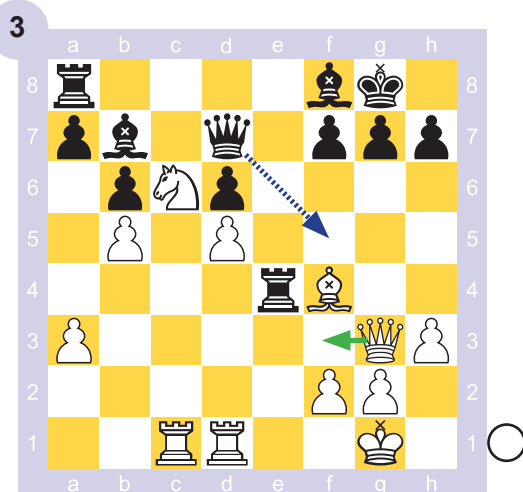
Resulta perjudicial per a les blanques parar la celada, si les negres responen de la millor manera?

Les negres acaben de desenvolupar llur alfil de c8 a la casella e6, amb la qual cosa paren una celada a llur adversari, el qual aparentment pot guanyar una peça amb 1.f4.

En què consisteix la celada?

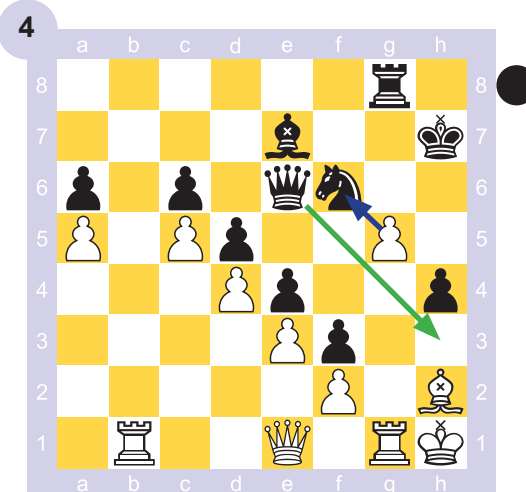
És perjudicial per a les negres haver parat la celada amb el desenvolupament de llur alfil a e6 ?

Les blanques juguen ara 1.Df3, tot temptant l'adversari a jugar Df5.

En què consisteix la celada?

Resulta perjudicial per a les blanques parar la celada?

Les negres tenen menys qualitat, però la posició és complicada. Les negres decideixen de parar una celada a llur adversari amb 1...Dh3.

Què succeeix si les blanques capturen el cavall amb 2.gxf6 ?

Què succeeix si les blanques responen amb 2.Df1 ?

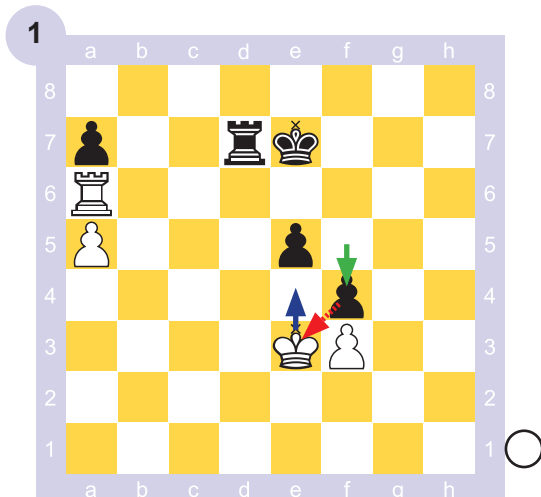
És perjudicial per a les negres haver jugat 1...Dh3, si les blanques no cauen en la celada i responen de la millor manera?

La jugada intermèdia

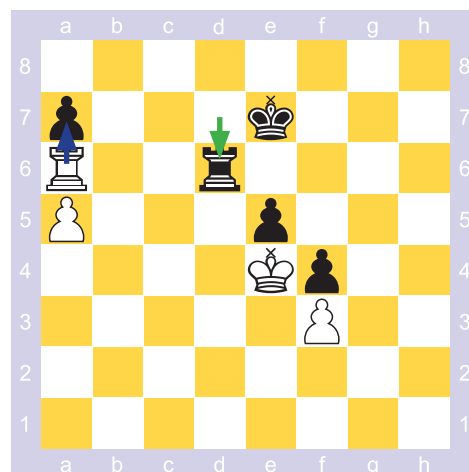
De vegades, la trampa oculta en una celada inclou alguna jugada intermèdia. Això sol fer més difícil el descobriment de la idea oculta.

Examples

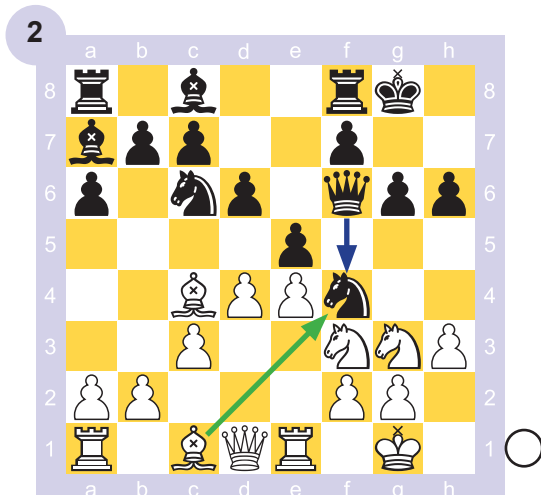

Les negres fan escac al rei i li paren una celada. Aparentment el més fort és 1.Re4, tot activant el rei i atacant el peó de e5, que sembla no tenir defensa.

1...Td6!! una jugada intermèdia sorprenent, tot lliurant el peó de a7.

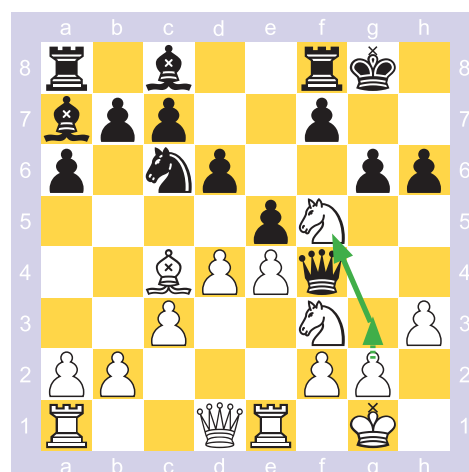

2.Txa7+ (si 2.Txd6 Rxd6 el final de peons és guanyador per a les negres.) Re6 i de sobte el rei blanc està amenaçat de mat amb Td4++ i no hi ha defensa satisfactòria. Si les blanques haguessin jugat 1.Re2! (en comptes de 1.Re4?) podrien haver aconseguit taules, gràcies a l'activa posició de llur torre.

Les blanques canvien peces amb 1.Axf4, que, de passada, amaga una celada.

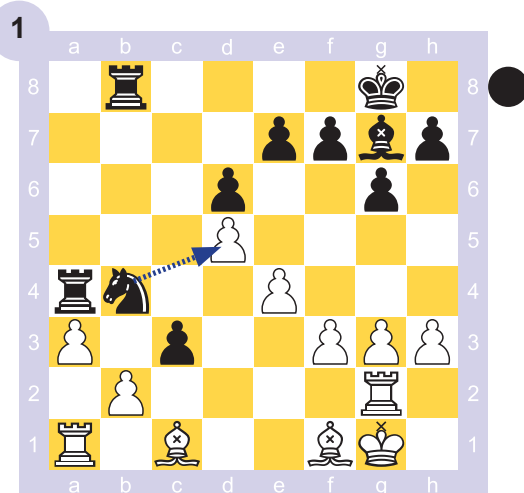
Les negres responen 1...Dxf4, jugada natural que no sembla que impliqui cap perill per a la dama negra perquè té a la seva disposició la casella f6 en cas necessari.

De tota manera, sorgeix la forta jugada intermèdia 2.Cf5!! que tanca la dama negra. No hi ha defensa satisfactòria contra l'amenaça g2-g3 (tant si es captura la peça sacrificada com si no). La jugada correcta després de 1.Axf4 hauria estat 1...exf4, tot acceptant de doblar el peó, amb una posició complicada.

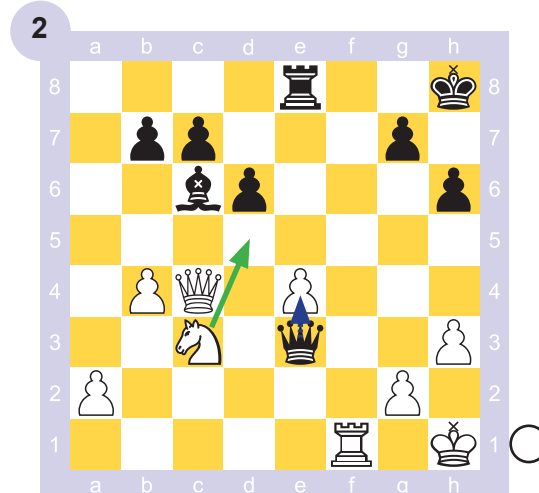
4

Soluciona cada exercici d'acord amb el seu enunciat.

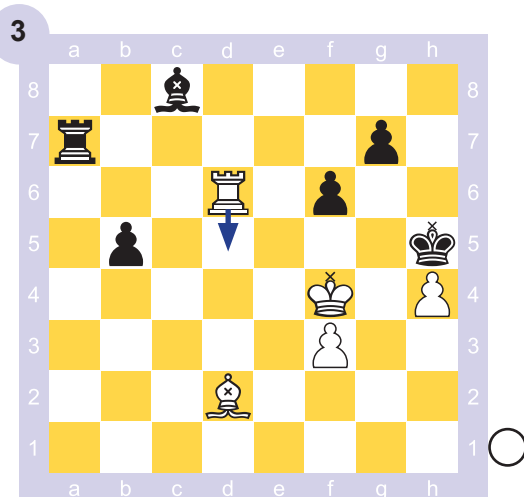
Les negres decideixen de jugar 1...Cxd5, que sembla una jugada molt forta, perquè recupera el peó que tenen de menys, i a 2.exd5 seguiria 2...cxb2 amb forquilla, tot recuperant la peça i guanyant com a mínim un peó.

És correcta 1...Cxd5 ?

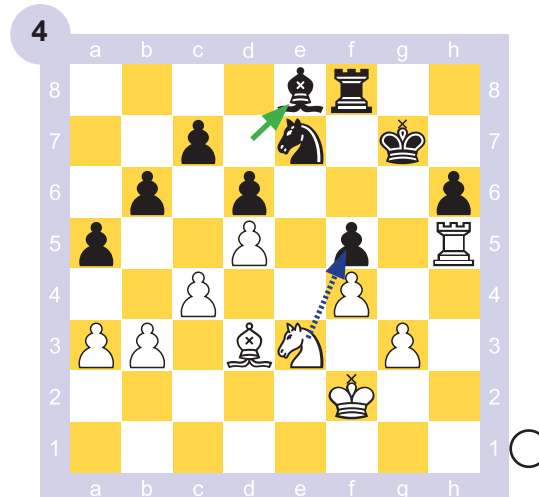
Les blanques juguen 1.Cd5, que aparentment és un error perquè les negres jugarien 1...Dxe4.

És correcte per a les negres de capturar 1...Dxe4 ?

Aparentment és molt fàcil per a les blanques de fer taules amb 1.Td5+ Rxh4 2.Txb5, perquè en la posició resultant, amb alfils de diferent color i peons en el mateix flanc, no es pot materialitzar l'avantatge d'un peó.

Però realment es tracta d'una celada; troba la jugada intermèdia guanyadora per a les negres després de 2.Txb5.

Les negres acaben de jugar llur alfil des de d7 a la casella e8, tot atacant la torre però deixant aparentment indefens el peó de f5.

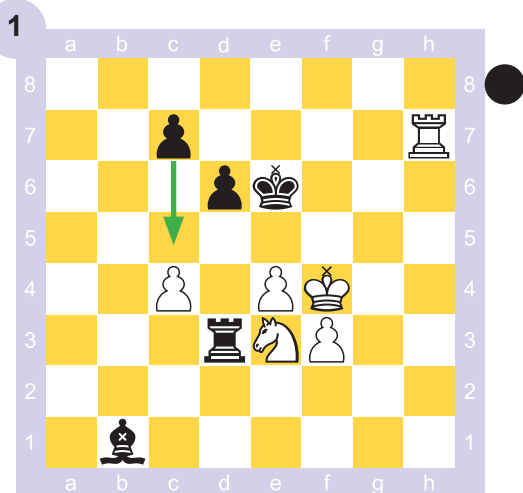
Per què no és correcte de capturar 1.Cxf5+ ?

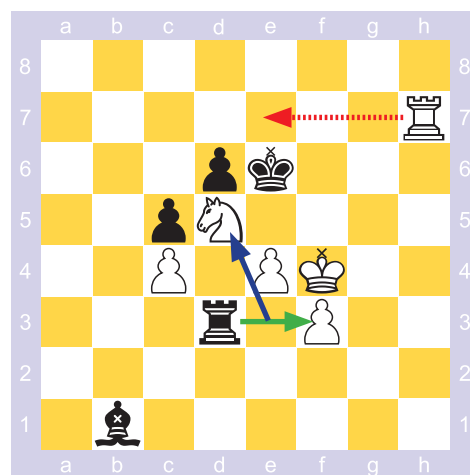
Per obtenir avantatges significatius

Moltes celades són per obtenir un avantatge significatiu o, fins i tot, decisiu. Però també, quan la posició és inferior, es paren celades defensives amb l'objectiu d'aconseguir les taules.

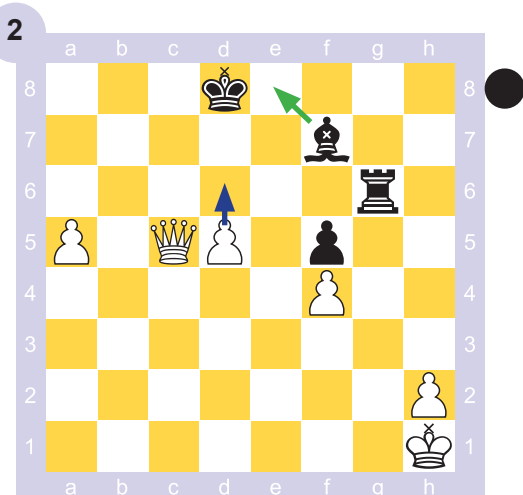
Exemples

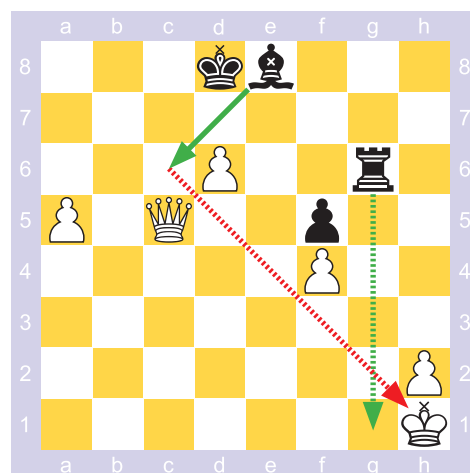
La posició negra és perdedora: a més de tenir un peó de menys, el seu rei està en greu perill de rebre mat i el peó c està amenaçat. Les negres paren una celada molt subtil, juguen 1...c5, després de la qual cosa aparentment perden immediatament després de 2.Cd5 (tot amenaçant Te7++).

Però ara es descobreix la idea oculta amb 2...Txf3!! 3.Rxf3 (si el rei mou a una altra casella les negres es defensen amb 3...Tf7!) Axe4+! 4.Rxe4 i el rei negre queda ofegat, tot aconseguint les taules. Després de 1...c5 les blanques podien haver guanyat de diverses maneres, entre les quals 2.Tb7, tot atacant l'alfil i amenaçant Cd5.

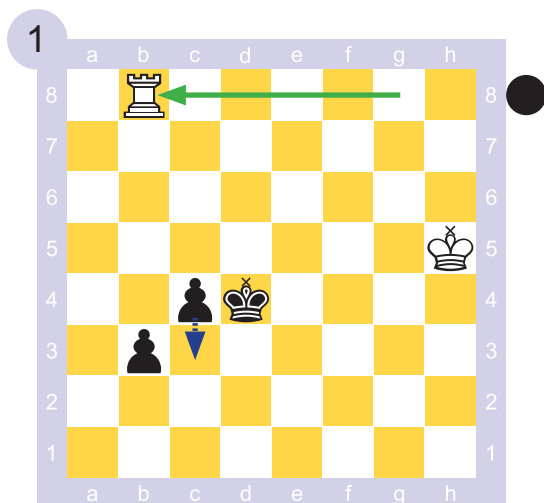
Les negres són en una posició desesperada a causa del gran desavantatge material i al fet que llur rei no té protecció. En comptes de rendir-se, duen a terme una jugada aparentment indiferent 1...Ae8, que amaga una celada molt enginyosa. Les blanques avancen 2.d6, tot amenaçant mat a c7. Però...

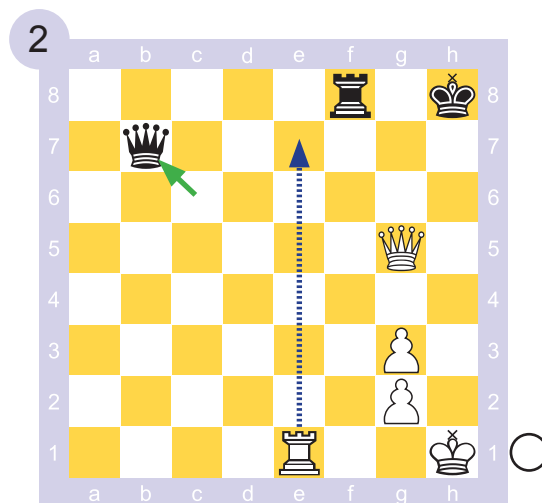
2...Ac6+!! 3.Dxc6 (única) Tg1+! 4.Rxg1 i, de manera sorprenent, el rei negre ha quedat ofegat. Si les blanques s'haguessin adonat del perill, haurien guanyat fàcilment amb 1.h4 o maniobrant amb la dama.

5

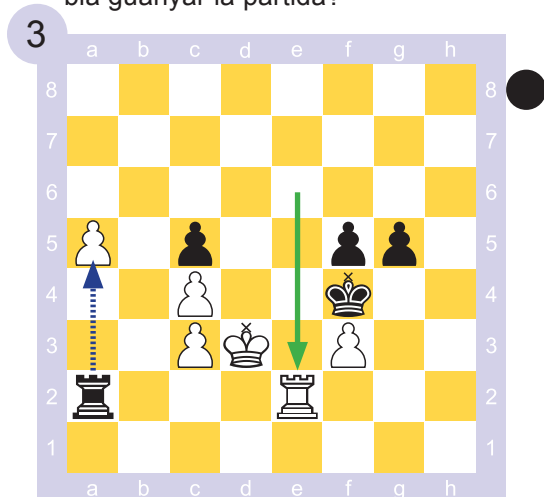
La jugada inicial, indicada amb la fletxa verda, conté una celada. Al respondre amb la jugada indicada amb la fletxa blava, l'adversari cau en la celada. Respon cada pregunta.

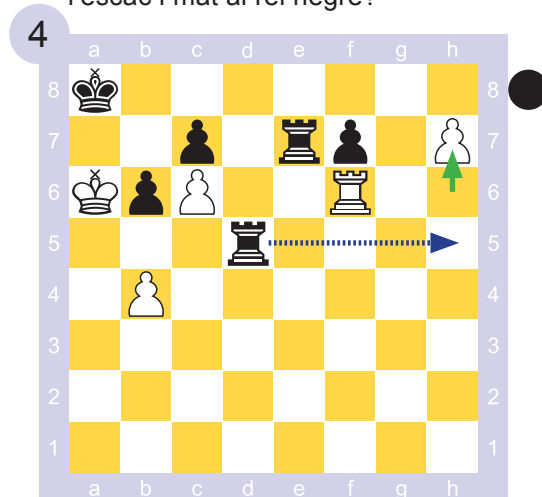
Què ocorre si les negres cauen en la celada i juguen 1...c3, que sembla guanyar la partida?

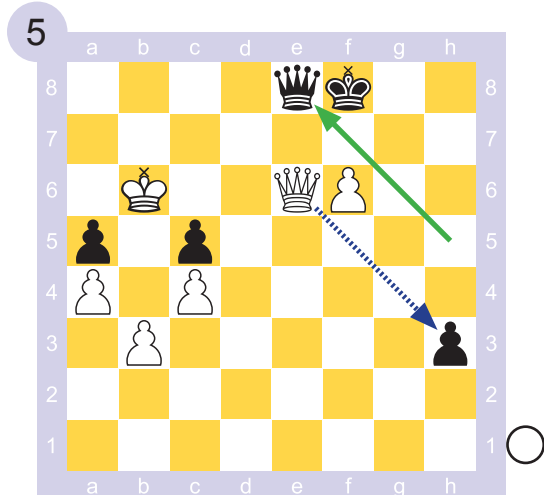
Què ocorre si es juga 2.Te7, tot amenaçant tant la dama negra com l'escac i mat al rei negre?

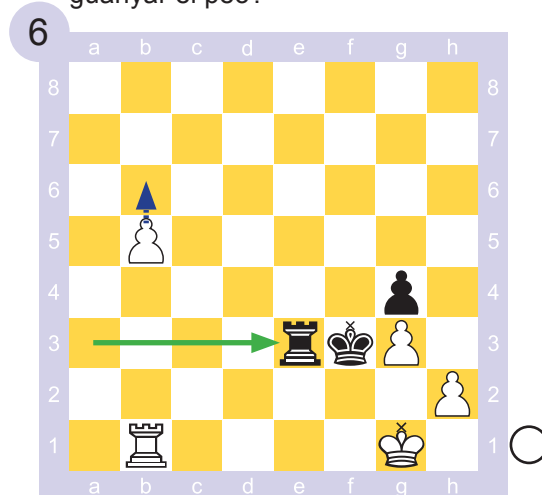
Com culmina la celada de les blanques després de 1...Txa5 ?

Què ocorre si les negres responen amb l'evident 1...Th5, que sembla guanyar el peó?

1...De8 evita el mat. Què passa si les blanques fan la captura òbvia 2.Dxh3?

1...Te3, una jugada sense sentit aparent. Què passa si les blanques avancen llur peó amb 2.b6 ?

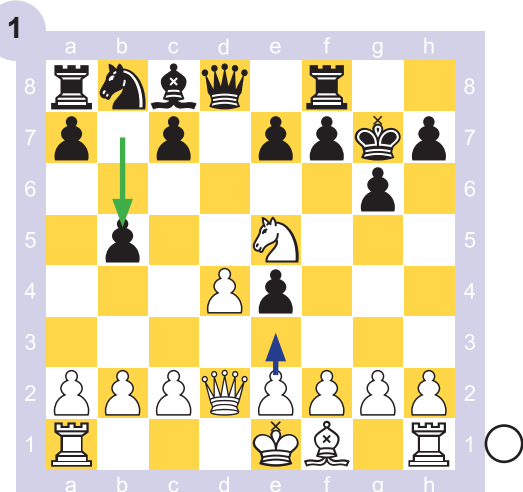

Celada i combinació

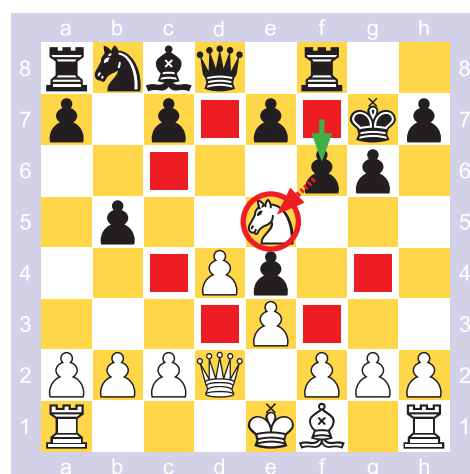
Tot i que una celada pot, eventualment, incloure una combinació, no necessàriament ha de ser així.

A més, una celada no condueix obligatòriament a una seqüència de jugades forçades (o semiforçades), mentre que una combinació sí.

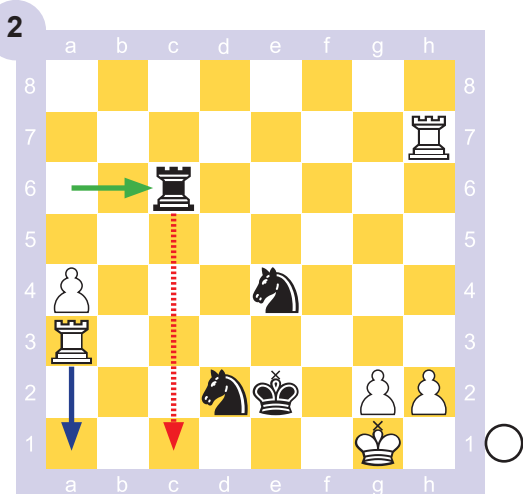
Exemples

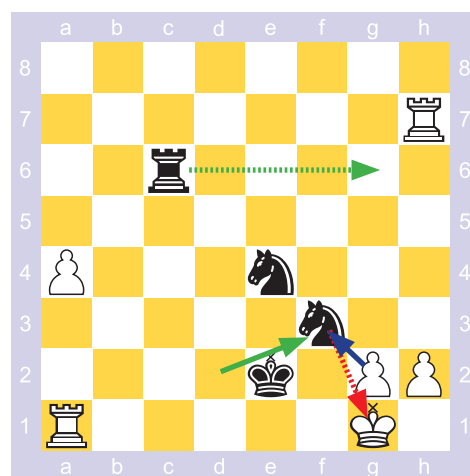
Les negres acaben de jugar 1...b5, amb la qual cosa paren una celada; si ara les blanques continuen amb la natural 2.e3, tot atacant el peó de b5 i buscant de desenvolupar llur alfil, reben una desagradable sorpresa...

Després de 2...f6! el cavall blanc ha quedat tancat en el centre del tauler i les negres guanyen material. La celada ha estat simple, no conté cap combinació. Per tal d'evitar la pèrdua del cavall les blanques haurien pogut jugar 1.f3, tot oferint un suport al cavall a la casella g4.

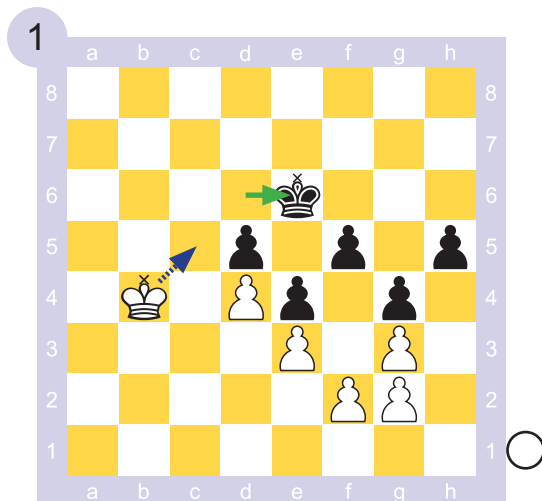
Les negres acaben de jugar 1...Tc6, tot amenaçant de fer mat amb Tc1++ i parant, alhora, una subtil celada. Les blanques responen 2.Ta1 per defensar la primera línia, sense adonar-se de la combinació de mat que es produeix després de 2...Cf3+!!

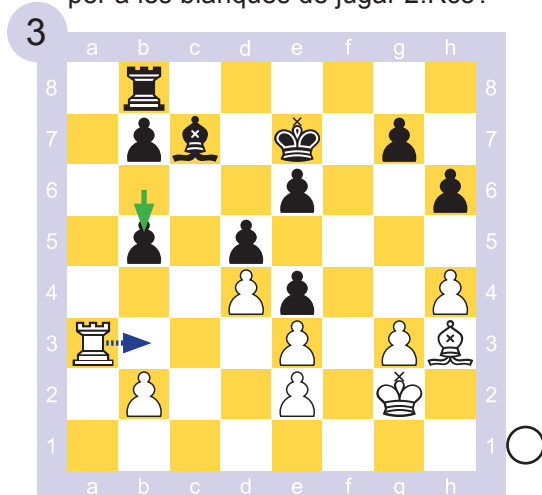
3.gxf3 (si 3.Rh1 Cf2++) Tg6+! 4.Rh1 Cf2++. En aquest cas la celada no ha estat totalment simple, sinó que ha inclòs una combinació de tres jugades amb sacrifici de cavall. La defensa correcta era 2.g3

6

La jugada inicial, indicada amb la fletxa verda, conté una celada.
Respon cada pregunta.

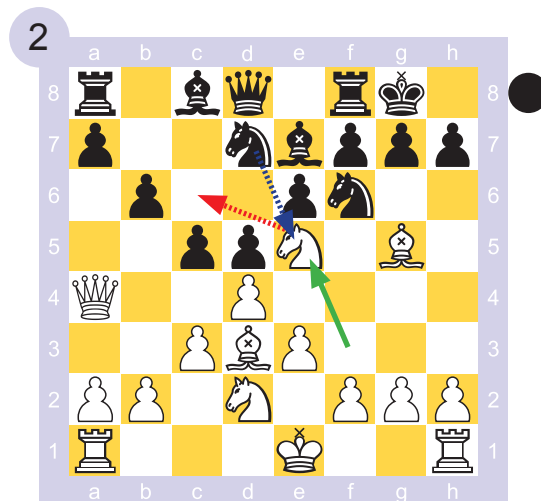
Sembla que les negres perdran el peó de d5 i la partida. És correcte per a les blanques de jugar 2.Rc5?

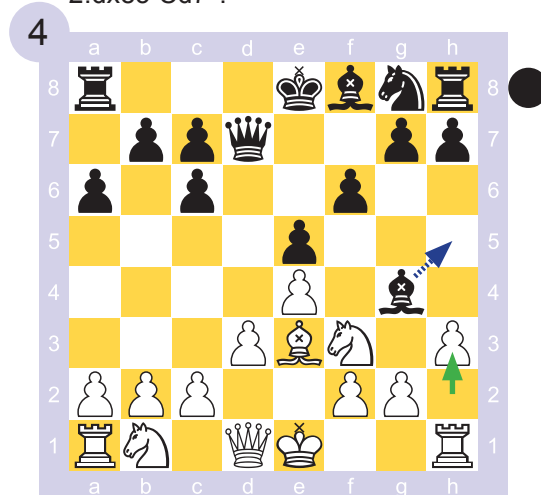
Sembla que les negres ofereixen el peó b. Per què és incorrecte de jugar 1.Tb3?

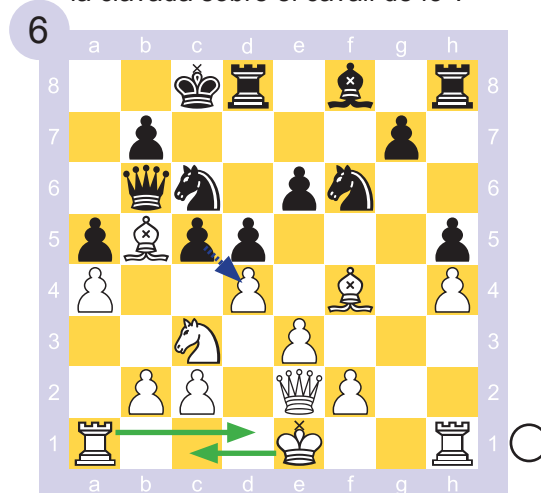
1..Dxg2 amenaça de guanyar immediatament mitjançant Te4+. És correcte de capturar 1...Dxg2?

És correcte per a les negres de defensar-se mitjançant 1...Cxe5 2.dxe5 Cd7?

Què els passa a les negres, si mouen llur alfil a h5, tot mantenint la clavada sobre el cavall de f3?

Poden les negres capturar el peó de d4 després de 1.0-0-0 mitjançant 1...cxd4 2.exd4 Cxd4?

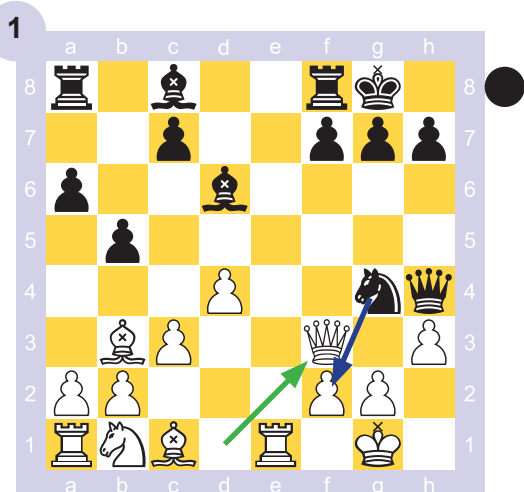

Celades famoses en les obertures

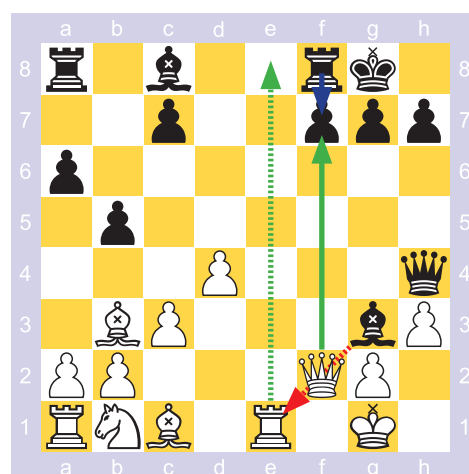
En les obertures hi ha celades que són molt conegudes i que resulta convenient de saber per tal de no caure-hi, o simplement per tal de no perdre temps de reflexió per descobrir-les en el moment de la partida.

Fins i tot, de vegades, el fet de conèixer-les ens serveix per idear-ne de semblants en altres posicions.

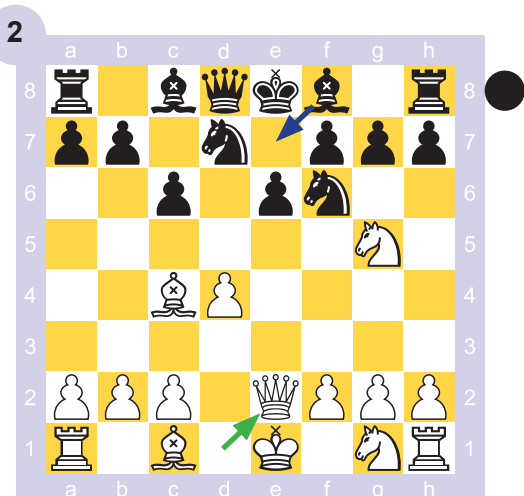
Exemples

Posició que es produeix en l'Atac Marshall de l'Obertura Espanyola. Les blanques acaben de jugar Df3, tot defensant el peó de f2. Sembla una mala jugada, perquè 1...Cxf2 2.Dxf2 Ag3, però és una enginyosa celada...

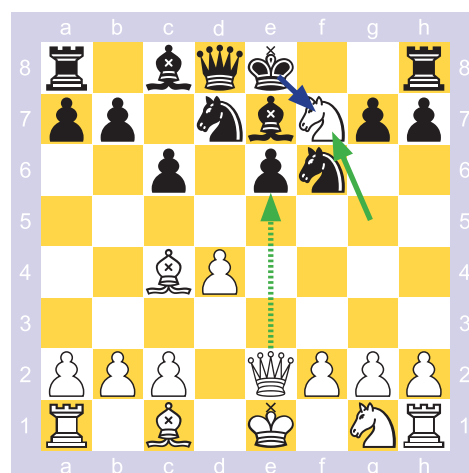

3.Dxf7!+ (inesperat sacrifici de dama que guanya la partida) Tx f7 4.Te8 mat.

Posició de la Defensa Caro-Kann. Les blanques acaben de jugar 1.De2, tot parant una celada.

Les negres no veuen el perill i continuen llur desenvolupament amb 1...Ae7, però llavors 2.Cxf7!

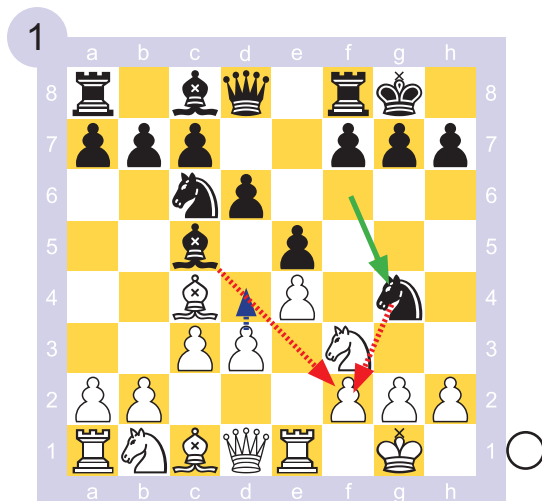

2... Rxf7 3.Dxe6+ Rg6 (si 3...Re8 o Rf8 4.Df7 mat) 4.Ad3+ Rh5 5.Dh3 mat.

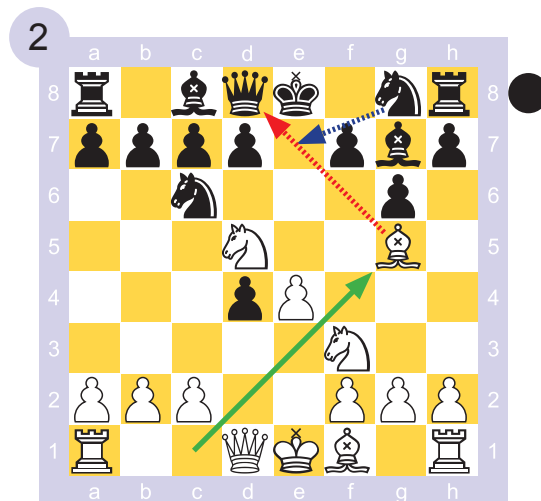
Les negres podrien haver evitat la celada fàcilment amb 1...Cb6, que permetia a l'alfil de dama de defensar el punt e6 i, alhora, mirava de canviar el cavall per l'alfil de c4.

7

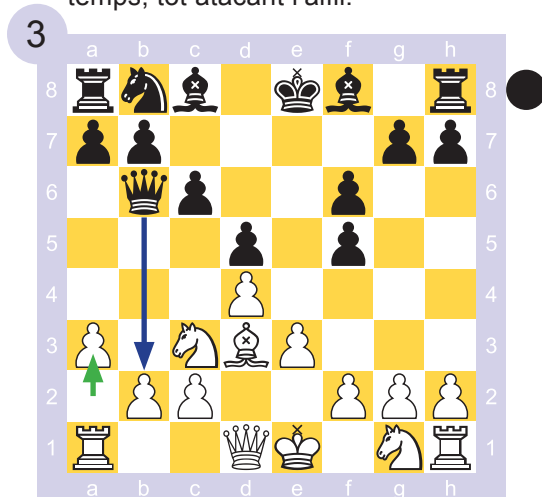
En què consisteix la celada, jugada indicada amb la fletxa verda, si la resposta és la jugada representada amb la fletxa blava?

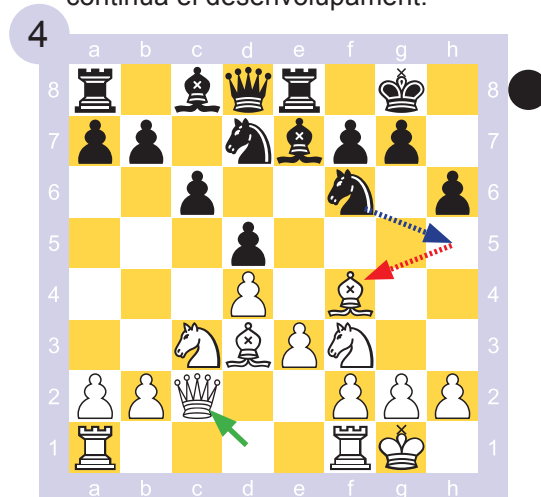
Cg4 sembla una mala jugada perquè 1.d4 evita l'amenaça i guanya temps, tot atacant l'alfil.

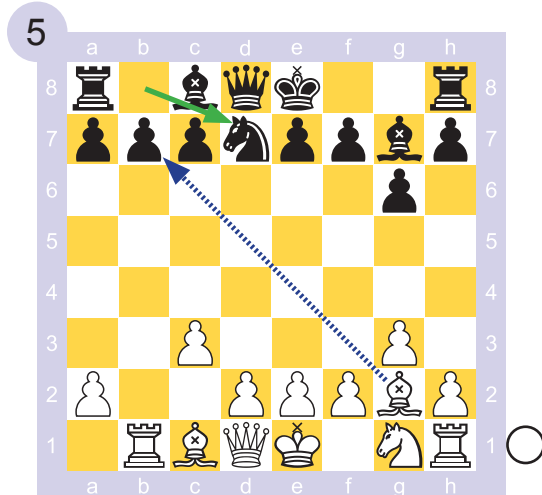
Sembla que la millor resposta és 1...Cge7 perquè cobreix la dama i continua el desenvolupament.

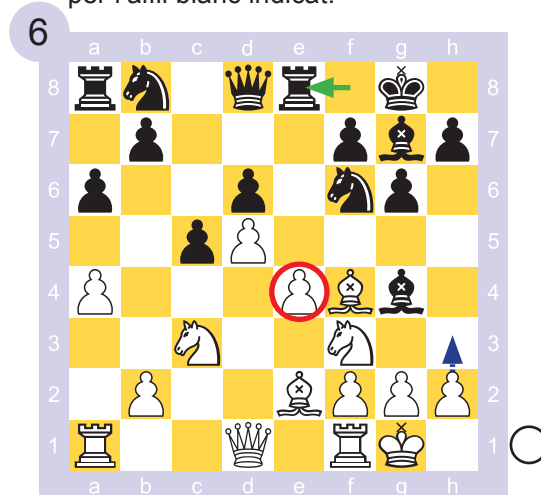
Sembla que el peó b2 ha quedat desprotegit.

Sembla que les negres aconseguiran de canviar un de llurs cavalls per l'alfil blanc indicat.

Sembla que el peó de b7 no queda prou defensat.

Sembla que 1.h3 obliga a canviar l'alfil negre pel cavall blanc (1...Axf3 2.Axf3, tot defensant e4) o a retirar-lo.

Temes estratègics

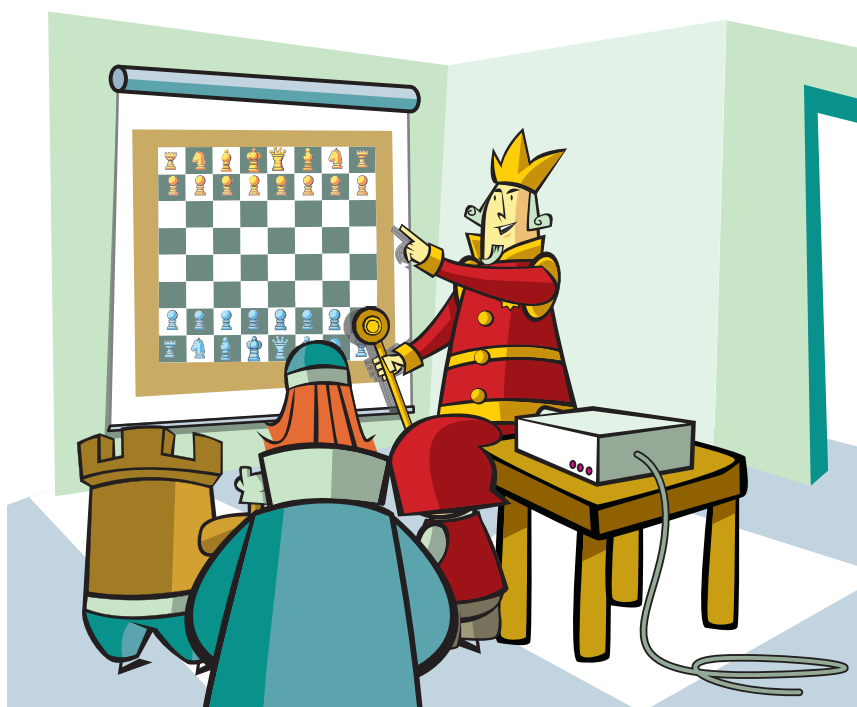
Atac minoritari

Aprofitament de la parella d'alfils en el final

Mètode restrictiu de Steinitz

Altres procediments

Principi estratègic de dues debilitats

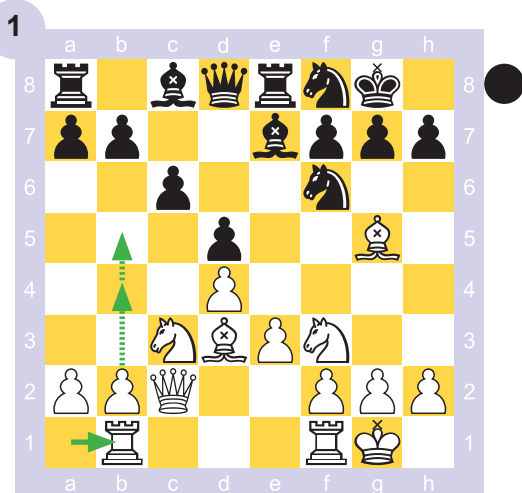

Atac Minoritari

L'atac minoritari és una maniobra estratègica de progressió amb peons, dirigida a provocar debilitats en l'estructura de peons de l'adversari.

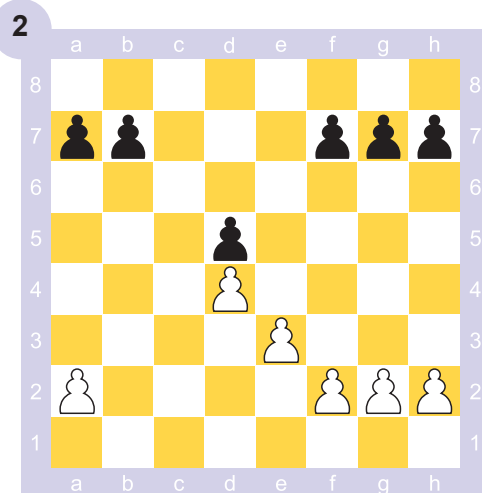
Se'n diu minoritari perquè el bàndol que l'emprèn té menor quantitat de peons que el seu adversari en el sector en què es produeix l'atac.

Exemples

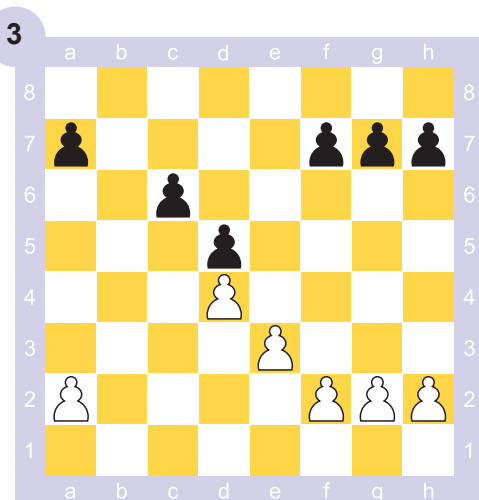
La jugada Tab1 prepara l'atac minoritari. Consisteix en la progressió del peó **b** fins a b5. Quan el peó arribi a b5, les negres tindran 3 respostes possibles:

- a) capturar cxb5.
- b) deixar que les blanques capturin bxc6.
- c) avançar el peó c a c5.

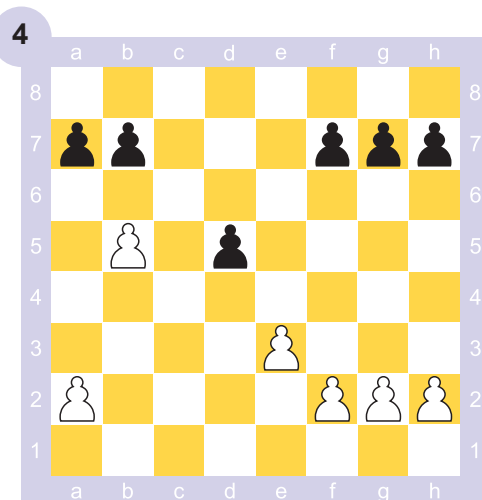
Aquesta és l'estructura de peons resultant si les negres prenen cxb5 i les blanques reprenen amb una peça a b5.

El peó de dama negre ha quedat aïllat. La columna **c** s'ha obert i la columna **b** ha quedat semioberta per a les blanques.

Estructura de peons resultant si les negres esperen que les blanques capturin bxc6 i reprenen al seu torn bxc6.

El peó **c** negre ha quedat endarrerit en la columna semioberta. La columna **b** s'ha obert.

Estructura resultant si les negres avancen c6-c5, les blanques prenen dxc5 i les negres reprenen amb peça.

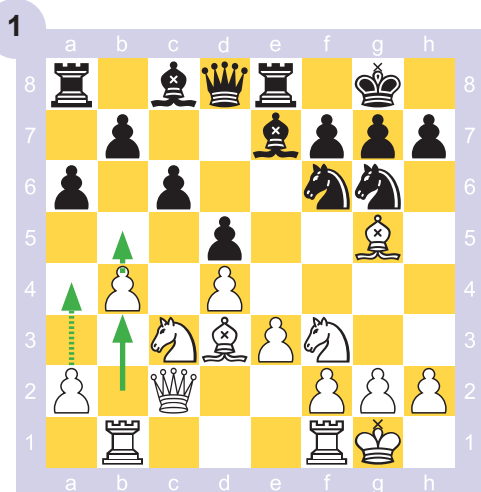
El peó **d** negre ha quedat aïllat. La columna **c** s'ha obert, les columnes **d** i **e** han quedat semiobertes per a blanques i negres respectivament. Hi ha un punt fort blanc a d4 i un de negre a c4.

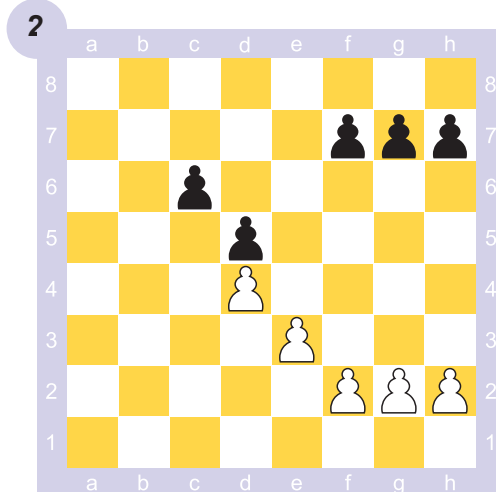
En la lliçó anterior hem conegut els objectius de l'atac minoritari.

Ara analitzarem diferents maneres com el bàndol defensor pot intentar entorpir aquest atac.

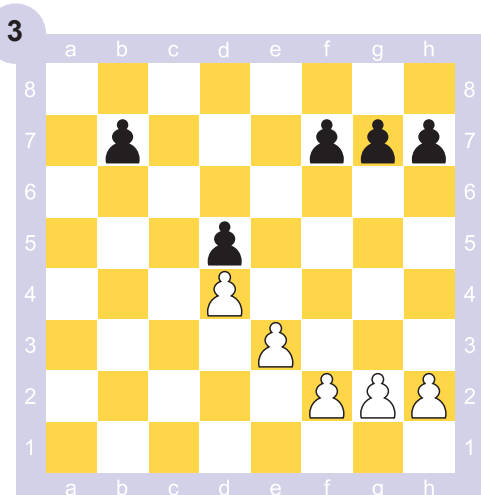
Exemples

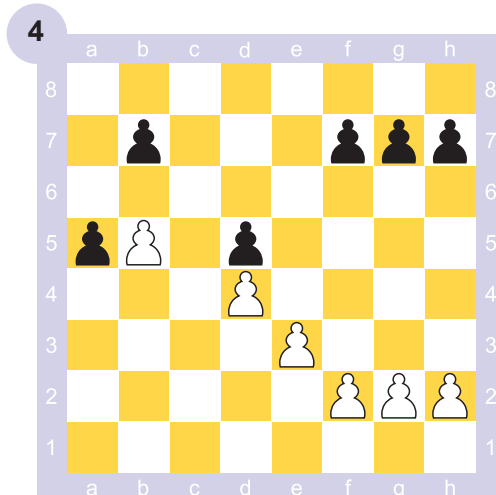
Una de les maneres d'afrontar l'atac minoritari és jugar a7-a6 per tal d'impedir la progressió b5. Les blanques solen prosseguir llur pla avançant a2-a4 per recolzar el trenca-ment a b5, bé sigui precedit de Ca4-c5, bé sigui directe.

Si les negres canvien axb5 i després esperen que les blanques capturin a c6, l'estructura de peons resultant és la que es mostra. Es diferencia de la seva homòloga en què la columna **a** també està oberta. Com que els peons **a** han desaparegut, les negres ja no hauran de defensar llur peó **a**.

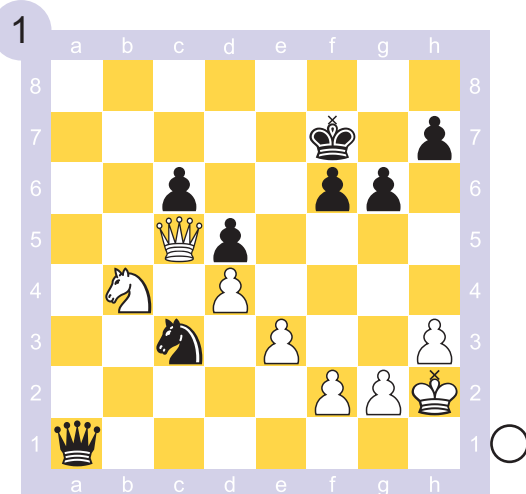
Si les negres canvien dues vegades a b5, resulta aquesta estructura. Es diferencia també de la seva homòloga en què la columna **a** està oberta; els dos peons negres **b** i **d** estan aïllats. Si les negres canviessin axb5 i després juguessin c5, la diferència respecte a l'homòloga seria també la columna **a** oberta.

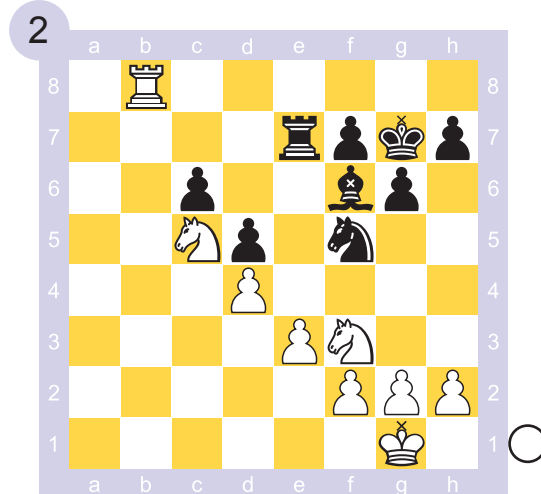
Les negres tenen l'opció addicional de capturar cxb5 i, tot seguit, jugar a6-a5. Així, l'estructura resultant es mostra en el diagrama: el peó de d5 ha quedat aïllat, les negres han creat un peó passat en la columna **a**, i la columna **c** s'ha obert.

1

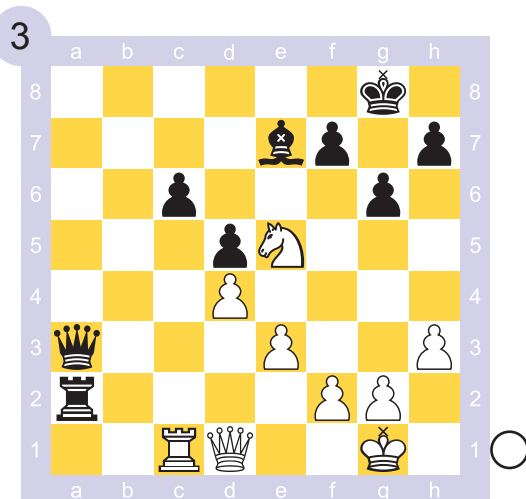
Les posicions que es mostren estan relacionades amb l'atac minoritari, bé perquè deriven d'un de ja realitzat, bé perquè n'hi ha un en preparació. Resol cada exercici segons l'enunciat al peu del diagrama. Justifica la resposta.

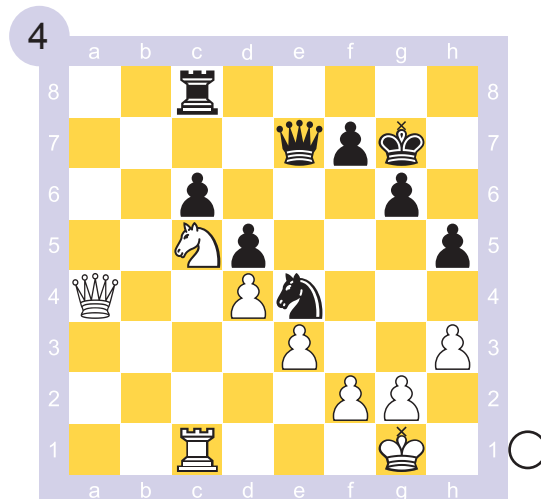
Quina és la continuació més forta a disposició de les blanques?

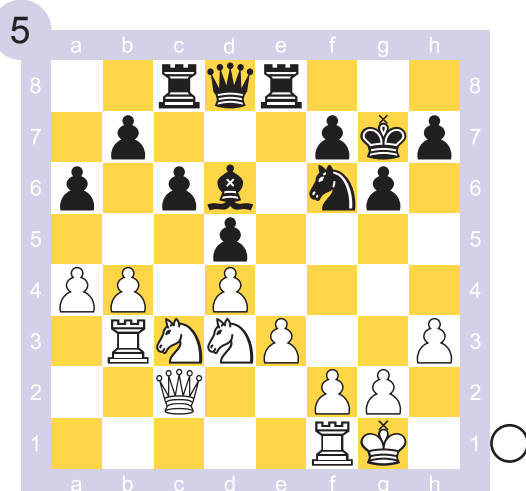
Troba la continuació més forta a disposició de les blanques.

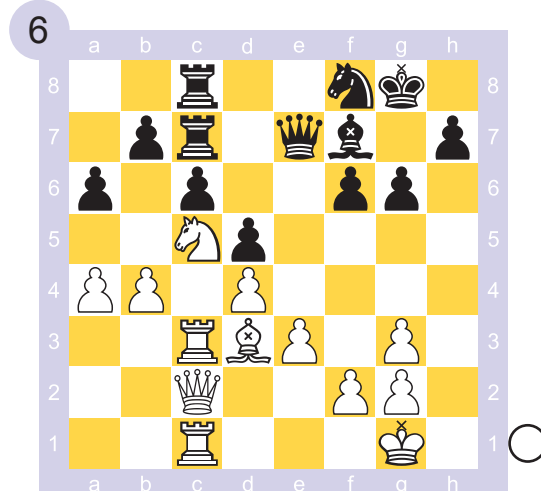
Poden les blanques capturar immediatament el peó de c6?

Cal que les blanques guanyin el peó mitjançant 1.Cxe4 Dxe4 2.Txc6?

Com avaluaries les conseqüències d'executar l'atac minoritari amb 1.b5 en aquesta posició?

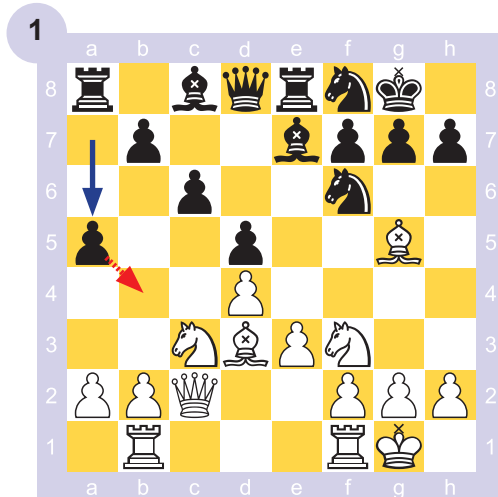

Tria quina de les continuacions proposades és més forta per a les blanques.
a) 1.b5 cxb5 2.axb5 axb5 3.Axb5
b) 1.Cxb7 Txb7 2.Axa6

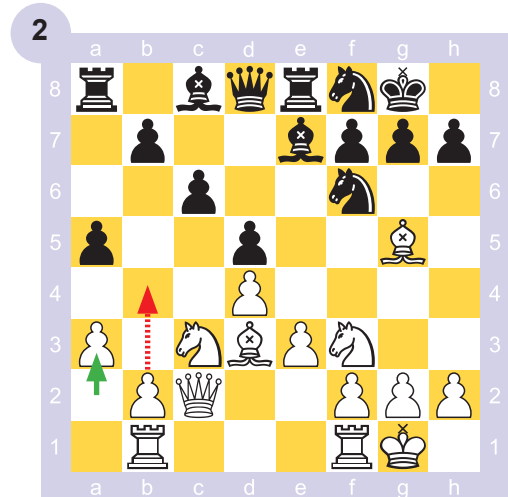

Les negres poden respondre a Tb1 jugant a7-a5, tot mirant de dificultar la progressió blanca; quan les blanques avancen finalment, canvien a b4 tot obrint la columna per a llur torre.

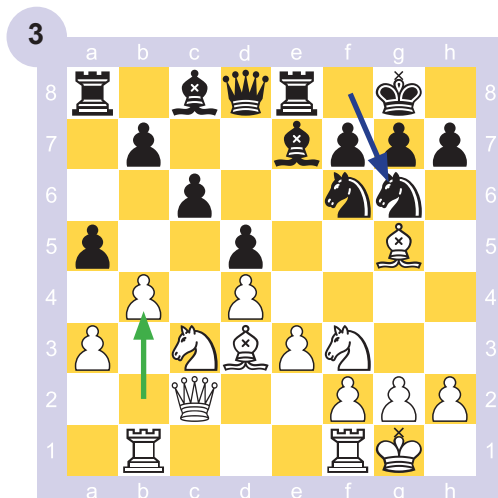
Exemple

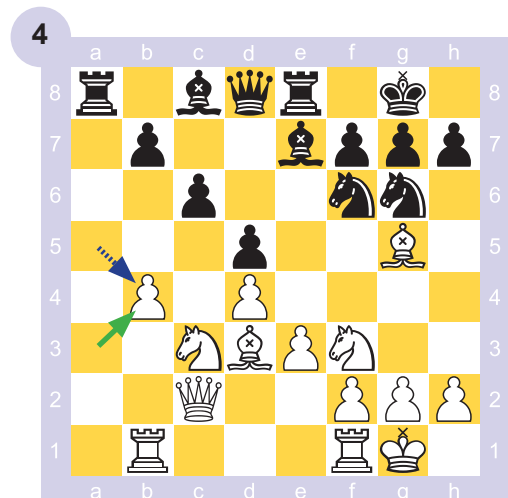
Les negres han jugat a7-a5 per tal d'intentar evitar la progressió b2-b4.

Les blanques responen a2-a3 per tal de preparar la progressió b2-b4.

Les negres han jugat Cg6 i les blanques inicien l'atac minoritari amb b2-b4.

S'intercanvien peons a b4 i les blanques estan a punt per executar la ruptura típica de l'atac minoritari amb b4-b5.

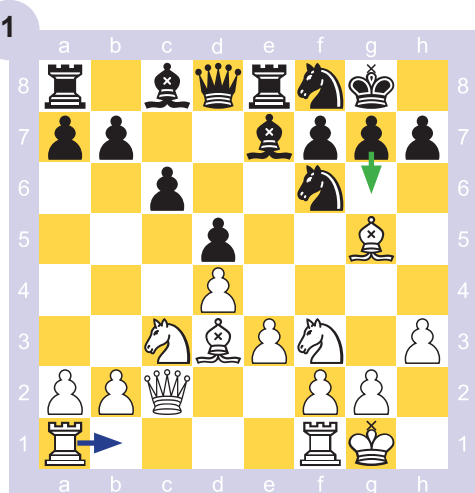
En aquest cas, la torre de dama de les negres controla la columna oberta a.

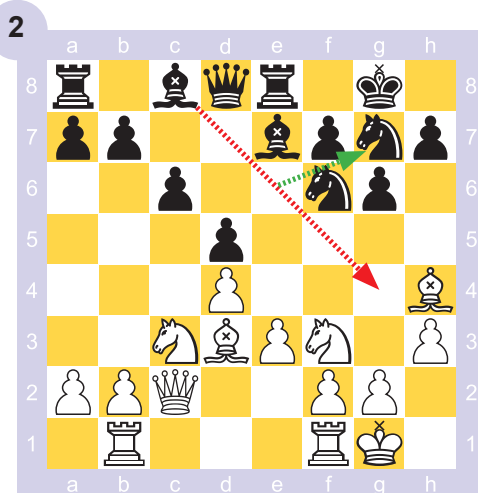
Un intercanvi de peces estratègicament convenient per a les negres és el dels alfils de caselles blanques, d'aquesta manera desapareix l'alfil "bo" de les blanques i es debiliten caselles blanques importants com c4.

Tot seguit mostrem una maniobra típica per aconseguir l'intercanvi dels alfils esmentats (en la Variant del Canvi del Gambit de Dama).

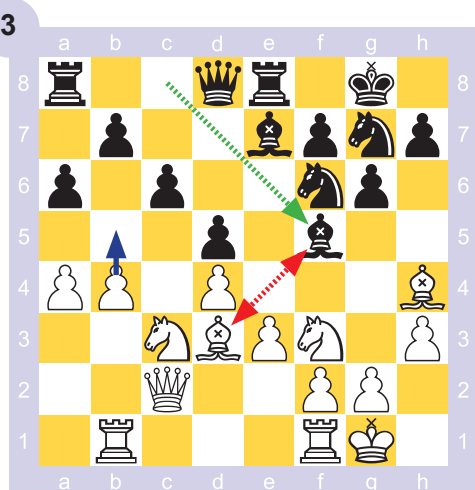
Exemple

1...g6 (buida la casella g7 per al cavall) 2.Tab1 (prepara l'atac minoritari) Ce6 3.Ah4 Cg7

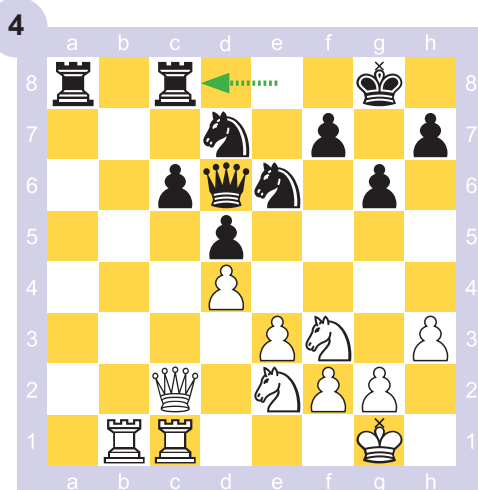

El cavall ha maniobrat a través de f8-e6-g7 per tal de recolzar Af5 tot proposant intercanvi d'alfils. 4.b4 a6 5.a4 Af5 (es completa la maniobra de 4 jugades: g6, Ce6, Cg7 i Af5).

Es proposa l'intercanvi d'alfils, que no pot ser evitat.

6.b5 axb5 7.axb5 Axd3 8.Dxd3 Cd7 9.bxc6 bxc6 10.Axe7 Dxe7 11.Tfc1 Ce6 12.Dc2 Dd6 13.Ce2 Tec8

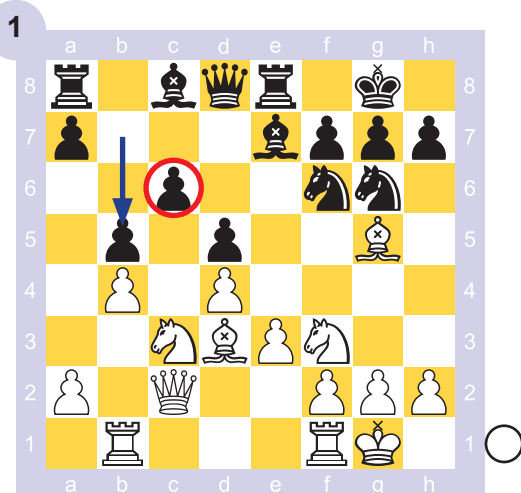
Tot i que l'estructura de peons blancs és millor, la posició de les negres és molt sòlida. Llurs cavalls estan ben col·locats i, a les blanques, els resulta difícil augmentar la pressió sobre el peó de c6; les negres poden també intentar c6-c5 en un moment propici. L'avantatge blanc és mínim.

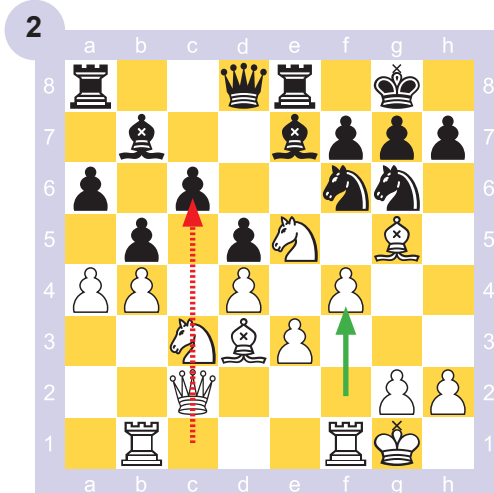
Un mètode dràstic de defensa contra l'atac minoritari és bloquejar la progressió del peó **b** blanc mitjançant b7-b5.

Aquest mètode debilita el peó negre de c6, que es converteix en un peó endarrerit en una columna semioberta. Però si les negres aconseguixen col·locar una peça menor en el punt c4 aquesta debilitat minva perquè la columna resta bloquejada.

Exemple

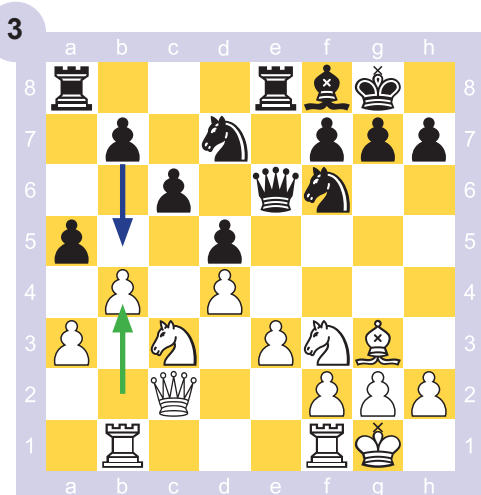

Les negres acaben de jugar b7-b5.
Ara 1.Ce5 Ab7 2.a4 a6 3.f4

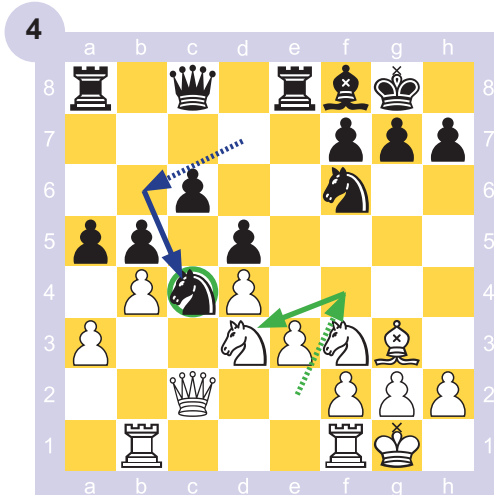

Les blanques queden amb clar avantatge posicional.

L'alfil de b7 és passiu i les blanques poden augmentar la pressió sobre c6 a través de la columna c; poden, a més, atacar en el flanc de rei.

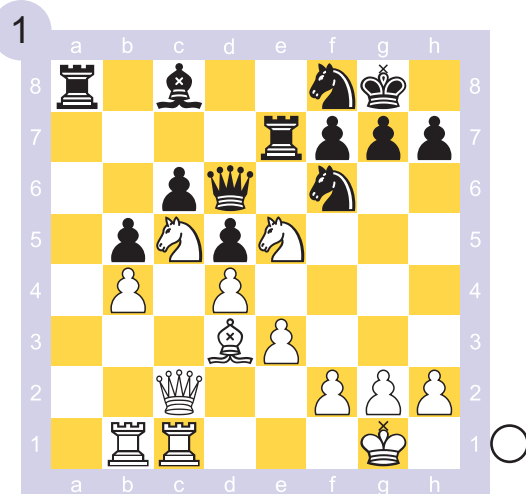
Les negres juguen 1...b5 i obtenen bona posició. L'lur cavall de d7 es dirigirà cap al punt fort c4: 2.Ce2 Cb6! 3.Cf4 Dc8 4.Cd3 Cc4 (ara no és difícil defensar el peó de c6).

El cavall de c4 bloqueja la columna c i ataca el peó de a3. Si les blanques proposen intercanvi de cavalls, quan capturin a c4 les negres reprendran amb peó, tot obtenint un peó passat protegit. Les negres tenen molt bona posició.

2

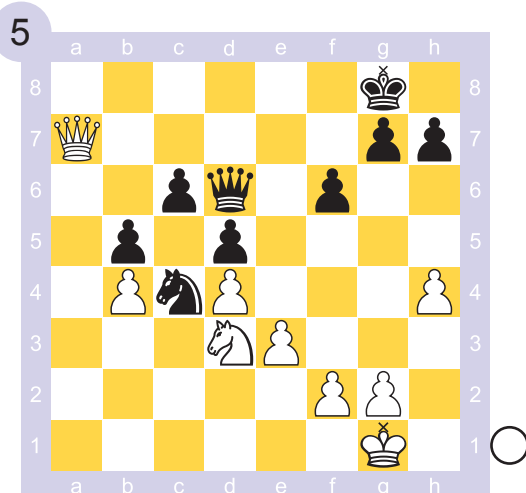
Les posicions que es mostren estan relacionades amb l'atac minoritari. Resol cada exercici segons l'enunciat al peu del diagrama. Justifica la resposta.

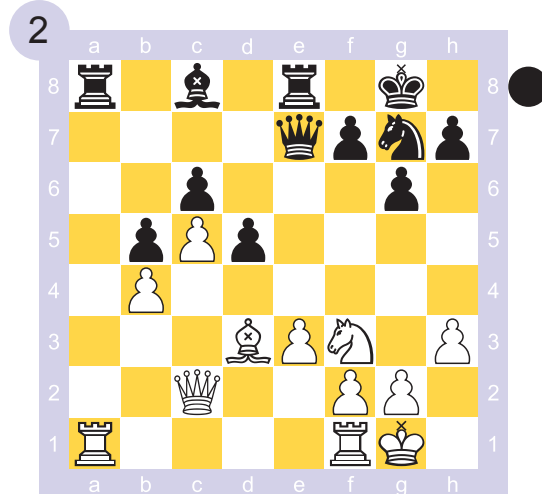
De quina manera pot reforçar-se immediatament la pressió sobre el peó de c6? Justifica-ho amb variants.

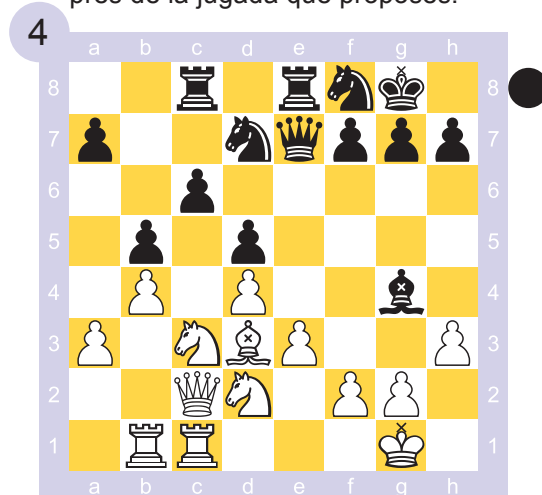
Valora la posició, tot indicant quin bàndol té avantatge.

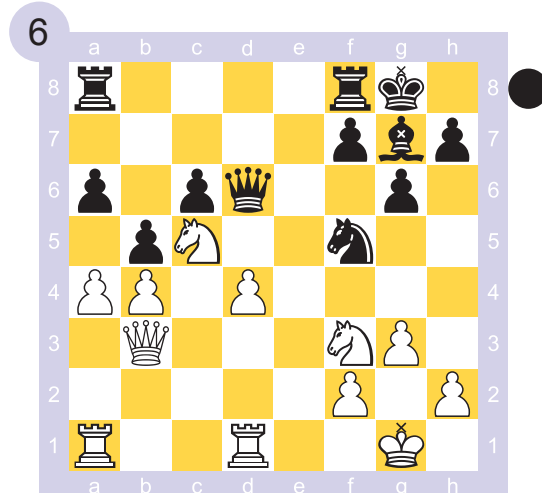
- a) Valora la posició, tot indicant quin bàndol té avantatge.
b) Si 1.Cf4, és correcte 1...Dxb4?

Quina és la millor jugada en aquesta posició? Valora la posició després de la jugada que proposes.

Tria entre 1...Ae6 i 1...Ah5 la jugada que consideris millor.

És correcte per a les negres capturar a d4 amb 1...Cxd4, o es tracta d'una celada que han d'evitar?

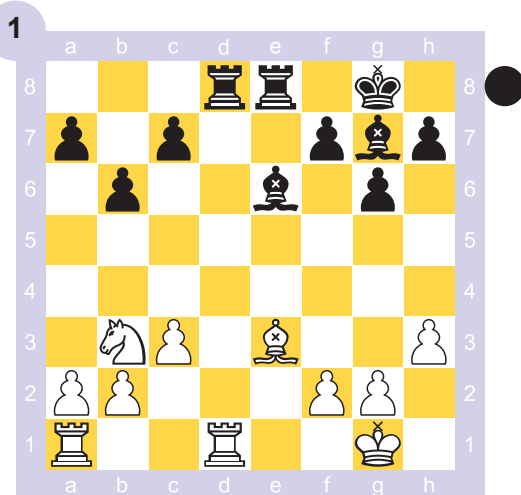

Aprofitament de la parella d'alfils en el final

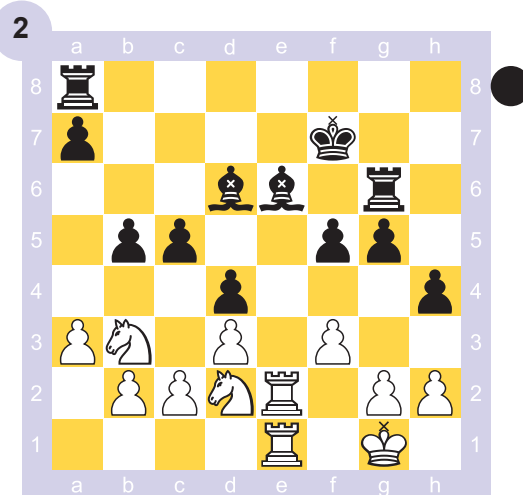
Tenir la parella d'alfils, davant dos cavalls o alfil i cavall, és generalment un avantatge, sobretot en posicions obertes amb estructures de peons no debilitades. Quan hi ha peons passats o possibilitat directa de crear-ne l'avantatge és major; en canvi, quan no hi ha aquest desequilibri en l'estructura de peons l'avantatge és menor.

Això és degut a la major agilitat de l'alfil respecte al cavall, a la possibilitat de dominar caselles dels dos colors amb ambdós alfils, i a les majors opcions de canviar un alfil per una peça menor del contrari en el moment adequat.

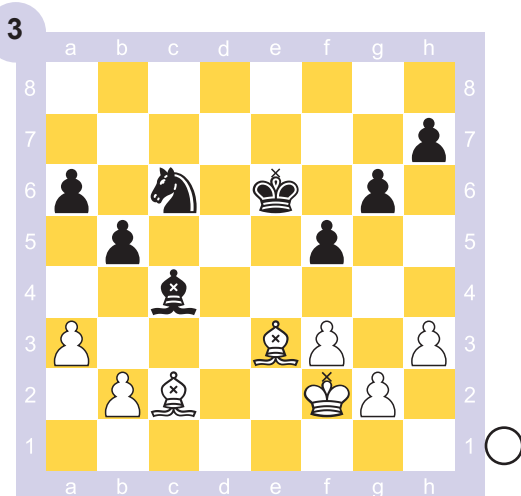
Exemples

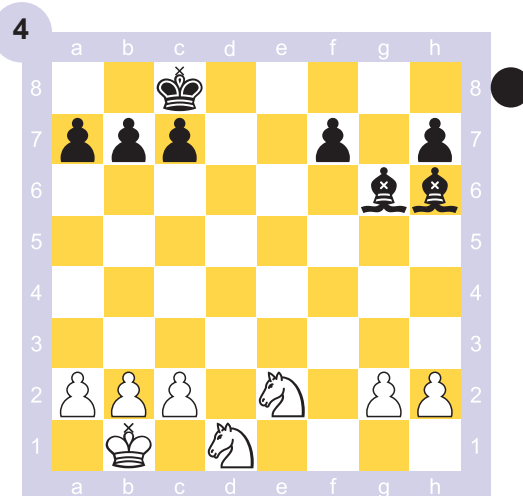
La posició dels peons és simètrica i les columnes obertes estan en disputa. L'únic avantatge de les negres és disposar de la parella d'alfils. Per tal d'exploitar-la, en aquest cas, s'aplica el "mètode restrictiu de Steinitz".

La posició dels peons és simètrica i l'única columna oberta està dominada per les blanques. Però la parella d'alfils dona avantatge a les negres. S'ha d'aplicar el "mètode restrictiu de Steinitz".

Malgrat la simetria dels peons, la parella d'alfils en posició oberta concedeix avantatge a les blanques. Per tal de buscar la victòria les blanques han de crear debilitats atacables en els peons adversaris i entrar amb llur rei.

Aquí l'estratègia de les negres és utilitzar els alfils per tal de restringir els cavalls (i el rei blanc) i per tal de debilitar els peons blancs de l'ala de rei, tot oferint així a llur rei vies de penetració en aquest flanc.

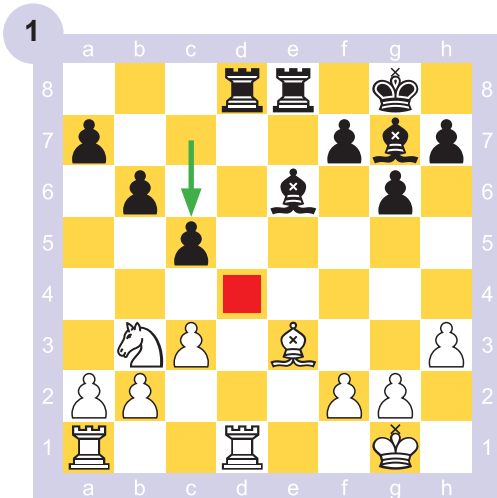

Mètode restrictiu de Steinitz

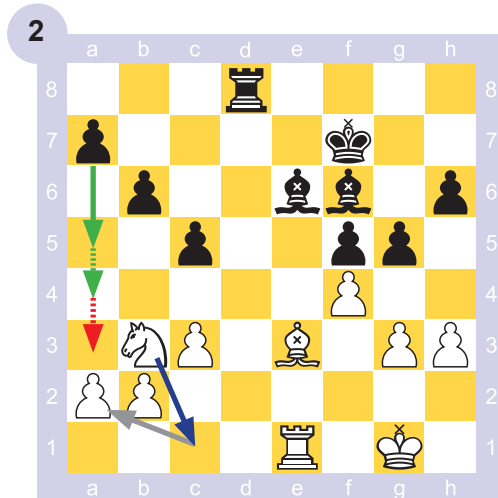
El mètode restrictiu en essència consisteix en 3 passos:

1. Treure punts de suport centrals al cavall mitjançant la progressió de peons (quan un cavall aconsegueix d'establir-se en un punt fort central esdevé una peça efectiva).
2. Forçar el cavall a retrocedir a una posició desfavorable (mitjançant peons o peces).
3. Ruptura adequada en el moment oportú, gairebé sempre per aconseguir un peó passat.

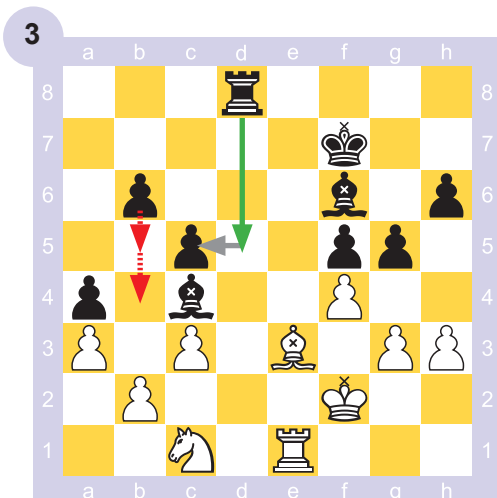
Exemple

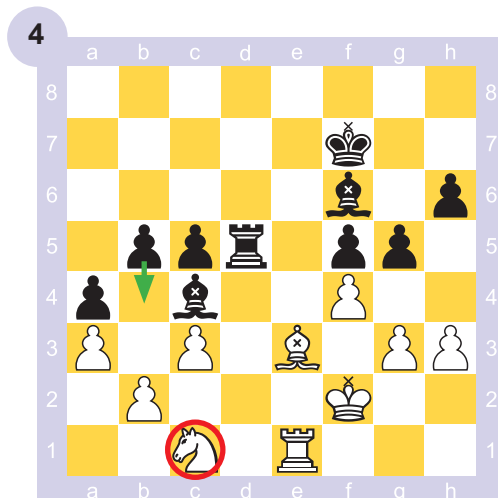
S'acaba de jugar 1...c5! tot prenent la casella d4 al cavall (i a l'alfil). 2. Ag5 f6 3. Af4 Rf7 4. f3 g5 (restringeix l'alfil) 5. Txd8 Txd8 6. Ae3 h6! (protegeix g5 per tal d'avançar el peó f i obrir la diagonal a l'alfil de g7) 7. Te1 f5 8. f4 Af6 9. g3

9...a5! (per tal d'obligar el cavall a retrocedir a c1) 10. Cc1 a4 (amença 11...a3!) 11. a3 Ac4 (millora la posició d'aquest alfil que va restringint encara més el cavall) 12. Rf2

12...Td5! (defensa c5, per tal de poder trencar amb b5-b4) 13. Rf3 b5 14. Rf2

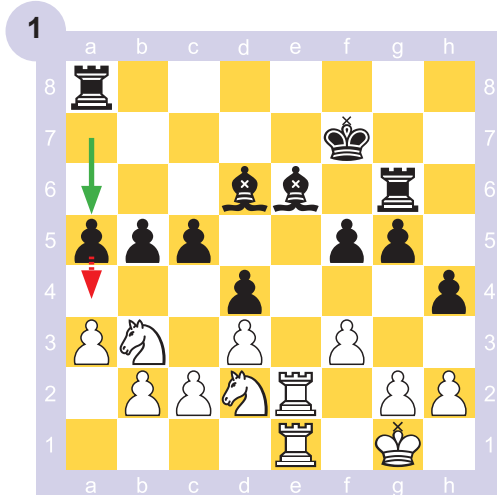

14...b4! (la ruptura decisiva: les negres aconsegueixen de passar un peó que, recolzat pels seus dos alfils, no pot ser deturat) 15. cxb4 cxb4 16. axb4 Axb2 17. fxg5 Ac3 18. Th1 hxg5 19. Axxg5 a3 i el peó passat decidirà la partida.

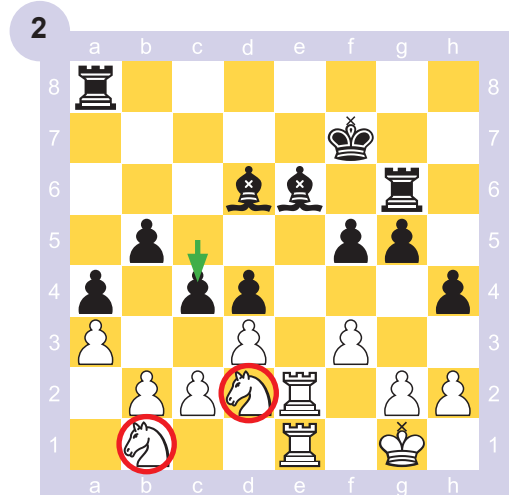

Quan els dos alfils s'enfronten a dos cavalls el mètode restrictiu de Steinitz conserva la seva validesa.

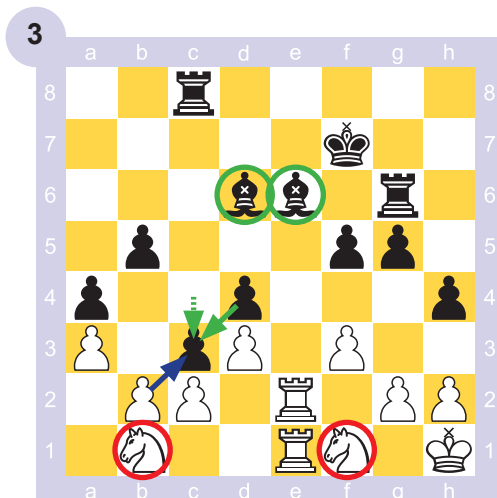
Exemple

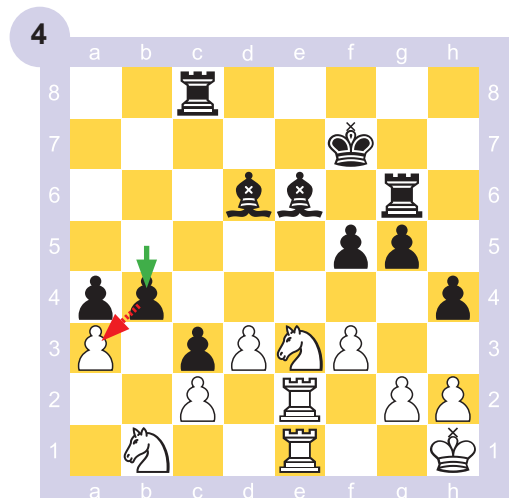
Ja abans les negres han pres la casella central e4 al cavall amb f7-f5. Ara acaben d'avançar a7-a5 per seguir a5-a4 i forçar el cavall a retrocedir.
1.Cb1 a4 2.Cbd2 c4

Les negres trenquen a c4, tot guanyant més espai. Ara prepararan condicions per tal de crear un peó passat en l'ala de dama. 3.Cf1 Tc8 4.Rh1 c3!

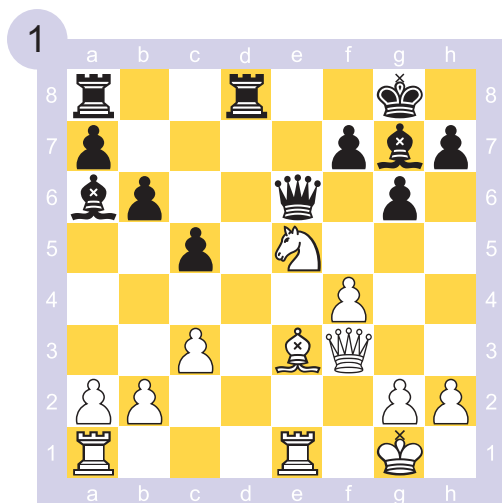
La manera més senzilla de passar un peó. Després del canvi de peons la ruptura b5-b4 crearà un peó passat en la columna a. 5.bxc3 dxc3 6.Ce3 b4!

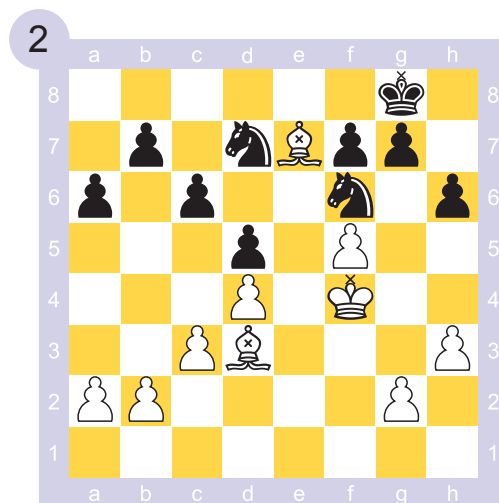
La ruptura decisiva; continua 7.Cc4 (7.axb4 Axb4 i la progressió del peó a decideix la partida) Axc4 8.dxc4 Txc4 9.Te3 bxa3 10.Cxc3 Ab4 i les blanques estan totalment perdudes.

3

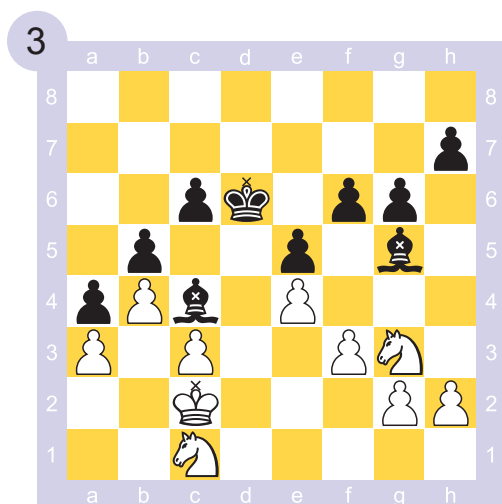
Tria entre les variants proposades la millor manera de progressar en l'aprofitament de l'avantatge de la parella d'alfils, segons el mètode restrictiu de Steinitz. Justifica la resposta.

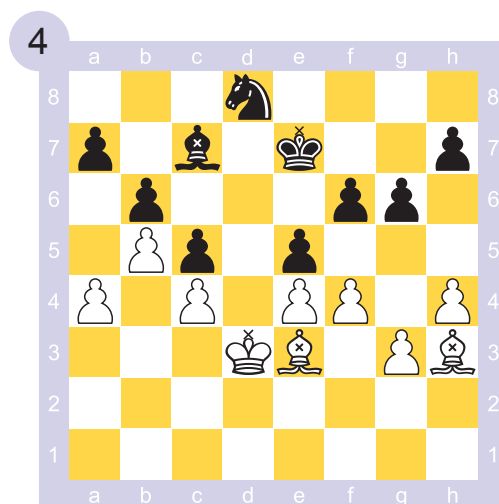
● Axe5 f6 c4

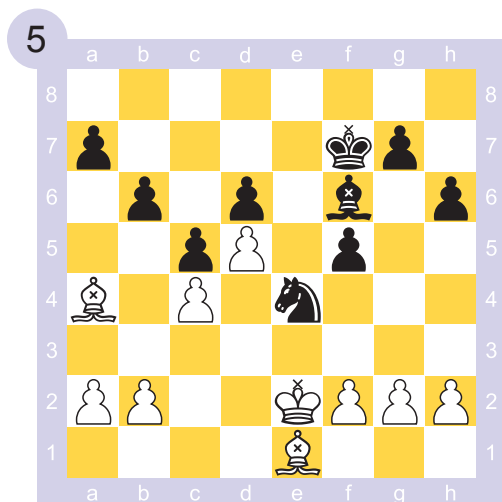
○ Axf6 c4 g4

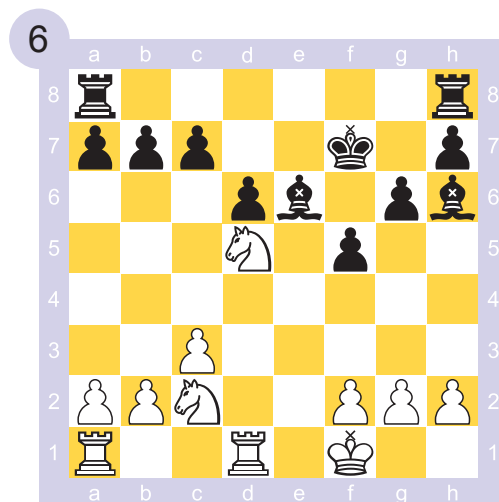
● h5 Axc1 f5

○ fxe5 f5 Re2

○ b3 Ad7 f3

● Axd5 Tac8 c6

Altres idees importants per tal d'anar progressant en l'explotació de l'avantatge dels dos alfils són: crear peons dèbils a l'oponent, crear caselles dèbils en l'estructura adversària per tal de penetrar-hi amb el rei, limitar la mobilitat de les peces menors adversàries, el zugzwang, guanyar espai amb progressió de peons, etc.

1

	a	b	c	d	e	f	g	h
8		P						
7							P	P
6	P		N		K		P	
5		P				P		
4			R				P	
3	P				B	P		P
2		P	R			K		
1								
	a	b	c	d	e	f	g	h

A chessboard diagram with columns labeled a-h and rows labeled 1-8. A green arrow points from a black king on f4 to a red king on h7. The squares f4 and h7 are highlighted with green and red circles respectively. Other pieces on the board include: white pawns on a3, b2, c1, d4, e3, f3, g3, h3; black pawns on a6, b5, c7, d7, e7, f7, g7, h7; a white knight on c6; a black knight on d6; a white rook on d4; a black rook on d1; a white bishop on f1; a black bishop on f8; a white king on f4; and a black king on h7.

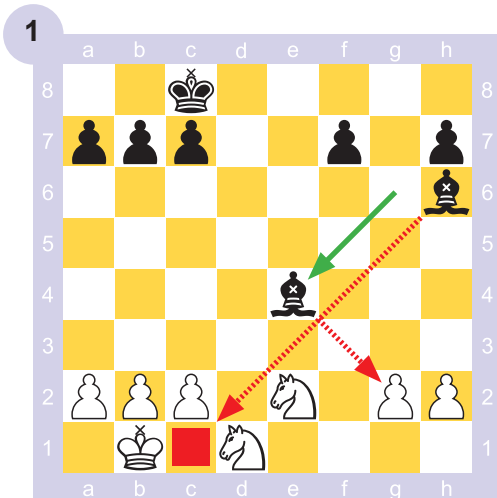
117

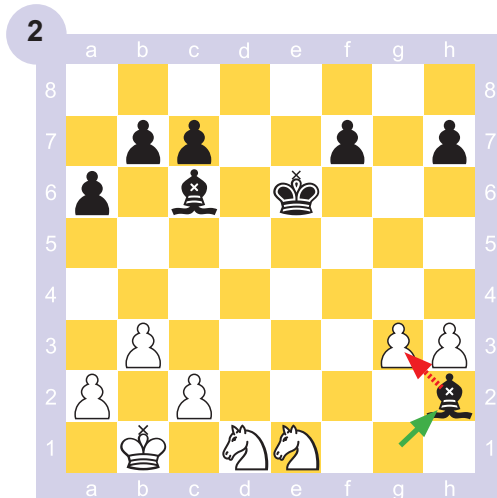
Generalitzant de la manera més àmplia possible, les idees clau en aquests finals amb dos alfils i sense desequilibri en l'estructura de peons són:

1. Limitar la mobilitat de l'oponent.
2. Immobilitzar el cavall (o els cavalls).
3. Canviar un dels alfils en el moment propici per una de les peces de l'adversari, per tal de passar a un final avantatjós amb una peça menor en cada bàndol.

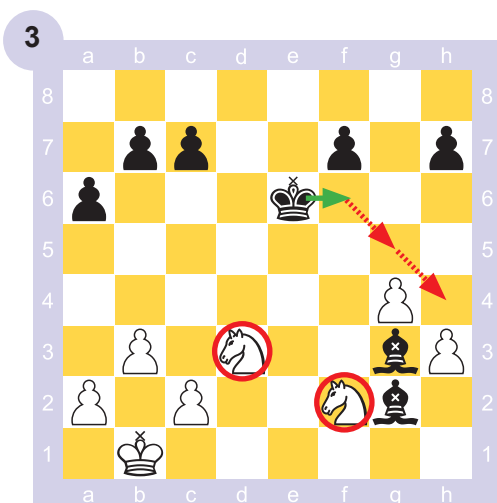
Exemple

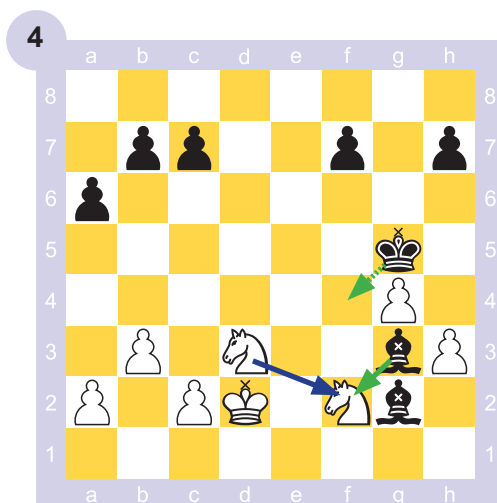
L'alfil ataca el peó de g2, per tal de forçar progressions que provoquin caselles dèbils. Observa, a més, que els alfils no permeten que de moment el rei blanc s'activi. 1.g3 Af3 2.Cdc3 Ae3 3.b3 Rd7 4.Cc1 a6 5.Cd3 Re6 6.Ce1 Ac6 7.Cd1 Ag1 8.h3 Ah2

Es força la progressió del peó g, després de la qual cosa les caselles f4 i h4 esdevenen dèbils i permeten la penetració del rei negre. 9.g4 Ag3 10.Cd3 Ag2 11.C1f2

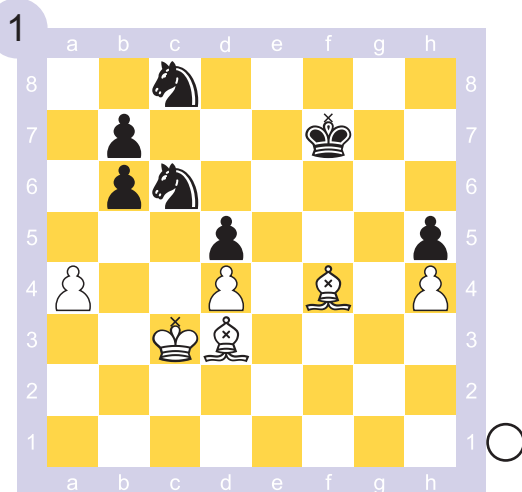
Els cavalls han quedat immobilitzats per la defensa del peó h3. El camí està preparat per a la penetració del rei negre a través de f6-g5-h4. 11...Rf6 12.Rc1 Rg5 13.Rd2

13...Axf2! (canvi decisiu en el moment oportú; encara que 13...Rh4 és també bona, el canvi és més senzill i clar) 14.Cxf2 Rf4! (penetració decisiva cap a g3) 15.Re2 Rg3 16.Re3 Axh3 17.Cxh3 Rxh3 18.Rf4 f6 19.c4 c5 20.Rf3 h6 21.Rf4 Rg2 amb final guanyador.

4

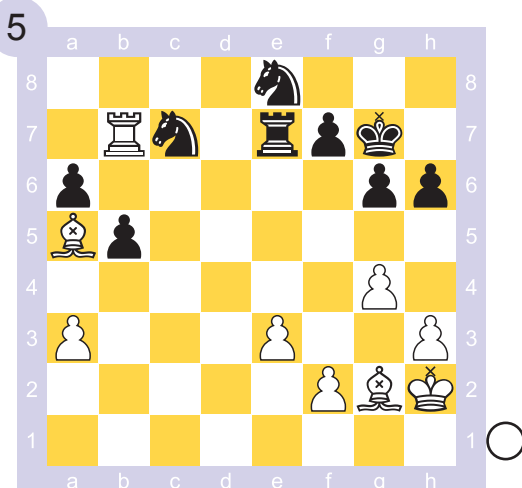
Soluciona segons l'enunciat de cada exercici. Justifica la resposta.

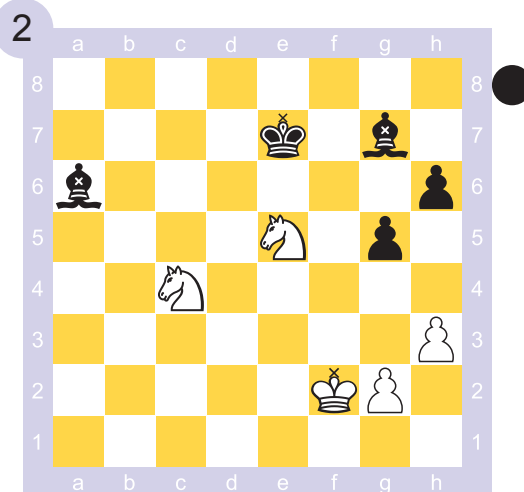
Troba la seqüència de 3 jugades per tal de guanyar el peó de d5 o el peó de h5, mitjançant zugzwang.

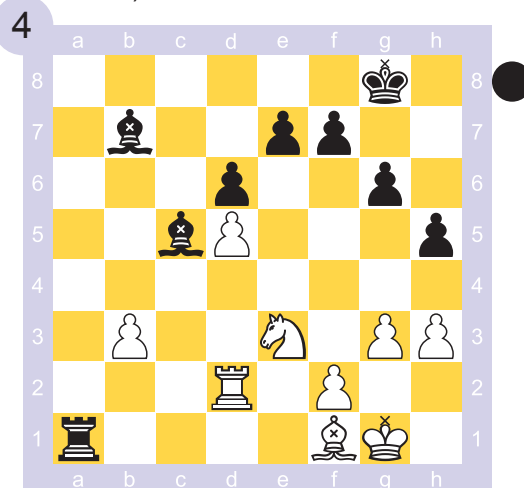
Condueix 1.Axd6 a un final guanyador per a les blanques? Justifica-ho amb variants.

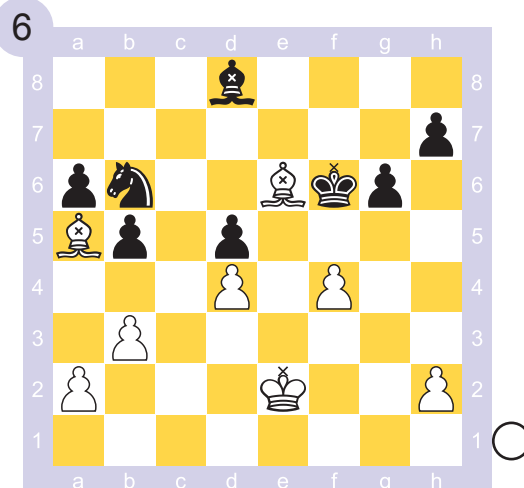
Les blanques tenen una jugada que guanya ràpidament, troba-la i justifica-ho amb variants.

Troba la jugada guanyadora (observa la immobilitat dels cavalls blancs).

Guanyem si ens despremем de la parella d'alfils mitjançant el canvi 1...Axe3? Justifica-ho amb variants.

Tria la millor entre les 3 jugades proposades.

Axb6

Ah3

Axd5

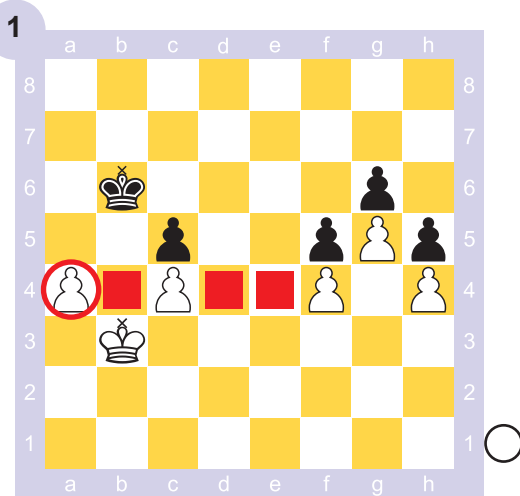

Principi estratègic de dues debilitats

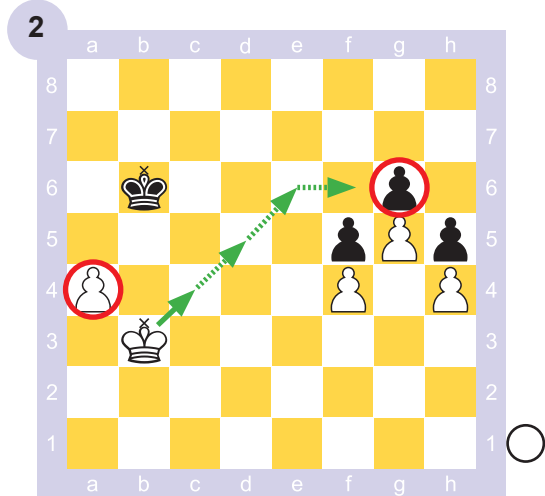
Hi ha situacions avantatjoses en què la posició adversària té una sola debilitat i concentrar l'atac sobre aquest únic punt no aconsegueix forçar la victòria, quan l'oponent també concentra les seves forces defensives en aquest punt.

En aquests casos, cal crear una segona debilitat en el camp adversari, de manera que, tot alternant amenaces sobre un i altre punt, s'aconsegueix finalment trencar la resistència. Es allò que se sol anomenar "obrir un segon front".

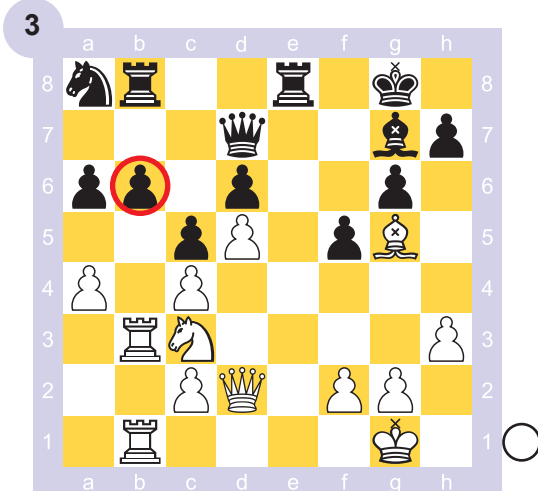
Exemples

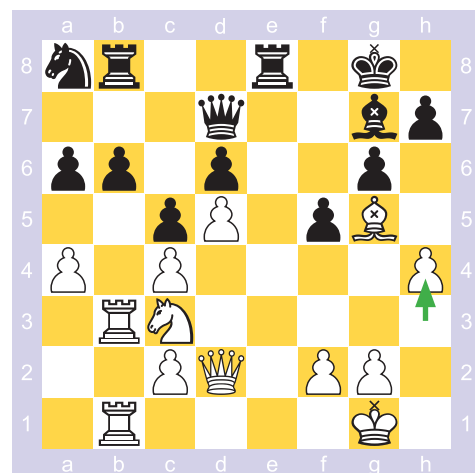
Les negres no perden, malgrat el peó passat de desavantatge. Les negres eviten la seva progressió tot movent el rei entre a5 i b6.
Les blanques no poden de cap manera penetrar amb llur rei.

La mateixa posició del primer diagrama, tret del fet que no hi ha peons en la columna c. Ara sí que es guanya, perquè hi ha dos "defectes" en la posició negra: un, el peó passat de desavantatge, l'altre, la vulnerabilitat dels peons del flanc de rei.

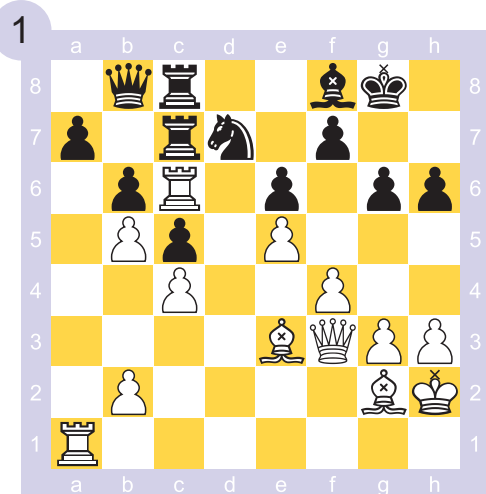
Les negres tenen un peó dèbil a b6, en columna semioberta. Però no hi ha cap manera satisfactòria de reforçar la pressió sobre seu.
Si 1.a5 Dc7!, tot defensant alhora el peó i la torre, s'amença 2...bxa5.

1.h4! El correcte és obrir "un segon front" en l'ala de rei. S'amença h4-h5-hxg6, tot creant una segona debilitat a g6.
Si les negres juguen 1...h5, es crea la debilitat a g6.

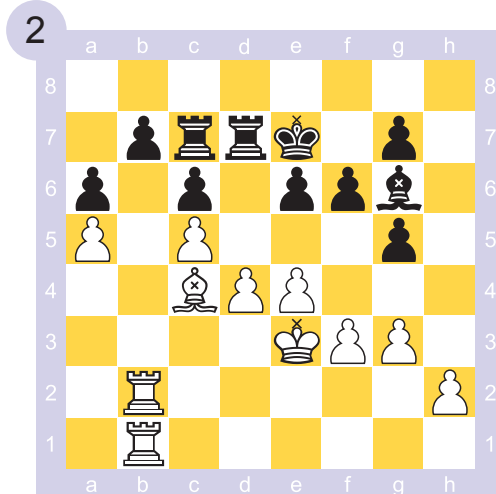
5

Tria quin pla d'acció és més efectiu entre els proposats.

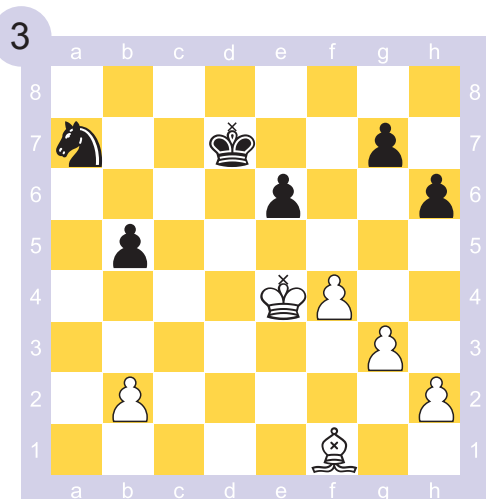
Les blanques tenen un clar avantatge posicional.

- A. 1.Af2 per tal de continuar doblant peces en la columna **a** mitjançant Ta6 i Da3, tot augmentant la pressió sobre a7.
- B. 1.Txc7 i després de 1...Txc7 simplificar les dames amb Da8, per passar a un final avantatjat amb parella d'alfils contra alfil i cavall.
- C. Atacar en el flanc de rei començant amb 1.h4 tot mirant de debilitar l'enroc negre amb h4-h5. Si les negres responen 1...h5 trencar amb 2.g4.

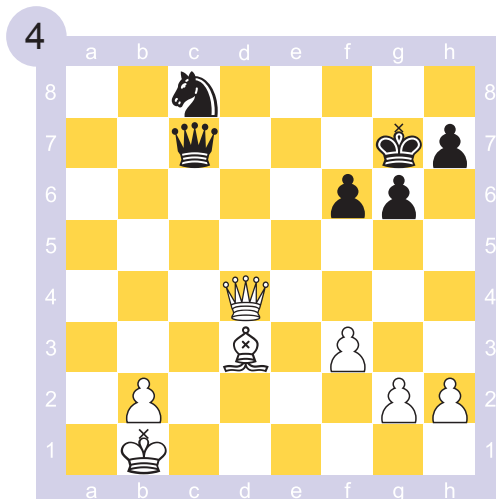
Les negres tenen un peó dèbil a b7, que està sent pressionat en la columna semioberta **b**.

- A. 1.Tb6 per tal de sacrificar eventualment l'alfil blanc per dos peons amb Axa6.
- B. 1.h4 per tal d'obrir línies per a les torres en el flanc de rei.
- C. Doblar torres en la columna **d** per tal de trencar en un moment oportú amb d4-d5.

Les blanques tenen avantatge perquè llur alfil és superior al cavall i el rei blanc està més actiu. Les negres tenen un peó dèbil a b5 i l'han de vigilar permanentment.

- A. 1.Rd4 per tal d'anar directament a capturar el peó de b5 amb Rc5.
- B. 1. Re5 per tal d'activar més el rei i vulnerar el peó de e6.
- C. 1.f5 per tal d'obrir vies de penetració al rei cap al flanc de rei.

Les blanques tenen avantatge material d'un peó (passat en la columna **b**) i llurs peces estan més actives.

- A. 1.g4 (amença g5), per tal d'intentar debilitar el flanc de rei negre amb un posterior h4-h5.
- B. 1.b4 tot buscant la victòria amb la progressió directa i sense cap més preparació del peó passat **b**.
- C. Preparar un atac al rei negre en la diagonal a2-g8, mitjançant 1.Ac4 tot mirant de muntar una bateria d'alfil + dama en aquesta diagonal.

Sacrificis posicionals

Introducció

Sacrifici de peó per:

Debilitar l'estructura de peons adversària

Controlar un complex de caselles d'un color

Obtenir una base d'operacions o una casella important

Controlar una o diverses línies importants

Obtenir un peó passat

Descol·locar o descoordinar peces adversàries, obtenir parella d'alfils en posició oberta

Aconseguir la compensació de diversos factors simultàniament

Sacrifici de qualitat

Sacrifici de peça menor

Sacrifici de peça maior

Introducció

En el sacrifici posicional la compensació no s'obté en les següents jugades (un atac de mat o un guany de material) ni tampoc les continuacions solen ser forçades. Sovint implica l'obtenció d'alguna mena d'iniciativa.

Alguns dels objectius dels sacrificis posicionals consisteixen a debilitar l'estructura de peons adversària, a obtenir control d'un complex de caselles d'un color, a obtenir control d'una línia important, etc.

Exemples

Les blanques ja han lliurat dues peces, i ara sacrifiquen la dama, per fer mat. L'objectiu del sacrifici és un escac i mat immediat.

1.Dd8+! Rxd8 2.Aa5+ Re8 3.Td8++

Les blanques sacrifiquen la dama momentàniament, per tal de recuperar-la tot seguit i guanyar un peó en la seqüència, tot arribant a un final victoriós.

1.Dxf6+! Rxf6 2.Cxe4+ seguit de 3.Cxc5

1.c6! bxc6 Amb aquest sacrifici d'un peó es debilita l'estructura de peons negra (els peons doblats i aïllats en la columna c i el peó aïllat a a7 són dèbils). 2.Ca4! aclareix la columna semioberta c per tal de pressionar el peó de c6, i evita que les negres puguin jugar c6-c5.

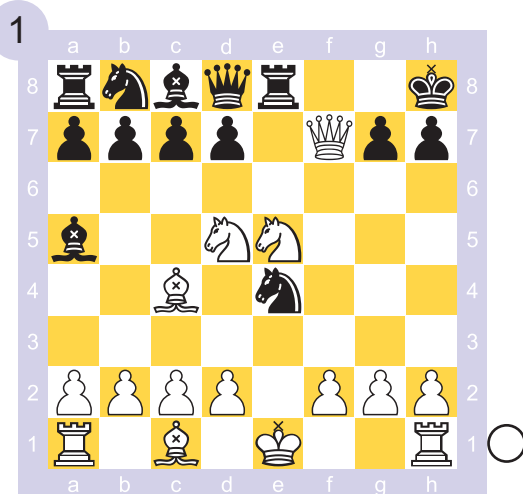

1...Txe3! 2.fxe3 Cc5 Les negres han sacrificat la qualitat per tal d'eliminar l'alfil de caselles negres, tot debilitant així les caselles negres i l'estructura de peons blanca. El cavall negre a c5 és inexpugnable i el peó de e3 és molt dèbil i podrà ser atacat amb la dama a e7, la torre a e8 i l'alfil a h6.

1

És la jugada indicada un sacrifici posicional?

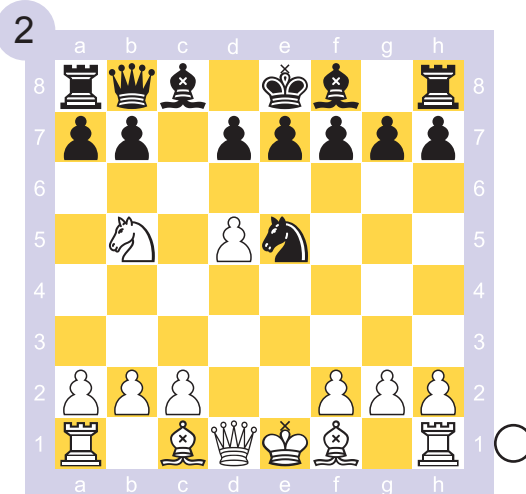
En cas afirmatiu, explica quina mena de compensació s'obté. I, en cas negatiu, indica la seqüència tàctica per guanyar la partida.

1.Dg8+

Sí

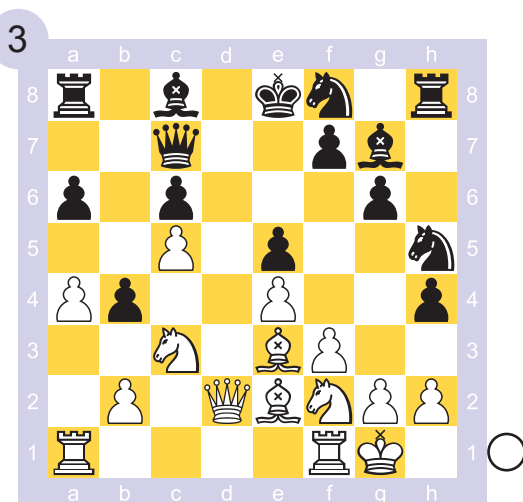
No

1.d6

Sí

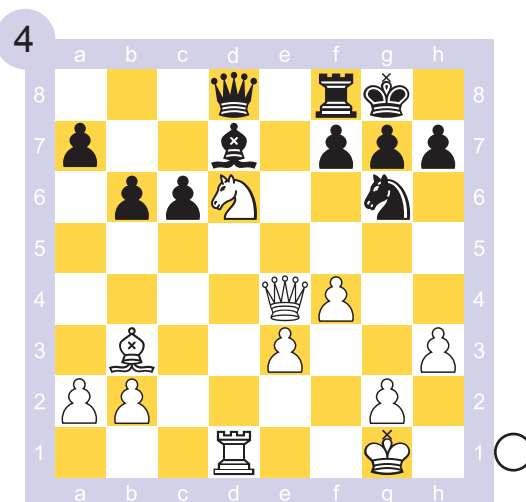
No

1.Cd5

Sí

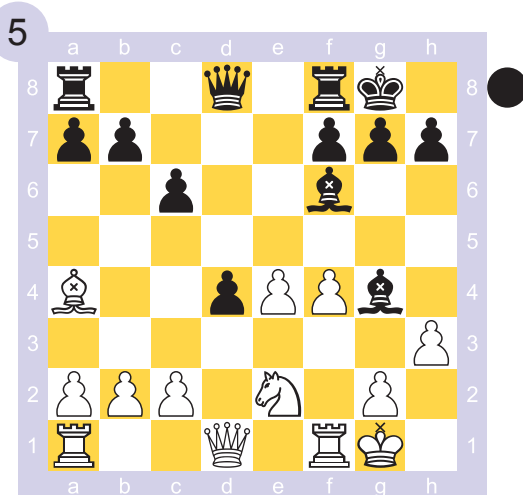
No

1.Cxf7

Sí

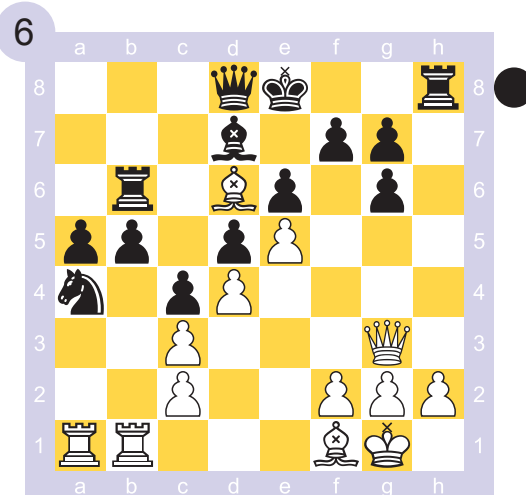
No

1...d3

Sí

No

1...Txd6

Sí

No

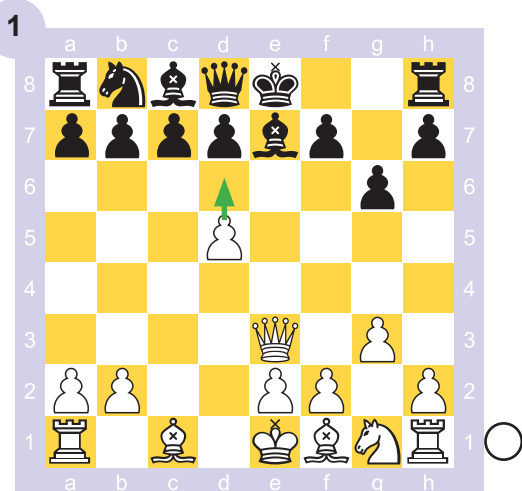
Sacrifici de peó:

Per deteriorar l'estructura de peons adversària

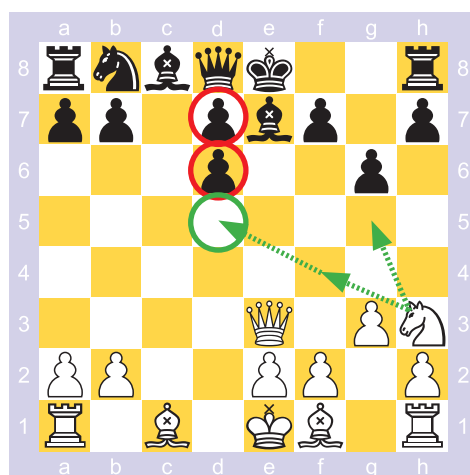
És freqüent el sacrifici posicional d'un peó per causar un deteriorament en l'estructura de peons de l'adversari (peons doblats, aïllats, etc.).

De vegades, aquest debilitament de l'estructura de peons de l'adversari aporta altres avantatges per al bàndol que sacrifica (obertura d'una línia important, obtenció d'un punt fort, entorpiment del desenvolupament de l'adversari, etc.).

Exemples

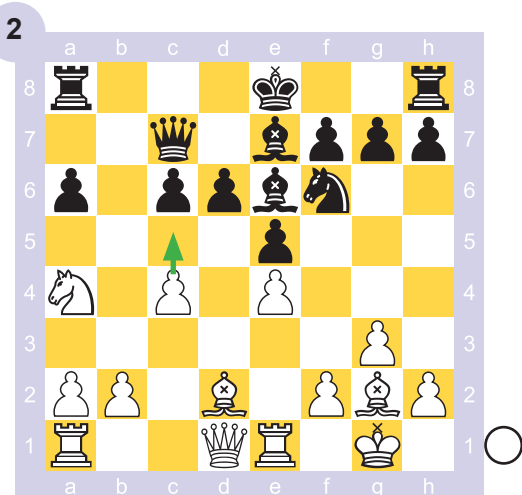
Amb 1.d6! s'obliga 1...cxd6 amb la qual cosa resten peons doblats i aïllats a d6 i d7. Així s'entorpeix la sortida de l'alfil de dama a través de c8-h3. D'altra banda, queda buida la casella d5 per tal de ser utilitzada com a base d'operacions per una peça blanca. 2.Ch3!

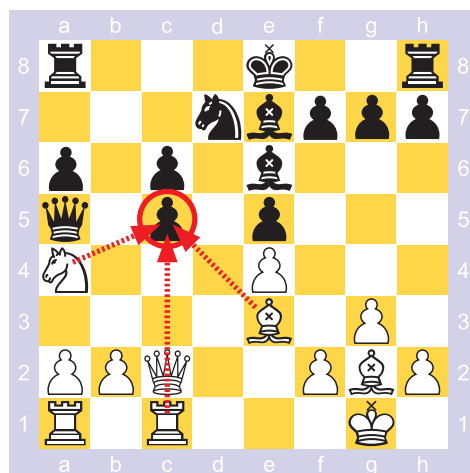
El cavall pot anar a d5 o a g5 segons convingui.

2...0-0 3.Dh6 Cc6 4.Cg5! Axc5 (única)

5.Axc5 f6 6.Ad2
Les blanques tenen un clar avantatge, a causa de les serioses debilitats de la formació de peons negres i la possessió de la parella d'alfils en posició oberta.

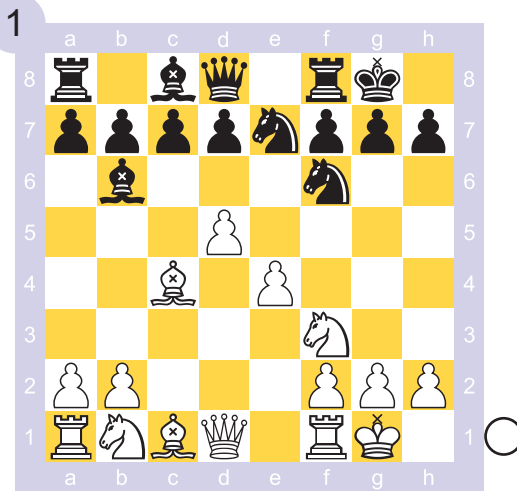
1.c5! sacrifici típic en aquesta estructura de peons. 1...dxc5 (si 1...d5 2.exd5 cxd5 3.Cb6 Ta7 4.Da4+ amb avantatge de les blanques) 2.Ae3 Cd7 3.Dc2 (el peó de c5 pot ser fàcilment pressionat a través de la columna semioberta c) Da5 4.Tec1

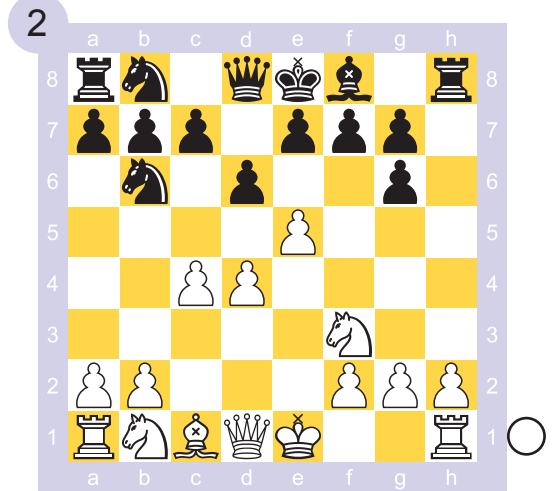
Tard o d'hora el peó de c5 serà capturat i la posició resultant serà favorable a les blanques a causa de la debilitat dels peons negres de l'ala de dama. 4...Td8 5.a3 (no 5.Cxc5? perquè 5...Cxc5 6.Axc5 Axc5 7.Dxc5 Td1+! tot guanyant) 0-0 6.Cxc5 Cxc5 7.b4!+-

2

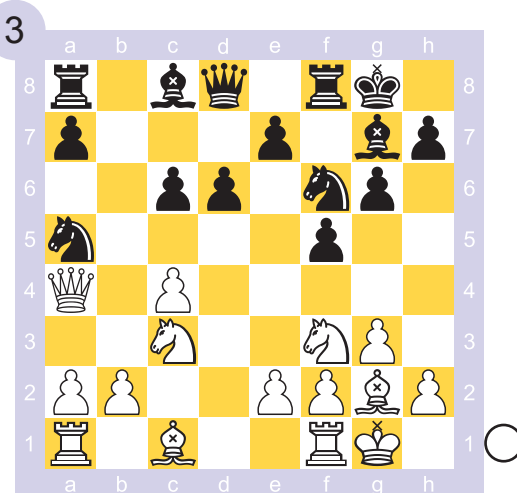
Quin és l'objectiu del sacrifici posicional de peó que es proposa al peu de cada tauler? Indica, després de l'acceptació del peó, quina jugada ha de fer el bàndol que ha sacrificat.

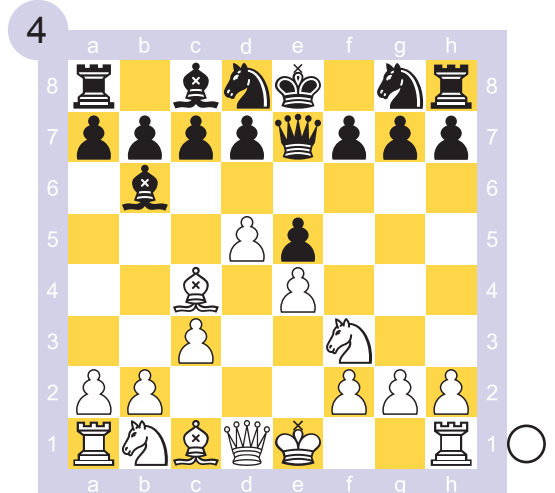
1. d6

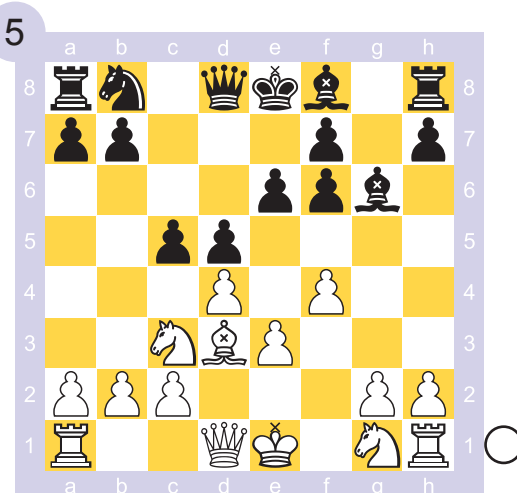
1. e6

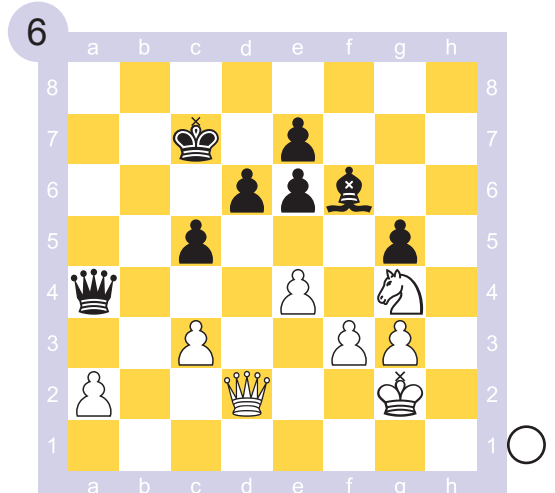
1. c5

1. d6

1. f5

1. e5

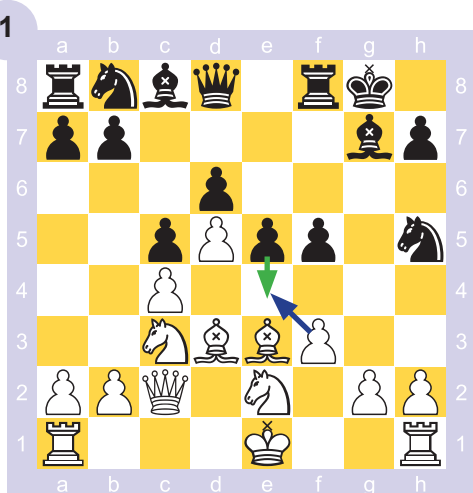
Sacrifici de peó:

Per controlar un complex de caselles d'un color

De vegades un sacrifici posicional de peó es fa per controlar un grup de caselles d'un color; això darrer és allò que se'n diu un "complex de caselles d'un color".

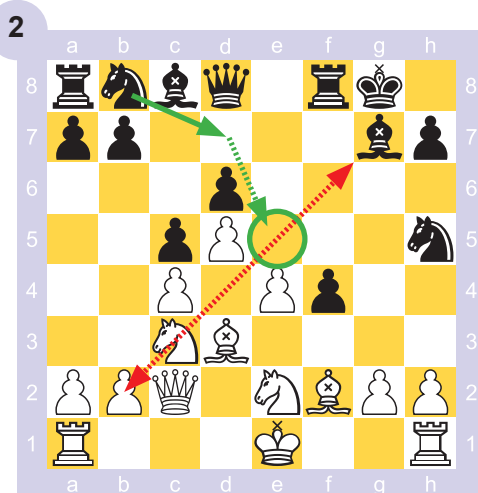
En el diagrama 4 de la lliçó 1 d'aquesta Unitat, el lliurament de qualitat que fan les negres els permet de controlar un complex de caselles negres.

Exemple

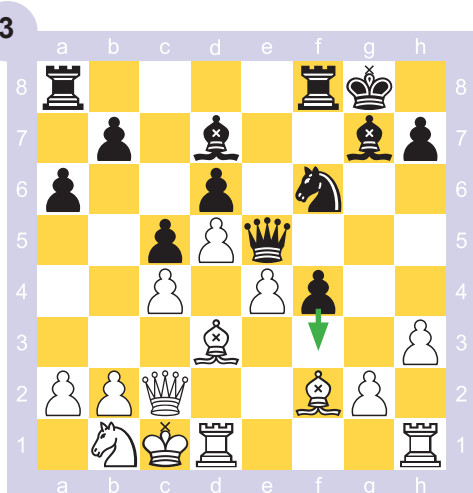
1...e4! 2.fxe4 f4! 3.Af2

Un sacrifici posicional de peó amb l'objectiu de fer-se amb el control d'un complex de caselles negres.

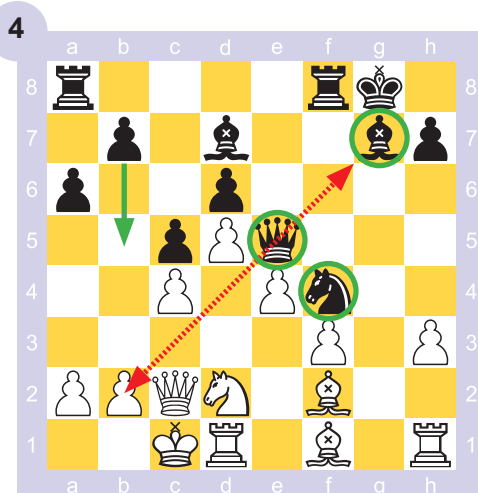

3...Cd7 (les negres tenen oberta la gran diagonal per a l'alfil de g7 i la casella e5 com a punt fort per col·locar-hi llur cavall).

4. Cg1 Dg5 (amença el peó de g2)
5.Af1 Ce5 6.Cf3 De7 7.Cxe5 Dxe5 8.0-0 Cf6 9.h3 Ad7 10.Ad3 a6 11.Cb1

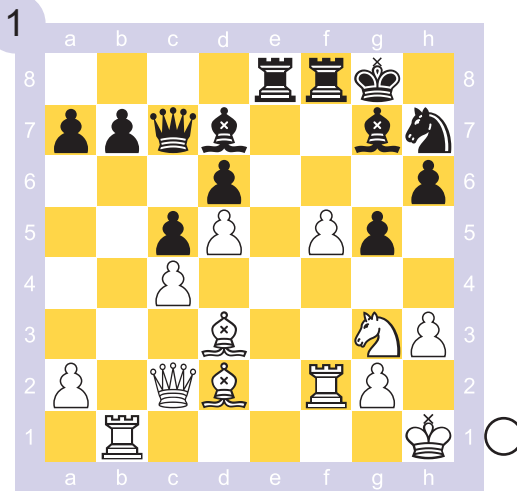
Les blanques volen maniobrar Cb1-d2-f3 per tal de desallotjar la dama negra. Amb 11...f3!! es lliura un segon peó per evitar que el cavall blanc es col·loqui a f3 i alliberar així la casella f4 per al cavall negre.
12.gxf3 Ch5! 13.Cd2 Cf4 14.Af1

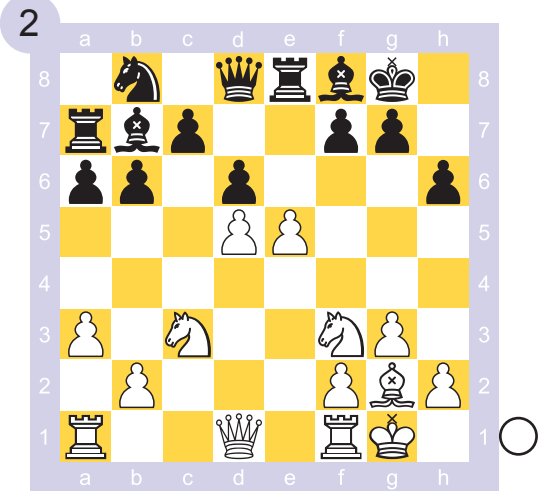
Les negres dominen la gran diagonal negra i llur cavall fa un bloqueig a f4 i no pot ser desallotjat.
Amb 14...b5! les negres inicien un atac en el flanc de dama que compensa els dos peons de menys. Les blanques han de defensar-se passivament.

3

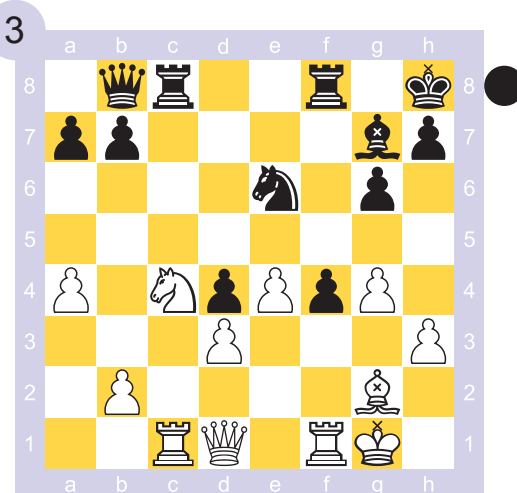
Indica la jugada per realitzar un sacrifici posicional amb la finalitat d'obtenir el benefici esmentat al peu de cada tauler. Indica la jugada de resposta de l'adversari i la segona jugada de qui fa el sacrifici. Valora la posició resultant.

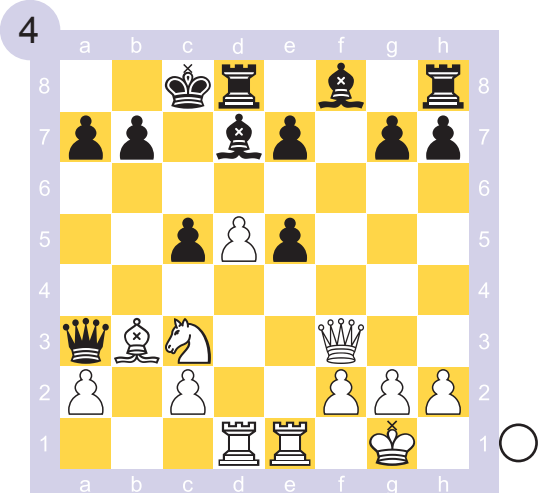
Control d'un complex de caselles d'un color

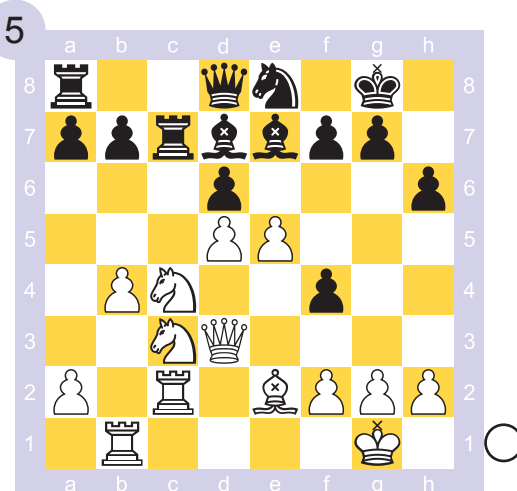
Debilitar un complex de caselles blanques de les negres

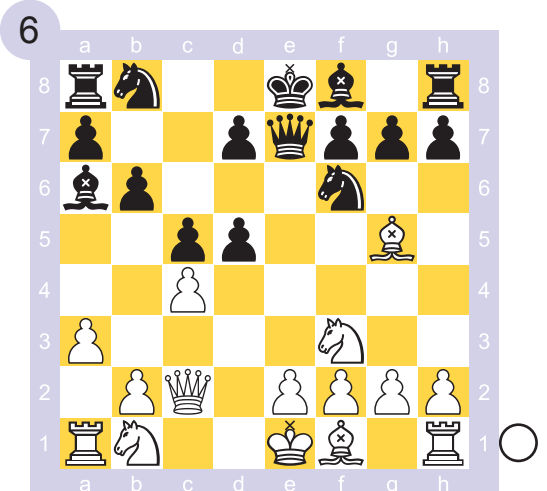
Control d'un complex de caselles d'un color

Control d'un complex de caselles d'un color

Control d'un complex de caselles d'un color

Obtenir el control d'importantes caselles blanques i un avantatge en desenvolupament a partir d'un segon sacrifici de peó.

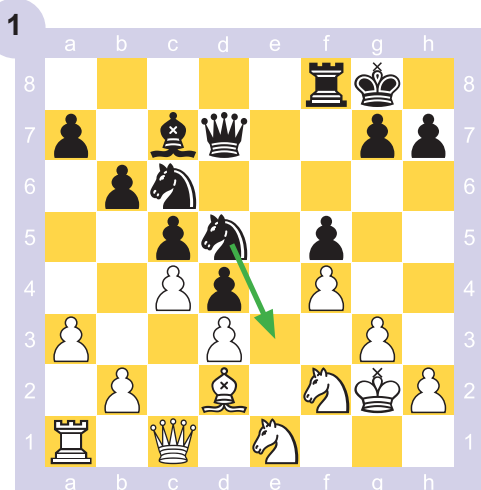

Sacrifici de peó:

Per obtenir una base d'operacions o una casella important

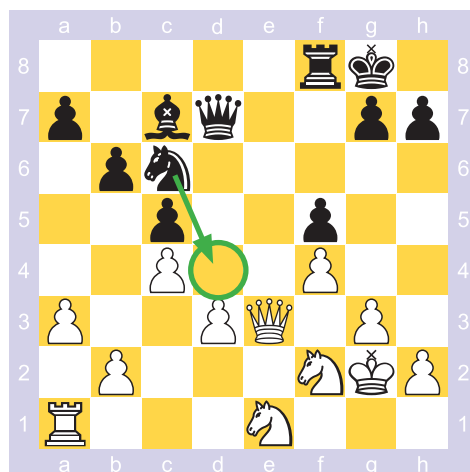
Sacrificar un peó per tal d'obtenir una base d'operacions per a les peces pròpies, o per tal d'aconseguir el control d'una casella d'importància estratègica, és un procediment freqüent en la pràctica dels escacs.

Exemples

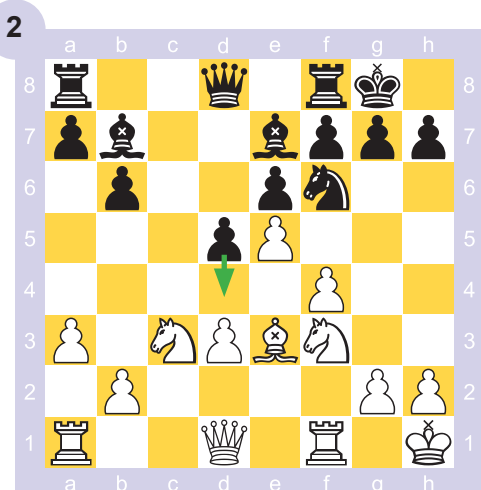

1...Ce3+ 2.Axe3 dxe3 3.Dxe3

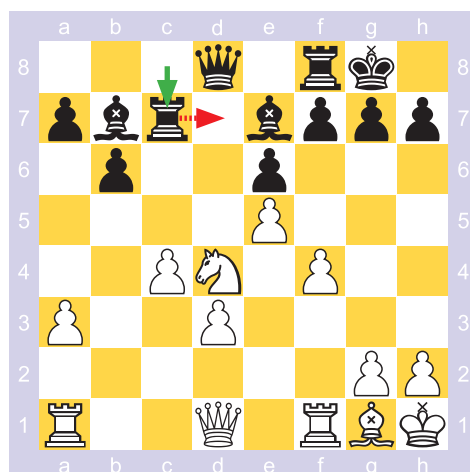
Les negres han sacrificat un peó per tal d'aclarir la casella d4, que ha esdevingut una base d'operacions excel·lent per al cavall negre.

3...Cd4 El cavall ocupa una posició dominant centralitzada. A més, s'obre la diagonal h1-a8 sobre l'enroc blanc i les negres estan també preparades per tal d'ocupar la columna oberta e amb Te8. El gran avantatge posicional de les negres porta a una iniciativa decisiva.

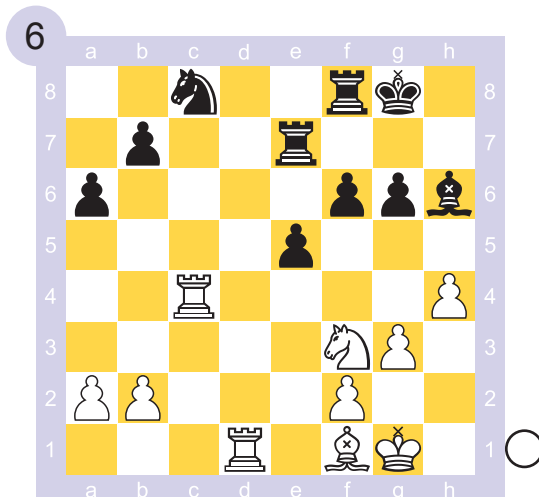
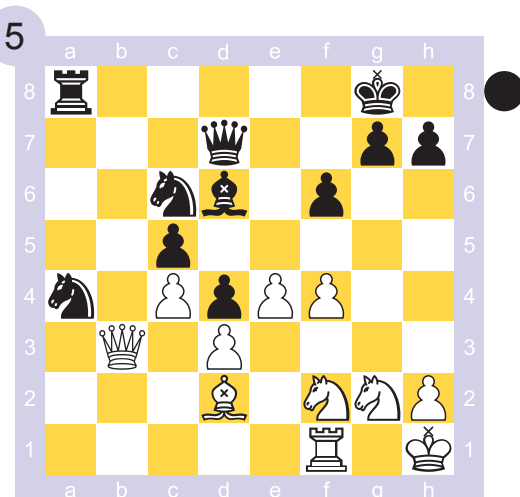
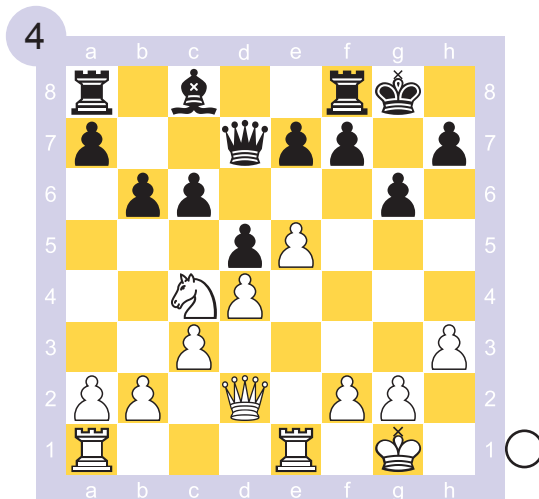
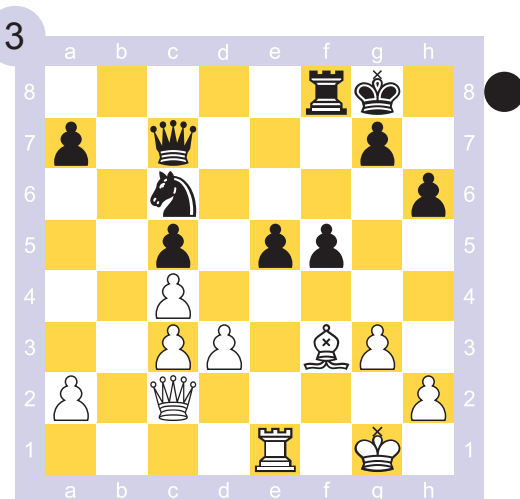
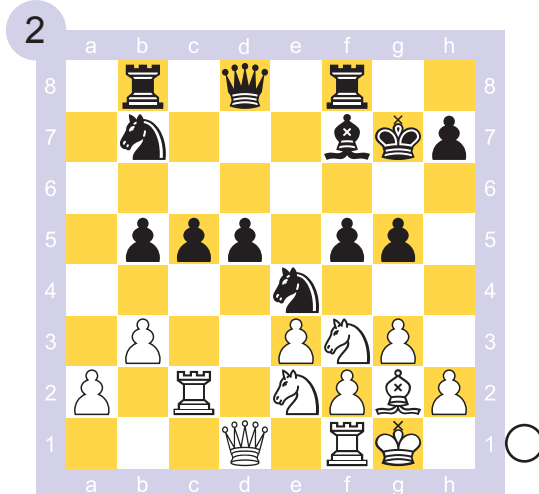
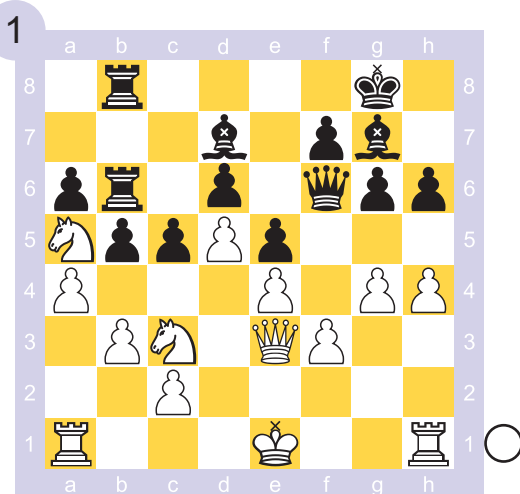
1...d4! El sacrifici del peó allibera la casella d5 per al seu cavall i obre la gran diagonal per al seu alfil de b7. 2.Cxd4 (2.exf6 Axf6! tot recuperant la peça gràcies a la doble amenaça a d4) Cd5 3.Ag1 (3.Cxd5 Dxd5 amb bona compensació gràcies a la forta parella d'alfils i al peó endarrerit a d3) Cxc3 4.bxc3 Tc8 5.c4 Tc7!

Les negres tenen compensació gràcies al peó. Tenen dos alfils actius i el peó de d3 és dèbil. S'amenaça Td7. (Si 6.Cb5 Td7 7.d4 segueix 7...a6 8.Cc3 Dc7! i ara el peó de c4 és dèbil)

4

Indica quin sacrifici posicional de peó és possible, amb l'objectiu principal d'obtenir una base de operacions per al seu cavall. Assenyala com continuaria la partida si es capturés el peó, i valora la posició que en resultaria.

Sacrifici de peó:

Per obtenir el control d'una o diverses línies importants

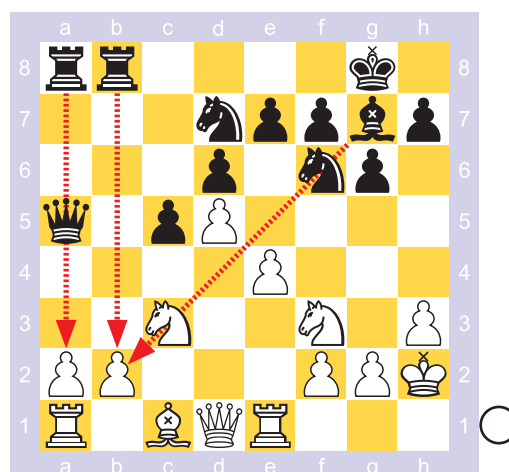
De vegades l'objectiu d'un sacrifici posicional de peó és sobretot obrir determinades línies (columnes, files o diagonals) per aprofitar-ne el control.

Exemples

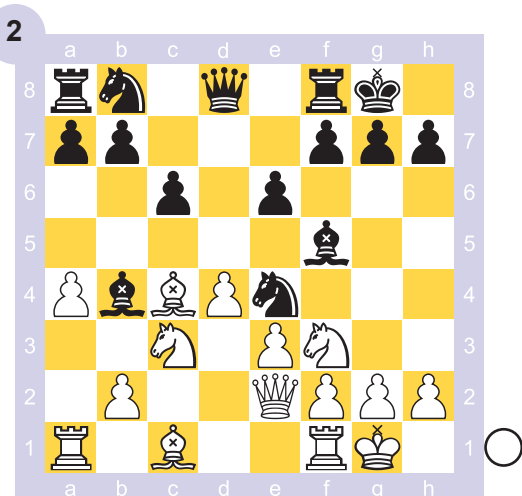

1.d4 Cf6 2.c4 c5 3.d5 b5 4.cxb5 a6
5.bxa6 Axa6 (diagrama)

Amb el lliurament d'un peó, les negres acceleren llur desenvolupament i, sobretot, deixen semiobertes les columnes **a** i **b** perquè llurs torres pressionin amb coordinació amb el seu a g7.

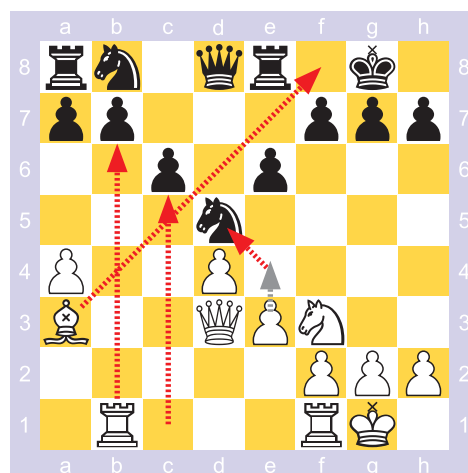

Aquesta és una posició típica del mig joc en el Gambit Volga. Les negres exerceixen pressió sobre els peons blancs del flanc de dama a través de les columnes **a** i **b**. L'alfil negre de g7 contribueix a la pressió a través de la gran diagonal a1-h8.

Les blanques fan un sacrifici posicional de peó:

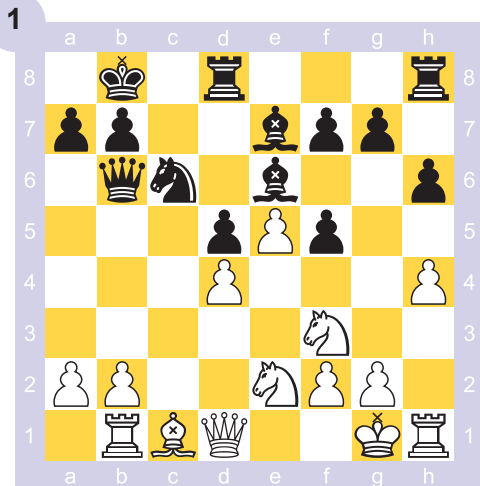
1.Ad3 Axc3 (1...Cxc3 2.bxc3 Axc3 3.Axf5 és avantatjós per a les blanques; demanem al lector que ho comprovi) 2.bxc3 Cxc3 3.Dc2 Axd3 4.Dxd3 Cd5 5.Aa3 Te8 6.Tab1

La compensació són les columnes semiobertes **b** i **c**, a través de les quals les peces majors blanques exerciran pressió sobre els peons negres i el fort control de la diagonal a3-f8 per l'alfil. A més, les blanques poden avançar en el centre amb e3-e4, tot desallotjant el cavall negre de la seva posició activa.

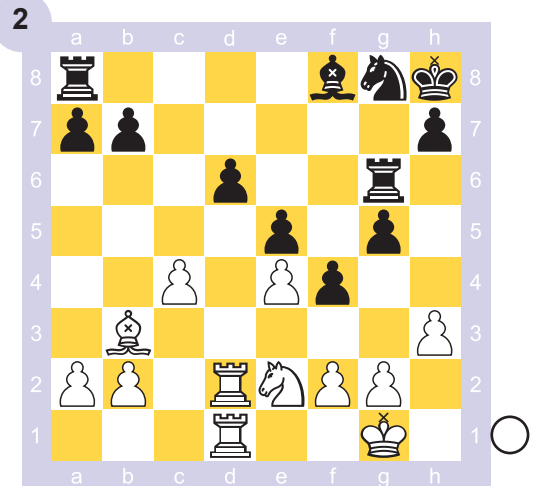
5

Resoleu cada exercici segons l'enunciat que hi ha sota el diagrama.

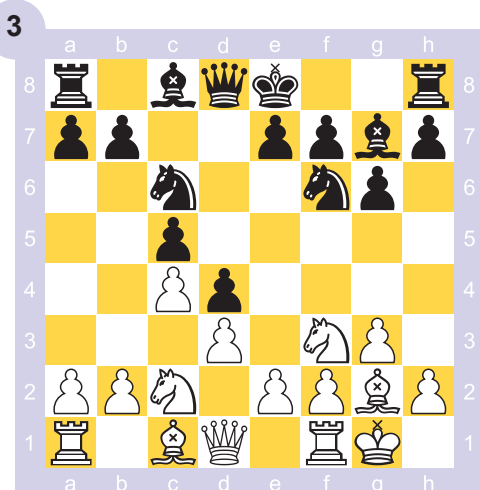
Les negres sacrifiquen un peó amb 1...f4.

Explica quin és l'objectiu del sacrifici i indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de l'acceptació del sacrifici.

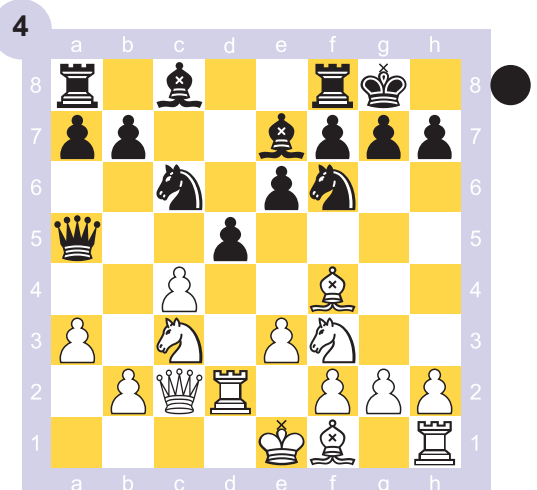
Troba el sacrifici posicional de peó que duen a terme les blanques i explica els seus objectius.

Indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de l'acceptació del sacrifici.

Les blanques sacrifiquen un peó amb 1.b4.

Explica quin és l'objectiu d'aquest sacrifici i indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de 1...cxb4

Les negres sacrifiquen un peó amb la jugada 1...Ce4.

Explica quin és, segons la teva opinió, l'objectiu del sacrifici.

Indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades a partir de l'acceptació del sacrifici.

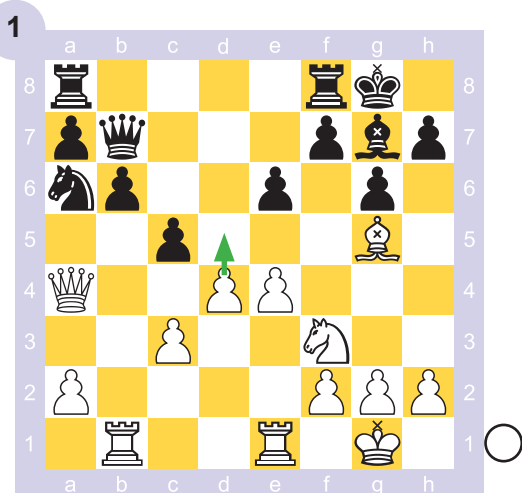

Sacrifici de peó: Per obtenir un peó passat

Aconseguir un peó passat fort pot ser el motiu d'un sacrifici de peó.

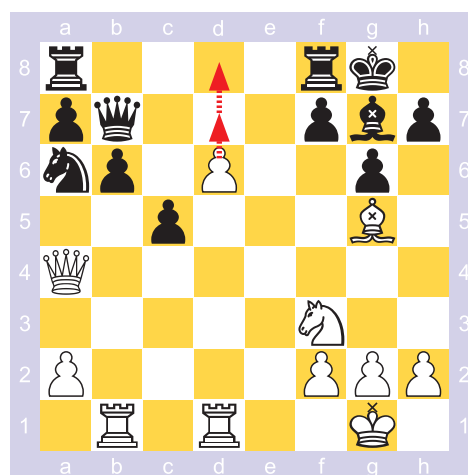
La força d'un peó passat depèn de diversos factors, entre els quals hem de destacar el fet que estigui prou avançat o que estigui ben recolzat, tant per no ser capturat com per poder continuar avançant.

Exemples

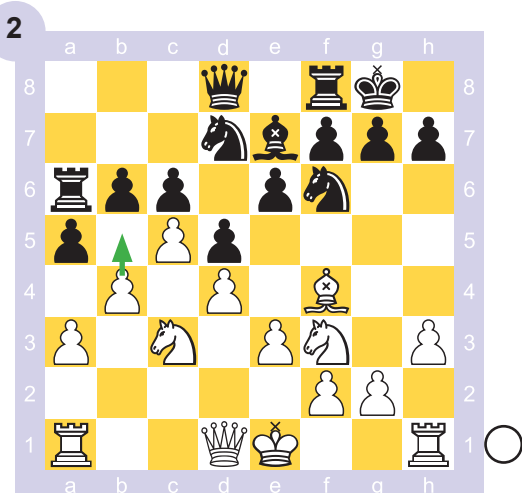

Les blanques sacrifiquen el peó de c3, només per tal d'obtenir un perillós peó passat en la columna d.

1.d5! Axc3 (no és possible 1...exd5
2.exd5 Dxd5? perquè 3.Dxa6) 2.Ted1
exd5 3.exd5 Ag7 4.d6!

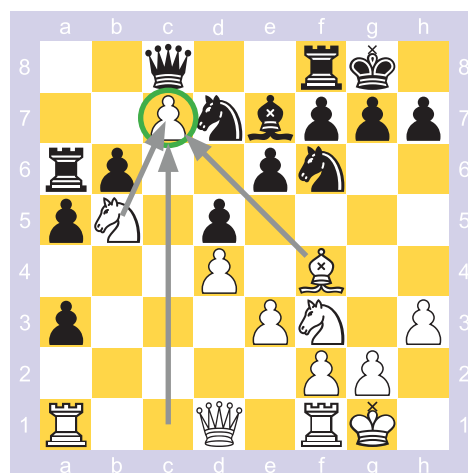

Les blanques tenen una excel·lent compensació pel peó lliurat, ja que llur peó passat és molt fort perquè està prou avançat i perquè està ben recolzat per les peces blanques. S'amenaça, entre altres opcions, d'avançar d6-d7-d8. El cavall negre de a6 és fora de joc.

Les blanques sacrifiquen un peó per tal de passar llur peó c i crear descoordinació en el joc negre.

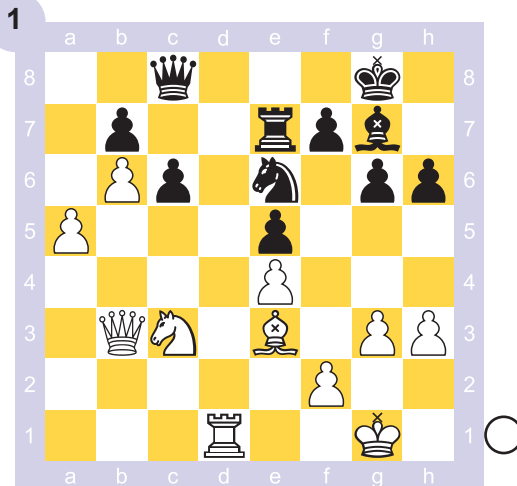
1.b5! cxb5 2.c6 Dc8! (única manera d'evitar de perdre una peça) 3.c7! b4
4.Cb5 bxa3 5.0-0

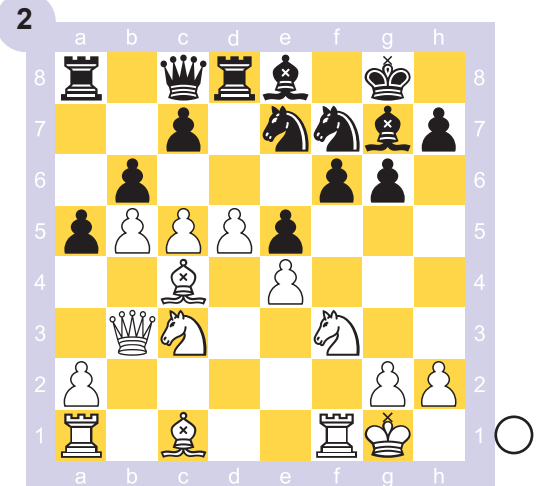
La compensació és el fort peó passat de c7, molt avançat i ben recolzat per les seves peces. Les blanques reforçaran llur peó amb peces majors en la columna c. De moment les blanques tenen dos peons menys, però el peó negre de a3 és molt dèbil i serà eventualment capturat.

6

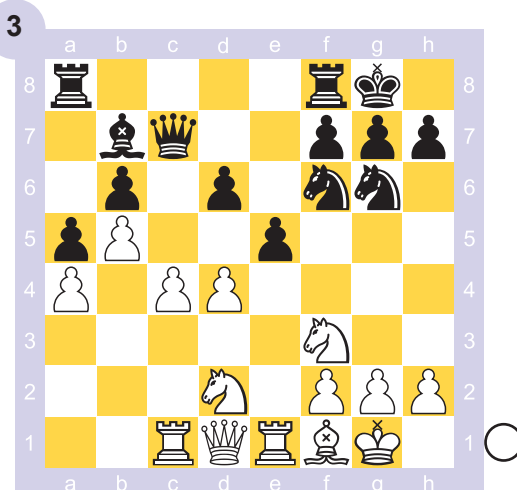
Resoleu cada exercici segons l'enunciat que hi ha sota el diagrama.

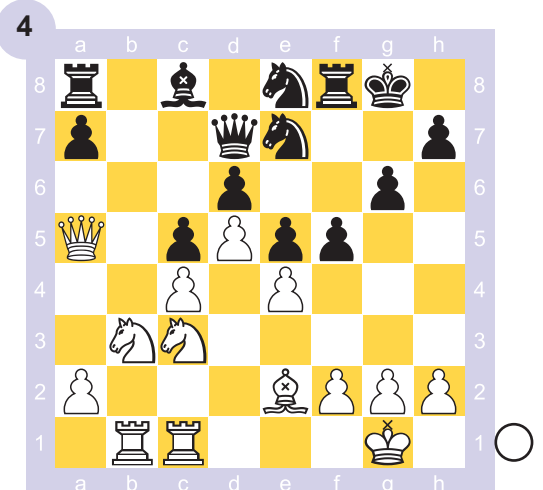
Assenyala de quina manera les blanques sacrifiquen un peó per tal d'obtenir un fort peó passat. Indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de l'acceptació del sacrifici i avalua la posició resultant.

Les blanques sacrifiquen un peó amb 1.d6. Explica quin és l'objectiu d'aquest sacrifici i indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de 1...cxd6. Avalua la posició resultant.

Assenyala de quina manera les blanques sacrifiquen un peó per tal d'obtenir un peó passat protegit. Indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de l'acceptació del sacrifici. Avalua la posició resultant.

Les blanques fan un sacrifici inesperat de peó amb 1.f4. Explica quin és, segons la teva opinió, l'objectiu d'aquest sacrifici. Indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de 1...exf4. Avalua la posició resultant.

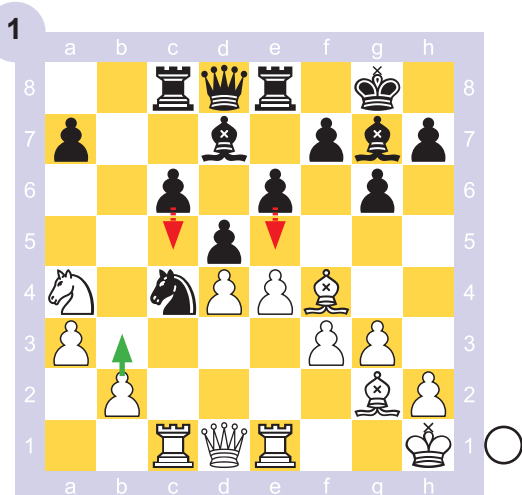
Sacrifici de peó:

Per descol·locar o descoordinar peces adversàries, obtenir parella d'alfils en posició oberta

En aquests casos, la compensació consisteix en el fet que una peça de l'adversari quedi mal col·locada o en el fet de rompre la coordinació de les peces de l'oponent.

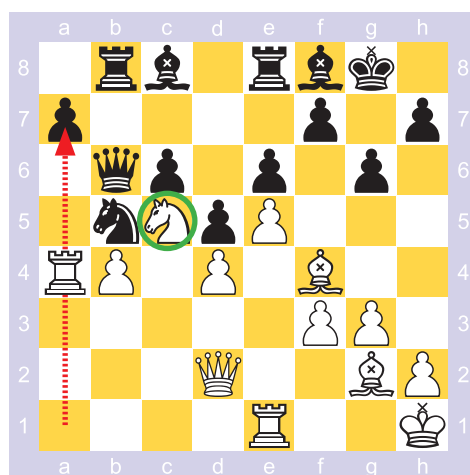
O també, en el fet de quedar amb parella d'alfils en posició oberta, en què aquests alfils puguin exercir una gran activitat.

Exemples

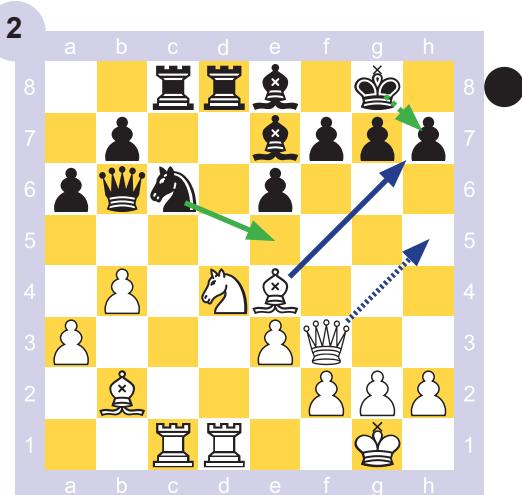

Les blanques lliuren un peó per descol·locar aquest cavall a c4 i reforçar tranquil·lament llur pressió posicional.

1.b3! Cxa3 2.e5 (tanca el centre per guanyar espai i evitar un eventual contracop e6-e5) Tb8 3.Ta1 Cb5 4.Dd2 Af8 5.Cc5 Ac8 6.Ta4 Db6 7.b4

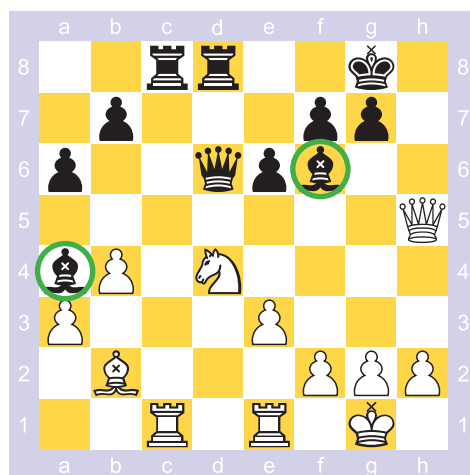

Les blanques tenen una excel·lent compensació pel peó, gràcies a llur avantatge d'espai, la pressió en la columna a i el fort cavall impossible de desallotjar a c5. Les negres no han de canviar llur alfil de f8 pel cavall blanc, perquè debilitarien decisivament les caselles negres de llur enroc.

Les negres decideixen traslladar llur cavall a l'altre flanc per tal de protegir l'enroc. Això implica el sacrifici d'un peó, que les blanques poden acceptar o no.

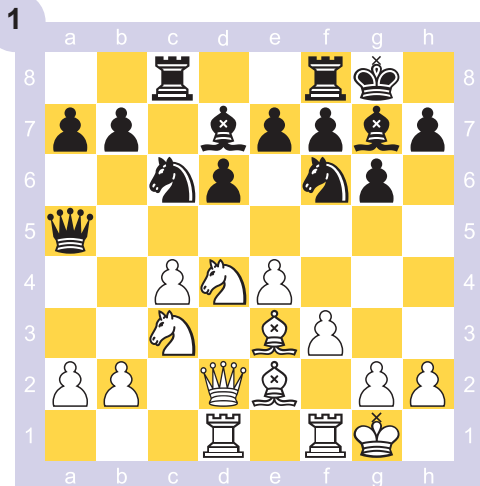
1...Ce5! 2.Axh7+ (2.Dh3 Cg6 és igualat) Rxh7 3.Dh5+ Rg8 4.Dxe5 Af6 5.Dh5 Aa4 6.Te1 Dd6

Les negres tenen compensació pel peó lliurat, gràcies a l'activitat de llur parella d'alfils.

7

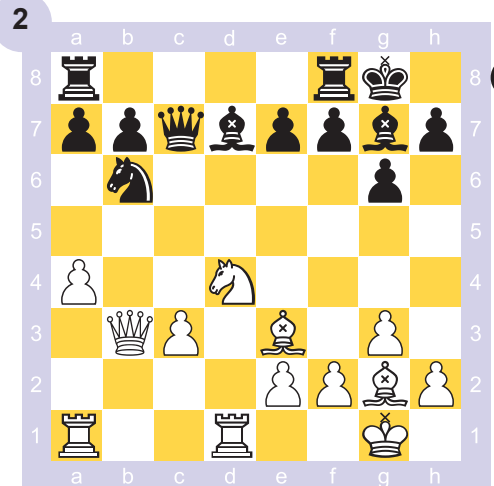
Resoleu cada exercici segons l'enunciat que hi ha sota el diagrama.

Les negres juguen 1...Dh5, que implica un sacrifici de peó, si les blanques continuen amb 2.Cxc6, seguit de Axa7.

Indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de 1...Dh5, si les blanques accepten el peó.

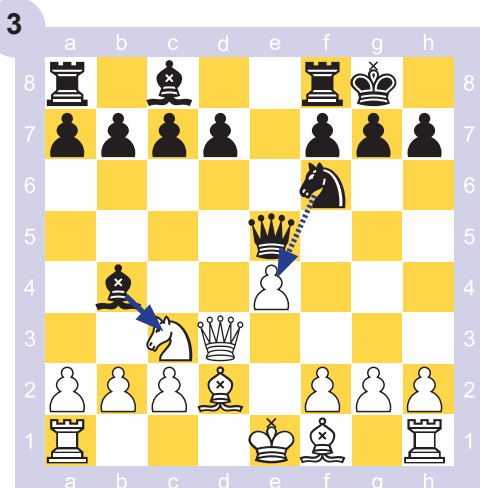
Avalua la posició resultant.

Les negres juguen 1...Cc4, tot lliurant el peó de b7.

Indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de 1...Cc4, si les blanques accepten el peó.

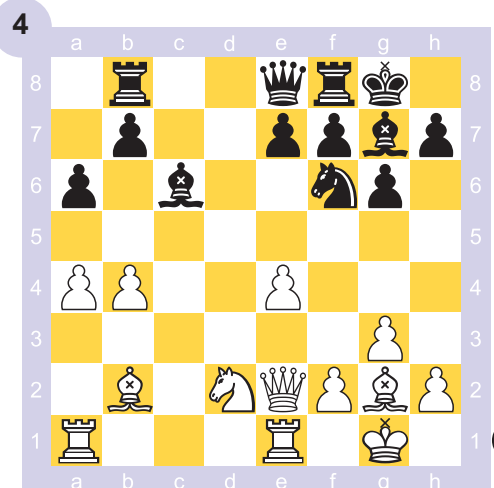
Avalua la posició resultant.

Les blanques juguen 1.0-0-0, que implica el sacrifici del peó de e4, si les negres continuen amb 1...Axc3.

Indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de 1.0-0-0, si les negres accepten el peó.

Avalua la posició resultant.

Les blanques juguen 1.Cc4, tot lliurant el peó de a4.

Indica com penses que hauria de continuar la partida durant dues o tres jugades després de 1.Cc4, si les negres accepten el peó.

Avalua la posició resultant.

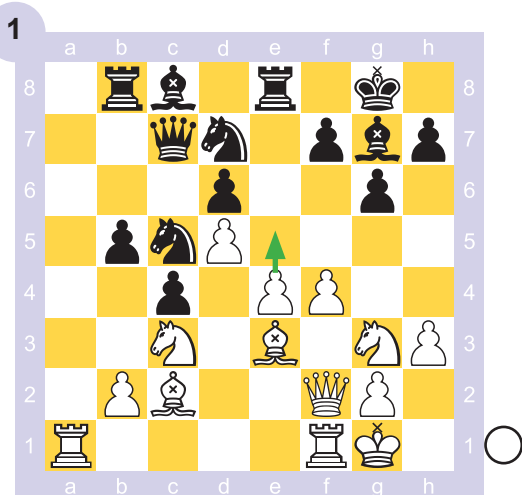
Sacrifici de peó:

Per aconseguir la compensació de diversos factors simultàniament

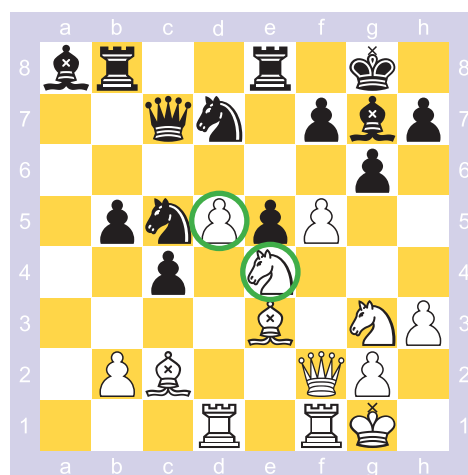
En els casos vistos fins ara la compensació pel peó lliurat es basava completament o primordial en un únic factor.

Hi ha altres situacions en què la compensació es compon de diferents factors, sense que n'hi hagi cap que destaquí clarament sobre els altres.

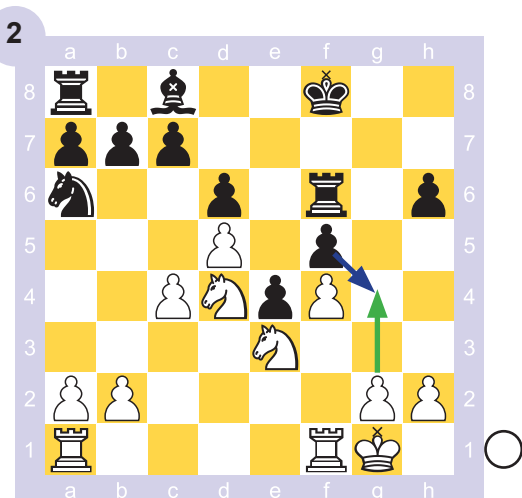
Exemples

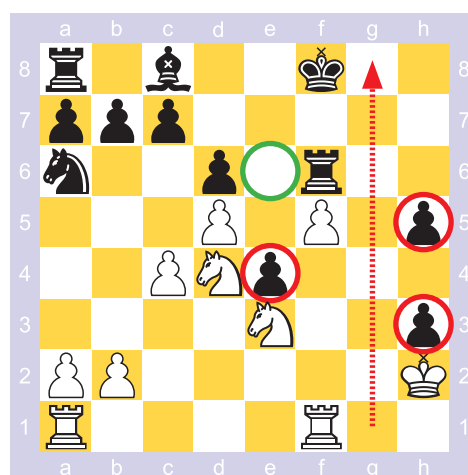
1.e5! dxe5 2.f5 Ab7 3.Tad1! (la torre se situa recolzant el peó passat) Aa8
4.Cce4

Les blanques han sacrificat un peó a canvi d'una situació avantatjosa. Com a compensació tenen: una perillosa iniciativa en el flanc de rei (hi ha una significativa concentració de peces blanques apuntant cap a aquest sector), un punt fort a e4 per a un cavall, un peó passat ben recolzat a d5, i han aconseguit que el peó negre de e5 bloquegi l'acció del seu propi alfil de rei en la gran diagonal.

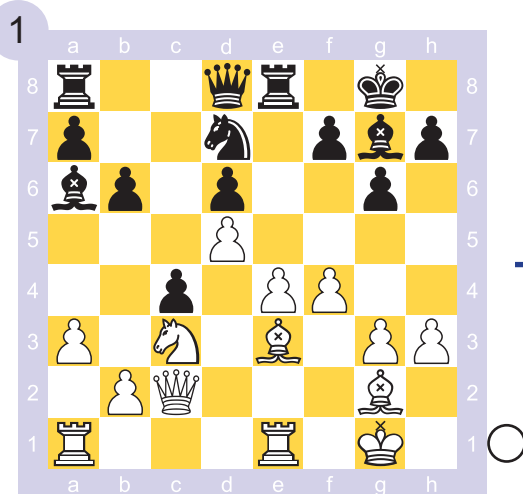
1.g4! fxg4 2.f5 h5 3.h3! gxh3 Rh2

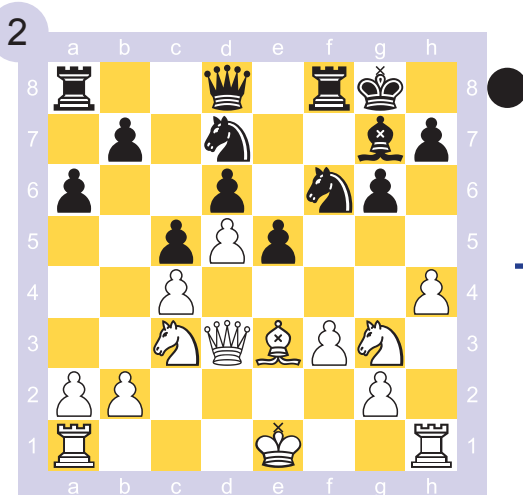
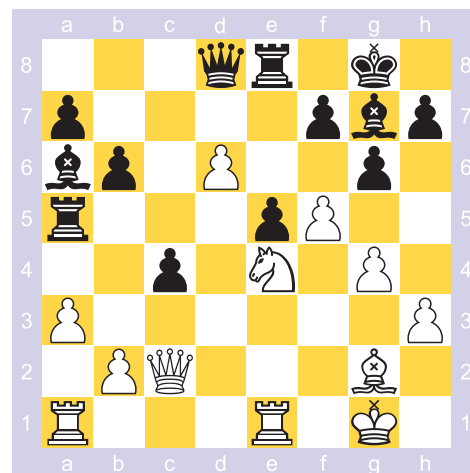
Momentàniament les blanques tenen dos peons menys, però el peó de h3 cau fàcilment. La compensació de les blanques consisteix en: un punt fort a e6 per a llur cavall (cas que sigui canviat, s'obté un peó passat protegit i molt avançat a e6), la debilitat dels peons negres a e4 i h5, i la possibilitat de penetrar per la columna oberta **g**.

8

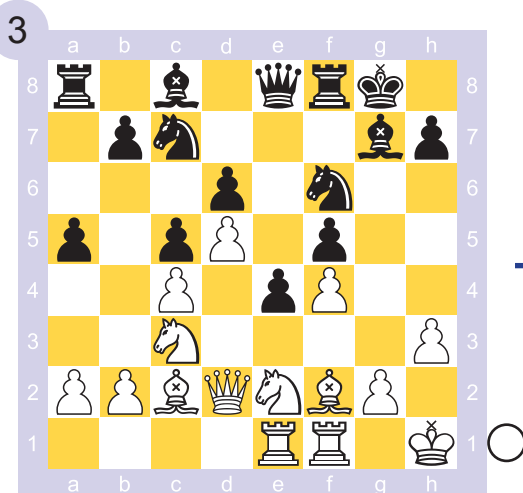
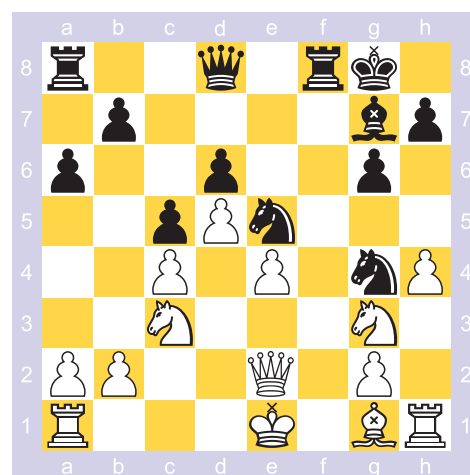
En cada exercici mostrem una posició inicial, una seqüència de jugades amb sacrifici de peó, i una posició final. Indica, en la posició final, en què consisteix la compensació a canvi del peó lliurat.

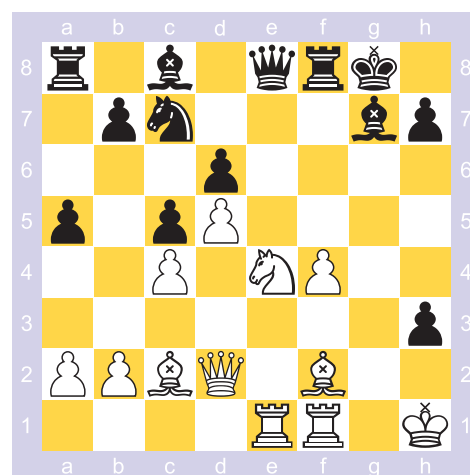
1.e5 dxe5 2.d6 Tc8 3.f5 Cc5 4.Axc5
Txc5 5.Ce4 Ta5 6.g4

1...e4 2.fxe4 Ce5 3.De2 Cfg4 4.Ag1

1.g4 fxg4 2.Cg3 gxh3 3.Ccxe4 Cxe4
4.Cxe4

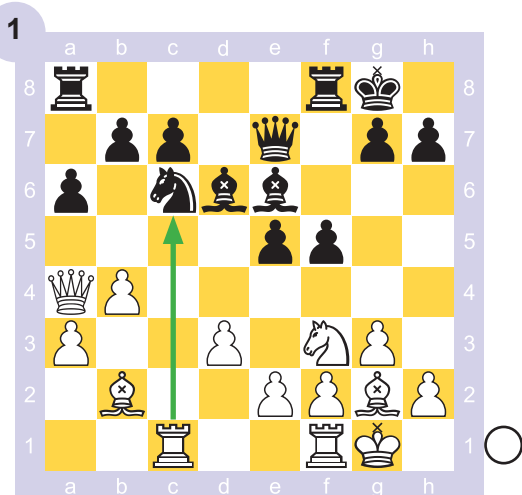

Sacrificis de qualitat

En determinades situacions és possible de dur a terme un sacrifici posicional de la qualitat, és a dir, de canviar una torre per una peça menor.

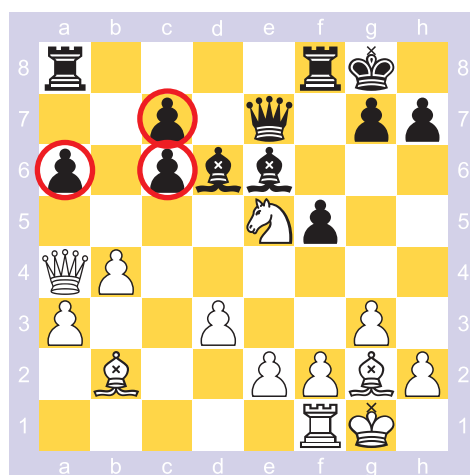
En general, els objectius de lliurar una qualitat poden ser de la mateixa mena que els que ja hem estudiat en el cas dels sacrificis posicionals de peó. És possible també que, com a part de la compensació, el bàndol que sacrifica obtingui un peó.

Exemples

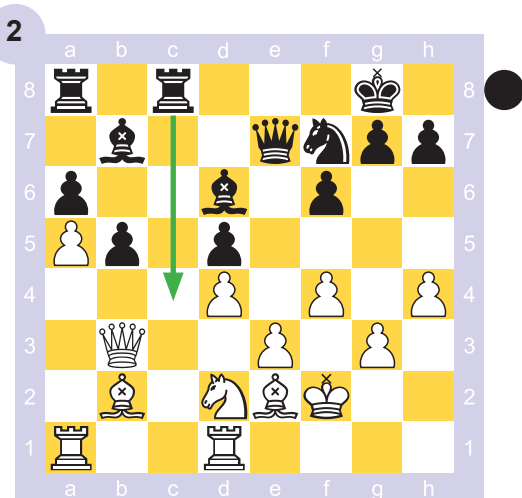
Les blanques sacrifiquen la qualitat per tal de debilitar significativament l'estructura de peons de llur adversari, a més d'obtenir un peó com a part de la compensació.

1.Txc6! bxc6 2.Cxe5

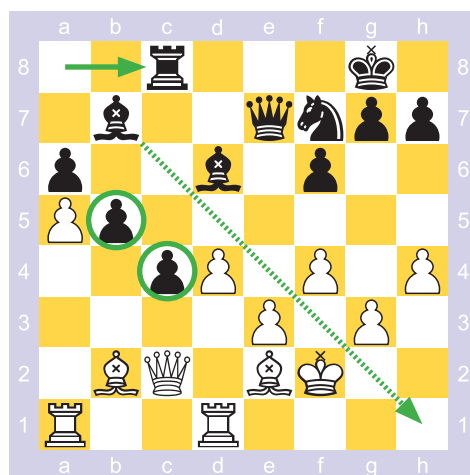

Els peons negres doblats i aïllats en les columnes **c** i **a** han quedat molt dèbils. Les blanques ja amenacen de capturar un segon peó a c6.

En cas que 2...Axe5 3.Axe5 Ad5 4.f4!, l'alfil blanc a e5 és molt fort i no pot ser desallotjat, mentre que els peons negres continuen dèbils.

1...Tc4! Si les blanques accepten el sacrifici seguiria: 2.Cxc4 (si 2.Axc4 dxc4 i les negres tenen com a compensació, a més dels dos peons passats i avançats en el flanc de dama, el control del complex de caselles blanques dèbils) dxc4 3.Dc2 Tc8

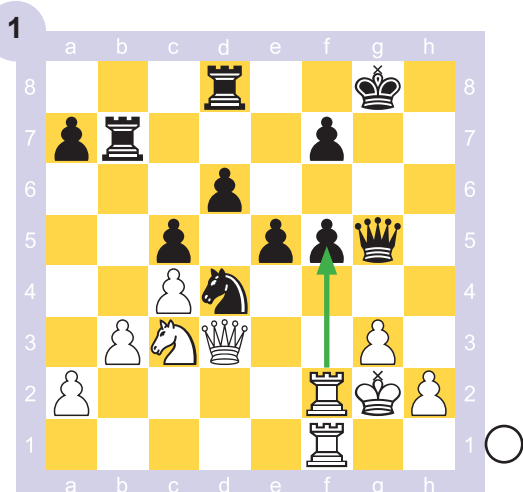

Les negres tenen àmplia compensació per la qualitat sacrificada perquè han obtingut dos forts peons passats, units, avançats i ben recolzats en el flanc de dama, a més d'obrir la gran diagonal a8-h1 per al seu alfil.

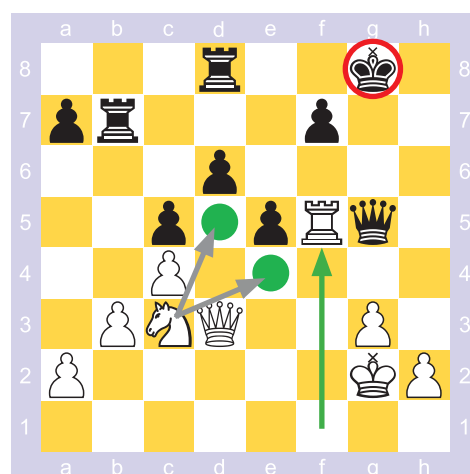
En aquesta pàgina mostrem altres exemples de sacrifici de qualitat.

Exemples

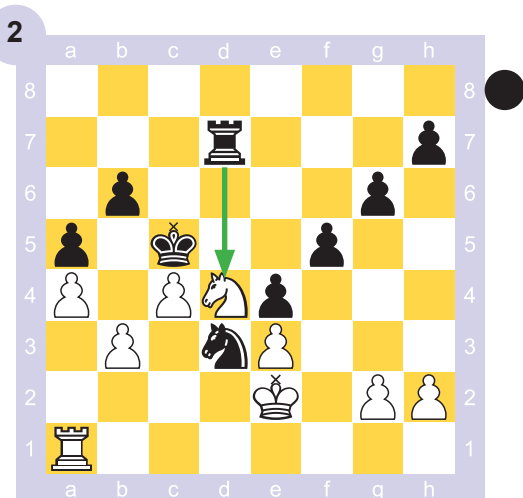

Les negres tenen un peó d'avantatge i, a més, un fort cavall a d4. 1.Txf5! Cxf5 2.Txf5

Les blanques sacrifiquen la qualitat i, a canvi, eliminen el fort cavall negre.

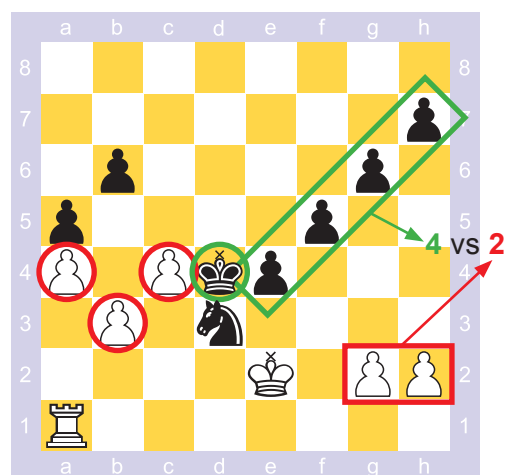

Les blanques tenen una bona compensació perquè han obtingut el control del complex de caselles blanques dèbils (d5, e4, f5, g4) i l'enroc negre ha quedat molt debilitat. Tant e4 com d5 són excel·lents punts forts per col·locar-hi el cavall blanc.

1...Txd4! 2.exd4+ Rxd4

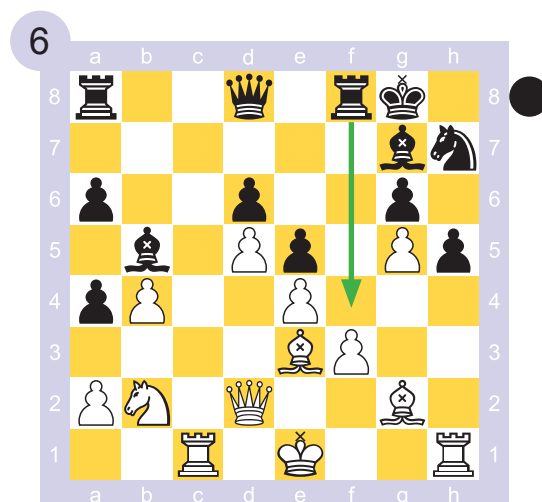
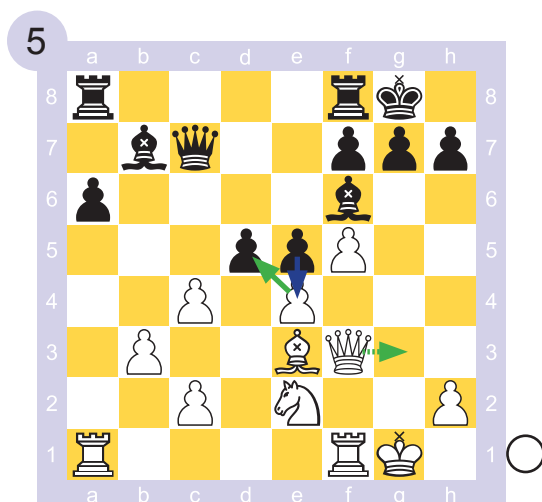
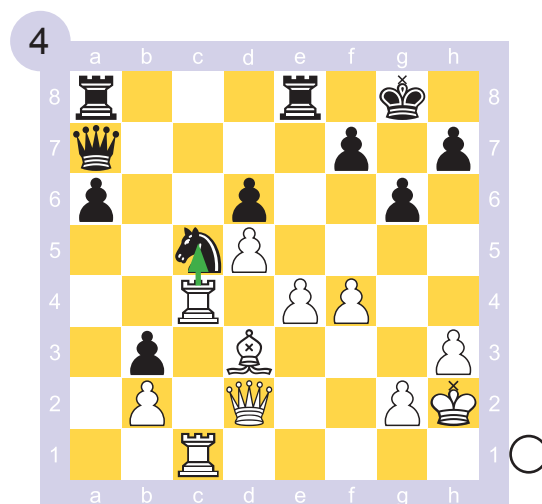
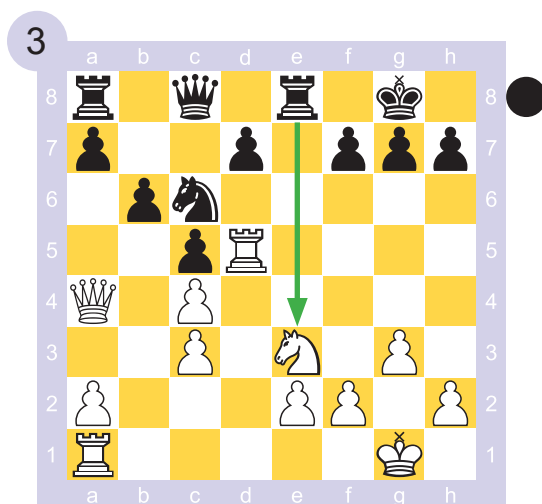
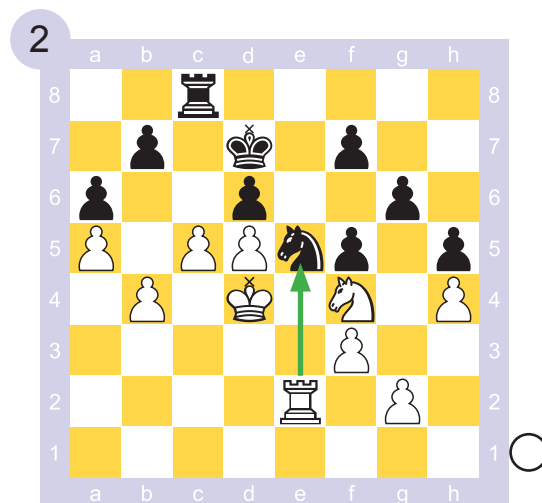
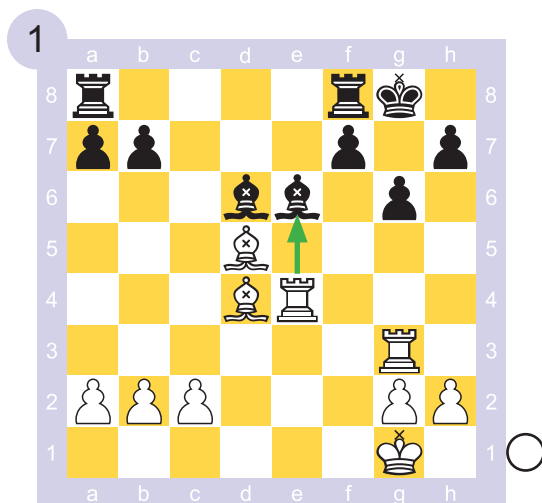
A canvi de la qualitat les negres han obtingut un avantatge decisiu.

Negres: un peó de compensació material, una posició dominant de llur rei, un peó passat a e4 i una majoria de peons de quatre contra dos en l'ala de rei que els permetrà, a la llarga, de passar-ne dos. Blanques: la seva majoria de peons en l'ala de dama està bloquejada i no serveix per passar-ne cap.

9

Indica quines haurien de ser les dues o tres jugades posteriors a l'acceptació del sacrifici posicional de qualitat. Explica la compensació aconseguida en la posició final pel jugador que du a terme el sacrifici.

1.exd5 e4 2.Dg3

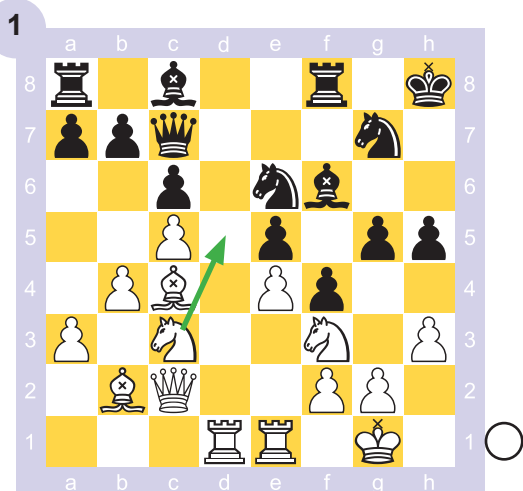

Sacrificis de peça menor

El sacrifici posicional d'una peça menor pot tenir objectius similars als que hem estudiat en examinar els sacrificis de peó o qualitat.

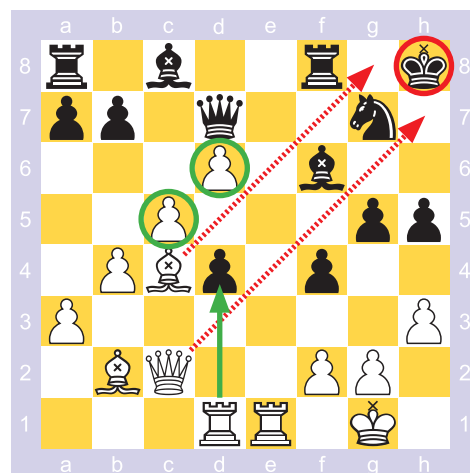
Part de la compensació que s'obté per la peça pot ser de mena material, això és, d'un o més peons.

Exemples

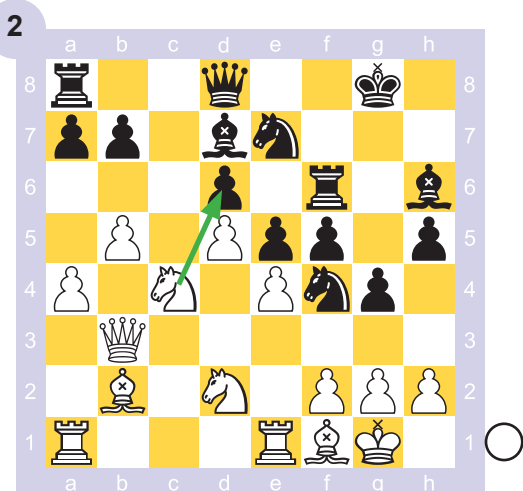

1.Cd5! cxd5 2.exd5 Cd4 3.Cxd4 exd4 4.d6 Dd7

Les blanques han sacrificat una peça i, a canvi, obtindran dos peons, un dels quals és el fort peó passat i protegit de d6. A més, l'enroc de les negres queda seriosament debilitat després de l'obertura de la columna e i la diagonal b1-h7, la qual cosa provoca una forta iniciativa blanca.

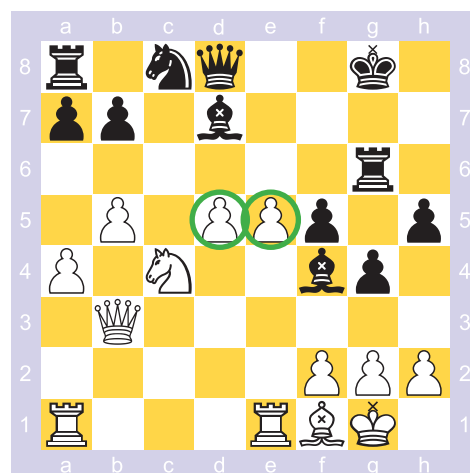

5.Txd4! (aquesta és la forma més eficaç de capturar el peó, però també 5.Axd4 Axd4 6.Txd4 atorga una excel·lent compensació per la peça). Ara les negres no poden prendre 5...Axd4 perquè després de 6.Axd4 la doble amenaça Te7 i Dg6 és guanyadora. Com a conclusió, les blanques tenen un clar avantatge després de 5.Txd4!

Les blanques fan un sacrifici de cavall a canvi del qual obtenen dos peons passats centrals.

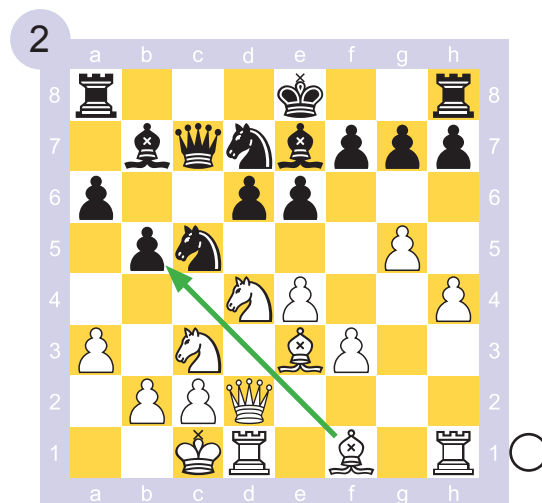
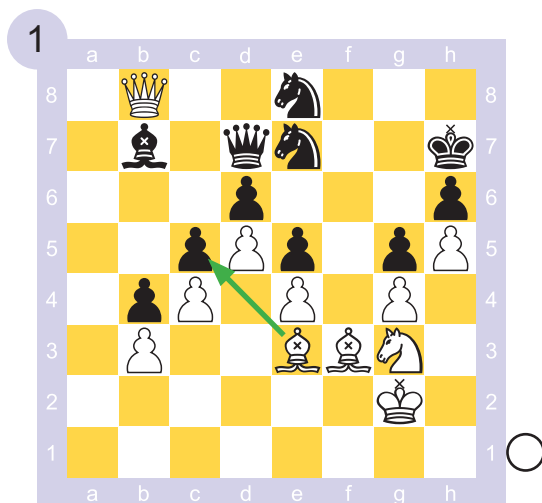
1.Cxd6! Txd6 2.Cc4 Cc8 (2...Tg6? 3.Cxe5 és guanyador per a les blanques) 3.Axe5 Tg6 4.Axf4 Axf4 5.e5

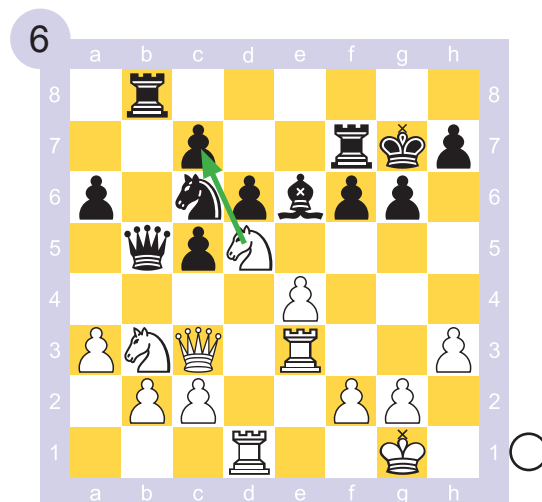
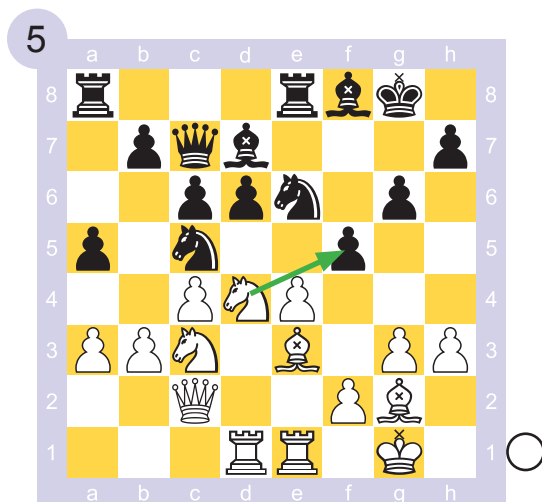
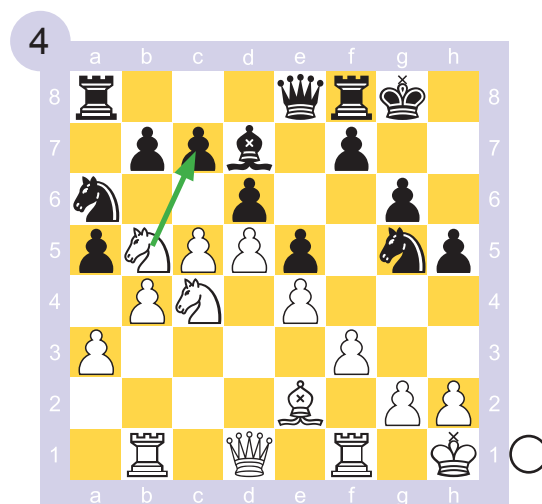
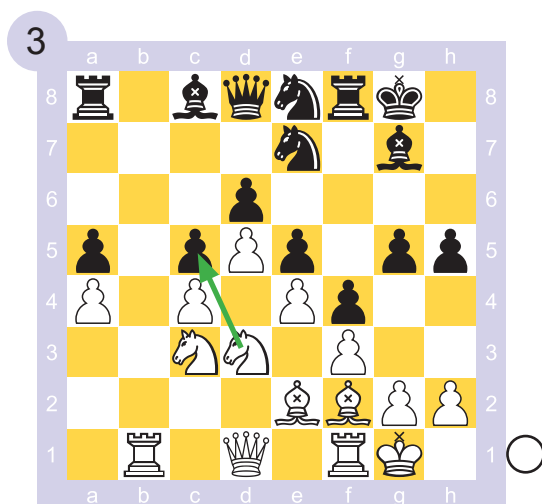
Els dos peons passats centrals i units a e5 i d5 són molt forts i compensen amb escreix l'alfil de menys. Si les blanques duen a terme la seva progressió amb l'adequada preparació poden obligar les negres a tornar la peça. La posició és avantatjosa per a les blanques.

10

Indica quines haurien de ser les dues o tres jugades posteriors a l'acceptació del sacrifici posicional de peça menor. Explica la compensació aconseguida en la posició final pel jugador que du a terme el sacrifici.

1.Axb5 axb5 2.Cdxb5

1.Cxf5 gxf5 2.exf5.

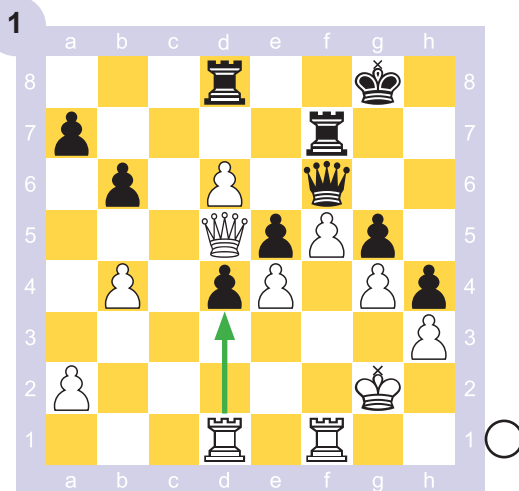

Sacrificis de peça major

El sacrifici posicional d'una peça major requereix una major compensació que el sacrifici de peó, qualitat o peça menor, a causa del seu major valor. Les motivacions poden ser semblants a les que ja hem estudiat.

En gairebé tots els casos el bàndol que sacrifica obté una part de la compensació en forma de material, això és, una o més peces i/o peons.

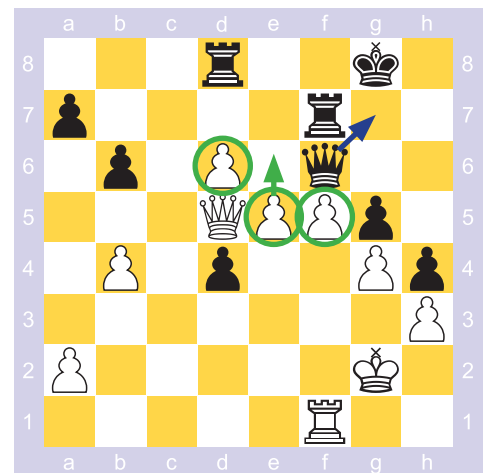
Exemples

Les negres amenacen de recuperar llur peó amb Txd6 o Dxd6.

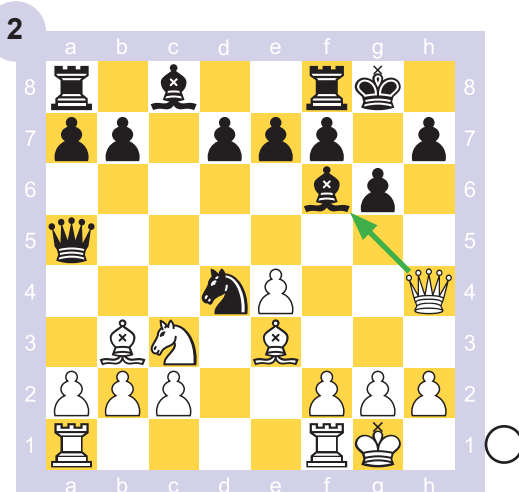
1.Txd4!! exd4 2.e5

Les blanques han sacrificat una torre.

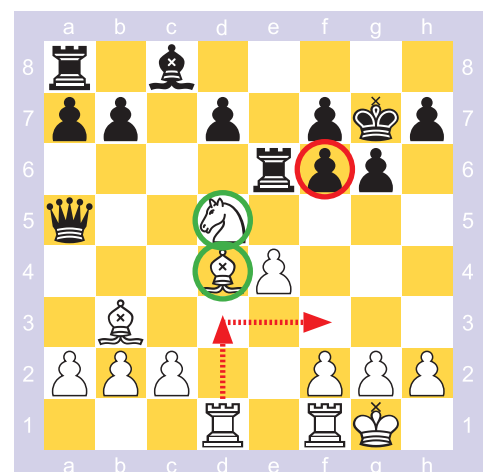

La compensació són tres peons passats, units i ben avançats a d6, e5 i f5. Les negres estan perdudes davant la progressió irrefrenable dels peons:

2...Dg7 3.e6! amb posició guanyadora.

1.Dxf6!? Ce2+ (per descol·locar el cavall blanc; si 1...exf6 2.Axd4) 2.Cxe2 exf6 A canvi de la dama les blanques tenen un alfil i un cavall, avantatge en desenvolupament i punts forts per a llurs peces a d4 i d5. Les negres tenen l'enroc debilitat per l'absència de l'alfil de caselles negres.
3.Cc3 Te8 4.Cd5 Te6 5.Ad4 Rg7 6.Tad1

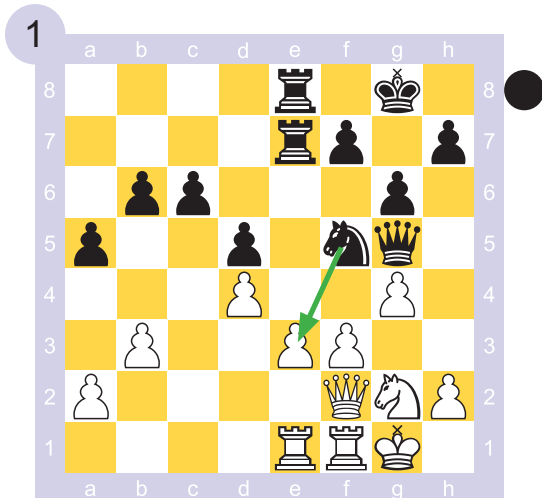

Les blanques amenacen de reforçar la pressió sobre f6 amb Td1-d3-f3.

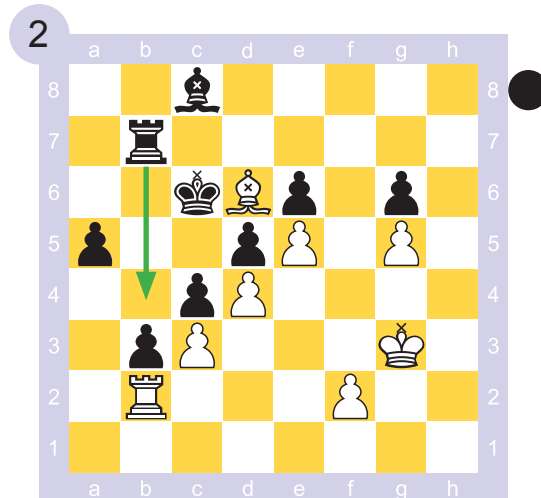
L'activitat de les peces blanques, sumada a les debilitats de la posició negra, donen la iniciativa i una bona compensació al primer jugador.

11

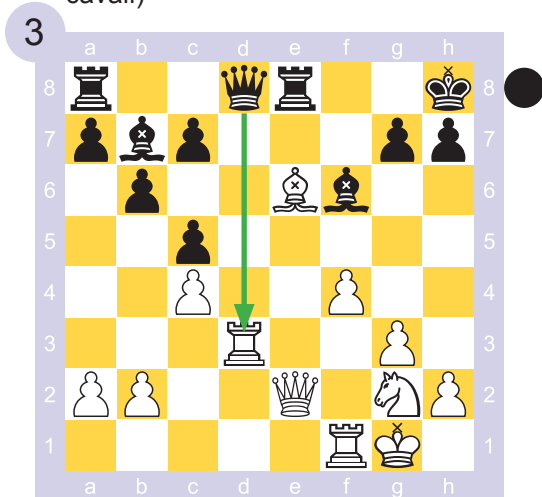
Indica quines haurien de ser les dues o tres jugades posteriors a l'acceptació del sacrifici posicional de peça major. Explica la compensació aconseguida en la posició final pel jugador que du a terme el sacrifici.

1...Cxe3 2.h4 Cxg2 (si 2...Dh6 3.g5 i, quan la dama mou, es perd el cavall)

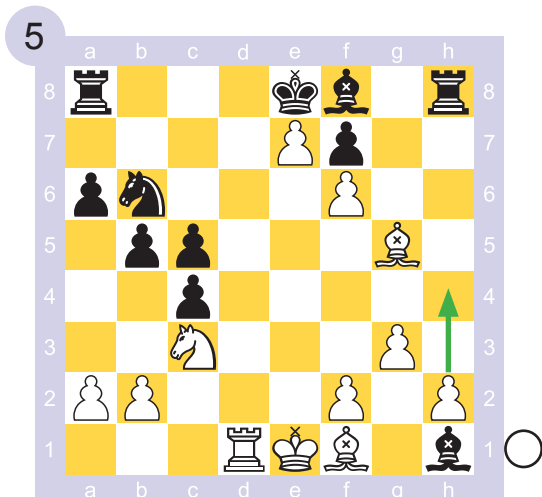
1...Tb4. Es captura perquè s'amenaça Ta4 seguit de Ta1 o Ta2 i la progressió dels peons passats.

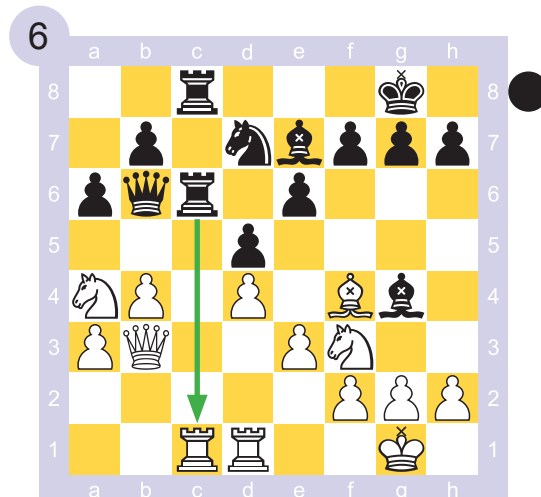
1...Dxd3 2.Dxd3 Ad4+

1...Cxg3 i després de 2.fxg3 continuen amb 2...Tf3.

En comptes de recuperar material amb 1.exf8=D+ juguen 1.h4. Si 1...Ah6 2.f4.

1...Txc1 2.Cxb6 Cxb6

Finals de peces menors i peons

Generalitats

Cavall contra cavall

Alfil contra alfil amb el mateix color

Alfil contra alfil amb diferent color

Alfil contra cavall (alfil superior)

Alfil contra cavall (cavall superior)

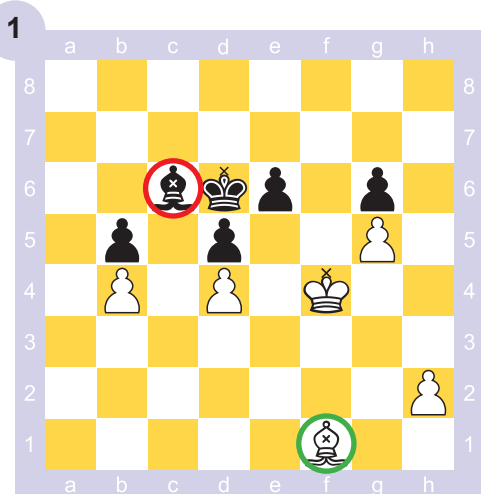

Generalitats

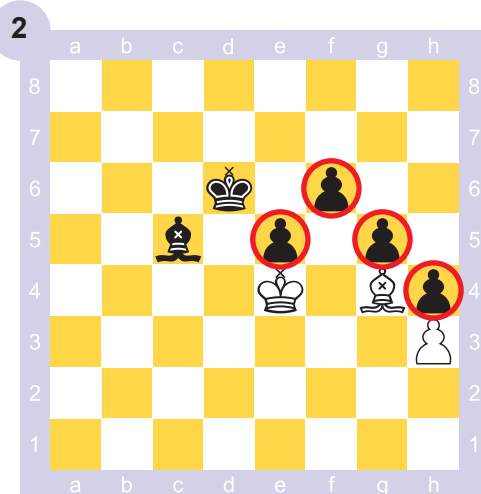
En aquesta unitat ampliarem l'estudi de finals en què una peça menor s'enfronta a una altra peça menor, amb presència de peons en ambdós bàndols. Aquests finals vam introduir-los en la unitat 10 del llibre Intermedi 2. Els finals d'alfil de diferent color, que no havien estat tractats de manera específica en els llibres previs, seran abordats també en aquesta unitat.

Tot seguit, recordem alguns conceptes tractats en la unitat 4 del llibre Intermedi 1.

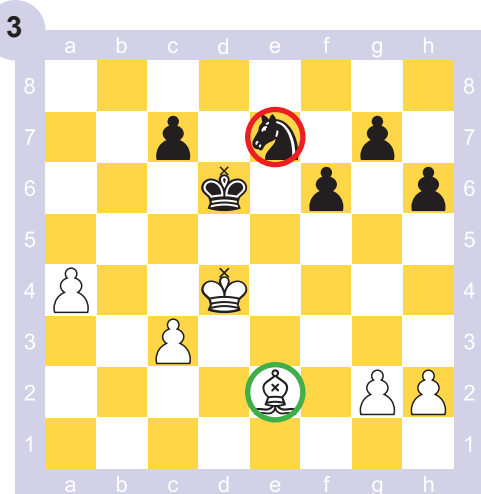
Exemples

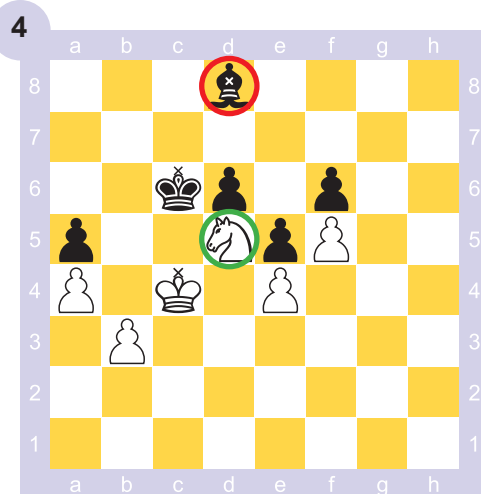
L'alfil de les blanques és millor que l'alfil de les negres, perquè la posició dels peons negres limita la mobilitat de llur alfil i els exposa a l'atac de l'alfil adversari.

Els finals d'alfil de diferent color tenen una tendència molt major que els altres finals a acabar en taules. En aquest exemple les blanques fan taules fàcilment tot i que tenen tres peons menys,

L'alfil és superior al cavall en posicions obertes, on hi ha moltes diagonals lliures per a la seva acció. Això es reforça quan hi ha acció en els dos flancs, i molt més si hi ha peons passats.

El cavall és superior a l'alfil en les posicions tancades, on l'alfil veu limitada la seva mobilitat. Això es reforça quan el cavall disposa de punts forts i quan els peons de l'alfil són en caselles del seu mateix color.

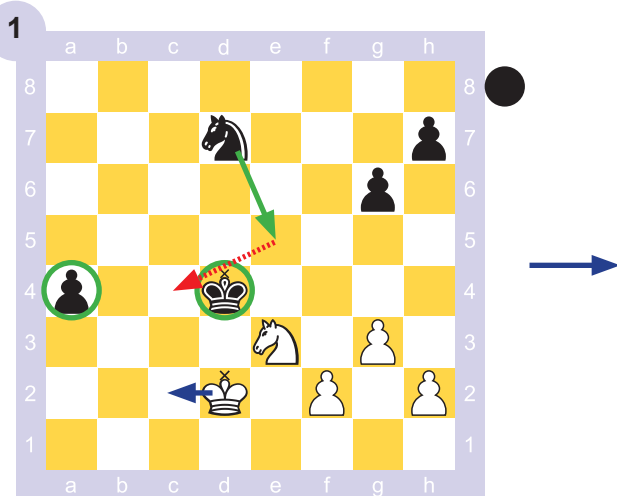

Finals de cavall contra cavall

Alguns especialistes comenten que les idees que s'apliquen als finals de cavall són semblants a les dels finals de reis i peons. El cavall té, entre les seves característiques, que no pot "fer un temps" (és a dir, no pot moure's mantenint el control de les mateixes caselles).

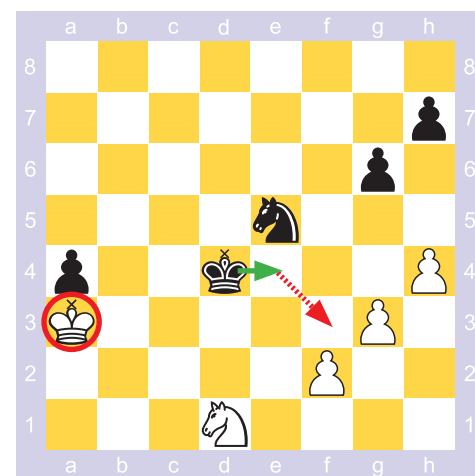
Per a tots els finals d'aquesta unitat, hi haurà més probabilitats de fer taules si hi ha menys peons en el tauler,

Exemples

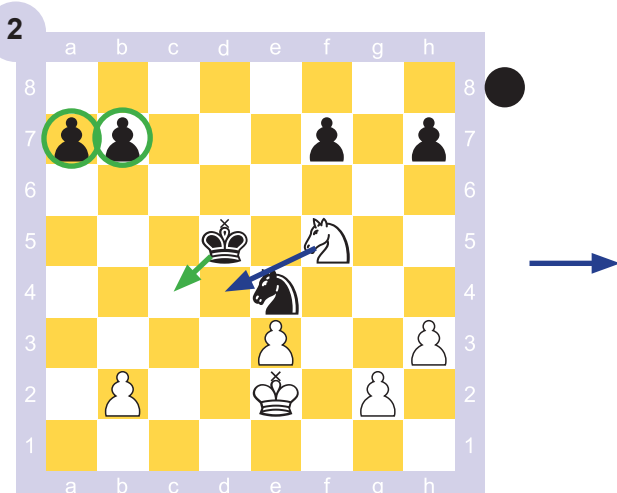
El material està igualat. L'avantatge de les negres consisteix en llur peó a, passat i distant, i en la major activitat de llur rei.

1...Ce5 (amença Cc4+ tot guanyant)
2.Rc2 Cd3 3.Cd1 Ce1+ 4.Rb2 Cf3
5.h4 Ce5 6.Ra3

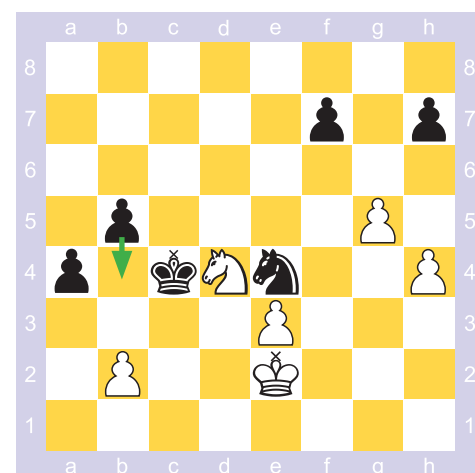
El peó a distreu l'atenció del rei blanc; mentrestant, les negres penetren en el flanc de rei i capturen diversos peons.

6...Re4 7.h5 (7.Rxa4 Rf3 8.Rb3 Cg4 9.Rc2 Cxf2 -+) gxh5 8.Cc3+ Rf3 9.Cd5 Cg4 10.Ce7 Cxf2 11.Cf5 Ce4 12.Rxa4 Cxg3 tot guanyant fàcilment.

El material està igualat. L'avantatge de les negres consisteix essencialment en la major activitat de llur rei i en el major nombre de peons en el flanc de dama, cosa que els permet de crear un peó passat.

1...Rc4 2.Cd4 a5 3.h4 a4 4.g4 b5 5.g5

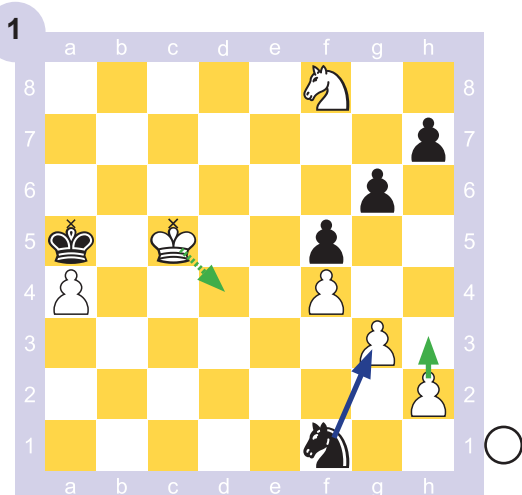
5... b4 6.Rd1 Rd3 7.Cf5 a3! 8.bxa3 b3! (més fort que 8...bxa3 9.Rc1, ja que ara es corona per força) 9.Rc1 Rc3 i el peó b promoua.

Amb un peó d'avantatge i tots els peons en el mateix flanc (ambdós reis en l'àrea de llurs peons), hi ha bones possibilitats de victòria quan són quatre peons contra tres peons; si hi ha tres peons contra dos peons o dos peons contra un peó, la possibilitat de taules és major. Amb un peó d'avantatge passat i distant, els finals de cavall solen ser guanyadors.

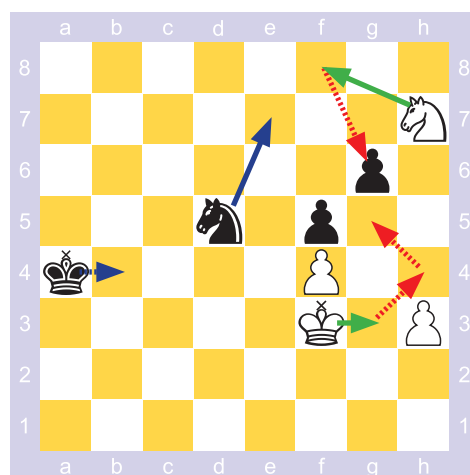
En els finals de cavall, el sacrifici de peça per motius defensius o ofensius és més freqüent que en altres menes de finals.

Exemples

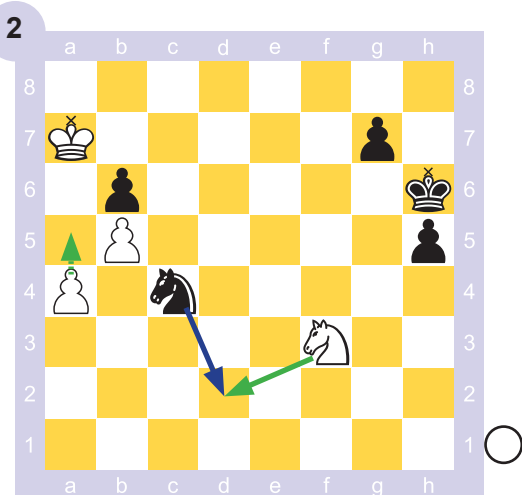

Per tal de guanyar, a més de capturar els peons negres, les blanques han d'evitar que les negres eliminin massa peons en l'ala de rei.

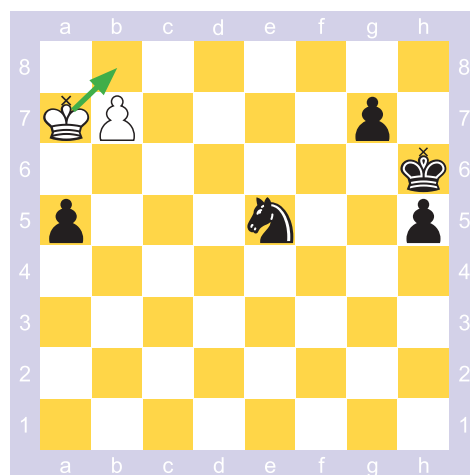
1.h3! (1.Cxh7 Cxh2 tot amenaçant Cf1) Cxg3 2.Rd4! Ce2+ (2...Ch5 3.Re5!) 3.Re3 Cc3 4.Cxh7 Cd5+ 5.Rf3 Rxa4

6.Cf8 Ce7 (6... Rb5 7.Cxg6 Rc5 8.Rg3 Rd6 9.Rh4 Re6 10.Rg5 tot guanyant) 7.Rg3! (el rei penetra a través de g3-h4-g5 per tal de capturar els peons) 7...Rb4 8.Rh4 Rc4 9.Rg5 Rd5 10.Cxg6 amb posició guanyadora.

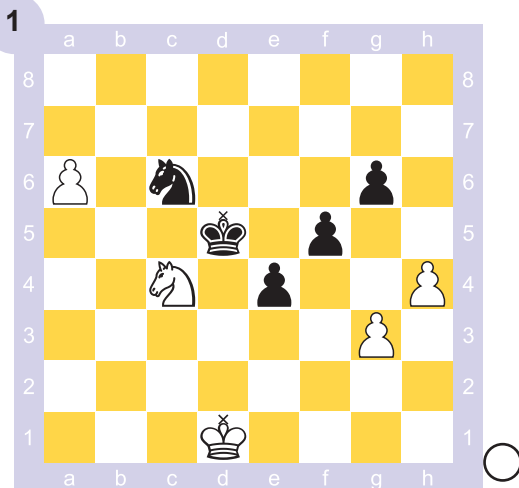
Tot i que tenen un peó menys, les blanques hi guanyen, en sacrificar el cavall, perquè el peó b és molt a prop de la promoció: 1.Cd2! Cxd2 2.a5! bxa5 (2...h4 3.axb6 h3 4.b7 h2 5.b8=D h1=D 6.Dh8+ +-; 2...Cc4 3.a6! Cd6 4.Rxb6 h4 5.Rc5! +-) 3.b6 Cc4 4.b7 Ce5

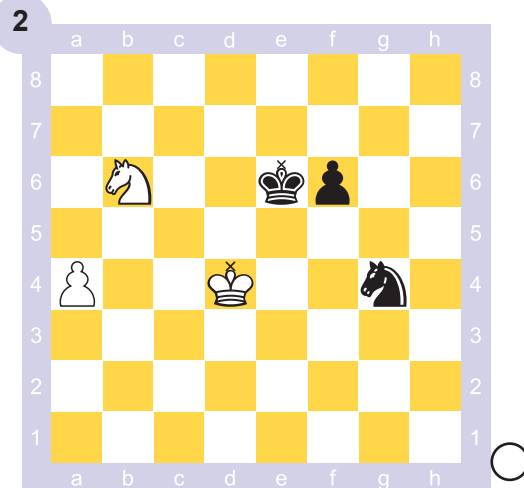
5.Rb8!! única i guanyadora, s'amenaça Rc7 seguit de b8=D; ara 5...Cc6+ (5...Cd7+ 6.Rc8! Cb6+ 7.Rd8+-) 6.Rc7 Cb4 7.Rb6 Cd5+ 8.Rb5 Cc7+ 9.Rxa5 i no es pot evitar la promoció del peó b.

1

Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

Valora quin dels dos bàndols té avantatge i explica per què.

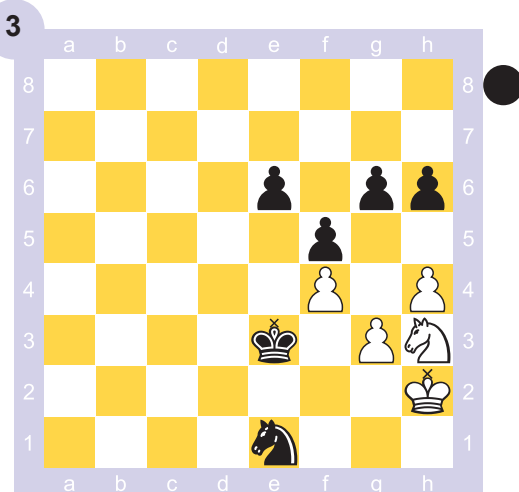
Valora si en aquest final hi ha avantatge per a algun dels dos bàndols o si la situació està igualada. Explica per què.

Tria quina de les jugades proposades és, segons el teu criteri, la millor. Justifica-ho amb variants.

a5

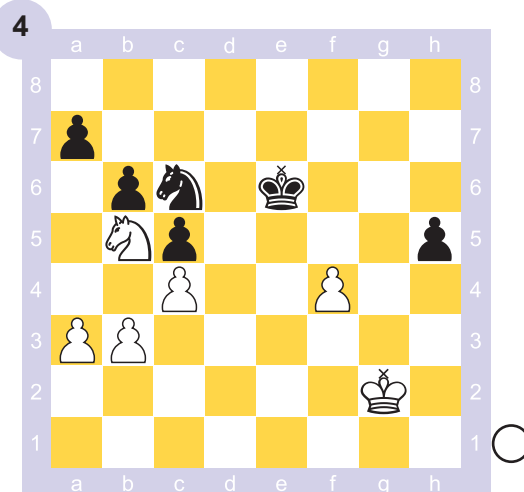
Cc4

Rc5

Les negres tenen un peó d'avantatge i, a més, llurs peces estan molt més actives.

Quin pla aplicaries per tal de guanyar la partida? Justifica-ho amb variants.

Valora quin dels dos bàndols té avantatge i explica per què.

Indica, amb algunes variants, com continuaria la partida en cas de 1.Rf3, i com ho faria en cas de 1.Rg3.

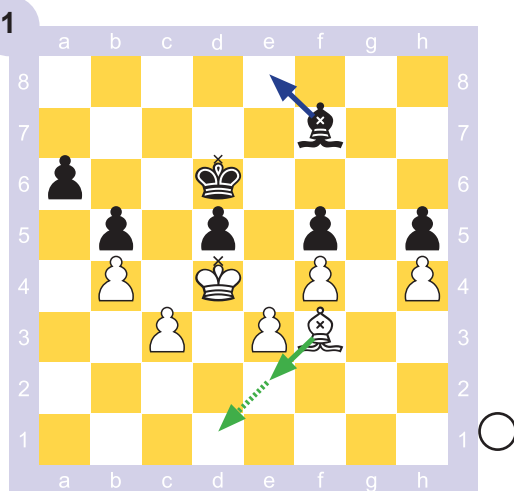

Finals d'alfil contra alfil amb el mateix color

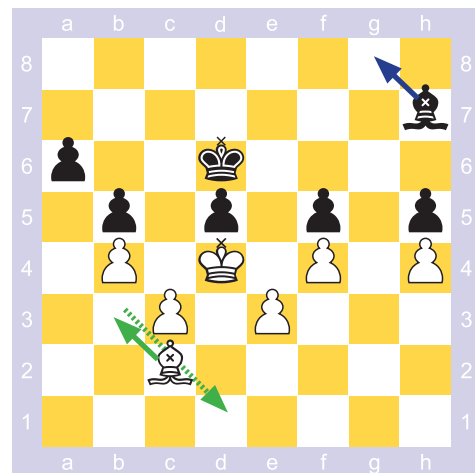
Un dels factors importants en aquests finals és la mobilitat dels alfils i la vulnerabilitat dels peons. És típic el cas de la lluita entre un alfil dolent i un alfil bo.

L'activitat del rei, com gairebé sempre en els finals, té també una gran influència.

Exemples

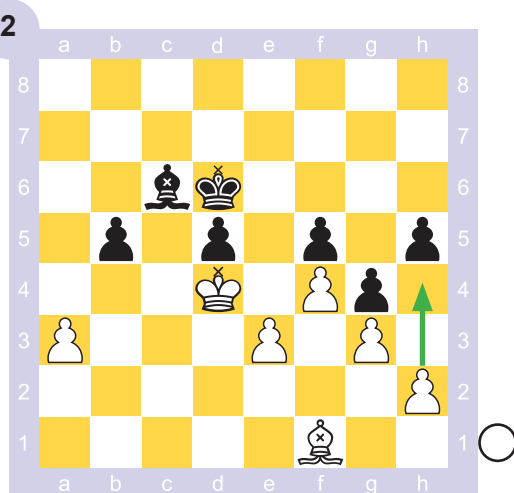

L'alfil blanc és bo i el negre és dolent. Si qui hagués de jugar fossin les negres es trobarien en zugzwang: moure l'alfil suposaria perdre un peó, i moure el rei permetria la penetració de l'altre rei.
1.Ae2 Ae8 2.Ad1 Ag6 (2...Af7? 3.Af3!+-)
3.Ac2! Ah7

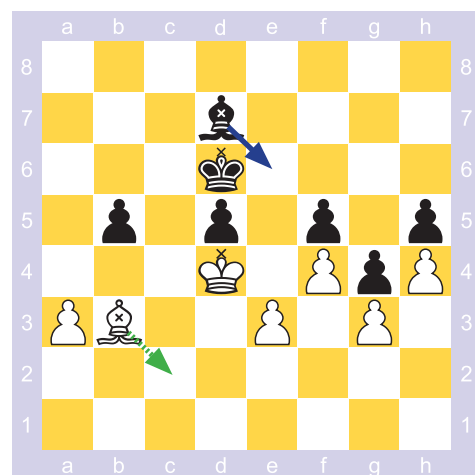

La maniobra de l'alfil blanc ha preparat les condicions per guanyar el temps decisiu:

4.Ab3! Ag8 5.Ad1! Af7 6.Af3 tot guanyant, perquè toca de jugar a les negres, que es troben en zugzwang.

S'ha de combinar el zugzwang amb el canvi oportú dels peons de l'ala de dama per tal de capturar el peó de h5. 1.h4! (1.Ad3 Ad7; 1.Ae2 Ae8!) Ae8 (1...gxh3? 2.Axh3 Ad7 3.Ag2 Ae6 4.Af1 Ad7 5.Ad3+-zugzwang) 2.Ae2 Ac6 3.Ad1 Ad7 4.Ab3

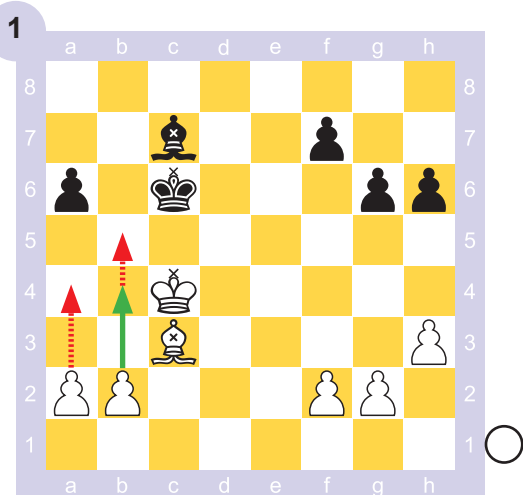
4...Ae6 (4...Ac6? 5.Ac2 Ad7 6.Ad3!+-zugzwang) 5.Ac2 Ac8 (5...Ad7? 6.Ad3!+-zugzwang) 6.a4! bxa4 (6...b4 7.a5 Ae6 8.Aa4 Ac8 9.Ae8+-) 7.Axa4 Ae6 8.Ae8 Ag8 9.Axh5 tot guanyant.

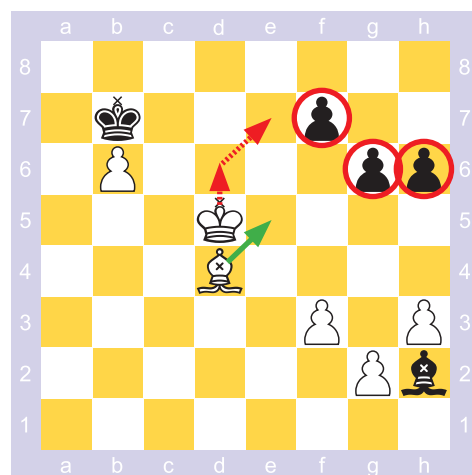
Quan un bàndol té un peó d'avantatge i tots els peons són en el mateix flanc (ambdós reis en l'àrea de llurs peons) hi ha una marcada tendència cap a les taules. En canvi, amb un peó d'avantatge passat i distant sol haver-hi bones oportunitats per guanyar.

De vegades, el bàndol defensor, tot i tenir un peó menys, aconsegueix interposar una barrera al pas del rei adversari (l'alfil controla caselles d'un color, els peons de l'altre), amb la qual aconsegueix les taules.

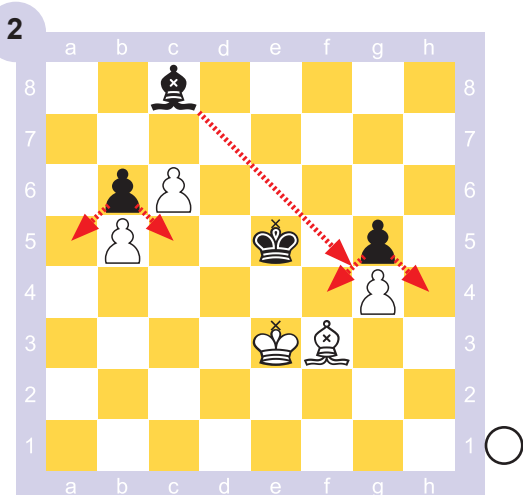
Exemples

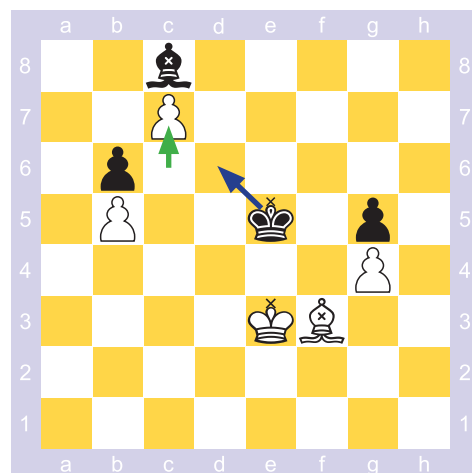
Un cop centralitzat el rei, el primer pas és passar un peó en l'ala de dama i avançar-lo com més es pugui: 1.b4 Ab6 2.f3 Ac7 3.a4 Ab6 4.Ad4 (centralitza l'alfil) Ac7 5.b5+ axb5+ 6.axb5+ Rb7 (si 6...Rd7 7.b6 Ag3 8.Rd5 amb idea de Ae5 seguit de b7) 7.Rd5 Ab8 8.b6 Ah2

Ara cal penetrar amb el rei per tal de capturar els peons de l'ala de rei: 14.Ae5! (interferència per aclarir el camí al rei) Ag1 15.Rd6 Rxb6 16.Re7 Rc5 17.Rxf7 Rd5 18.Ag7 i capturen tots els peons negres, tot guanyant.

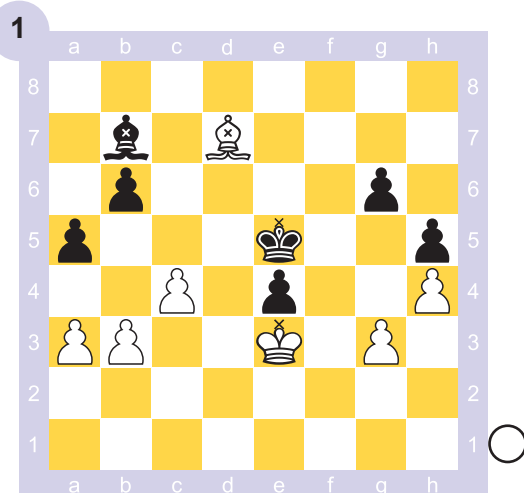
Les blanques tenen un peó d'avantatge, passat i protegit a c6. Però les negres han creat una barrera que no permet l'entrada del rei blanc i, a més, els peons blancs són molt vulnerables perquè són en caselles blanques.

L'únic intent perillós seria avançar el peó c: 1.c7 (diagrama) Rd6 2.Rd4 Ad7 (ataca el peó b5) 3.Ae2 Ac8 4.Re4 Ad7 5.Rd4 Ac8 les negres mantenen controlat el peó de c7 sense permetre que el rei blanc entri a través de e5, d5 o f5. La partida acaba en taules.

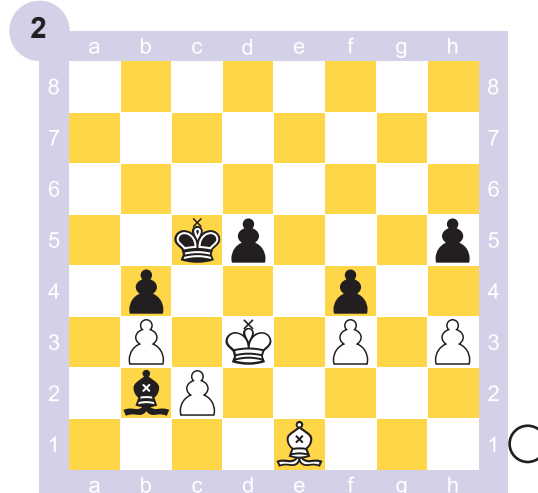
2

Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

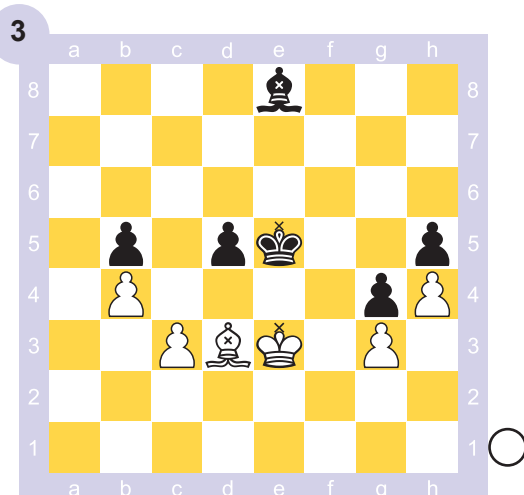
Valora quin bàndol té avantatge i per què.

Indica un pla mitjançant el qual el bàndol amb avantatge pot progressar. Assenyala'n algunes variants.

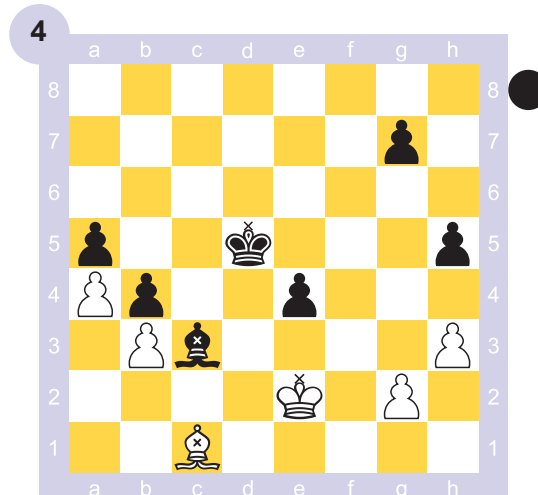
Valora quin bàndol té avantatge i per què.

Indica un pla mitjançant el qual el bàndol amb avantatge pot progressar. Assenyala'n algunes variants.

Valora quin bàndol té avantatge i per què.

Indica un pla mitjançant el qual el bàndol amb avantatge pot progressar. Assenyala'n algunes variants.

Les negres tenen un peó d'avantatge. Poden guanyar? Justifica la resposta.

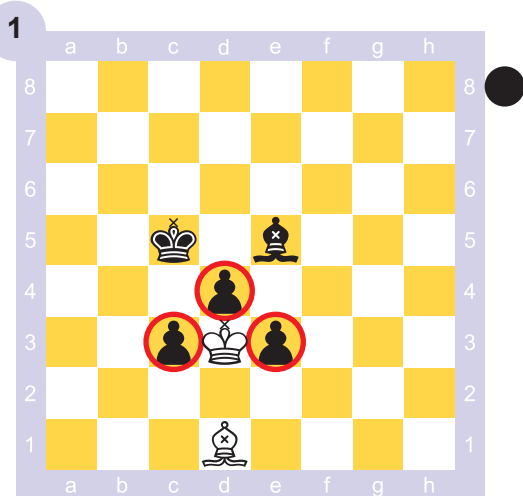

Finals d'alfil contra alfil de diferent color

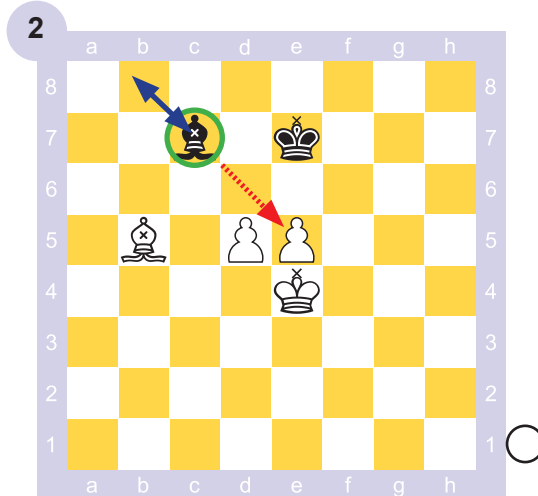
Els finals d'alfil, quan els alfills d'un i altre bàndol es mouen per caselles de diferent color, tenen una tendència molt marcada a les taules. El bàndol amb avantatge no disposa de la possibilitat d'oferir un intercanvi d'alfils ni pot, amb l'ajuda del seu alfil, forçar la progressió d'un peó passat a través d'una casella controlada per l'alfil adversari.

La creació de fortaleses és el principal recurs defensiu en aquests finals (vegeu el diagrama 1 de la pàgina 72 del llibre *Avançat 1*).

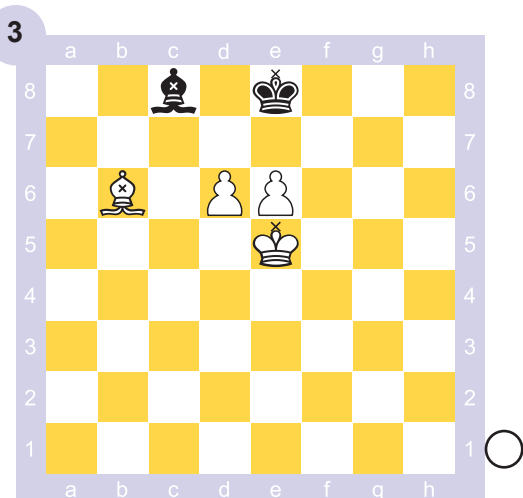
Exemples

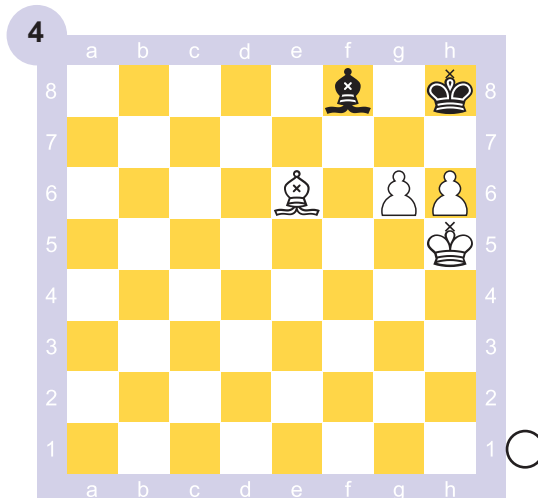
Tot i els tres peons d'avantatge units, les negres no poden guanyar. Les blanques han creat una fortalesa amb bloqueig en caselles blanques. El rei negre no pot penetrar per recolzar els seus peons: 1...Rb4 2.Rc2 i 3.Ae2; 1...Rd6 2.Ac2 Re6 3.Ad1 Rf5 4.Ac2 Rf4 5.Re2.

Tot i els dos peons passats units en la cinquena fila, no es pot guanyar. Si 1.d6+ Axd6 hi ha taules; si 1.e6 Ad6 amb bloqueig total dels peons. El rei blanc no pot anar a c5 o c6 per recolzar d5-d6 perquè ha de defensar el peó e5. Les negres només han de moure llur alfil de c7 a b8 i viceversa.

Si els peons són en la sisena fila, les negres perden perquè llur alfil no té jugades d'espera en la diagonal c8-e6. Les blanques esperen amb 1.Aa5, tot deixant les negres en zugzwang (1...Rf8 2.d7; 1.Ab7 d7+).

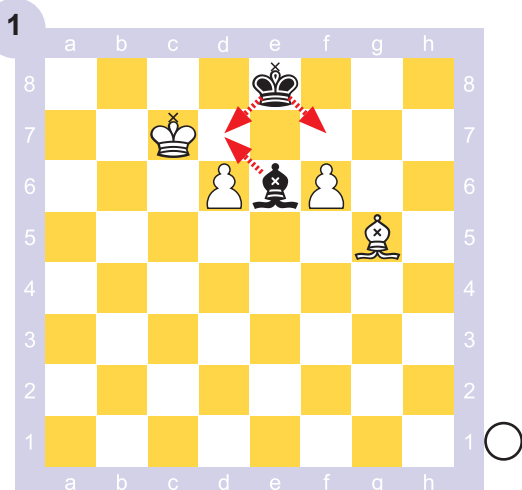
De tota manera, aquí la situació d'ofegat del rei negre salva la partida. Les negres amenacen Axh6. Si 1.Ad7 Rg8; el rei negre es mou entre g8 i h8 i no és possible forçar el zugzwang.

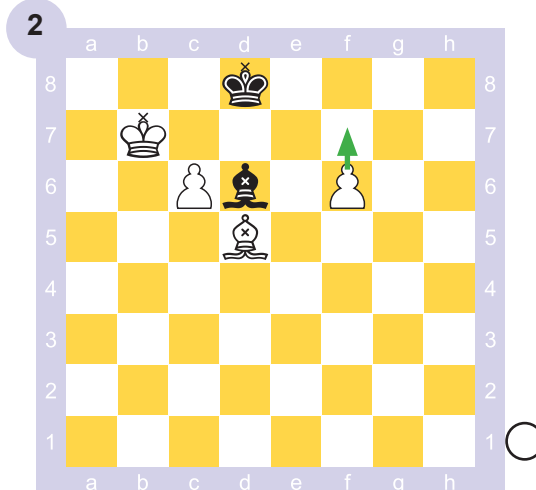
En el final amb dos peons contra cap, quan els peons passats estan aïllats, com més separats estiguin, majors seran les possibilitats de victòria.

Hi ha un principi general aplicable a tots els finals en què participa un alfil, anomenat **Principi d'una diagonal**, que es basa en el fet que l'alfil ha de complir totes les seves funcions, tant les ofensives com les defensives, en una sola diagonal.

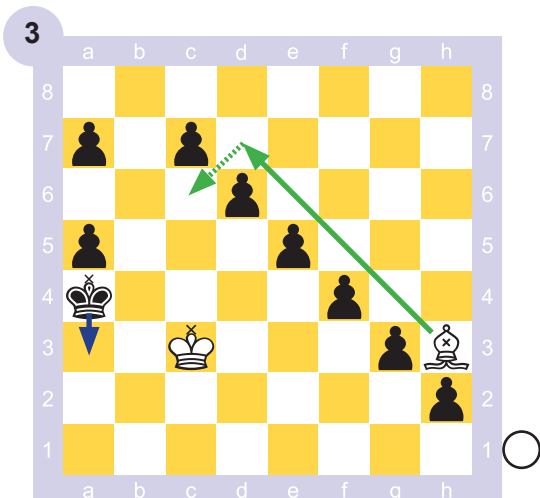
Exemples

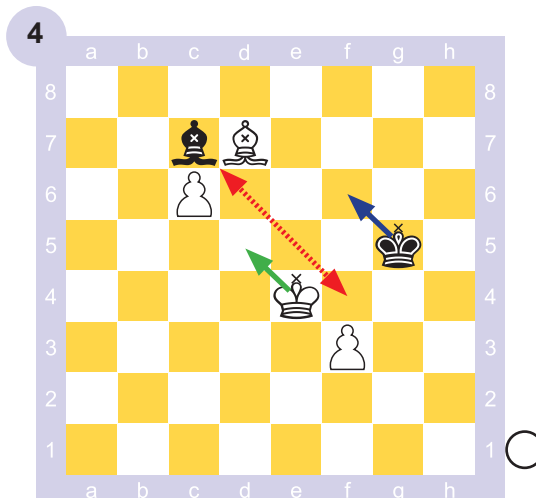
Amb peons separats per una columna el final acaba en taules (si rei i alfil participen en la defensa). Les blanques no poden progressar, l'alfil negre es mourà al llarg de la diagonal e6-h3, tot esperant. Si 1.f7+ Rxf7 2.d7 Axd7 taules; si 1.d7+ Axd7 2.f7+ Rxf7 taules.

Si en el diagrama anterior separem els peons una columna més, es torna una posició guanyadora. 1.f7 i les negres estan en zugzwang, després de 1...Re7 2.c7 Axc7 3.Rxc7 les blanques guanyen amb facilitat.

Aquest cas extrem il·lustra perfectament el "Principi d'una diagonal". Les blanques juguen i fan taules, tot i que les negres disposen dels vuit peons. 1.Ad7+ Ra3 2.Ac6! l'alfil controla cinc peons passats, mentre el rei tanca el rei negre en la columna a i controlarà el peó c quan avanci.

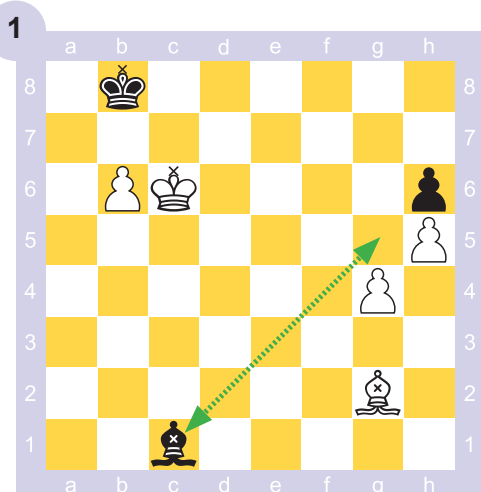
Els peons estan separats per dues columnes, però el peó f és en la tercera fila i l'alfil negre controla ambdós peons en una sola diagonal. Les blanques no poden progressar, si 1.Rd5 Rf6 tot impedit el pas cap a d7; si el rei blanc arriba a b7, el rei negre se situarà a d8.

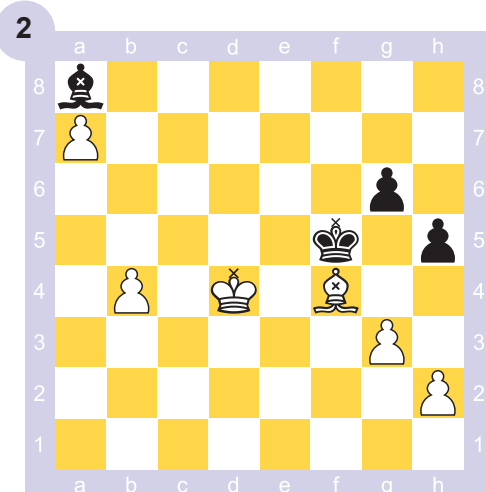
Si ambdós bàndols disposen de força peons, aquests finals es tornen més complexos. Un i, fins i tot, dos peons d'avantatge són sovint insuficients per guanyar. El balanç material sol ser menys important que els detalls específics de la posició.

Una de les idees fonamentals que ha de tenir en compte el bàndol amb avantatge és la creació de més d'un peó passat, de vegades fins i tot a costa de sacrificar peons.

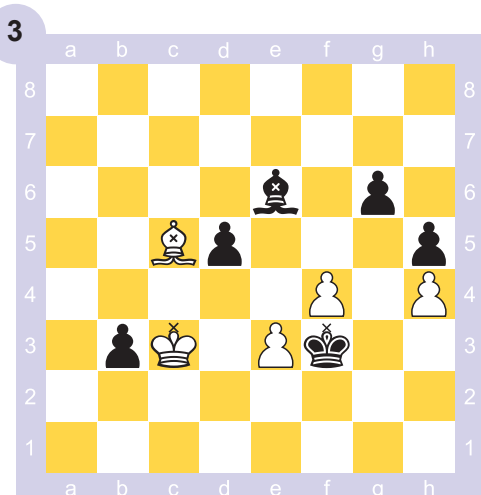
Exemples

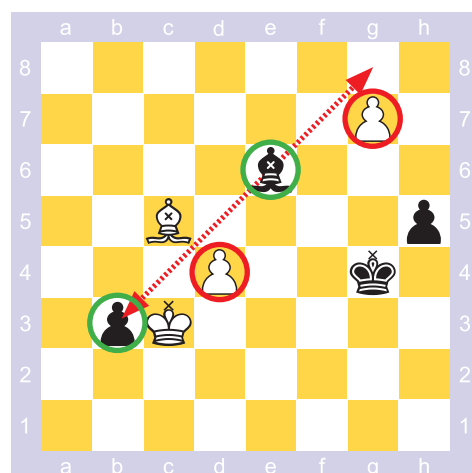
Les blanques tenen dos peons d'avantatge, però les negres han construït una fortalesa inexpugnable. El rei evita la coronació del peó **b** mentre l'alfil defensa el seu únic peó i evita la creació d'un peó passat en l'ala de rei. Per tal d'aconseguir taules les negres només han de moure llur alfil en la diagonal c1-h6.

També aquí hi ha una fortalesa inexpugnable. Ara s'ha de vigilar molt i, quan el rei blanc es dirigeixi a b8, el rei negre haurà d'impedir-ho. 1.Rc5 Re6 2.Rb6 Rd7! 3.b5 Rc8! (3...Af3? 4.a8=D! Axa8 5.Ra7 Af3 6.Rb8! tot guanyant) i les blanques no poden progressar.

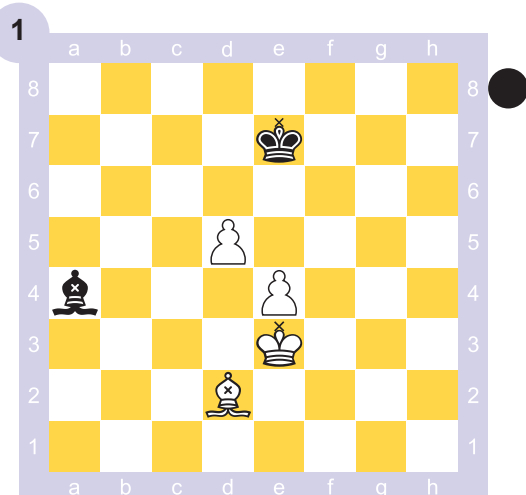
Sembla taules, però amb un sacrifici de peons les negres poden obtenir dos peons passats molt separats: 1...g5! 2.fxg5 (1.hxg5 h4 2.f5 Axf5 3.Rxb3 h3 4.Ad6 Rxe3—+) 2...d4+! 3.exd4 Rg3 4.g6 Rxh4 5.g7 Rg4

El peó **h** fa que les blanques perdin llur alfil i la partida. Fixem-nos que l'alfil negre du a terme totes les seves funcions en una sola diagonal: protegeix el seu peó **b** i impedeix la progressió dels dos peons adversaris.

3

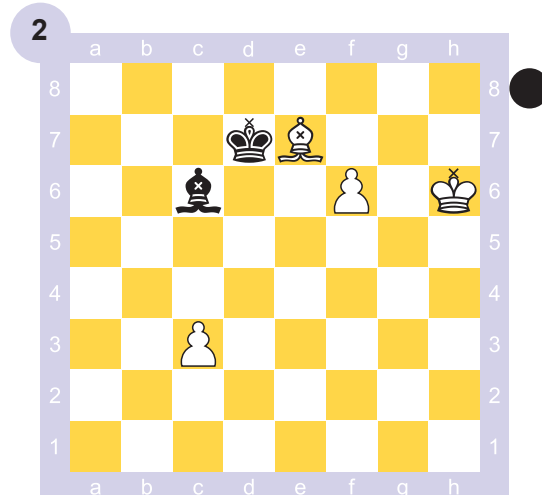
Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

Indica quina de les jugades defensives proposades és millor:

Rd6 Ad7 Ae8

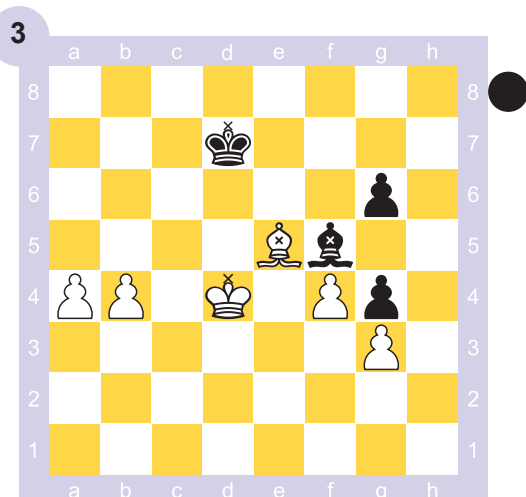
Explica per què i justifica-ho amb variants.

Indica quina de les jugades defensives proposades és millor:

Re8 Ad5 Ab5

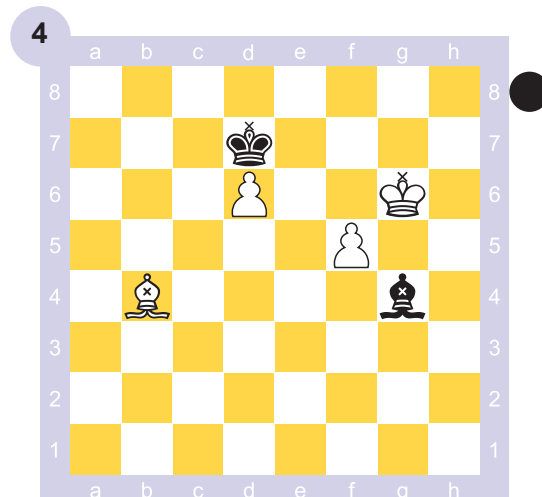
Explica per què i justifica-ho amb variants.

Indica quina de les jugades proposades permet entaular la partida, tot i els dos peons de menys:

Rc6 Ac2 Ae6

Explica el mètode per entaular i indica'n algunes variants.

Indica quina de les jugades proposades permet entaular la partida.

Re8 Ae2 Ah3

Justifica-ho amb variants o amb una explicació.

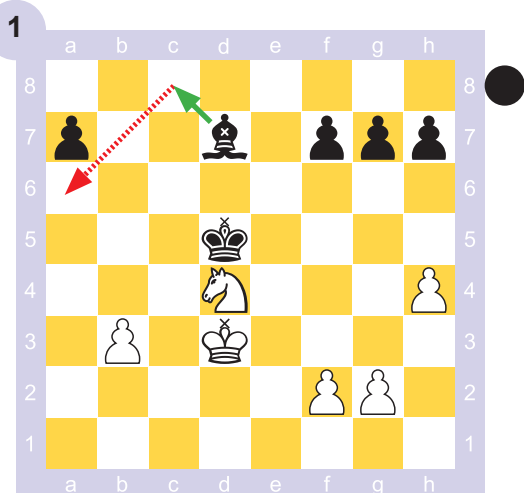

Finals d'alfil contra cavall

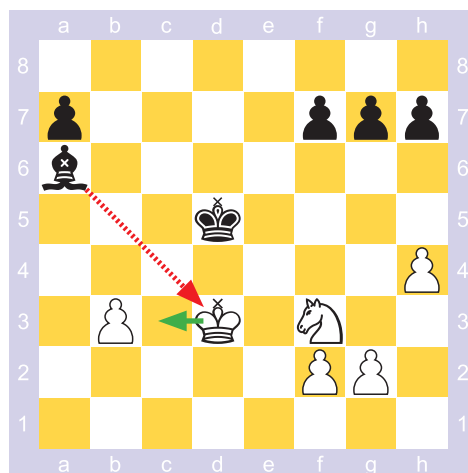
Alfil superior

Quan hi ha moltes diagonals lliures per maniobrar, l'alfil és superior al cavall. En particular, la presència de peons en ambdós flancs afavoreix l'alfil, gràcies a la seva major rapidesa de moviment. Els peons passats o l'existència d'un desnivell en la distribució de peons en un i altre flanc solen ser també factors favorables a l'alfil.

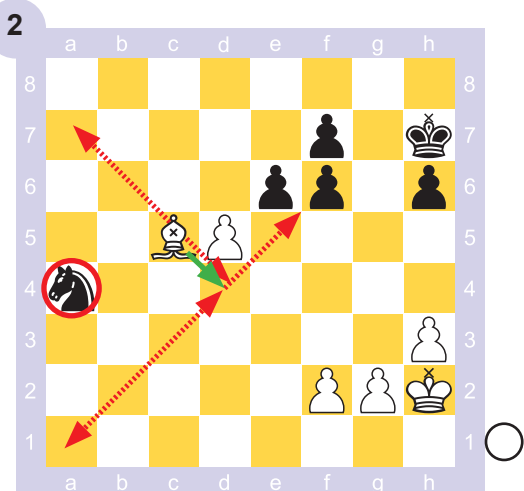
Exemples

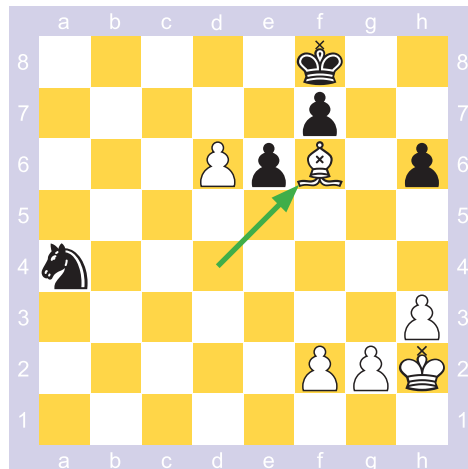
Les negres tenen avantatge perquè l'alfil és superior al cavall en aquesta posició oberta amb peons mòbils en ambdós flancs; a més, el rei negre és una mica més avançat que el seu oponent. 1...Ac8! 2.Cf3 (2.f3 és millor, per tal de defensar la casella e4) Aa6+

El rei blanc ha de decidir a quin flanc anar, i el rei negre intentarà penetrar en l'altre flanc: 7.Rc3 h6 (evita Cg5) 8.Cd4 g6 (evita Cf5) 9.Cc2 Re4 10.Ce3 f5! 11.Rd2 f4 12.Cg4 h5 13.Cf6+ Rf5 amb clar avantatge de les negres que, si juguen correctament, han de guanyar.

Quan el cavall és al caire del tauler hi ha el perill que sigui tancat per l'alfil: 1.Ad4! Rg7 (1...e5? d6!+-; 1...exd5? 2.Rg3 Rg6 3.Rf4 i mitjançant zugzwang les blanques guanyaran) 2.d6 Rf8 3.Axf6

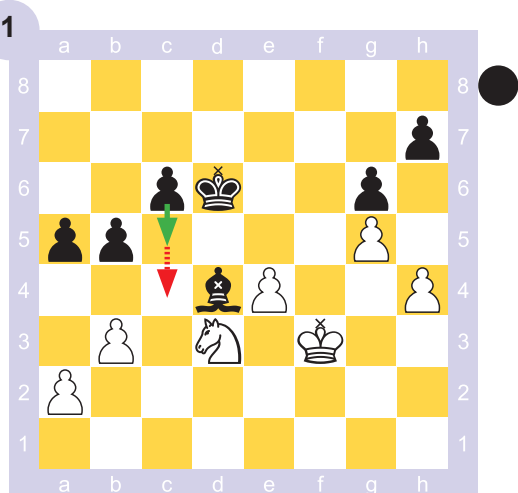
Les blanques han guanyat un peó i, encara que ara el cavall surt de la seva reclusió, l'avantatge blanc és decisiu.

Per al bàndol amb l'alfil sol ser beneficiós de fixar els peons de l'adversari en caselles del color de l'alfil, perquè aquesta peça pugui atacar-los.

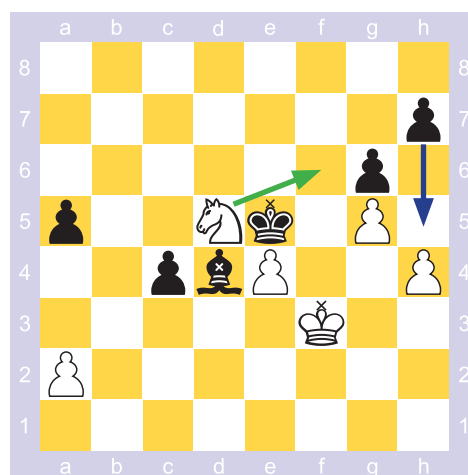
L'explotació d'un peó passat distant es du a terme per la via tradicional de fer-lo servir per distreure el rei contrari i, d'aquesta manera, irrompre en el flanc oposat.

Exemples

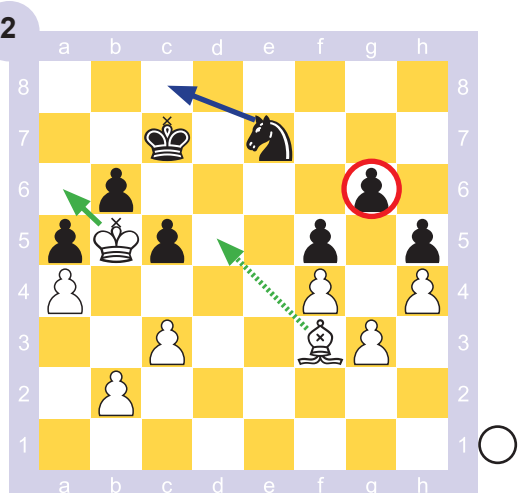

Les negres tenen avantatge gràcies a la superioritat de l'alfil en posició oberta i a la possibilitat de crear un peó passat en l'ala de dama:

1...c5 2.Cf4 c4 3.bxc4 bxc4 4.Cd5 Re5

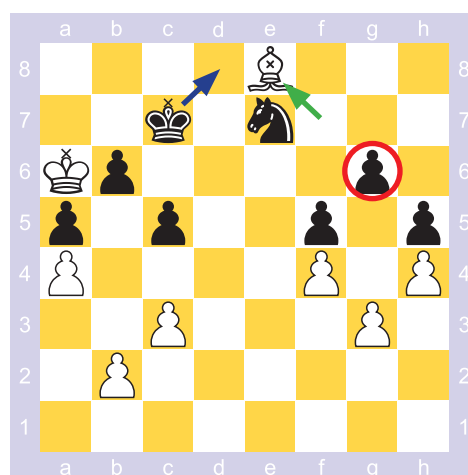

El rei negre s'ha activat i el peó passat amenaça d'avançar: 5.Cf6 h5 6.Cd5 c3 7.Cf4 c2 8.Cd3+ Rd6 9.Re2 Ab2! 10.Rd2 c1=D+ 11.Cxc1 Axc1+ 12.Rxc1 Re5 i les negres guanyen el final de peons.

Les blanques tenen avantatge perquè llur alfil és superior; tot això s'afegeix al fet que llur rei és més actiu i a la vulnerabilitat dels peons negres de l'ala de rei en caselles blanques.

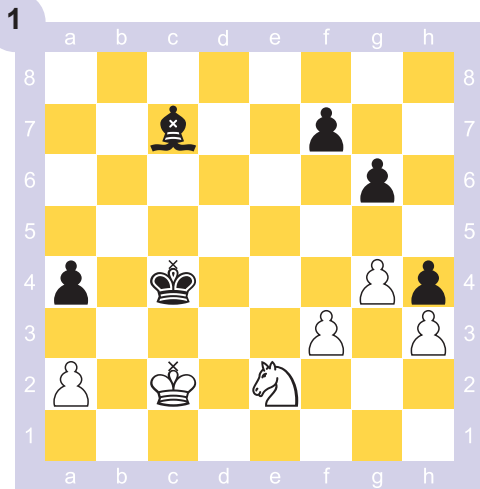
1.Ra6 Cc8 2.Ad5 Ce7 3.Ac4 (jugada d'espera, tot buscant el zugzwang) Cc6 4.Af7 Ce7 5.Ae8!

Ara només 5...Rd8 evita de perdre un peó, però segueix un sacrifici típic: 6.Axg6! Cxg6 7.Rxb6 Rd7 8.Rxc5 amb tres peons per la peça, que en aquest cas són decisius, 8...Ce7 9.b4 axb4 10.cxb4 Cc8 11.a5 Cd6 12.b5 Ce4+ 13.Rb6 Rc8 14.Rc6 Rb8 15.b6 tot guanyant.

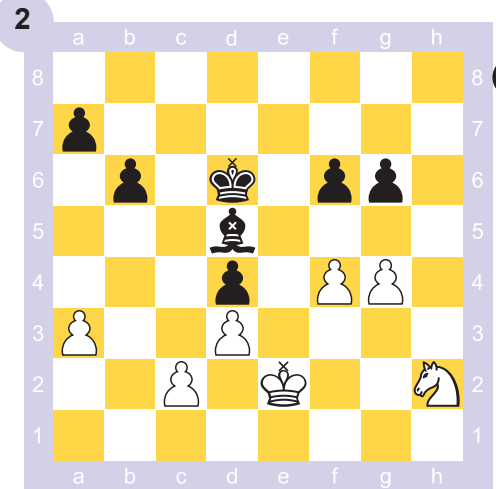
4

Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

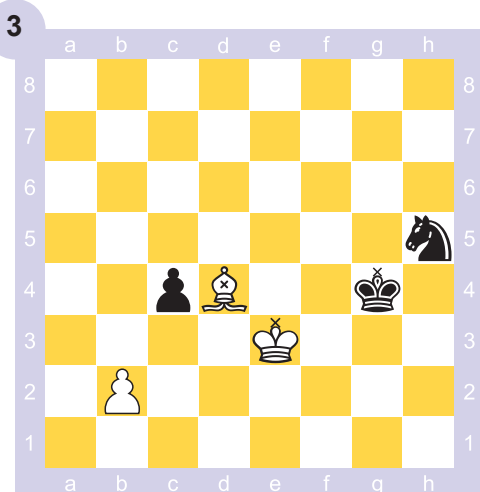
Indica quin bàndol té avantatge i per què.

Dissenya un pla que permeti al bàndol amb avantatge de progressar i assenyala'n algunes variants.

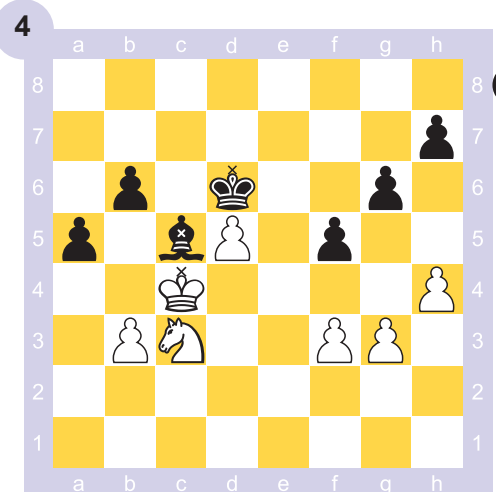
Indica quin bàndol té avantatge i per què.

Dissenya un pla que permeti al bàndol amb avantatge de progressar i assenyala'n algunes variants.

Troba la jugada guanyadora per a les blanques.

Justifica-ho amb variants.

Indica quin bàndol té avantatge i per què.

Assenyala de quina manera el bàndol amb avantatge pot guanyar un peó, tot augmentant així la seva superioritat.

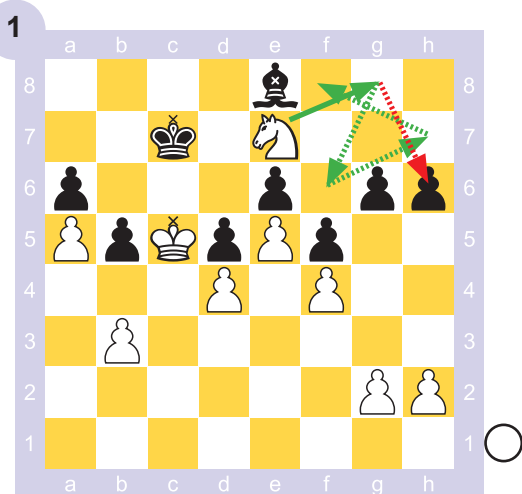
Finals d'alfil contra cavall

Cavall superior

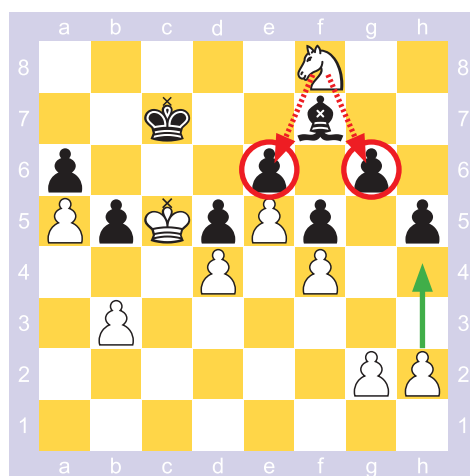
Les posicions en què hi ha bloqueig de peons i poca mobilitat per a l'alfil solen ser favorables al cavall. Si, a més, els peons del bàndol de l'alfil són en caselles del seu mateix color, això concedeix al cavall un major avantatge.

En alguns finals d'aquesta mena el bàndol amb el cavall fa servir un mètode típic: atacar amb el cavall dos peons dèbils que hagin de ser defensats per l'alfil, per tal de fer, llavors, una jugada d'espera amb el peó, de manera que el rei adversari quedi en zugzwang i hagi de cedir pas al rei propi.

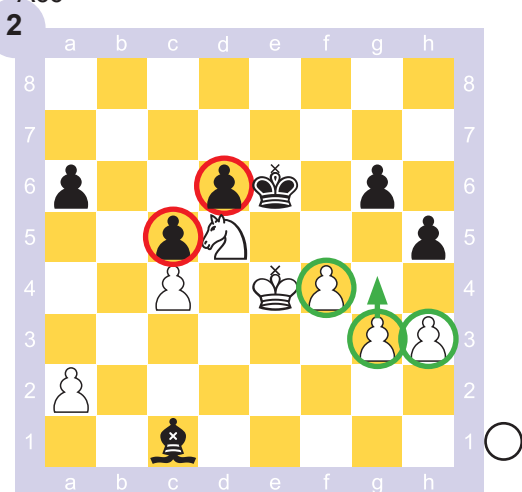
Exemples

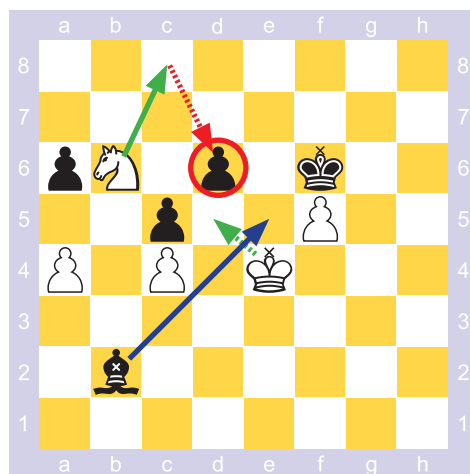
Les blanques tenen clar avantatge posicional gràcies a la superioritat del cavall sobre el mal alfil limitat pels seus propis peons, a la debilitat de les caselles negres i a la posició més activa de llur rei. 1.Cg8! (obliga l'últim peó negre a col·locar-se en casella blanca) h5 2.Cf6 Ac6

3.Ch7! Ae8 4.Cf8 Af7 (diagrama) L'alfil queda lligat a la doble defensa, ara només s'ha de cedir el torn a les negres per crear el zugzwang: 5.h4. Qualsevol jugada negra perd: si es mou l'alfil, cau un peó; si es mou el rei, el rei blanc penetra i guanya material.

L'avantatge de les blanques consisteix fonamentalment en la possibilitat de crear un peó passat en el flanc de rei, mentre que les negres no poden fer això mateix en el centre; a més, hi ha un punt dèbil important a d5 i el rei blanc està més avançat. 1.g4! hxg4 2.hxg4 Ab2

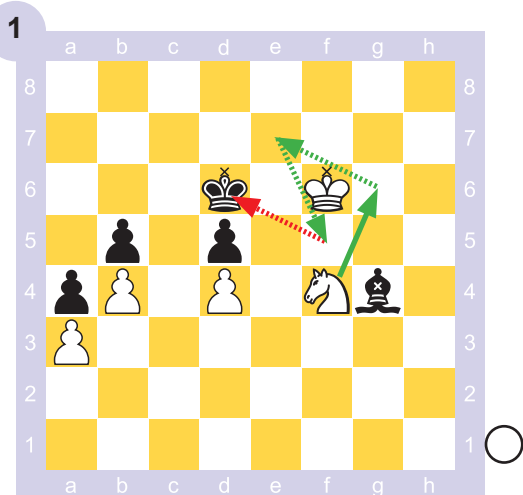
3.a4 Aa1 4.Cb6! (prepara l'atac al peó d amb Cc8 i Rd5) Ab2 5.f5+ gxf5 6.gxf5+ Rf6 (diagrama) 7.Cc8 Ae5 8.Rd5! Rxf5 9.Cxd6+ amb posició guanyadora perquè tots els peons negres cauran.

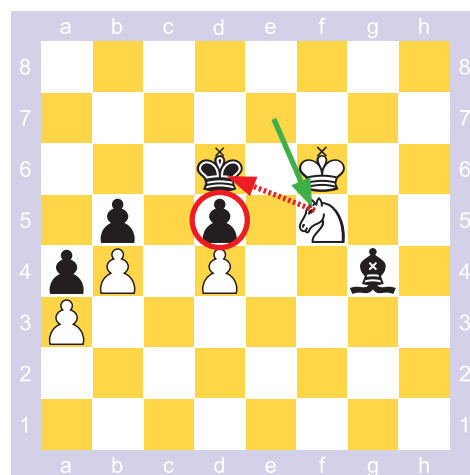
Altres posicions en què el cavall se'n surt igual o millor que l'alfil són aquelles en què la lluita es concentra en un espai petit. En alguns finals, la característica del cavall de poder dominar caselles d'ambdós colors li permet, en col·laboració amb el seu rei, de desplaçar gradualment el rei adversari de caselles defensivament importants. Un alfil no pot aconseguir aquest efecte.

Un factor que sempre s'ha de considerar és la capacitat del cavall d'executar inesperats "escacs dobles" (amenança simultània a rei i a peça).

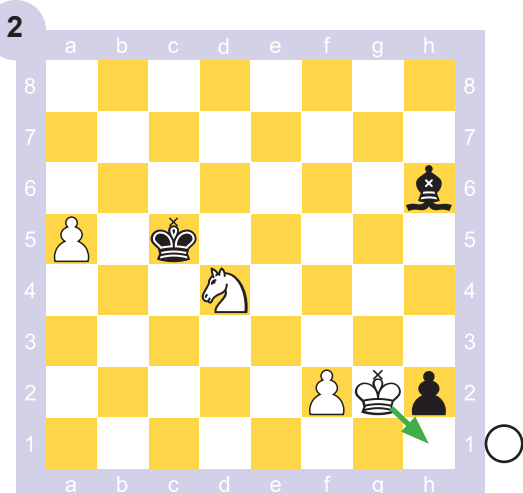
Exemples

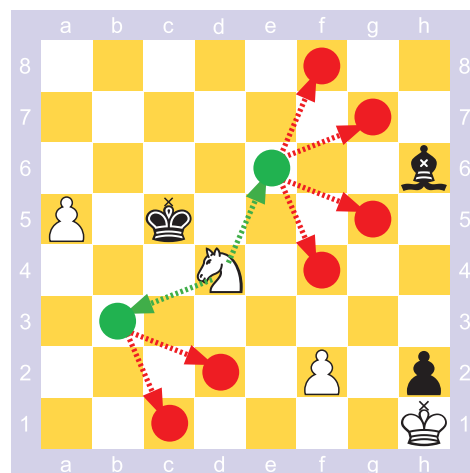
L'avantatge blanc consisteix en el rei més actiu i en la col·locació de tots els peons negres en caselles blanques, tot deixant debils les caselles negres. Cavall i rei desallotgen el rei negre, primer de d6, després de c6, tot caient el peó d5: 1.Cg6 Ah3 3.Ce7 Ag4 4.Cf5+

El rei negre ha d'abandonar d6, tot donant accés al rei blanc a e5 (si 4...Axf5 5.Rxf5 el final de peons és guanyat per les blanques). Segueix: 4...Rd7 5.Re5 Af3 6.Ce3 Rc6 7.Re6 Ae2 8.Cf5 (amenança Ce7+) Ag4 9.Re5 (zugzwang) Rd7 10.Ce3 tot guanyant el peó i la partida.

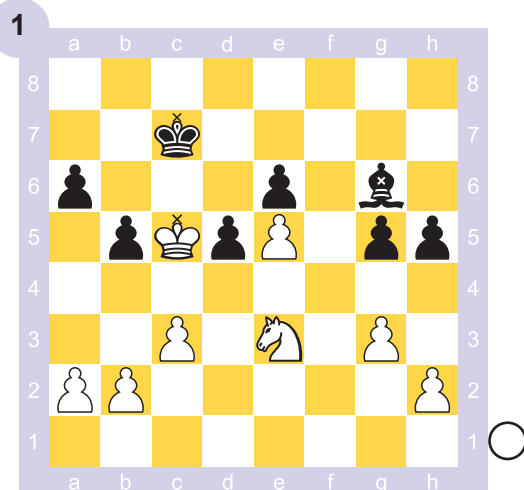
Sembla que, malgrat el peó de menys, les negres podran entaular. De tota manera, la capacitat d'amenança doble que té el cavall en totes direccions, sumada a l'avançat peó a, permeten d'aconseguir la victòria: 1.Rh1!

Zugzwang total.
Si l'alfil mou, és capturat mitjançant un escac al rei amb amenaça doble; si el rei mou o captura el cavall, el peó a promou.

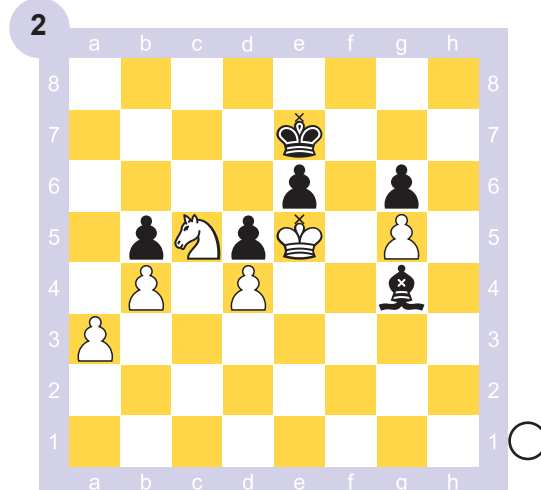
5

Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

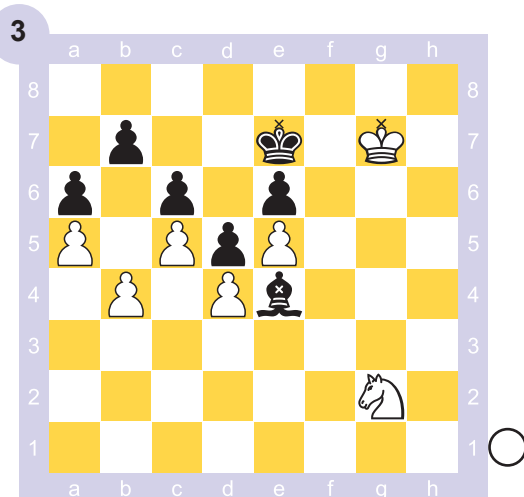
Indica quin bàndol té avantatge i per què.

Formula un pla que permeti de guanyar al bàndol amb avantatge i assenyala'n algunes variants.

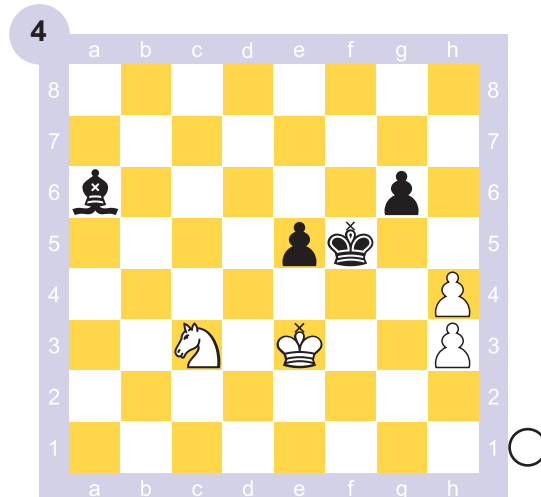
Indica quin bàndol té avantatge i per què.

Formula un pla que permeti de guanyar al bàndol amb avantatge i assenyala'n algunes variants.

Indica quin bàndol té avantatge i per què.

Explica el mètode guanyador que ha d'aplicar el bàndol amb avantatge. Justifica-ho amb variants.

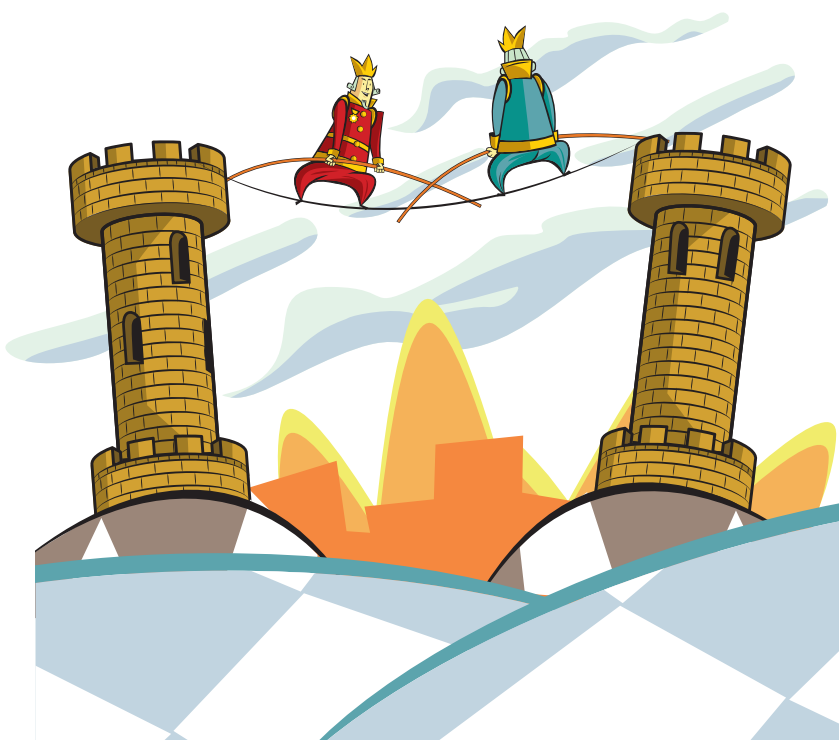
Juguen les blanques i guanyen. Justifica-ho amb variants.

Finals de torre

Torre i peó contra torre (peó en 5a fila)

Torre i peó de torre contra torre
Mètode defensiu de Vančura

Finals típics amb major quantitat de peons

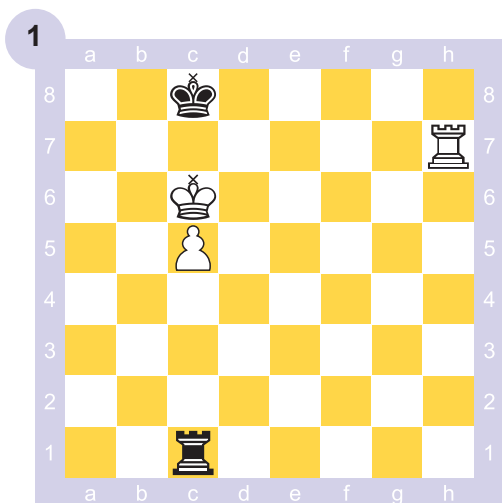

Torre i peó contra torre (peó en 5a fila)

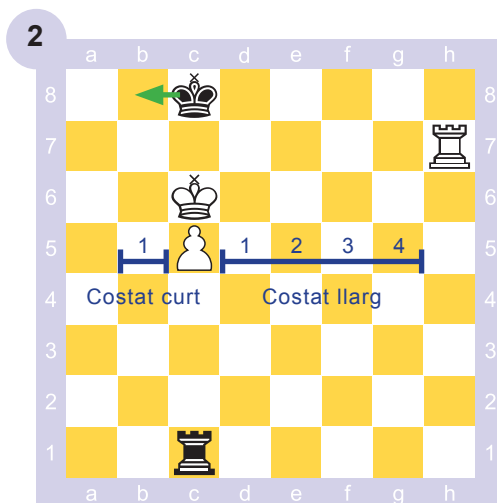
En el llibre Avançat 1 d'aquesta col·lecció hem tractat els finals de torre i peó contra torre quan el peó interior és en la setena o la sisena fila horitzontal, i el rei defensor està tallat o separat de la columna del peó.

Ara analitzarem un cas semblant, però amb el peó en la cinquena horitzontal. A més de resultar vàlid el mètode d'atac lateral amb efectivitat a distància ja estudiat, sorgeix una nova possibilitat defensiva, l'atac posterior amb la torre al peó.

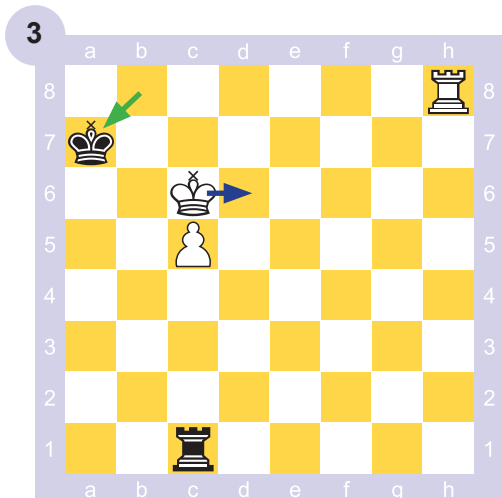
Exemple

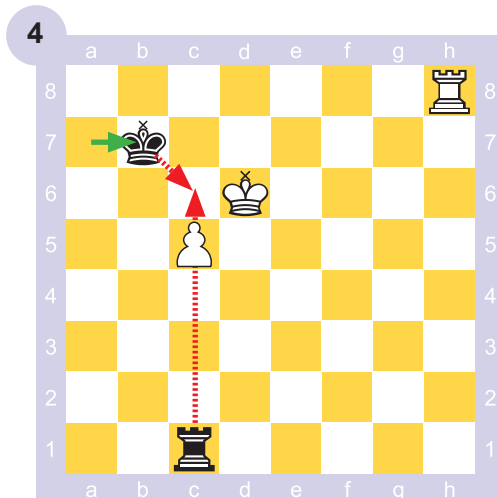
Observa que la torre negra ataca el peó per darrere. Com que les blanques amenacen mat, el rei negre ha d'abandonar la seva bona posició enfront del peó. Cap on ha d'anar?

El rei negre ha d'anar cap al costat curt, d'aquesta manera el costat llarg queda lliure per a un eventual atac lateral de la torre (amb efectivitat a distància, perquè hi ha tres o més caselles entre el peó i la columna h).
1...Rb8 2.Th8+ Ra7

Ara per tal d'intentar progressar, les blanques tenen dues possibilitats: una és moure el rei a d6 per tal d'avançar el peó directament, 3.Rd6.

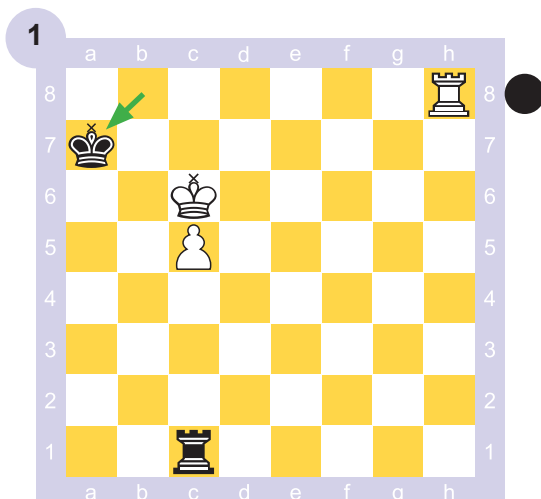
3...Rb7! (diagrama) El rei i la torre eviten la progressió del peó. Les blanques no poden progressar. Si 4.Th7+ Rc8 5.Rc6 es torna a la posició inicial.

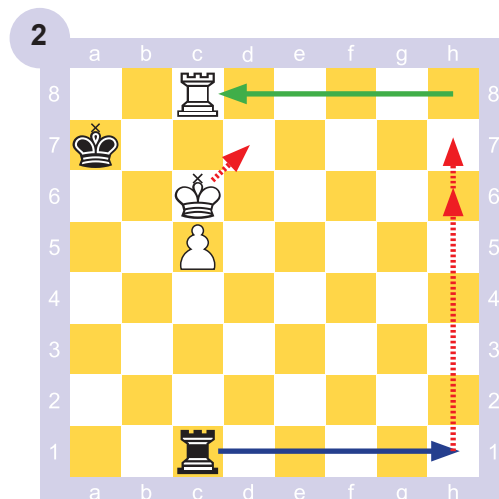
En la lliçó anterior hem analitzat la manera com les negres es defensen davant 3.Rd6. En aquesta lliçó veurem com és la defensa, cas que les blanques intentin progressar amb 3.Tc8.

Les idees exposades en aquestes dues primeres lliçons són vàlides per a peó c, d, e i f.

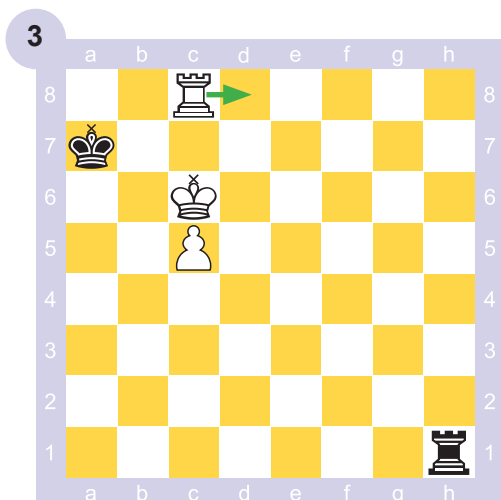
Exemple

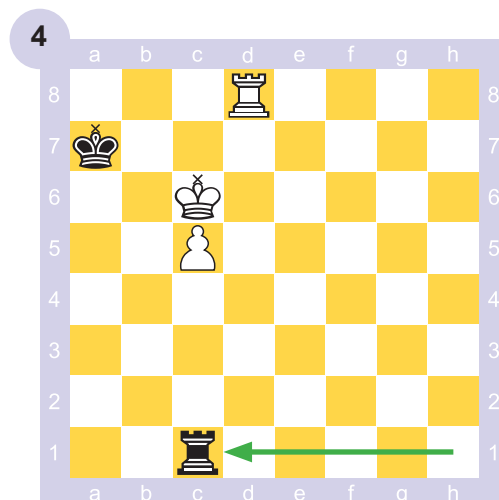
Tornem a la posició després de 2... Ra7. Una segona manera en què les blanques poden intentar progressar és 3.Tc8, per tal que el peó quedi protegit quan les blanques juguin Rd7.

Com que la torre blanca no ofereix cap mena de protecció contra escacs horitzontals, les negres segueixen un procediment que ja hem vist en la unitat 9 del llibre Avançat 1, l'atac lateral amb efectivitat a distància: 3...Th1!

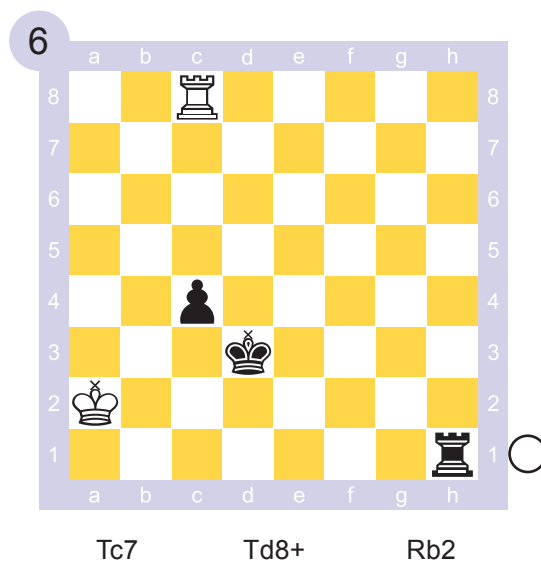
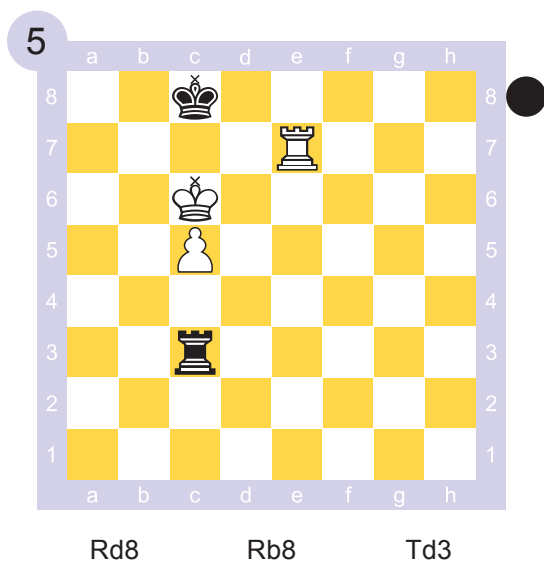
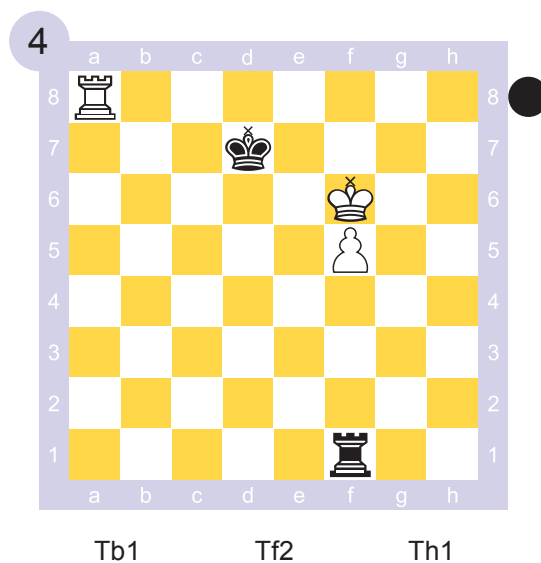
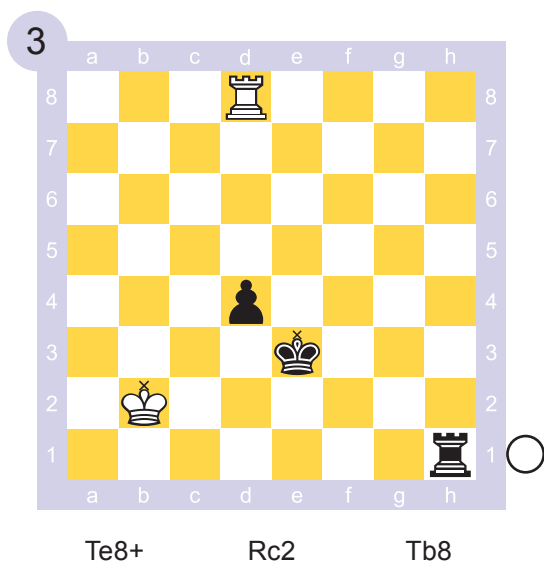
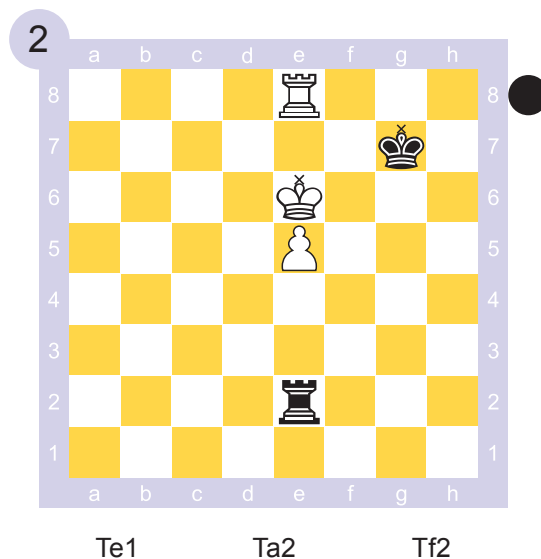
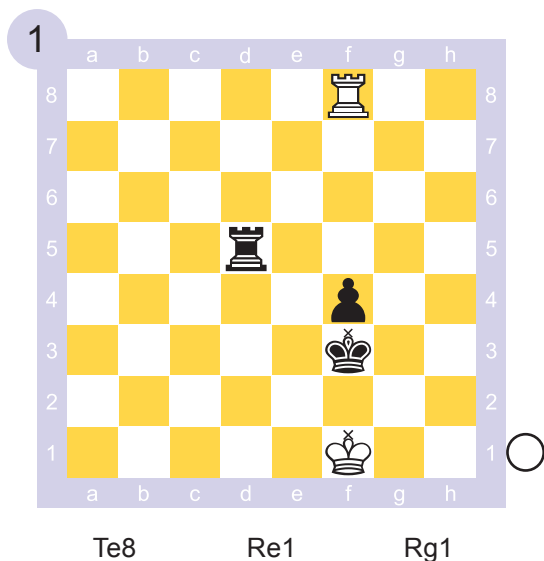
Ara avançar el rei no té cap sentit davant dels escacs horitzontals. El millor que poden fer les blanques és moure la torre per protegir el rei contra els escacs 4.Td8.

I llavors la manera més simple de defensar-se és tornar a l'atac posterior al peó amb 4...Tc1! Fixa't, novament, que 5.Rd6 no aconsegueix res davant de 5...Rb7! tot evitant la progressió del peó.

1

Indica quina de les jugades proposades és la defensa correcta que permet d'entaular. En algun cas la posició pot ser perdedora i, per tant, cap de les jugades proposades és satisfactòria.

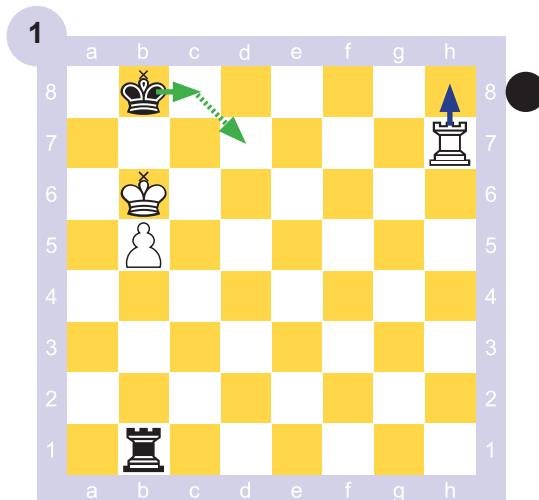

En el cas del peó de cavall (**b** o **g**) l'atac posterior al peó en la cinquena fila no té èxit.

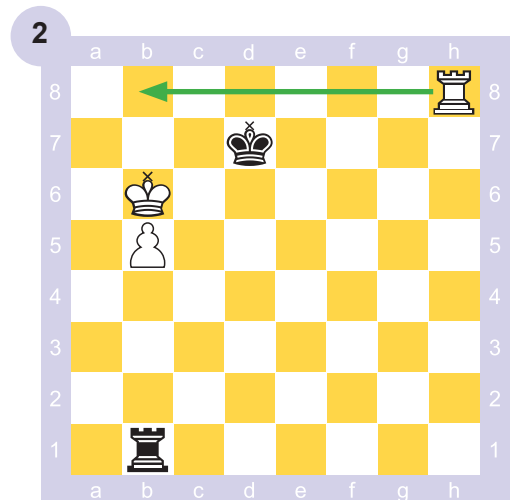
Això és degut al fet que el rei defensor no pot ocupar el costat curt.

Exemple

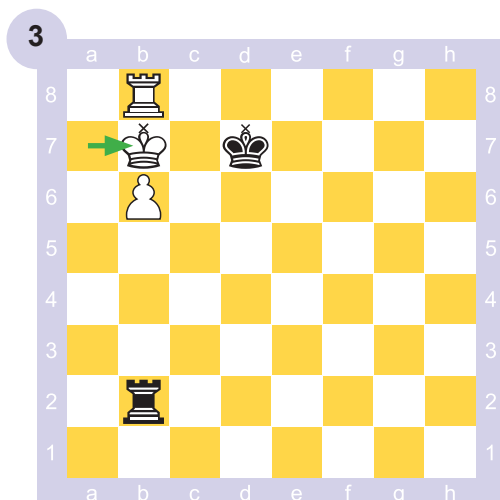

L'ideal per al rei negre seria moure cap a l'esquerra, però això no és possible a causa del mat. L'única jugada és

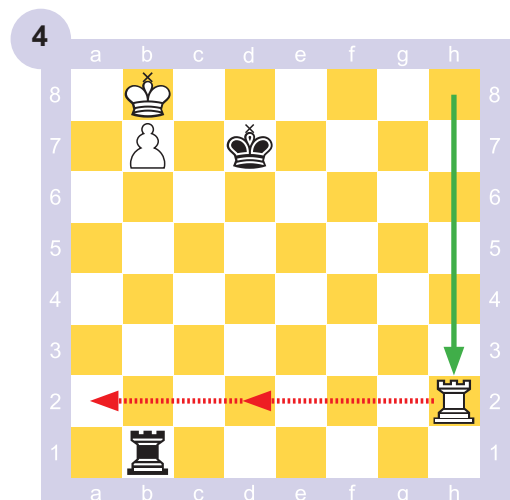
1...Rc8; segueix 2.Th8+ Rd7

Ara les blanques no progressen si juguen 3.Ra6 por 3...Rc7! Però allò correcte és 3.Tb8!. La diferència és que les negres no disposen d'espai a l'esquerra per a un atac lateral amb efectivitat a distància.

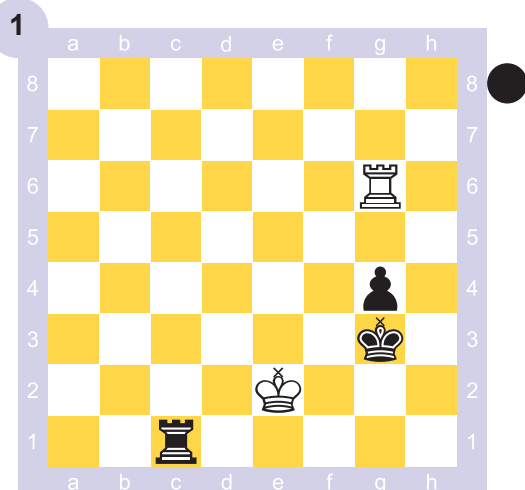
3...Tb2 (no hi ha res millor) 4.Ra7 Rc7 5.b6+ Rd7 6.Rb7 (diagrama)

6...Tb1 7.Th8 Tb2 8.Ra7 Ta2+ 9.Rb8 Tb2 10.b7 Tb1 11.Th2 (diagrama) i no hi ha defensa davant de les amenaces Td2+ tot separant el rei negre (posició de Lucena) i Ta2 per moure el rei a a7 i promocionar.

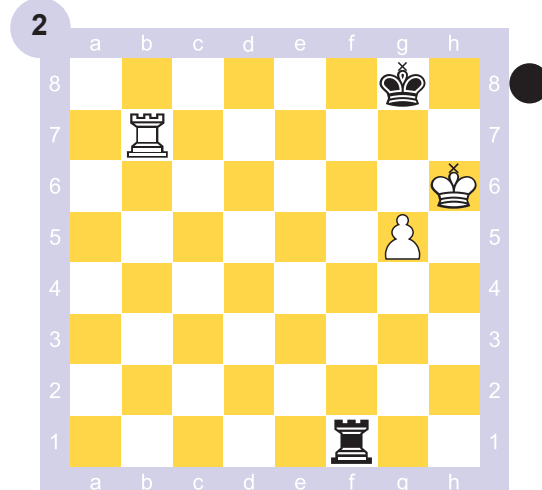
2

Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

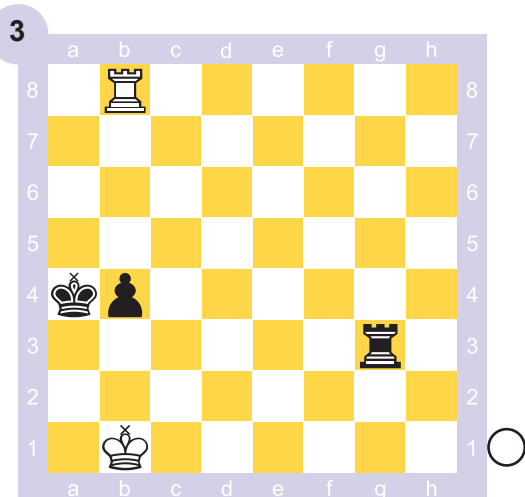
Indica quin, d'entre els proposats, és el mètode correcte per guanyar:

- a) Jugar Tg1 amb idea de Rh2 i g3
- b) Jugar Rf4 amb idea doble d'avançar el peó o d'atacar la torre
- c) Jugar Rh3 per avançar el peó.

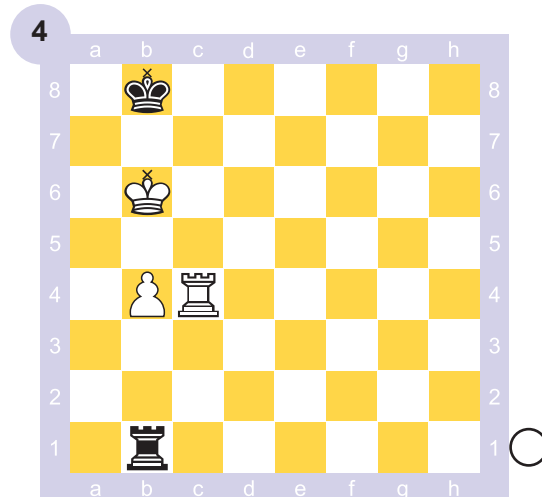
Indica quina de les jugades proposades permet a les negres d'entaular:

Tf8 Tg1 Th1+

Indica quina de les jugades proposades permet a les blanques d'entaular:

Th8 Ta8+ Rb2

Indica quina de les jugades proposades permet a les blanques de guanyar la partida:

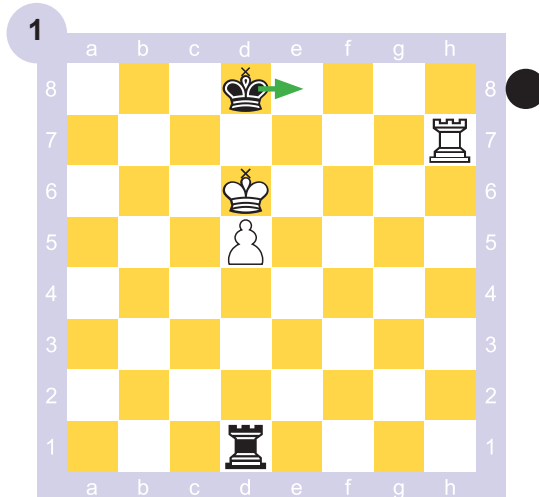
b5 Th4 Rc6

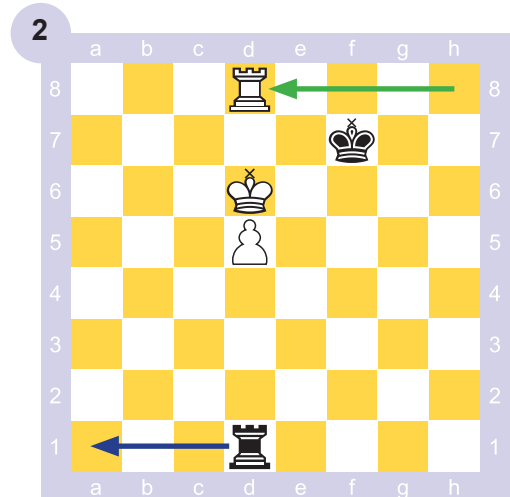
Pel que fa a l'atac posterior amb la torre al peó en la cinquena horitzontal, si el peó és **d** o **e**, el rei defensor pot trobar-se en el costat llarg i, tot i això, entaular.

No és pas així quan el peó és **c** o **f**, perquè en aquest cas és imprescindible que sigui en el costat curt per poder entaular.

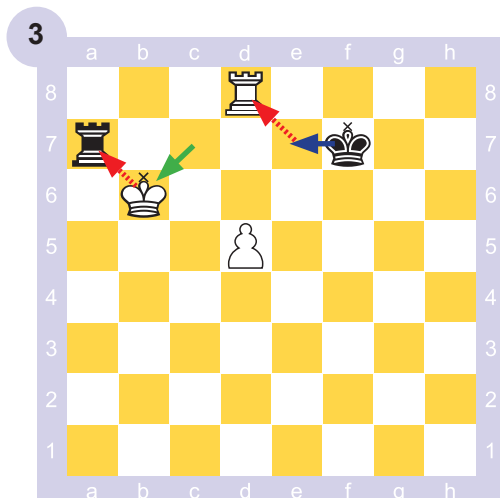
Exemple

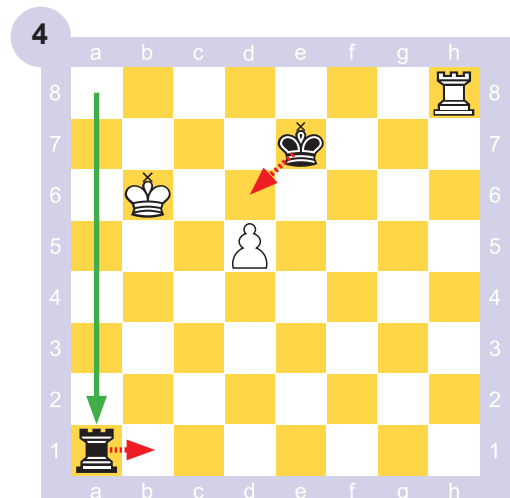
Aquesta posició és semblant al primer diagrama d'aquesta Unitat, però amb el rei en una columna més cap a la dreta. L'ideal és conduir el rei cap al costat curt 1...Rc8, com ja hem vist. Analitzem-ho 1...Re8

2.Th8+ Rf7 3.Td8 (diagrama). Un altre cop, l'amenaça és Rc7 i d6. Les negres busquen l'atac lateral, però encara sense la distància idònia: 3...Ta1!

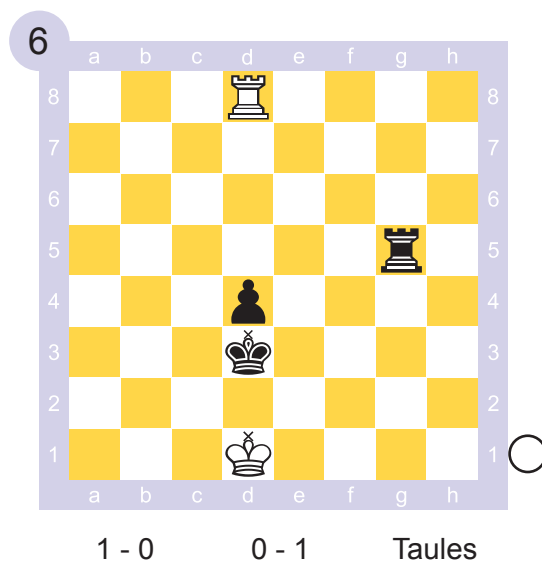
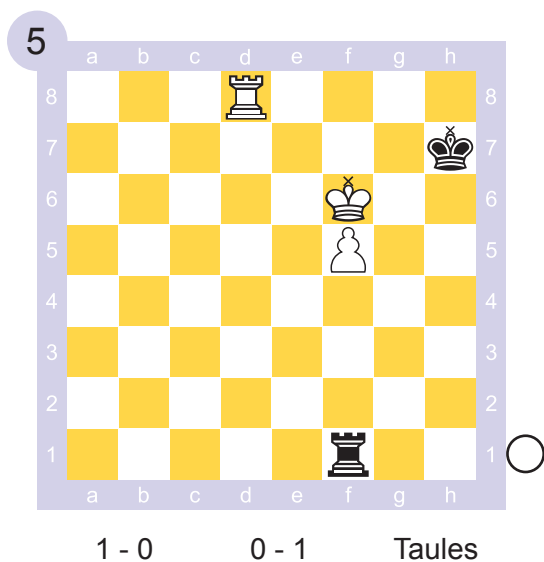
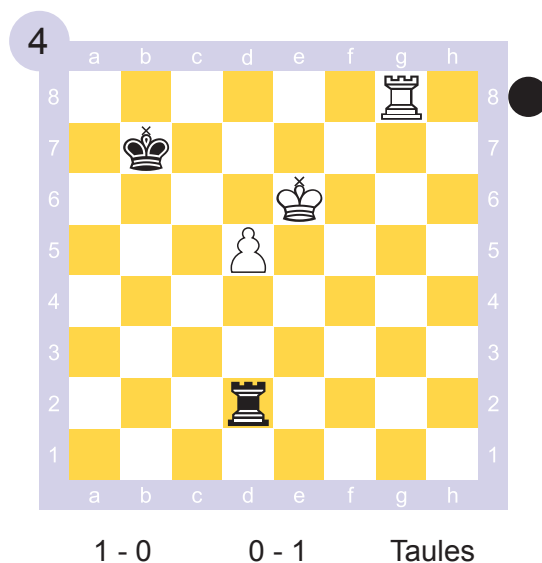
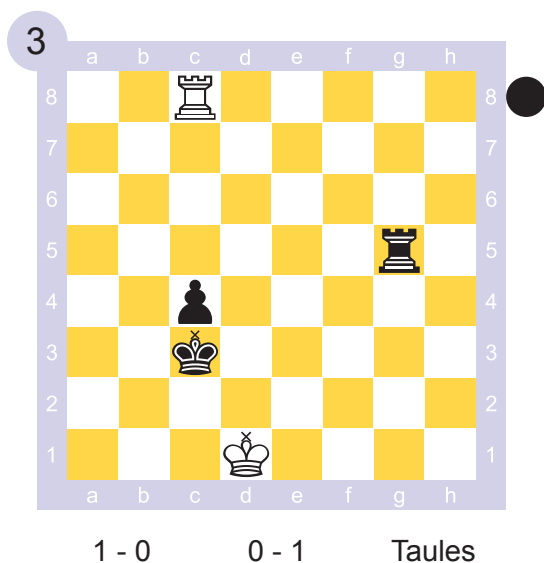
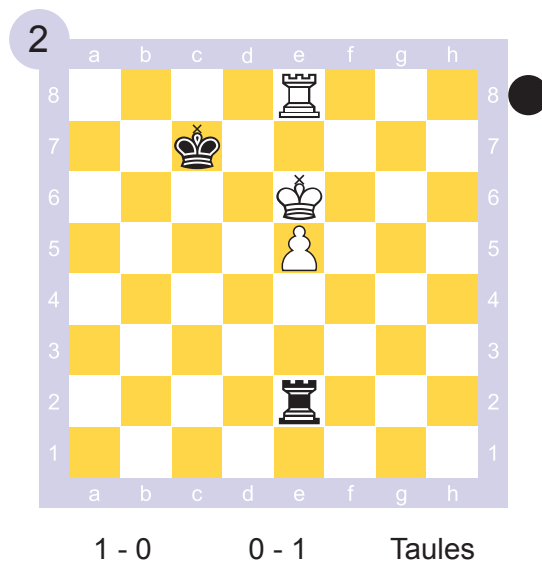
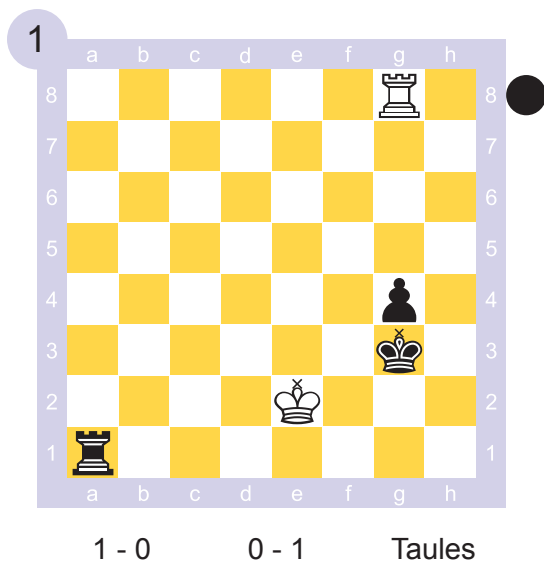
4.Rc7 (4.Tc8 Td1!) Ta7+ 5.Rb6 (diagrama). Ara les negres aprofiten la situació de la torre blanca per apropar el rei amb guany de temps 5...Re7!

6.Th8 (si 6.Rxa7 Rxd8 7.Rb6 Rd7 amb taules en el final de rei i peó contra rei) Ta1 (diagrama) i les blanques ja no poden progressar; les negres amenacen Rd6 i també escacs verticals.

3

Assenyala quin ha de ser el resultat de cada final indicat, amb joc correcte per ambdues parts. Indica quina primera jugada ha de dur a terme el bàndol al qual toca de moure.

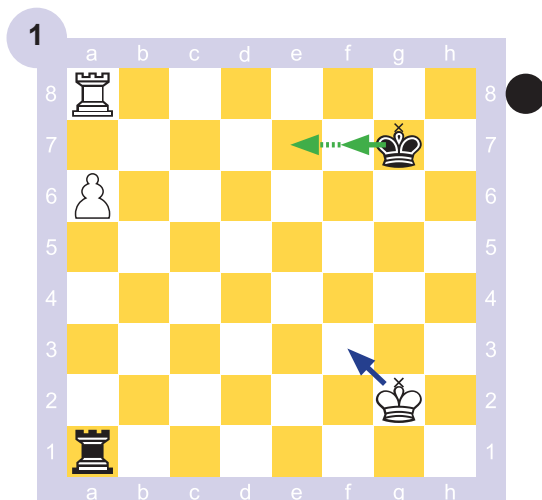
Torre i peó de torre contra torre

Mètode defensiu de Vančura

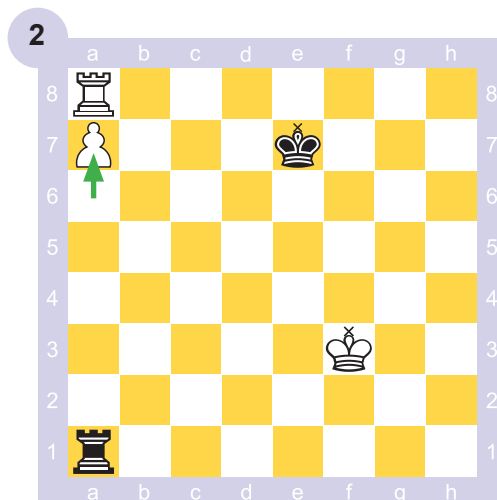
En la unitat 9 del llibre Intermedi 2 hem analitzat un cas de final de torre i peó de torre contra torre, amb el peó en la setena fila i el propi rei davant seu. Aquí analitzarem un altre tipus de posició.

És bo recordar una cosa que hem vist en l'esmentat llibre: que el peó de torre és menys perillós que un peó d'una altra columna perquè només hi ha espai lateral a un costat del peó.

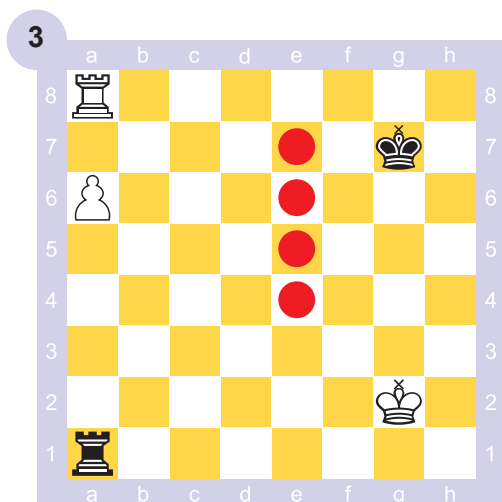
Exemple

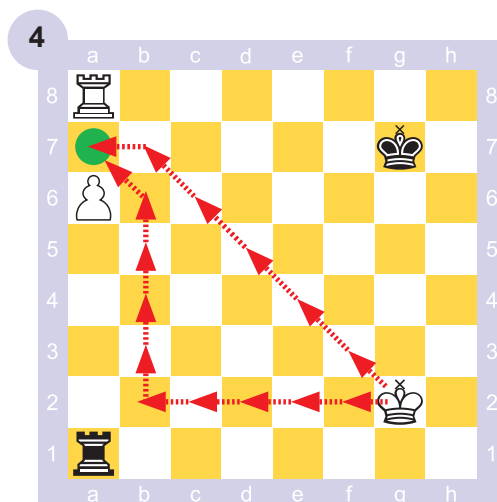
Una primera pregunta que hem de fer-nos és: pot el rei negre apropar-se al peó blanc per tal de capturar-lo? Vegem-ho, 1...Rf7 2.Rf3 Re7? 3.a7! tot guanyant de seguida.

Les blanques guanyen perquè no hi ha defensa satisfactòria contra 4.Th8 i, quan les blanques capturen el peó, Th7+ tot guanyant la torre. Si el rei negre va a la sisena fila, per exemple 3...Rf6, llavors 4.Tf8+ i promociona en la propera jugada.

De manera que el rei negre no pot mai col·locar-se en la columna e, i per tant no podrà ajudar la seva torre en la lluita contra el peó.

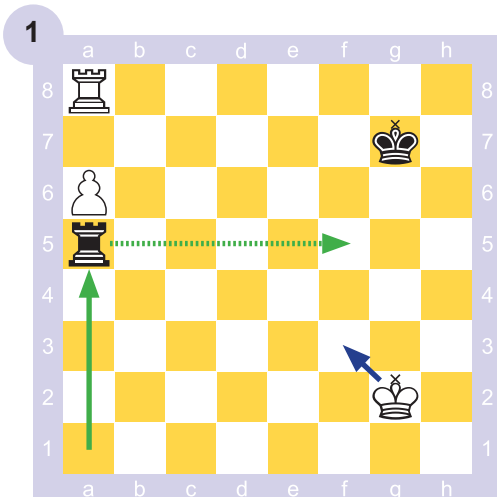
D'altra banda, per tal de guanyar, les blanques necessiten recolzar el peó amb el rei (l'ideal és arribar a a7). Fixa't que si les blanques juguen a6-a7 de seguida, és taules perquè el rei blanc no tindrà refugi contra escacs verticals.

En el final de la pàgina anterior, si les negres mantenen llur rei a g7 i llur torre en la columna **a**, les blanques guanyaran en recolzar el peó amb el rei, amb la qual cosa alliberaran la torre de a8 per maniobrar i, finalment, promoure el peó.

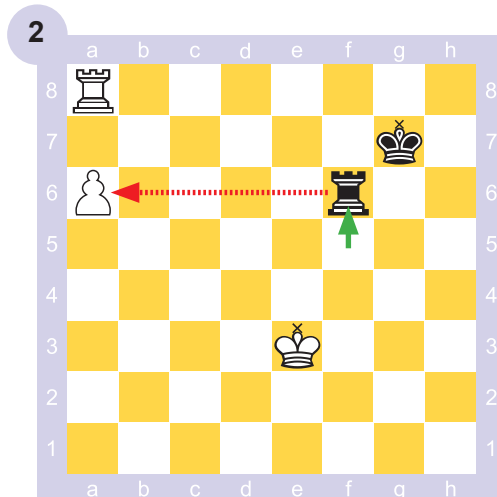
Contra escacs verticals el rei blanc tindrà refugi a a7. Però a7 no és refugi contra escacs horitzontals.

Exemple

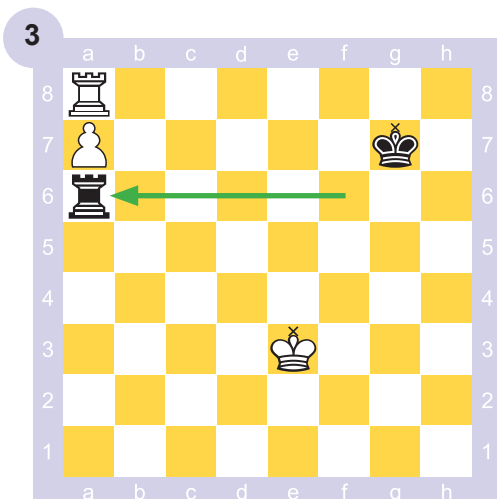

La idea correcta de defensa és:

1...Ta5! (diagrama) 2.Rf3 Tf5+! 3.Re3 Tf6!

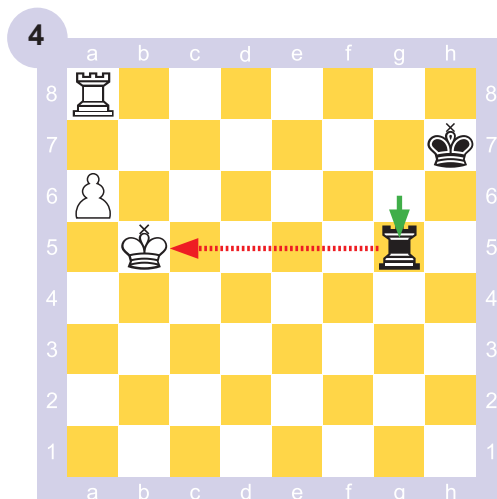

El sentit de la maniobra negra ha estat de mantenir la torre blanca fermada a la defensa del peó, però amb la torre negra a punt de fer escacs horitzontals al rei blanc en el moment oportú.

Si les blanques avancen el peó 4.a7 Ta6! el final és fàcilment taules.

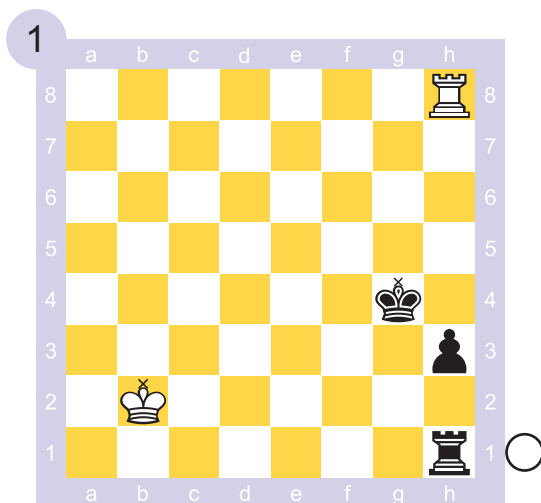
Per exemple, les negres mouen llur rei de g7 a h7 i, quan el rei blanc arribi a b5, col·locaran llur torre a a1 per tal de fer escacs verticals.

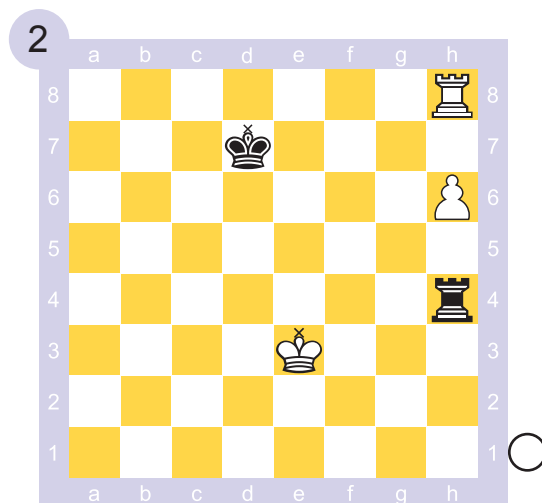
Si les blanques avancen llur rei cap al peó 4.Rd4 Rh7 5.Rc5 Tg6 6.Rb5 Tg5+! (diagrama) 7.Rb6 Tg6+ (el rei no pot escapar a escacs horitzontals) 8.Rb5 Tg5+ 9.Rb4 Tg6. Tan bon punt el rei se separa del peó, la torre torna a atacar-lo. Aquesta defensa s'anomena mètode de Vančura.

4

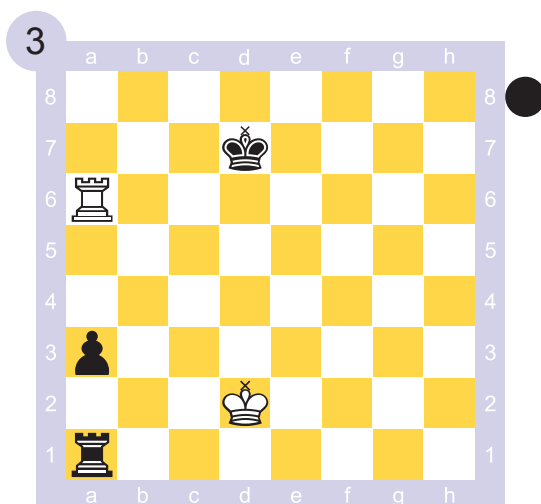
Indica quin és el resultat de la partida amb joc correcte per ambdós bàndols. Justifica-ho amb variants o amb una explicació.

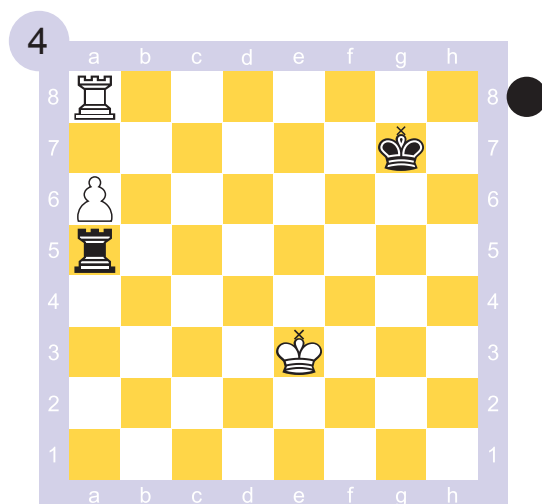
1 - 0 0 - 1 Taules

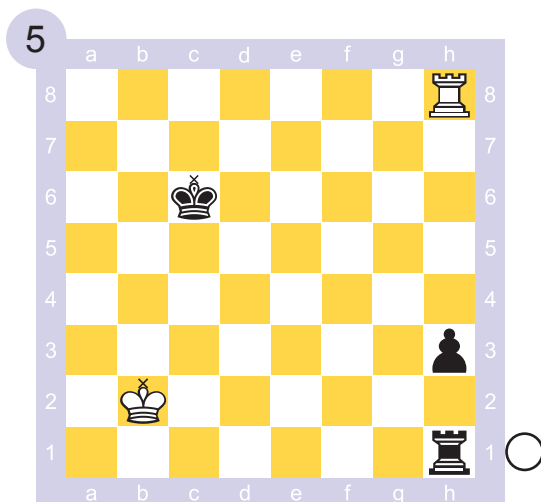
1 - 0 0 - 1 Taules

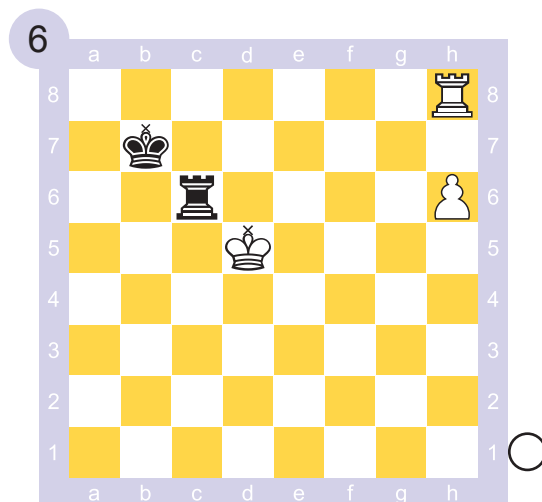
1 - 0 0 - 1 Taules

1 - 0 0 - 1 Taules

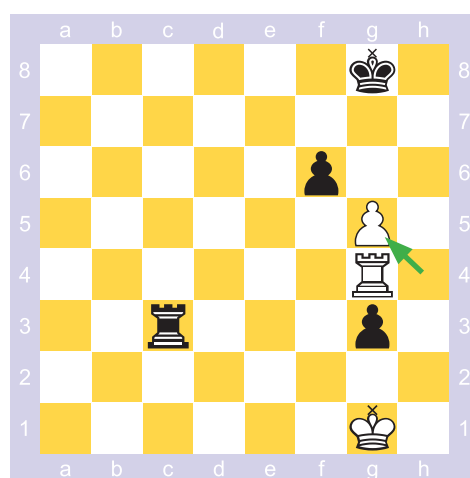
1 - 0 0 - 1 Taules

1 - 0 0 - 1 Taules

Els finals de torre són molt freqüents; també tenen una àmplia varietat temàtica. Mostrarem en aquesta lliçó alguns finals de torre típics, que solen presentar-se en la pràctica amb certa freqüència.

Comencem pel final en què un dels bàndols té un peó d'avantatge, amb tots els peons en un mateix flanc. El fet que els peons siguin tots en un mateix flanc facilita molt la tasca defensiva. El ja conegut principi “com menys peons hi hagi en el tauler, més possibilitats hi haurà de taules” és vàlid també en aquests casos.

2

The chessboard shows the following pieces:

- White: King on g1, Rook on a5, Pawns on f2, g2, e3, h4.
- Black: King on g8, Rook on c8, Pawns on f7, g7, h7.

A green arrow points from the black king on g8 to the square h8.

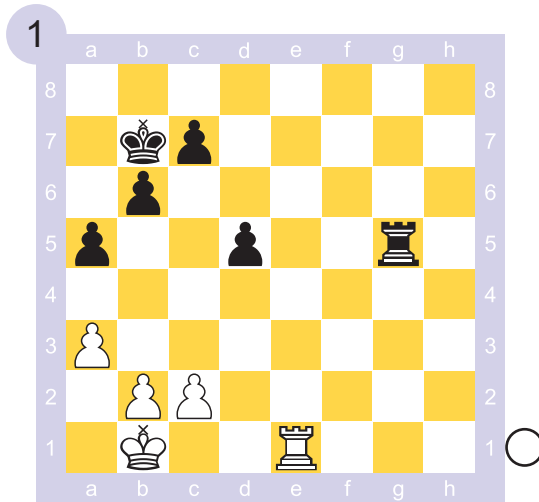
3

Chessboard diagram showing a position. The board is labeled with columns a-h and rows 1-8. White pieces are at a4 (Rook), b5 (Bishop), e3 (Pawn), f3 (King), g4 (Pawn), and h4 (Pawn). Black pieces are at a4 (Rook), b5 (Bishop), e6 (Pawn), f6 (King), g7 (Pawn), and h7 (Pawn). A green circle highlights the black pawn on e6.

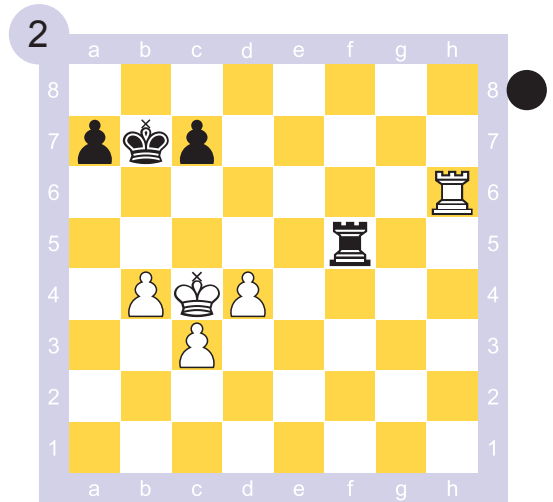
Les negres tenen llurs peons **f** i **h** aïllats; malgrat tot, jugant bé s'aconsegueix d'entaular. La posició del peó a f6 (en comptes de f7) és important, perquè evita que les blanques guanyin espai amb torre en la sisena fila i peó a e5 o g5.

5

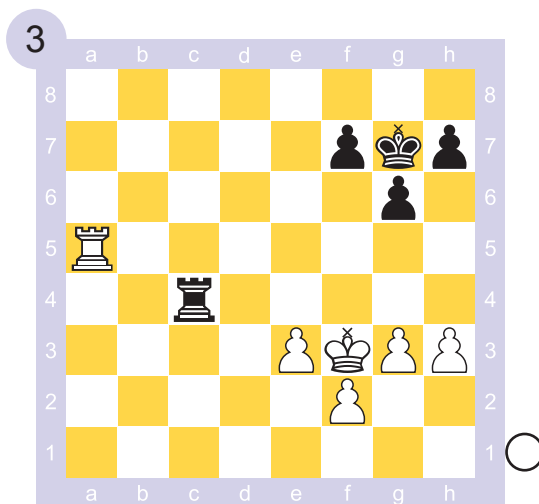
Tria la millor jugada defensiva (1) o la que dificulti més la defensa de l'adversari (2), segons allò que s'indiqui en cada posició.

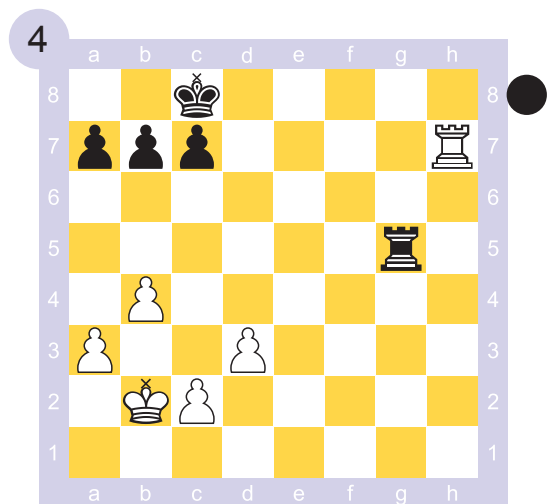
(1) Te6 a4 Rc1

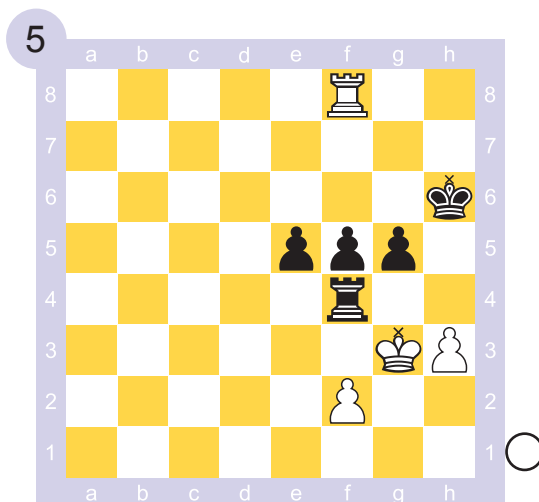
(1) Tf3 c6 Tg5

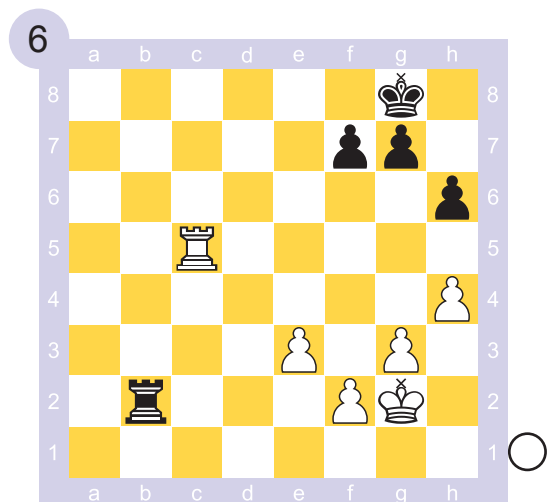
(2) e4 g4 Ta7

(1) a5 Tg2 Tb5

(1) Th8+ Rg2 f3

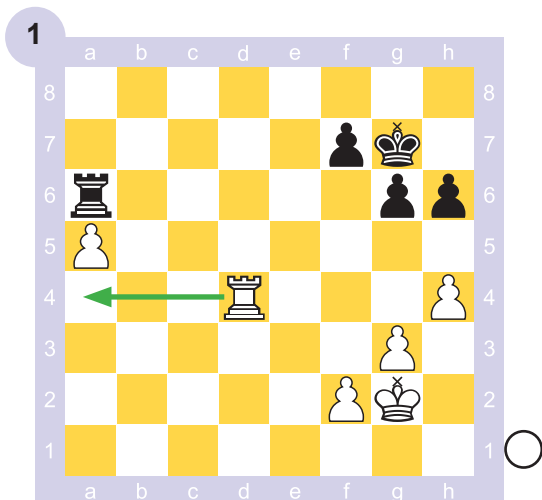

(2) Tc7 Rf3 h5

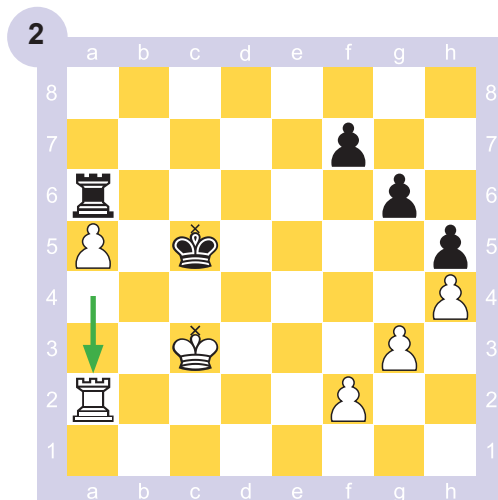

Un altre final típic que es presenta amb freqüència és el d'un peó d'avantatge en el flanc de dama per a un dels bàndols, i tres peons simètrics per a cada bàndol en el flanc de rei.

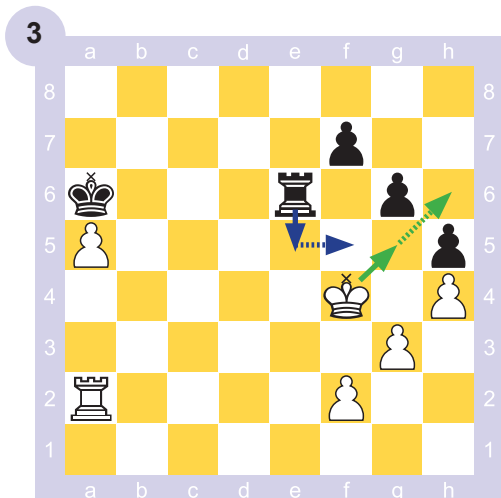
Exemple

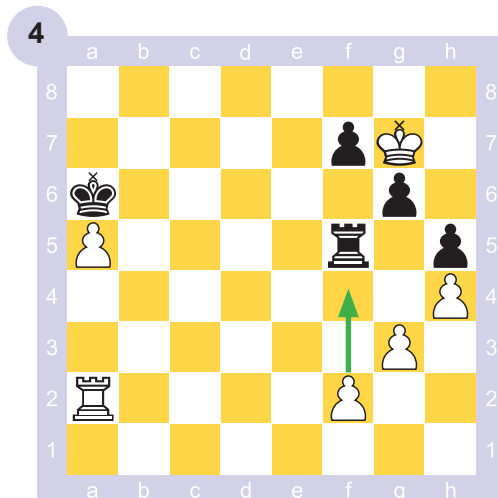
1.Ta4! (com hem vist en la pàgina 158 de l'Intermedi 2, "Les torres han de col·locar-se darrere dels peons passats, tant si són propis com de l'adversari." 1.Td5 és menys fort perquè no recolza la progressió del peó) Rf6 2.Rf3 Re5 3.Re3 h5 4.Rd3 Rd5 5.Rc3 Rc5 6.Ta2

Jugada d'espera que defensa el peó de f2. Ara el rei negre ha de cedir el pas al rei blanc: 6...Rb5 (el millor; si 6...Rd5 7.Rb4) 7.Rd4! (cap a l'ala de rei) Td6+ (Si 7...Txa5? es perd el final de peons) 8.Re5 Te6+ 9.Rf4 Ra6

El rei negre ha bloquejat el peó passat, però ara el rei blanc penetra en el flanc de rei: 10.Rg5 Te5+ 11.Rh6 Tf5 12.Rg7 Tf3 13.Rg8 Tf6 14.Rf8 Tf3 15.Rg7 Tf5

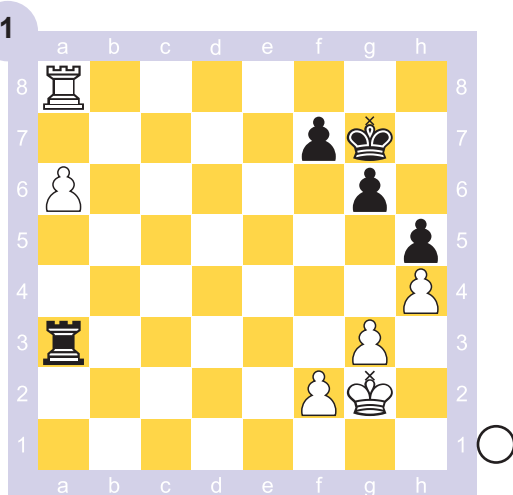
Les negres queden en zugzwang després de 16.f4! (si 16...Txa5 17.Txa5+ Rxa5 18.Rxf7 tot guanyant). Si la torre o un peó mou, es perd un altre peó; si el rei mou, el peó a avança. Les blanques tenen posició guanyadora.

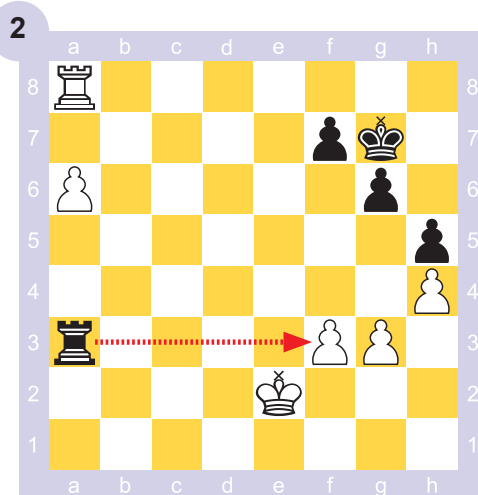
En el cas anterior la torre ofensiva estava ben col·locada darrere del seu peó passat.

En el cas que veurem ara la torre ofensiva està mal col·locada davant del seu peó passat, i la torre defensiva ben col·locada darrere del peó passat adversari.

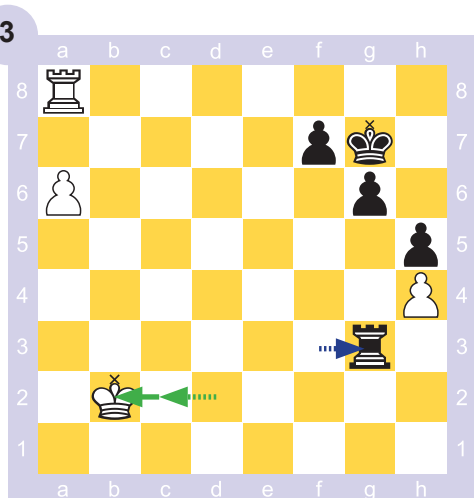
Exemple

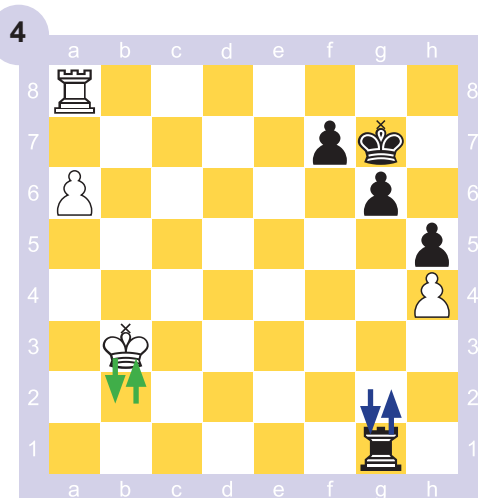
Per tal d'intentar guanyar, les blanques necessiten recolzar llur peó passat amb el rei. Si en primer lloc avancen el peó 1.a7, facilitaran la defensa ja que llavors, quan el rei blanc arribi a b6, no tindrà refugi contra escacs verticals.

1.Rf1 Ta2 2.Re1 Rf6 3.f3 [3.Rd1 és molt arriscada, 3...Txf2 4.Rc1 Ta2 5.Rb1 Ta5 6.Rb2 Rf5 7.Rb3 Rg4] 3...Ta3 4.Re2 Rg7 (diagrama). Per tal de recolzar el peó a, les blanques han de sacrificar peons de l'ala de rei.

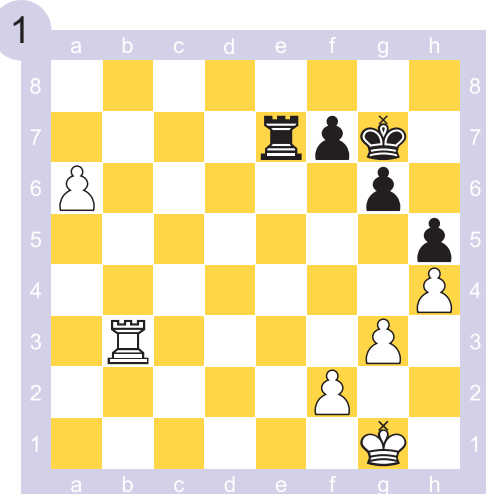
5.Rd2 Txf3 6.Rc2 Txf3 7.Rb2 (diagrama) Ara les blanques amenacen a6-a7 i poden coronar en dues jugades més.

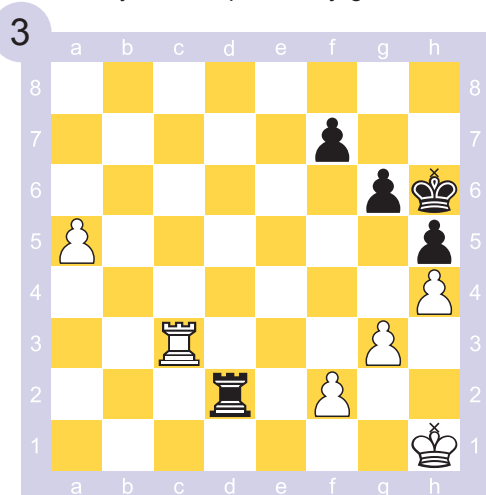
7...Tg2+! 8.Rb3 Tg1! (diagrama) 9.Rb2 (Si 9.Rb4 Ta1 10.Rb5 g5! 11.hxg5 h4! amb avantatge de les negres; fixa't de quina manera han passat un peó per tal de crear contra-joc) i ara es repeteix l'escac 9...Tg2+ 10.Rb3 Tg1 tot entaulant la partida.

6

Respon les indicacions plantejades per a cada posició i justifica-ho.

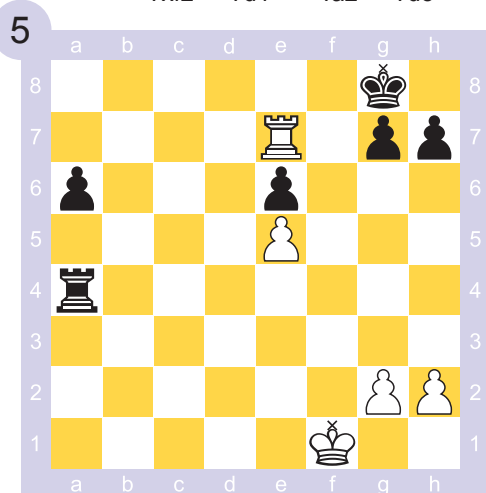

Indica quina és la millor manera que tenen les negres de defensar-se. Assenyalan les primeres jugades.

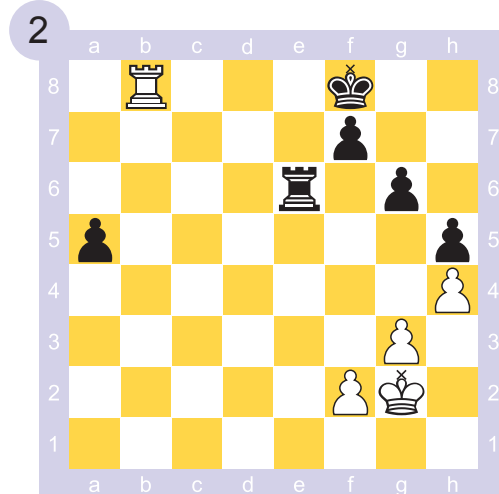
Tria quina és la millor jugada defensiva de les negres.

Txf2 Td1+ Ta2 Td5

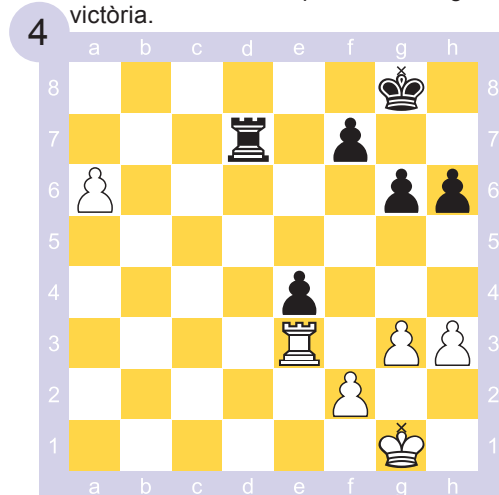

Tria la seqüència que ofereix a les negres millors possibilitats de guanyar.

a) 1...Ta1+ 2.Rf2 a5
b) 1...Te4 2.Txe6 a5
c) 1...Tf4+ 2.Rg1 Tf7
d) 1...Tf4+ 2.Rg1 Tf8

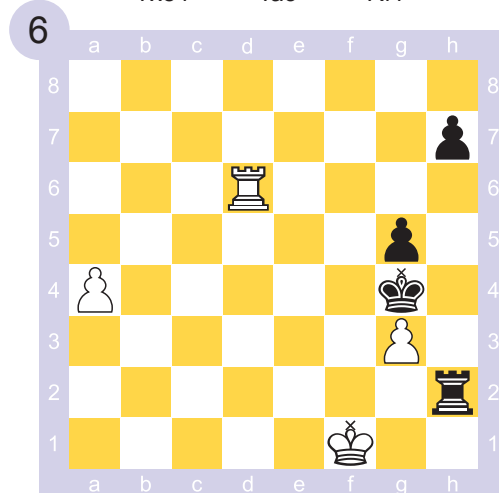

Indica quina és la millor manera d'aconseguir que les negres tinguin majors possibilitats de convertir llur peó d'avantatge en victòria.

Tria quina és la jugada que ofereix millors possibilitats de guanyar a les blanques.

Txe4 Ta3 Rf1

Tria la millor seqüència per defensar el peó g3.

a) 1.Td3 Ta2 2.Tb3 Txa4 3.Rg2
b) 1.Td4+ Rxc3 2.Td3+ Rg4 3.Ta3
c) 1.a5 Ta2 2.a6
d) 1.a5 Ta2 2.Th6

Finals de dama

Generalitats sense peons

Dama i peó contra dama

Rei defensor davant del peó

Rei defensor no davant del peó

Generalitats

Peó de torre i de cavall

Peó d'alfil i central

Amb major nombre de peons

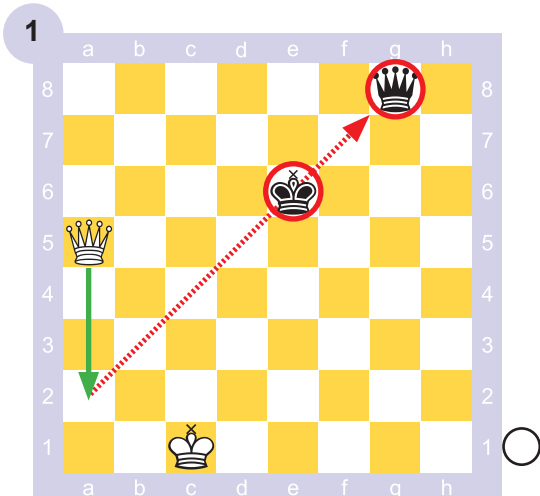

Generalitats sense peons

En llibres anteriors d'aquesta col·lecció hem estudiat alguns finals de diferent mena en què participa la dama d'un dels dos bàndols. En aquest capítol estudiarem finals en què ambdós bàndols tenen una dama, amb o sense peons.

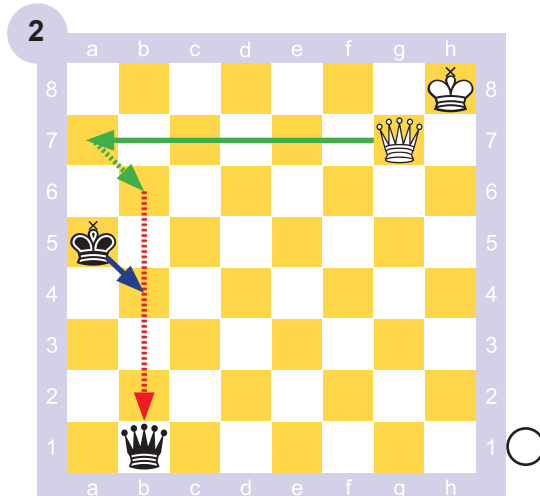
Quan una dama s'enfronta a l'altra sense que hi hagi cap peó en el tauler, el normal és que la partida acabi en taules. Només es guanya excepcionalment, si es fa un escac amb atac de raigs X que permeti de capturar la dama adversària, o si hi ha ret de mat inevitable al caire del tauler.

Exemples

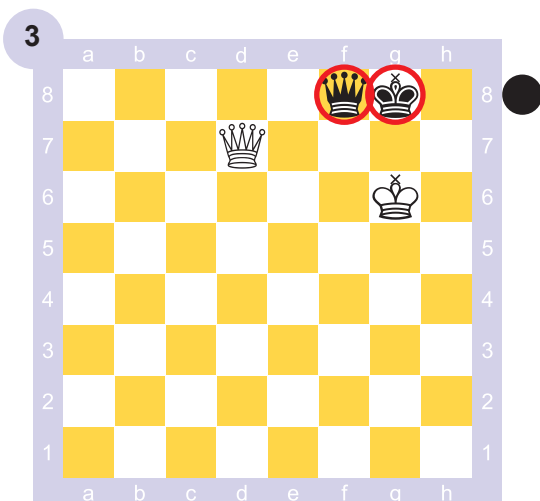
Les blanques guanyen capturant la dama negra amb un atac de raigs X diagonal:

1.Da2+! R mou 2.Dxg8 tot guanyant.

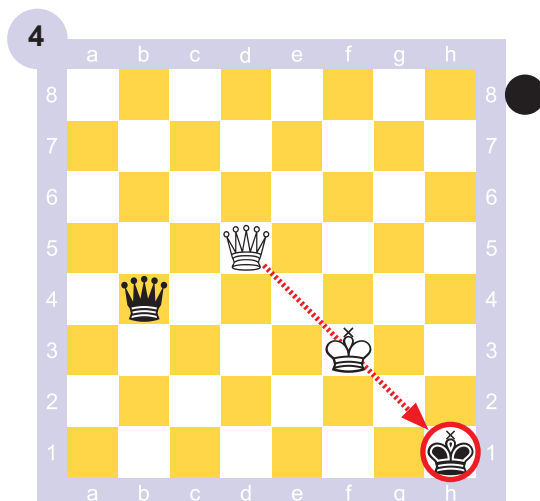

En aquest cas l'atac de raigs X guanyador es produeix verticalment, en dues jugades:

1.Da7+ Rb4 2.Db6+ R mou 3.Dxb1 tot guanyant.

Tot i que els toca de jugar, les negres no poden fer escac al rei adversari i estan completament indefenses davant l'amenaça d'escac i mat en la setena horitzontal.

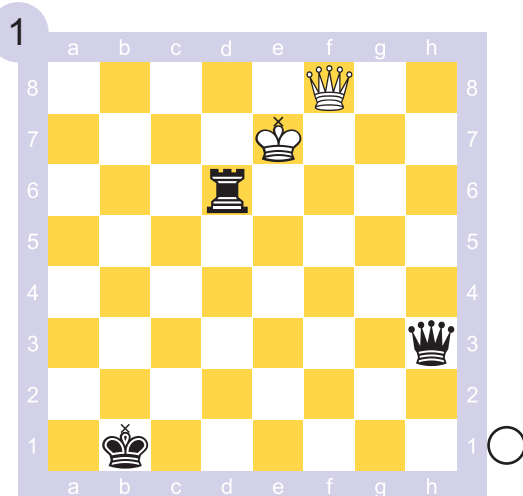

En aquesta excepcional posició, tot i que juguen les negres i poden fer escac, la situació precària del rei negre i l'amenaça d'escac descobert porten a un escac i mat inevitable en totes les variants.

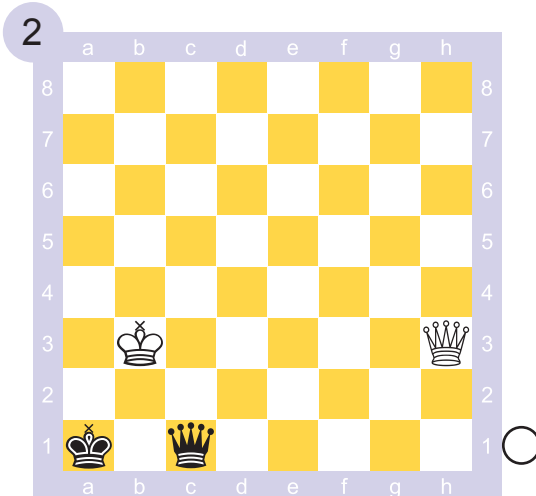
El lector pot comprovar-ho.

1

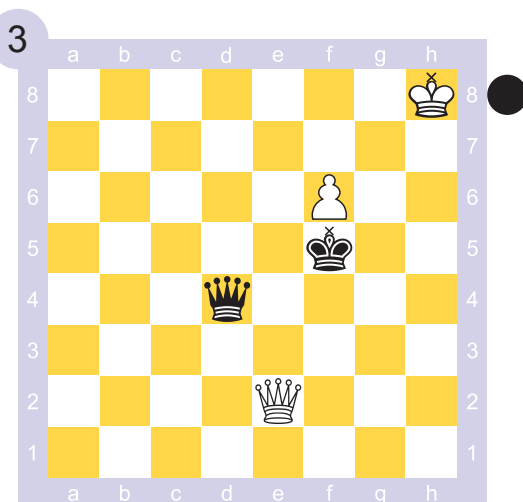
Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

Com aconseguen taules les blanques?

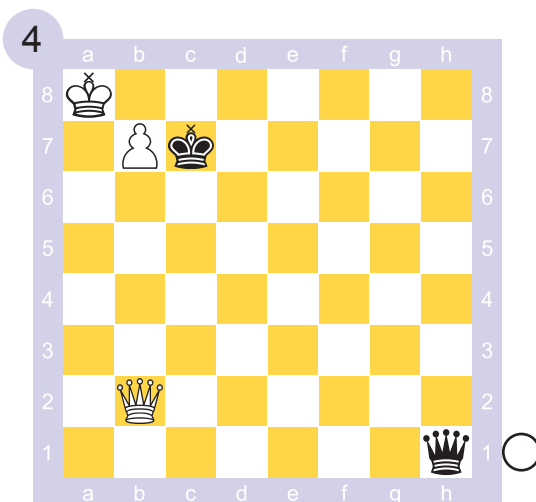

Com guanyen les blanques?

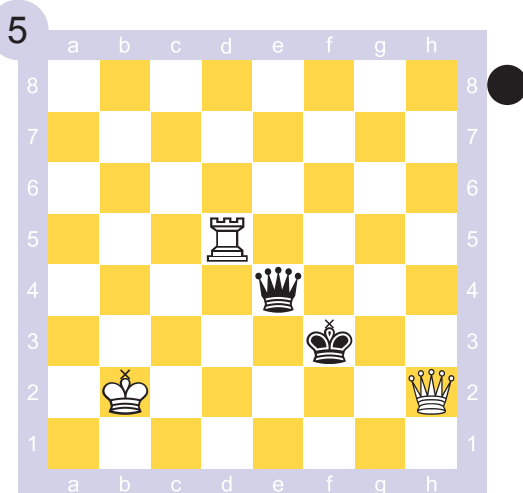

Tria quina jugada guanya la partida.

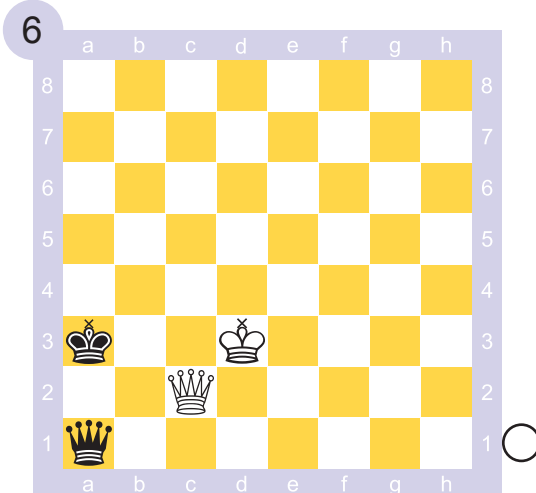
Dxf6+ Rxf6 Dd8+

Com guanyen les blanques en tres jugades?

Com fan taules les negres?

Com guanyen les blanques?

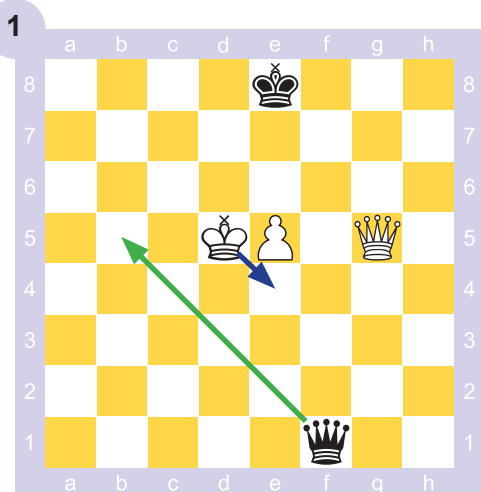
Dama i peó contra dama

Rei defensor davant del peó

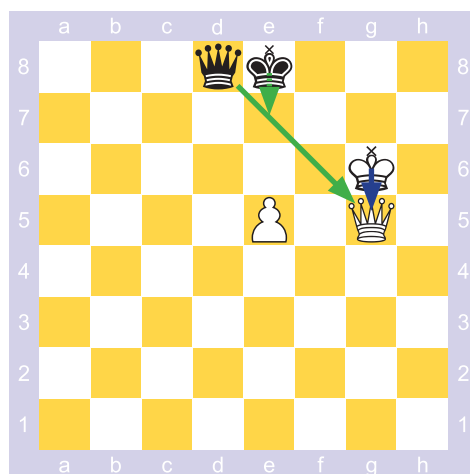
El final dama i peó contra dama és, en general, molt difícil de jugar correctament i d'estudiar a causa de les múltiples possibilitats d'escac que hi ha, com a conseqüència de la gran mobilitat de la dama. El principal recurs defensiu és l'escac perpetu.

La posició ideal per al rei defensor és estar situat en una de les caselles davant del peó, ajudant directament a evitar la seva progressió. En aquest cas el final ha de ser taules fàcilment.

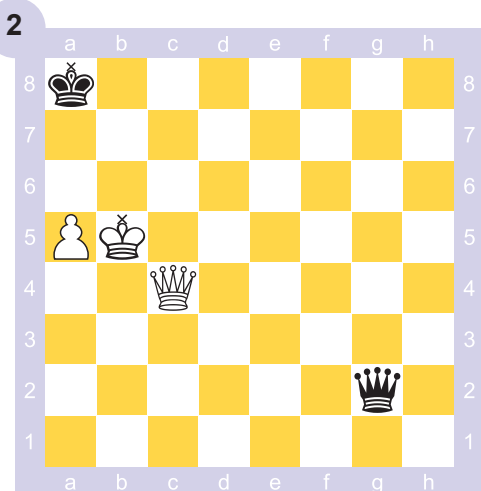
Exemples

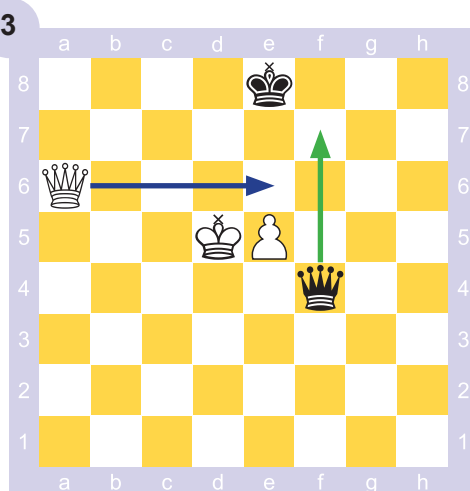
Les negres entaulen amb facilitat. Les taules es produeixen bé sigui per escac perpetu o per canvi de dames amb transposició a un final de taules de rei i peó contra rei. Per exemple:
1...Db5+ 2.Re4 Dc4+ 3.Rf5 Dd3+ 4.Rf6 Dd8+ 5.Rg6

Ara la manera més ràpida i senzilla d'entaular (encara que no l'única) és canviar dames: 5...Dxg5+ 6.Rxg5 Re7! 7.Rf5 Rf7 amb taules. Abans de canviar dames el defensor ha d'assegurar-se que el final resultant sigui taules.

Amb peó de torre les taules són més fàcils perquè, encara que les blanques aconseguixin de canviar dames en les circumstàncies més favorables, el final resultant és taules.

Les negres tenen múltiples maneres d'entaular, però es despisten i trien una via errònia: 1...Df7+? 2.De6+! Rf8 (2...Dxe6 3.Rxe6 tot guanyant) 3.Dxf7+ Rxf7 4.Rd6 Re8 5.Re6 tot guanyant.

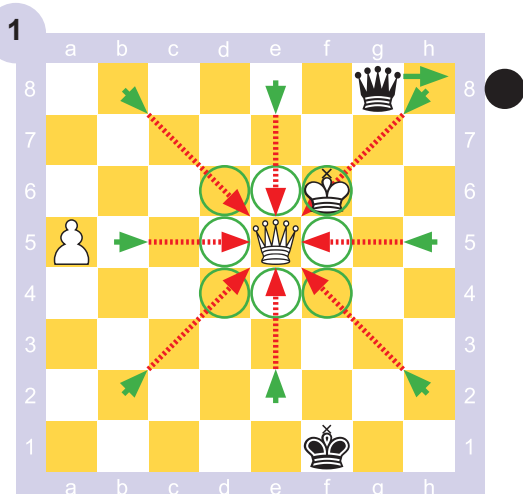

Rei defensor no davant del peó

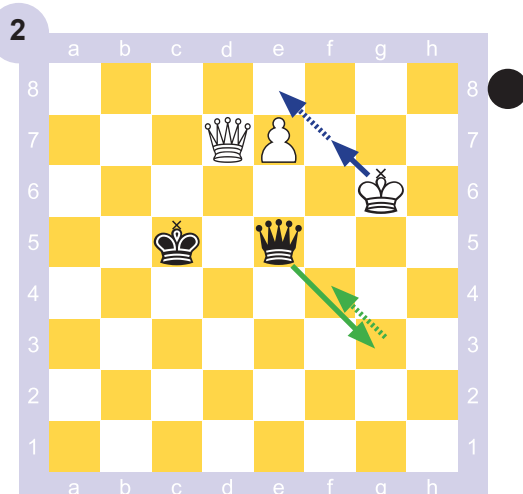
Quan el rei defensor no és en una casella davant del peó, la defensa es complica. Llavors, la dama ha de lluitar sola contra la progressió i promoció del peó.

Els recursos defensius fonamentals són: l'escac perpetu i clavar el peó per tal que no pugui avançar. Un recurs essencial del bàndol ofensiu per evitar escacs és el canvi de dames forçat; consisteix a tancar un escac amb la dama i, al seu torn, fer escac o clavar la dama adversària.

Exemples

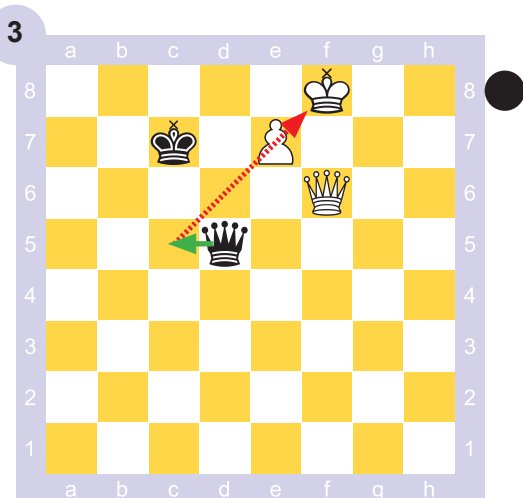

Entre els mecanismes que poden conduir a escac perpetu hi ha "l'estrella d'escacs". El rei blanc no pot alliberar-se dels escacs perquè són tots amb atac de raigs X a la dama: 1.Dh8+ Rf5 2.Dh5+ 3.Rf4 Dh2+ 4.Re4 De2+ 5.Rd4 Db2+ etc.

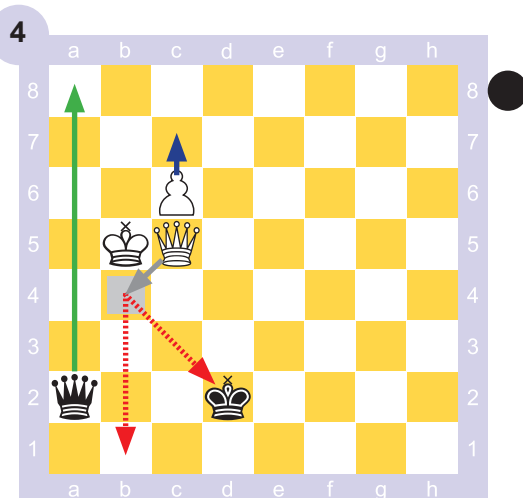

Tot i la imminent promoció del peó, les negres aconsegueixen escac perpetu gràcies a la posició poc centralitzada de la dama blanca:

1...Dg3+! (no 1...De4+? perquè 2.Df5+! tot canviant dames) 2.Rf7 Df4+ 3.Re8 Db8+! 4.Dd8 Db5+ 5.Rf8 Df1+ etc.

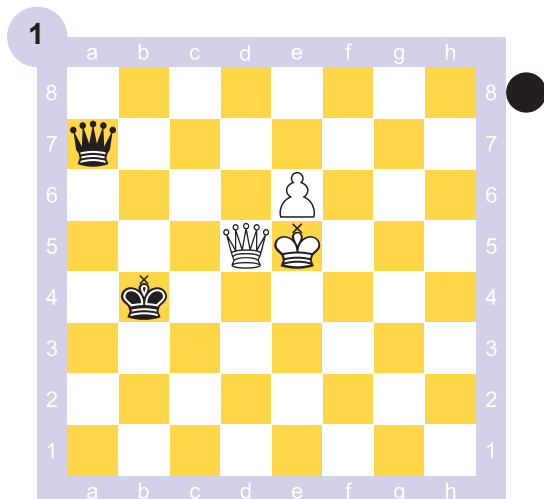
En aquesta posició l'única defensa és 1...Dc5, tot impedit la promoció en clavar el peó. El fet que el rei negre sigui prop del peó ajuda en la tasca defensiva. Si les negres es defensen amb precisió poden entaular.

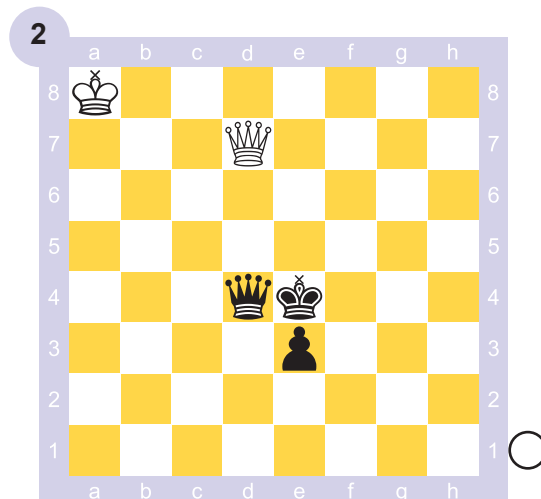
L'ideal per a les negres seria fer escac en la columna b, però no poden fer-ho perquè 2.Db4+ tot forçant el canvi de dames. Llavors han de jugar passivament 1...Da8 i després de 2.c7 Db7+ 3.Ra5 Da8+ 4.Rb6 Dc8 5.Dc6 seguit de Ra7 i Db7 guanyen les blanques.

2

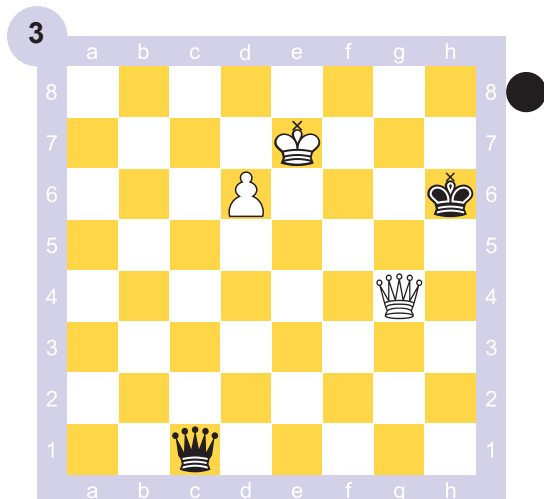
Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

Les negres tenen cinc maneres de fer escac. Quina és preferible?

Les blanques tenen set maneres de fer escac. Indica quina és la millor i demostra que les blanques aconseguixen taules.

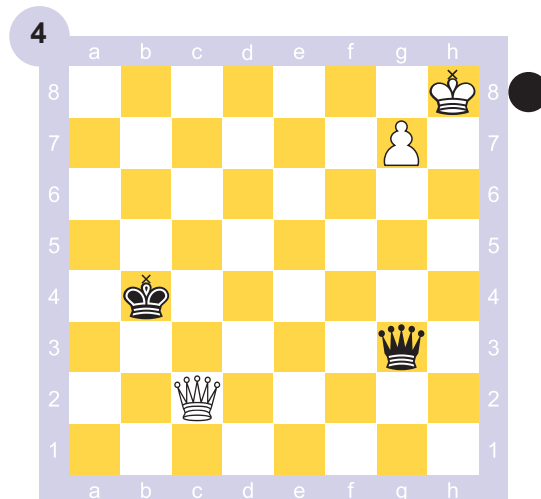

Tria quina de les jugades proposades constitueix la defensa més aferrissada:

De3+

Dc6

Dc5

Troba la manera en què les negres entaulen la partida, encara que no puguin impedir la promoció del peó blanc.

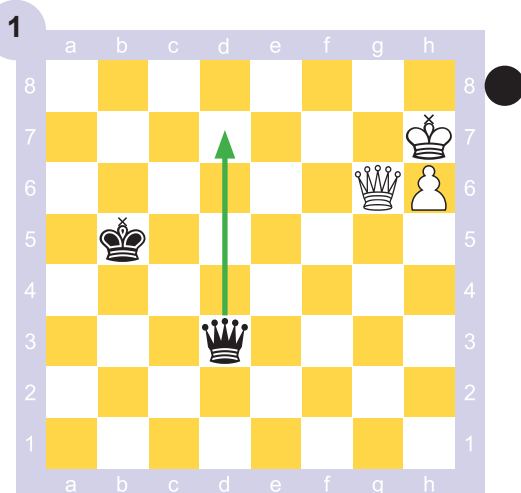

Peó de torre o de cavall

Generalment, com més avançat sigui un peó, menys possibilitats hi haurà d'entaular; això és vàlid per a qualsevol peó. La centralització de la dama és gairebé sempre aconsellable, tant per al bàndol ofensiu com per al defensiu.

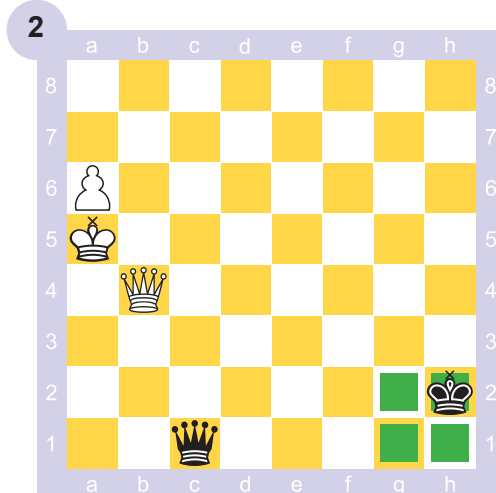
De manera sintètica podem dir que el bàndol defensor té les majors probabilitats de taules, en primer lloc, enfront d'un peó de torre i, en segon lloc, enfront d'un peó de cavall.

Exemples

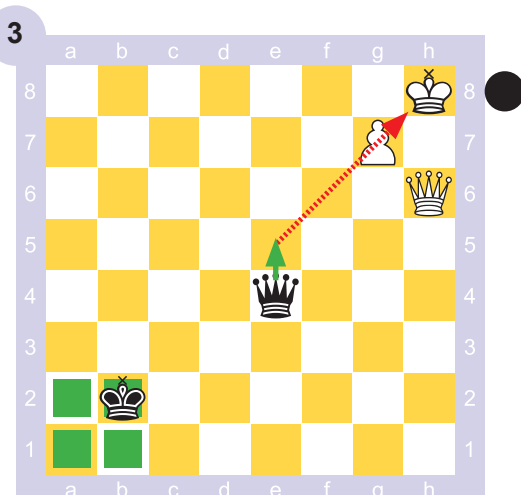

El peó de torre ofereix poca cobertura contra escacs:

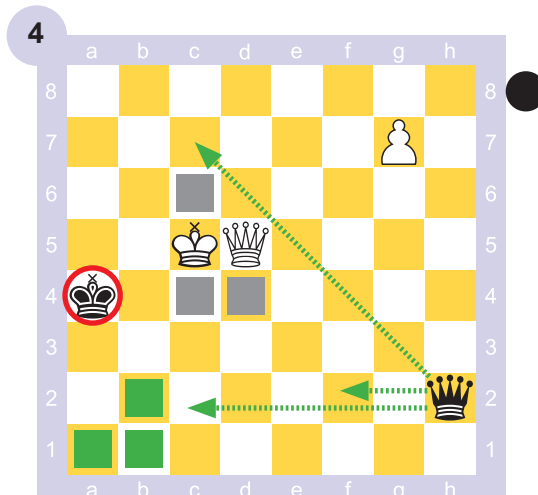
1...Dd7+ 2.Dg7 Dd3+ 3.Rh8 Dd8+ 4.Dg8 Dd4+ 5.Rh7 Dd7+ 6.Rg6 Dg4+ 7.Rf7 Df4+ i el rei blanc no pot escapar als escacs.

Amb peó de torre, el rei defensor es troba ben ubicat en caselles de la cantonada diametralment oposada a la casella de promoció del peó. Aquesta ubicació fa difícil que les blanques puguin tancar un escac forçant canvi de dames.

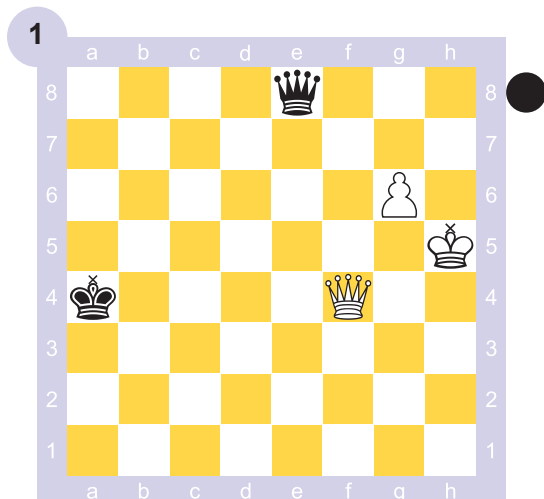
Les negres aconsegueixen entaular amb defensa correcta perquè llur rei és en la zona diametralment oposada al peó. Com que s'amenaça de promocionar i no es pot fer escac, s'ha de clavar el peó: 1...De5 (o 1...Dd4). Quan el rei negre rep escac, es mou per la zona segura; quan el rei blanc es mou, se li fan escacs continuats.

Les negres estan indefenses, s'amenaça de promocionar i qualsevol escac pot ser cobert per la dama blanca amb contraescac. Si el rei negre hagués arribat a la zona de la cantonada diametralment oposada al peó, teòricament hi hauria taules.

3

Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

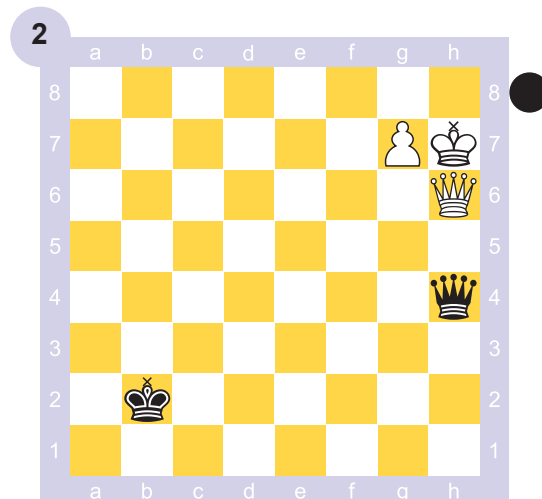

Les negres es troben en escac. Indica quina de les jugades proposades és millor i per què.

Ra5

Ra3

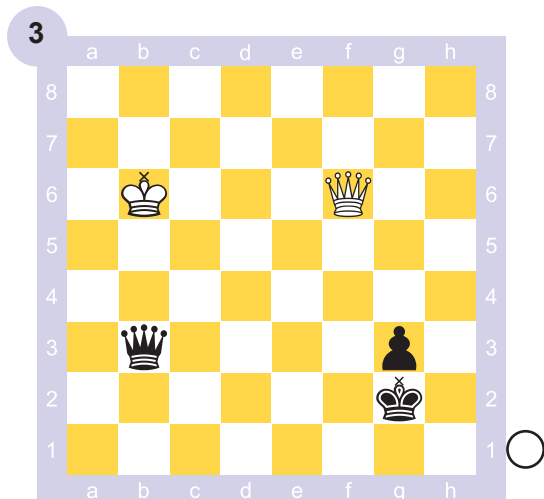
Rb5

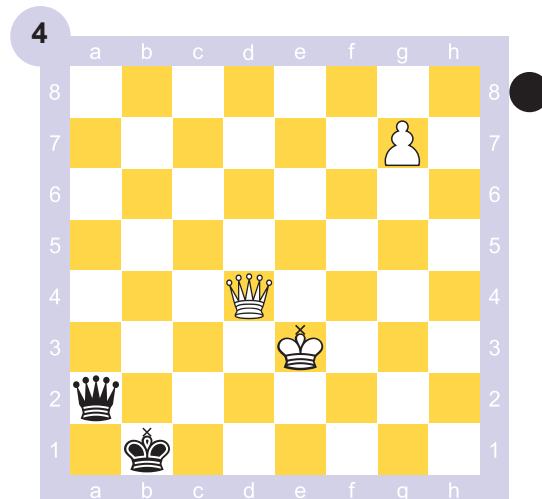
Tria quina de les jugades proposades és la millor opció defensiva i justifica-ho.

a) 1...De4+ 2.Rh8 De5

b) 1...De7

Les blanques es troben en escac. Quin dels sis possibles moviments de rei triaries? Per què?

Aparentment els tres escacs que tenen les negres són perdedors. De tota manera, n'hi ha un que entaula la partida. Indica quin i justifica-ho amb variants.

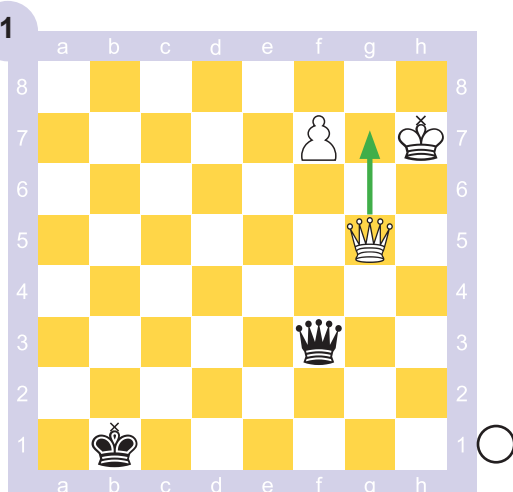

Peó d'alfil o central

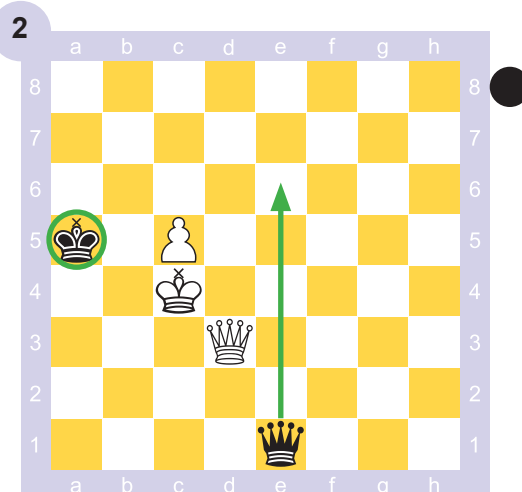
El peó d'alfil i el peó de dama o rei ofereixen les majors probabilitats de victòria (qui en dóna més, però, és el peó d'alfil).

En general, per tal de tenir èxit en la defensa, el rei defensor ha de trobar-se com més a prop possible del peó. En aquests casos no té cap valor de situar-lo en la cantonada diametralment oposada.

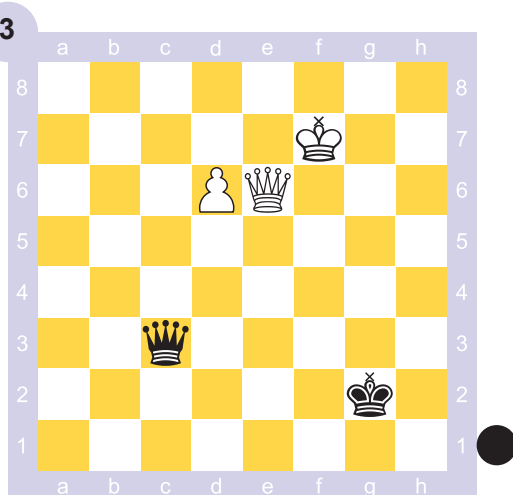
Exemples

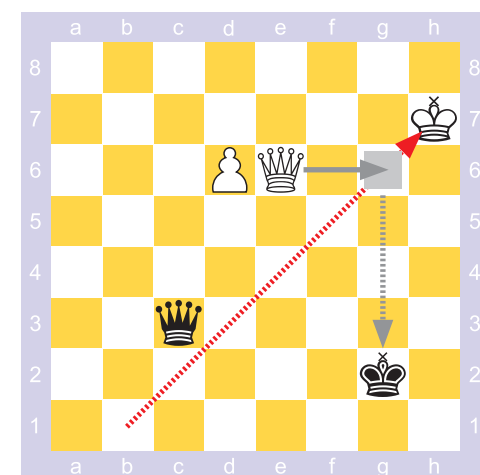
Les blanques guanyen: 1.Dg7 Dh1+ (2.Df5+? Dg6 tot guanyant) 2.Rg8 Dd5 3.Rh8! i el peó promou perquè els escacs en la columna **h** perden a causa del contraescac Dh7+ amb canvi de dames.

Les negres entaulen amb relativa facilitat gràcies al fet que llur rei és prop del peó i al fet que aquest encara es troba poc avançat. Hi ha diverses vies per entaular, per exemple una és: 1...De6+ 2.Dd5 Dg4+ 3.Dd4 De6+ 4.Rc3 Dh3+ 5.Dd3 Dh8+ etc.

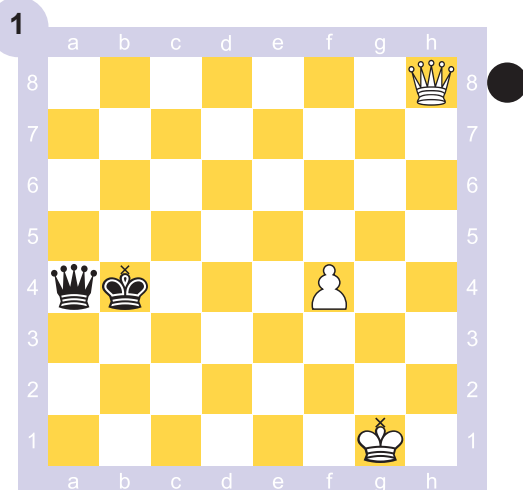
El peó és de dama. El rei negre és molt lluny i les peces blanques estan ben col·locades: 1...Df3+ 2.Rg7 Dc3+ (2...Dg3+ 3.Dg6 Rh1! 4.d7! De5+ 5.Rf7 Dd5+ 6.De6 Dh5+ 7.Rg7 Dg5+ 8.Rh7! els escacs s'han acabat perquè 8...Dh5+ 9.Dh6 força canvi de dames) 3.Rh7

S'han esgotat els escacs, perquè a un escac en la diagonal b1-h7 es respon amb contraescac Dg6+, tot canviant dames. Segueix 3...Dc6 4.Dg4+ Rh2 5.d7 Dc2+ 6.Dg6 Dc7 i les blanques guanyen de diverses maneres, entre les quals 7.Dd3 amb la idea d'apropar el rei.

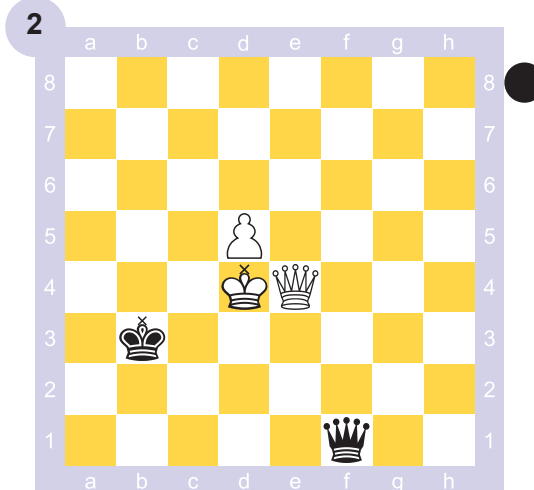
4

Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

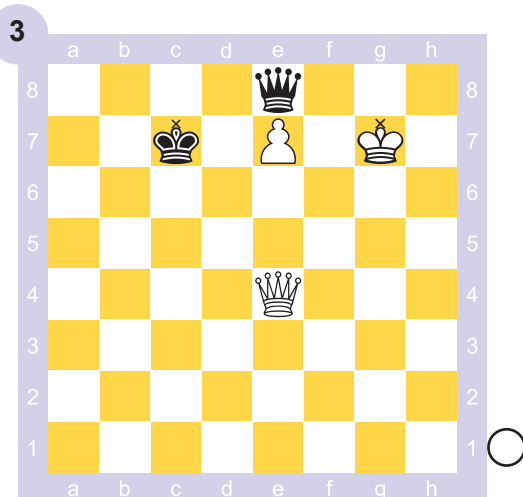
En aquesta posició, gràcies a la pobre posició de la dama a h8, les negres poden fer escac perpetu. Tria entre les jugades proposades quina és la que ho aconsegueix i justifica-ho amb variants.

Dd1+ Da7+ Rb3

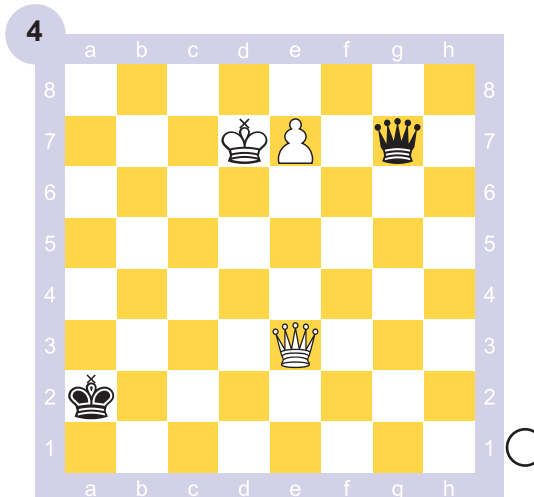
Tria entre les jugades proposades la que consideris com a millor defensa. Justifica-ho.

Dd1+ Rb4 Dc4+ Rb2

La dama negra està immobilitzada perquè ha de bloquejar el peó, i no pot fer escac al rei blanc. Tria quin dels plans proposats aplicaries per guanyar la partida i justifica-ho:

- 1.Rf6 per tal de defensar el peó i poder maniobrar amb la dama fins a col·locar-la a d8 o f8 per promocionar.
- 1.De6 per tal d'evitar Rd7 i amenaçar 2.Df7 per promocionar.
- 1.De5+ per tal de millorar la posició de la dama abans d'iniciar les manio-bres per promocionar.

Les blanques tenen posició guanyadora, i només els falta promoure el peó. Tria quin dels plans proposats aplicaries per aconseguir la promoció i justifica-ho amb variants:

- 1.Df2+ seguit de 2.Df8.
- 1.Rc8 tot desclavant el peó i amb la intenció de respondre als escacs portant el rei a a8.
- 1.Re8 amb la idea de portar la dama a f7.

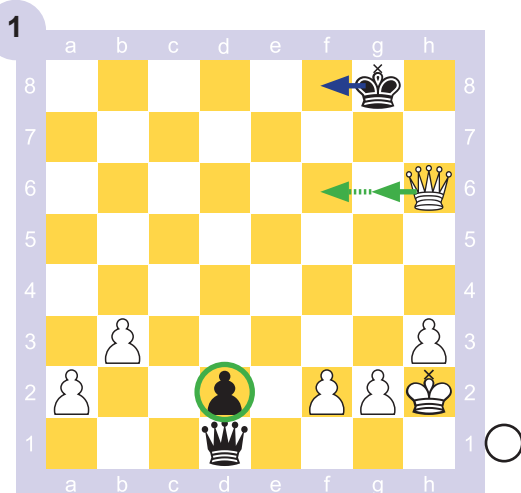

Amb major nombre de peons

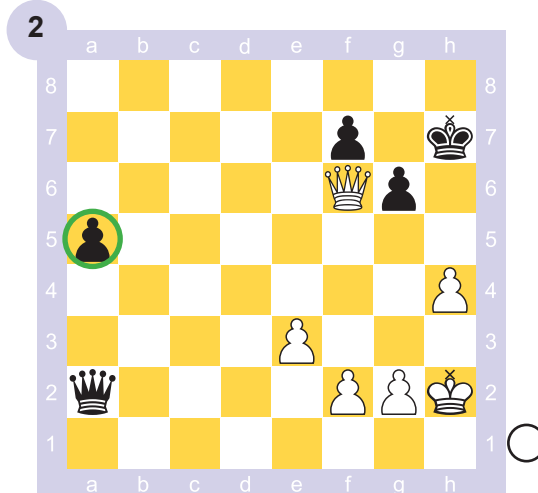
En els finals de dama la força d'un peó passat avançat és molt major que en altres menes de final. Generalment és més important que tenir un o diversos peons de menys.

El bàndol amb avantatge sempre ha de tenir molt en compte la seguretat del rei, perquè el recurs de l'escac perpetu gravita constantment sobre aquests finals, a causa de la gran mobilitat que té una dama.

Exemples

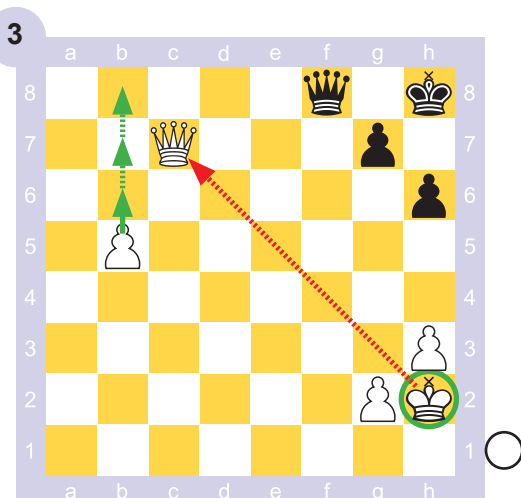

Tot i tenir quatre peons d'avantatge, les blanques han de fer escac perpetu, perquè les negres amenacen de promoure llur peó passat avançat en dues jugades (moure la dama cap a un costat i avançar el peó).
1.Dg6+ Rf8 2.Df6+ etc. amb taules.

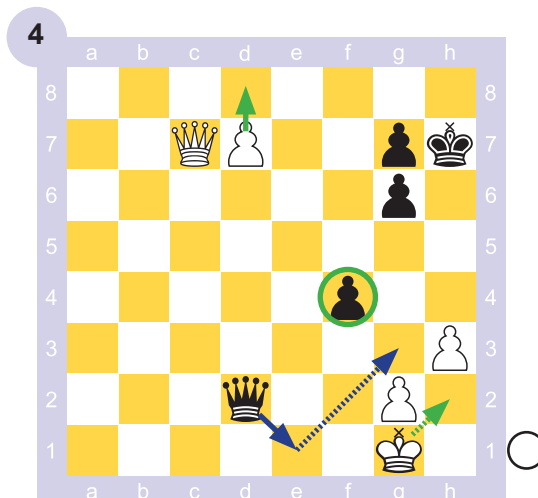

El fort peó passat a compensa àmpliament el peó de menys.

1.g4 a4 2.h5 gxh5 3.Df5+ (si 3.gxh5 amb idea de 4.h6 i mat en g7, llavors 3...De6! i les negres estan millor malgrat el peó de menys) Rg7 4.Dg5+ Rh7 5.Dxh5+ i fan escac perpetu.

Les blanques guanyen amb gran facilitat gràcies al fet que llur rei està ben protegit contra escacs per la seva dama en la diagonal h2-b8. N'hi ha prou d'avançar el peó fins a promoció 1.b6 seguit de b7 i b8=D.

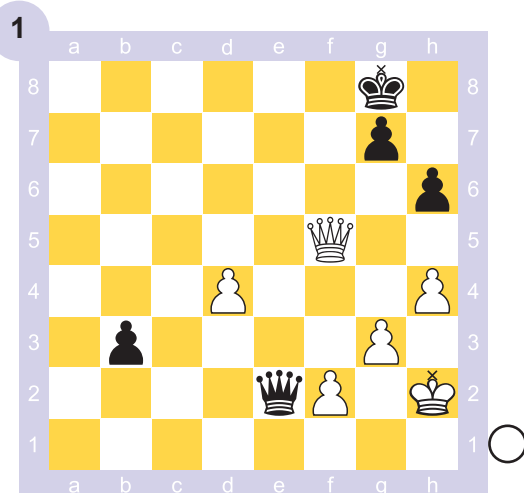

Les negres aconsegueixen entaular gràcies al peó de f4 (bloqueja la diagonal h2-b8 i dona un punt de suport a g3):

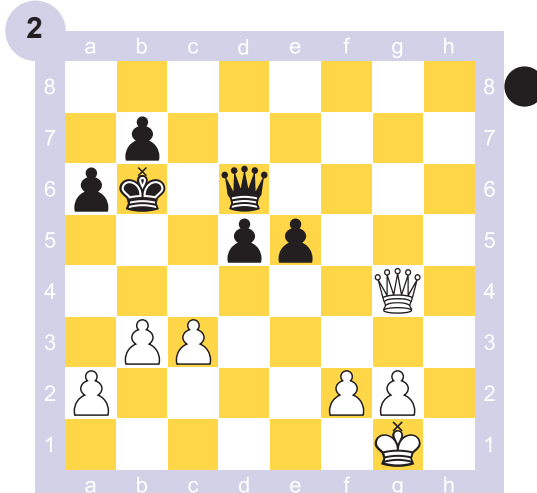
1.d8=D De1+ 2.Rh2 Dg3+ 3.Rg1 De1+ amb escac perpetu.

5

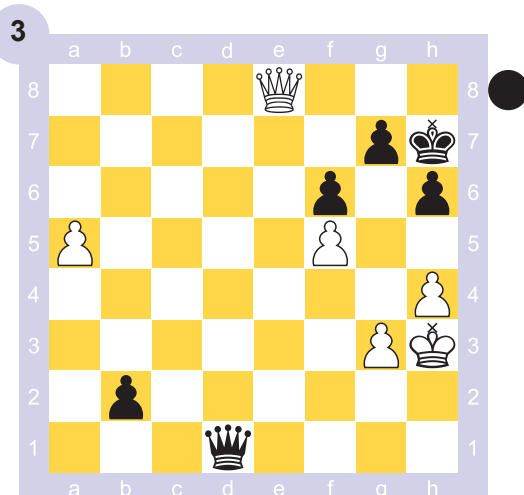
Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

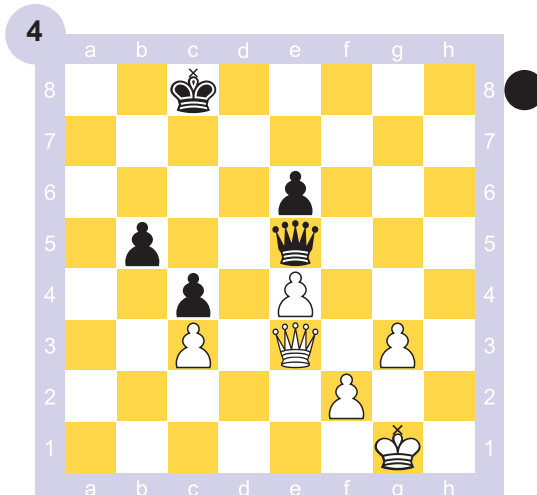
Les blanques tenen un peó d'avantatge, però el peó passat negre està molt avançat. Tria quina de les dues variants és millor, si mirar de guanyar amb 1.d5 o acceptar les taules amb 1.Dd5+ Rh7 2.Dxb3 Dxf2+. Justifica-ho amb variants.

Les blanques tenen un peó d'avantatge, el peó g que està passat. Quina és la manera correcta de defensa per part de les negres?

El peó de les negres és a punt de promoure, però les blanques han preparat un mecanisme típic d'escac perpetu a base de Dg6+ i De8+. Poden les negres evitar l'escac perpetu i guanyar? En cas afirmatiu, indica com.

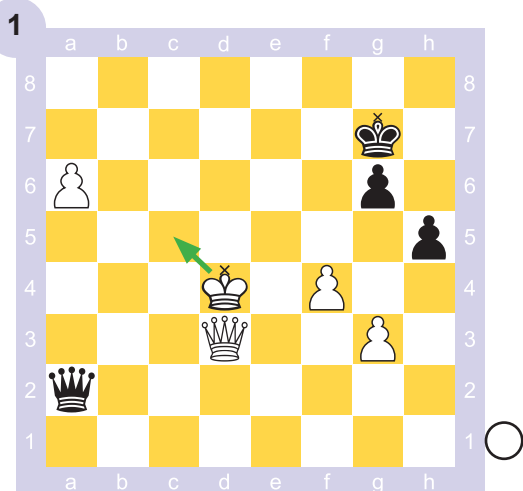
Les blanques tenen un peó d'avantatge amb majoria de tres peons contra un en el flanc de rei. Quina és la defensa correcta per part de les negres?

En els finals en què un dels jugadors disposa d'un peó passat en un flanc, però en l'altre flanc el seu rei no té seguretat contra escacs, no hi ha cap altra via que sortir amb el rei a camp obert.

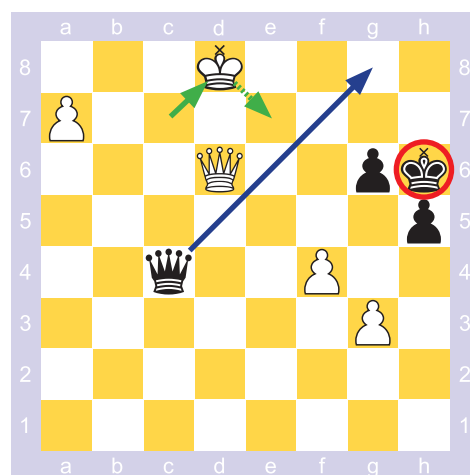
D'aquesta manera intentarà evitar l'escac perpetu, alhora que mirarà de recolzar el seu peó, o d'atacar els peons o el rei adversari. El resultat dependrà de la situació específica.

Exemples

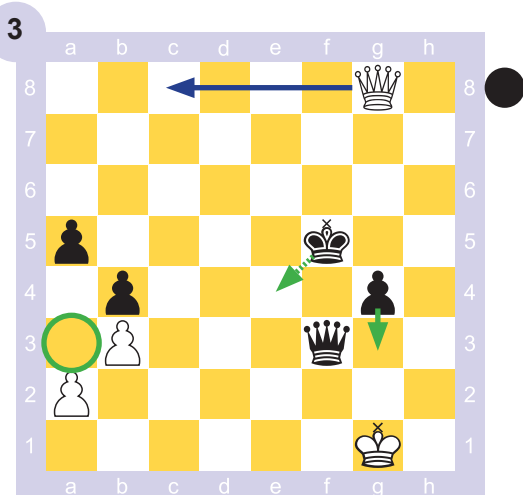

Les blanques tenen un peó d'avantatge passat. No hi ha seguretat per al llur rei en el camp propi:

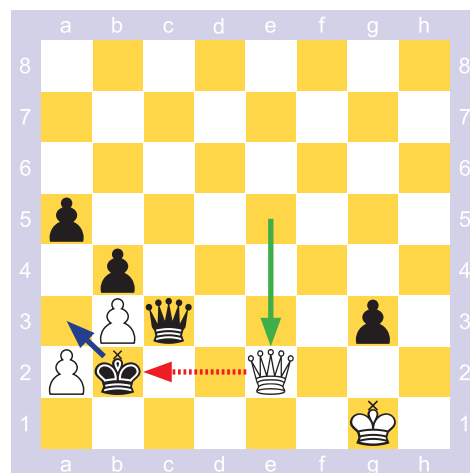
1.Rc5! Da5+ 2.Rc6 Rh6 3.Db5 Dc3+ 4.Dc5 Df6+ (4...Dxg3? 5.Dg5+!) 5.Dd6 Df5 6.a7 De4+ 7.Rc7 Dc4+ 8.Rd8

El rei es dirigeix cap al rei adversari.
8... Dg8+ 9.Re7 Da8 (9...Dg7+ 10.Re8 Dxa7 11.Df8+ Dg7 [11...Rh7 12.Df7+!] 12.Dxg7+ Rxg7 13.Re7 Rh6 14.Rf6 Rh7 15.Rf7 Rh6 16.Rg8 g5 17.f5 +-)
10.Dd4 Db7+ 11.Dd7 Db4+ 12.Rf7 Dc4+ 13.Rf8 Dc5+ 14.Rg8! tot guanyant; es fa mat o es canvien dames.

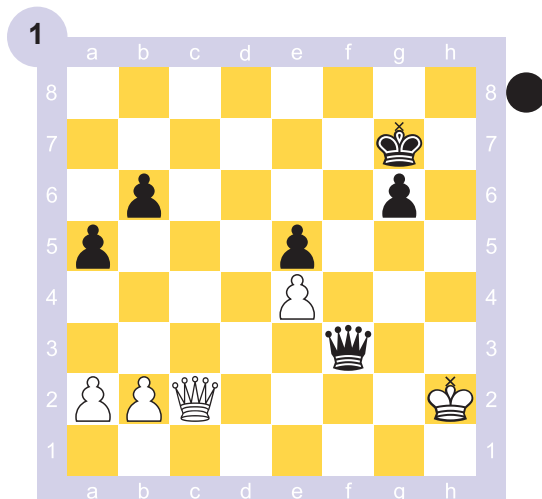
No hi ha protecció per al rei negre en el seu territori, per la qual cosa farà un recorregut llarg fins al refugi ideal a a3.
1...g3 2.Dc8+ Re4 3.De6+ Rd3 4.Dc4+ Rd2 5.Dd4+ Rc2 6.Dc5+ Rb2 7.De5+ Dc3 8.De2+ [8.Dxa5 De1+ 9.Rg2 Df2+ 10.Rh3 Dh2+ 11.Rg4 g2-+]

8...Ra3 9.De6 Da1+ 10.Rg2 Dxa2+ 11.Rh3 Dh2+ 12.Rg4 g2 tot guanyant.

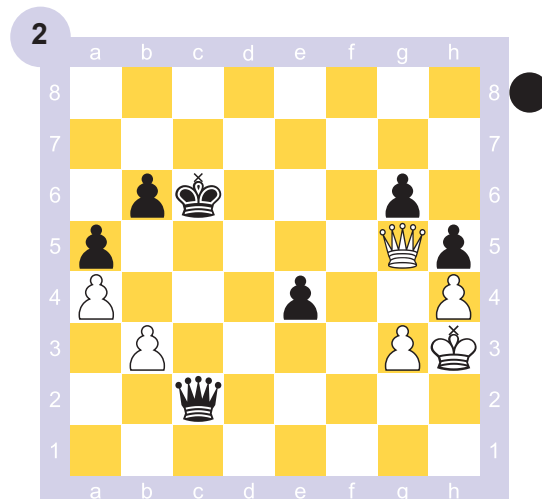
6

Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

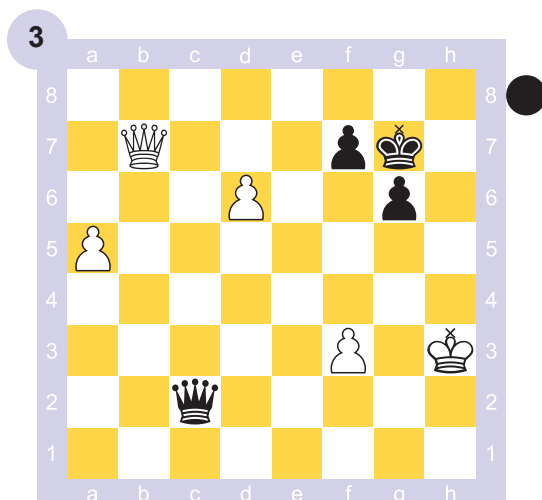
Les negres tenen un peó d'avantatge. Tria entre els plans proposats quin és el correcte per obtenir la victòria. Justifica-ho.

- Avançar el peó **g** directament per tal de crear amenaces sobre el rei blanc, tot començant amb 1...g5
- Avançar el rei cap al flanc de dama blanc per tal de crear amenaces sobre els peons blancs, tot començant amb 1...Rf6
- Avançar el rei cap al flanc de rei per tal de crear amenaces de mat sobre el rei blanc, tot començant amb 1...Rh6

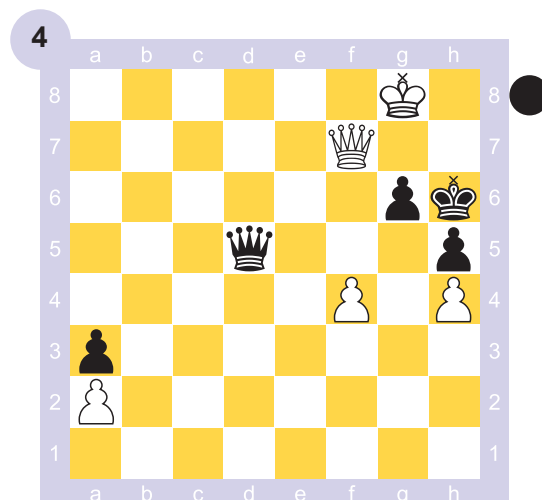

Les negres tenen un peó d'avantatge passat a e4, però llur rei no té bona protecció i el peó de g6 està amenaçat. Tria quina de les opcions de joc proposades és la millor. Justifica-ho amb variants i explicacions.

- Defensar el peó de g6 amb 1...e3.
- Lliurar el peó de g6 amb 1...De2.
- Capturar 1...Dxb3.

Indica la manera en què les negres aconseguirien taules per escac perpetu. Anota'n les variants.

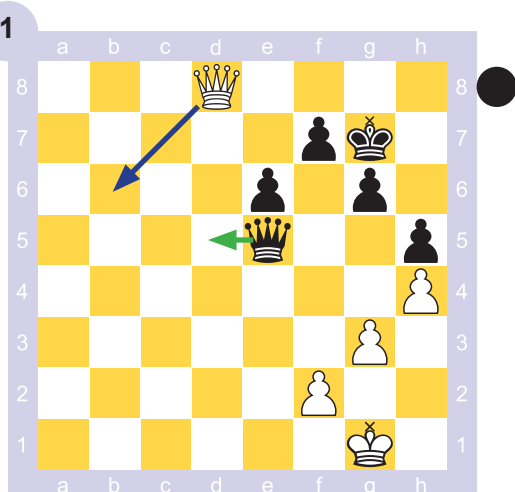
Indica la manera en què les negres aconseguirien taules.

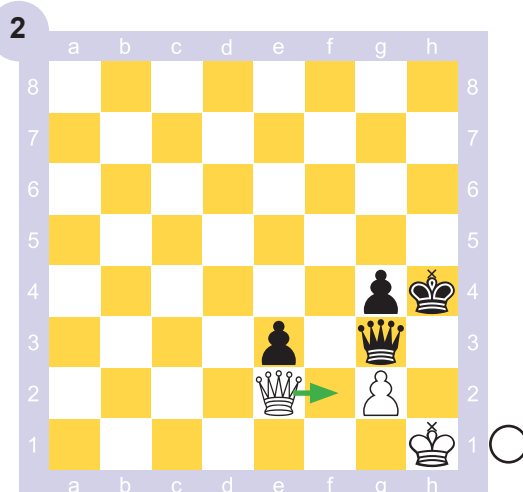
Amb un peó d'avantatge i tots els peons en un mateix flanc sense deteriorament de l'estructura de peons, generalment és taules amb joc correcte.

Per tal d'intentar guanyar, el recurs típic és canviar dames i passar a un final guanyador de peons; per aconseguir-ho cal avançar el rei cap al camp contrari, però normalment la dama adversària impedeix la invasió.

Exemples

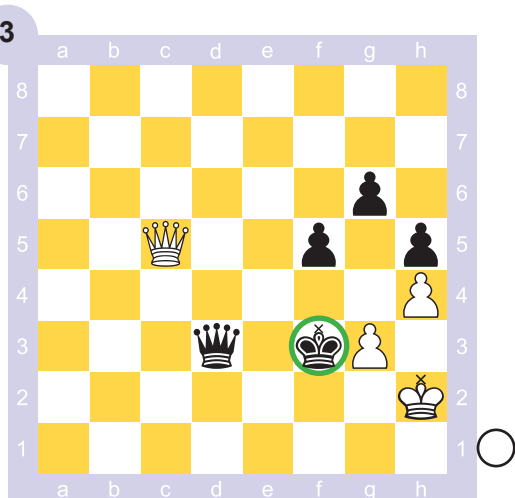

1...Dd5 2.Db6! (evita el canvi de dames) 2..g5 3.Db2+ Rg6 4.hxg5 Dxc5 5.Db8 Rg7 6.Db2+ Df6 7.Db4 (rebutja novament el canvi) i, tot i que es pot continuar de moltes maneres, n'han de resultar taules.

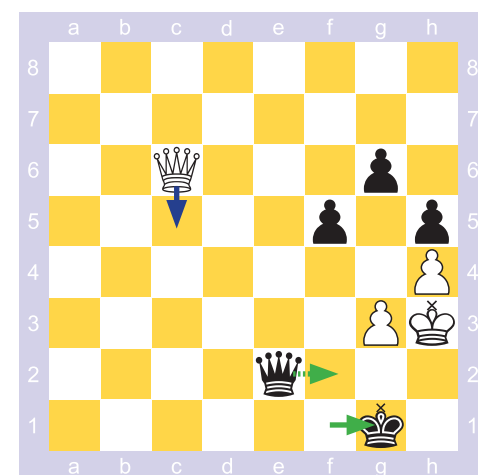

Convé tenir present que en els finals de dama sol aparèixer el recurs de l'ofegat:

1.Df2!! Dxf2 (1...exf2 ofegat) 2.g3+! i davant qualsevol resposta les blanques queden ofegades.

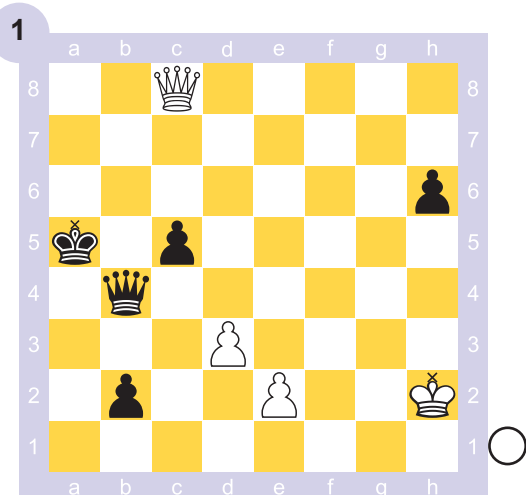
Les blanques no s'han defensat bé prèviament i ja no poden evitar la derrota, perquè han permès la invasió del rei negre: 1.Dc6+ De4 2.Dc3+ (2.Dxc6? De2+ i mat a la següent jugada) Rf2 3.Dc5+ De3 4.Dc2+ De2 5.Dc6 Rf1+ 6.Rh3 Rg1! (s'amenaça mat).

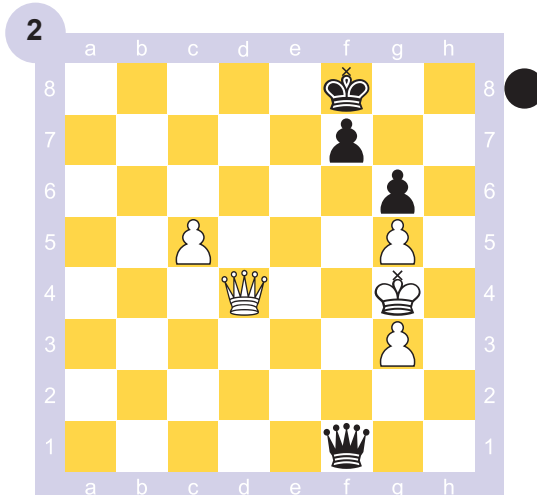
6.Dc5+ Df2 7.De3!? (si 7.Dc1+ Df1+ tot guanyant) f4! (evidentment no 7...Dxe3? perquè el rei blanc queda ofegat) i ja no hi ha defensa, si 8.Dxf2+ Rxf2 9.gxf4 Rf3 tot guanyant.

7

Resol els exercicis segons l'enunciat al peu de cada diagrama.

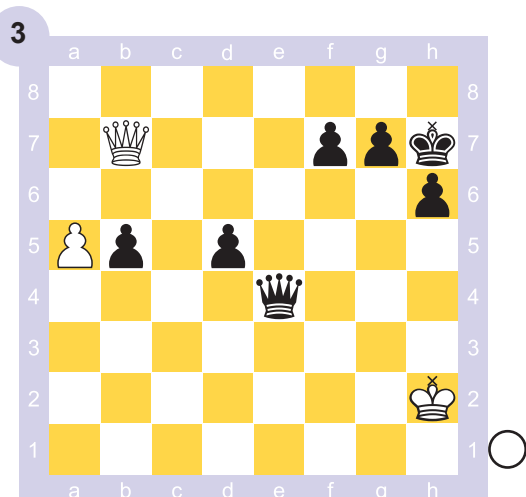

Indica com les blanques aconseguir-
xen les taules per escac perpetu.

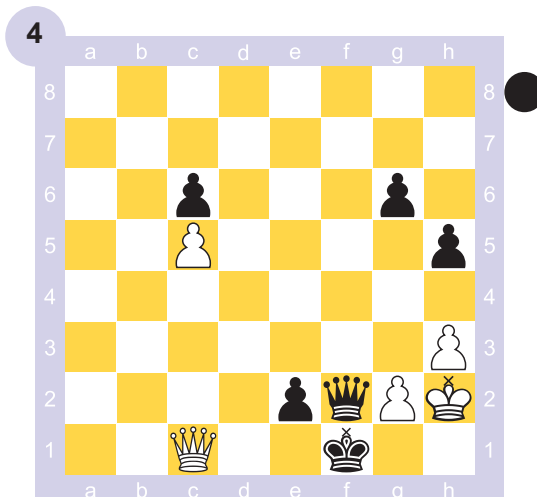

En un intent d'evitar l'escac perpetu
de les negres, les blanques acaben de
col·locar el rei a g4, sense adonar-se
del perill.

Indica com poden les negres guanyar
la partida.

Indica quina és la millor jugada de les
blanques i quin ha de ser el resultat
amb joc correcte.

A primer cop d'ull sembla que les
negres guanyen fàcilment, però la
victòria no és pas tan senzilla.

Indica la seqüència de jugades que
permet a les negres de guanyar la
partida.

Escacs per a tothom

Col·lecció formada per sis llibres de diferents nivells: dos d'iniciació, dos d'intermedi i dos d'avançat.

En cada llibre es treballen els tres apartats d'obertura, mig joc i final de partida.

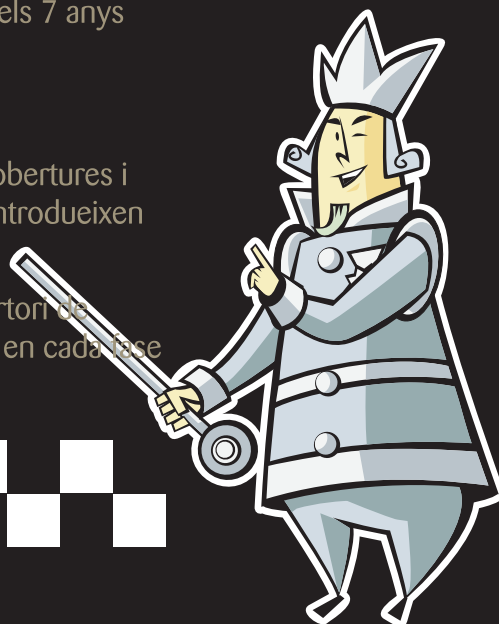
Poden ser utilitzats en l'ensenyament primari i secundari (en activitats extraescolars, com a assignatura optativa de l'ESO), en els clubs d'escacs i en els centres cívics o de lleure.

Aquesta col·lecció és indicada per a qualsevol persona, a partir dels 7 anys d'edat.

Avançat 2

S'aprofundeix en la teoria d'obertures i en l'estructura de peons. S'introdueixen els sacrificis posicionals.

Es continua ampliant el repertori de recursos tàctics i estratègics en cada fase de la partida.

Generalitat
de Catalunya

BALÀGIUM
editors

9 788415 184058 >